

๑ ๖ ก.ค. ๘๐/กค

ประกาศ พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติหนทาง ๑๖ วรรคที่ ๕

ป.ร.ศ. ๑๒๘

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐๐๐ ฉบับ

08/10/2566

ราคาเล่มละ ๒ บาท

๑๕๐

๑๕๐

สารบัญ

กฎหมาย รัชกาลที่ ๕

ร.ศ. ๑๒๙

พระราชบัญญัติ สำหรับ ทำ บัญชี คน ใน พระราช อาณาจักร	หน้า ๙๖
พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ตักษณ ฐาน ของ วัด ชาติหลวง	
โรมัน ศาลอุทธรณ์ ใน กรุงสยาม ตามกฎหมาย	” ๑๖๔
พระราชบัญญัติ เพิ่ม เติม พระราช บัญญัติ การ เก็บเงิน ค่าแรง	
แทน เกณฑ์ มณฑล ตวันตก เชียงเหนือ ร.ศ. ๑๓๙	” ๒๑๖
พระราชบัญญัติ เพิ่ม เติม พระราช บัญญัติ การ เก็บเงิน ภาษี	
ค่า ที่ ดิน มณฑล ตวันตก เชียงเหนือ ร.ศ. ๑๓๙	” ๒๑๗
พระราชบัญญัติ เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ ข้าง เฝือก รัตนโกสินทร	
ศก ๑๒๙	” ๒๒๗
พระราช บัญญัติ เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ มงกุฎสยาม รัตน	
โกสินทร ศก ๑๒๙	” ๒๓๔
พระราช บัญญัติ รด ยนตร์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙	” ๒๔๙
พระราช บัญญัติ เติม พระชน มายู ดิม มงกต	” ๒๖๖
พระราช บัญญัติ ราชการ พนัน เพิ่ม เติม ร.ศ. ๑๒๙	” ๒๙๙

พระราชกำหนดเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาจักรีบรมราช

วงษ์ เพิ่มเติม

หน้า ๒๖๐

ประกาศ ส่งรายนต์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘

” ๑

ประกาศ เรียก วงศ์ ตอน ดุสิตเป็น พระราชวัง

” ๓๐

ประกาศ ตั้ง อนุญาโตตุลาการใน ศาล ประจำสำหรับ คดี คนกลาง
ณกรุง เฮก

” ๓๓

ประกาศ แก้ไข พระราชบัญญัติ อักษร คำนำ ร.ศ. ๑๓๐

” ๓๕

ประกาศ ยกเลิก ประกาศ ห้ามไม่ให้ ถิ่น ชาวชวา แดง ยิงปืน แต่จุดได้
ตามเพลิง ในเขตว กต่าง คั้น ใน มณฑลต่าง ๆ รัตน

โกสินทรศก ๑๑๘

” ๓๖

ประกาศ ตั้ง รอง เลขาธิการ กระทรวงเกษตรธิการ

” ๓๗

ประกาศ ยกเลิกใช้เหรียญ เฟือง เบี้ยทองแดง แดง สี่ดวงต์
ทองขาว อย่างเก่า

” ๓๘

ประกาศ ใช้ ชัย บังคับ วิถี เรียก คนเข้ารับราชการ เป็น คำวจ
ภุชวใน เมือง ตราด มณฑลจันทบุรี

” ๔๐

ประกาศ ใช้ พระราชบัญญัติ อักษร การ พ้นใน มณฑลอิสาน

” ๔๑

ประกาศ กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วย ชนิดอย่างใหม่

” ๔๒

ประกาศ เลขาธิการ กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ ขยาย ความ
ใน มาตรา ๒ แห่ง พระราชบัญญัติ กรม ชนิด

” ๔๓

- ประกาศ แก้อัตราเก็บเงินภาษีโรงเรือนค้าบดตลาดเมือง
เมืองจันทบุรี หน้า ๔๔
- ประกาศ เพิ่มอัตราขึ้นที่นาตำบลบ้านจาม ตำบลหนองโตน
อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดกาฬสินธุ์ และลดอัตราตำบล
หนองบัวใหญ่ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดขอนแก่น
เมืองไชยภูมิ ” ๔๖
- ประกาศ ตัดอัตราขึ้นที่นาตำบลแก่งเสี้ยนเกาะด้าโรง อำเภอเมือง
เมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ” ๔๗
- ประกาศ แก้ไขอัตราขึ้นที่นาซึ่งจัดเก็บเป็นวิธีนาคู่โค
ในมณฑลราชบุรี ” ๔๘
- ประกาศ แก้อัตราขึ้นที่นาซึ่งจัดเก็บเป็นวิธีนาคู่โค ใน
มณฑลราชบุรี นครสวรรค์ ป่าจันทบุรี เป็น
วิธีนาฟางลอย ” ๕๑
- ประกาศ ตัดอัตราเงินค่าราชการในตำบลตำบลชุมพล อำเภอ
ทุ่งใหญ่ ตำบลแหลมกรด อำเภอเมือง เมืองตราด ” ๖๑
- ประกาศ กระทรวงเกษตรธิการ อธิบายคำว่าเจ้าพนักงาน
เกษตรราชการ กับคำว่ากรมการตำแหน่งนาที่ใช้
ในพระราชบัญญัติ ออกโฉนดที่ดิน เป็นตำแหน่ง
แต่หน้าที่อันเดียวกัน ” ๖๒
- ประกาศ พึงระวังแก่พวกที่กระทรวงยุติธรรม ” ๖๓

ประกาศ การ สร้าง ประปา	หน้า ๖๔
ประกาศ ห้ามไปให้ พระสงฆ์ ตามเนร ตระตัม เครีอง ต้าตราวรุช แต่ ประพฤติ อนุจาร	” ๖๖
ประกาศ กระทรวงมหาด ใโพ การ จัค ซ้อ ที่ ดิน สร้าง การ ประปา สำหรับ กรุงเทม มหานคร	” ๖๙
ประกาศ เพิ่ม เติม พระธรรมนุญ ค้าต ยุภิธรรม ร.ค. ๑๒๗	” ๙๗
ประกาศ ยก เด็ก พระราช กำหนด วิธิ ทิจาวรณา ความ แพ้ง อาญา แต่ อุทธรณ์ สำหรับ ค้าต ต่าง ประเทศ ใน หัว เมือง. ร.ค. ๑๑๖	” ๙๘
ประกาศ ตด อีกรว เงิน ค้าราชกร แต่ ยก เว้นไม่ เก็บเงิน ค้า ที่ อนุญาต จับ สัดว หน้า แต่ อากร สัมพัคสร ใน ตำบล ชนแดน วง ยาง ท่า ชาม ตง ชุข ท้อง ที่ อ้าเภอกุม แขวง เมือง พิจิตร ตั้ง แค กัก ๑๒๘ เปน ต้นไป	” ๑๐๙
ประกาศ เพิ่ม เติม พระราช บัญญัติ ที่ ดิน ว่า ด้วย คน ใน บังคับ อังกฤษ ซอ ถือ กรวม สัดทง ที่ ดิน	” ๑๑๐
ประกาศ พระราช กฤษฏีกา กำหนด จัค ที่ ดิน สร้าง ทาง รถไฟ หลวง สายใต้	” ๑๑๑

ประกาศ เก็บเงินค่าธรรมเนียมจากเรือที่ผ่านประตูน้ำคลอง
ภาษีเจริญ คลองตำเนิร ด้ตวก กับเป็ต้ยน แ่งตง
อัครวาค่าธรรมเนียมเรือที่ผ่านประตูน้ำคลองแ่งตง
แ่งตงของประเวศบุรีรมย์ตามทีได้เก็บอยู่แ่งตงให้ตง
ระเบียบเต็วกันกับประตูน้ำคลองภาษีเจริญ คลอง
ตำเนิร ด้ตวก

หน้า ๑๕๗

ประกาศ พระราชทานอำนาจพิเศษแก่บริษัท ชีตแบงก์ทุนจำกัด ,, ๑๗๗

ประกาศ กรมศุลกากร เรื่อง ยกเว้นภาษีขาเข้าจำเพาะของ
ที่ส่งมาใช้เอง ,, ๒๐๗

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติศุขาภิบาล ในตำบลตลาดเมือง
สงขลา มณฑล นคร ศรีธรรมราช ,, ๒๐๗

ประกาศ เก็บอัครวาค่าเงินภาษีศักเรือนโรงร้านในเขตศุขา
ภิบาล ตำบลตลาดเมือง สงขลา มณฑล นคร ศรี
ธรรมราช ,, ๒๑๐

ประกาศ เป็ต้ยนนามตำบล ,, ๒๑๒

ประกาศ ให้ใช้กฎเสนาบดีสำหรับอากร การพนันให้ใช้ใน
มณฑล ชันใน คัก ๑๒๕ ใน มณฑล ชุครแ่งมณฑล

๒๑๒
๐๘/10/2566

หน้า ๒๑๒

ณ

- ประกาศ ให้ ตัด อัตราค่า ที่ จับ สัตว์น้ำ ๆ อีก ใน มณฑล จันทบุรี
 • ตง คง เก็บ แค่ เพียง แห่ง หนึ่ง เป็น เงิน ๕๐ บาท หน้า ๒๑๓
- ประกาศ งต เว้น การ เรียก เก็บ เงิน ฮาทร ค่า น้ำ แก่ ราษฎร ใน
 ตำบล บ่อทอง ท้อง ที่ อำเภอ พนัง นิคม แขวง เมือง
 ชลบุรี ” ๒๑๔
- ประกาศ กระทรวงมหาดไทย ว่า ด้วย ให้ ยก เว้น การ เกณฑ์
 ทหาร แก่ พวก ตะวัน ชึ่ง อยู่ใน ท้อง ที่ อำเภอ จตุรศ
 เมือง ไชยภูมิ ” ๒๑๕
- ประกาศ เปลี่ยน อัตราน้ำหนัก เนื้อ ต่ บุกลง ใน แร่ ต่ บุกลง มณฑลภูเก็ต ” ๒๑๖
- ประกาศ ห้ามไม่ให้ เถื่อน การ พนัน อื่น ๆ ใน มณฑล ที่ ใช้ พระราช
 บัญญัติ ฮาทร การ พนัน ร.ศ. ๑๒๐ ” ๒๒๐
- ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ ตั้ง ข้าราชการ จัด ที่ ดิน
 สร้าง ทาง รถไฟ ” ๒๒๒
- ประกาศ ตั้ง กรรมการ จัด การ เรื่อง มรฎก เจ้าพระยา สุรวงษ์
 วิวัฒน์ศักดิ์ ” ๒๒๓
- ประกาศ กระทรวงนครบาล ให้ เก็บ ค่า โดย สารถ รว าง คน
 ละ ๖ สดต่าง ” ๒๒๔
- ประกาศ เพิ่ม อัตราค่า ราชการ ใน ตำบล แม่ กระจาต ท้อง ที่
 อำเภอ เมือง เมือง กาญจนบุรี ชึ่ง อีก ๒ บาท
 เป็น ๕ บาท ” ๒๒๕

ประกาศ เดิม รางวัลเก็บเงิน ค่านำจำนวน ศก ๑๒๘ ใน มณฑล

กรุงเทพ ฯ

หน้า ๒๒๖

ประกาศ ยก หม่อมเจ้า อาทิตย์ทิพอาภา ใน พระเจ้า ตุกยาเชอ

กรมหมื่น ชุมพร เขตฯ อุดมศักดิ์ ขึ้น เป็น พระหลานเชอ

พระองค์เจ้า

” ๒๔๐

ประกาศ พระบรม ราชูปถัมภ์ ตั้งฉกเสนาคน้ วัด เบญจม บพิตร

” ๒๔๑

ประกาศ จัด ซ้อ ที่ ด้ร่าง ค้าตาวี รัฐบาล มณฑล นครราชสีมา

” ๒๔๒

ประกาศ เรื่อง แก้ ไข อำนาจ ค้าต มณฑล ร.ศ. ๑๒๘

” ๒๔๓

ประกาศ ห้ามไม่ให้เงิน เหยี่ยง ต่าง ประเทศบาง ชนิด เข้า มาใน

มณฑลชุมพร มณฑล นคร ศรีธรรมราช แดมณฑล

ปัตตานี

” ๒๔๔

ประกาศ เปลี่ยน นาม ข้าหลวง เกษตรฯ ออกโฉนด ที่ ดิน เปน

ข้าหลวง ออกโฉนด

” ๒๔๗

ประกาศ ตั้ง เสนาบดี กระทรวงเกษตรฯ ธิการ

” ๒๔๗

ประกาศ กระทรวงเกษตรฯ ธิการ ว่าด้วยตั้ง ผู้รั้ง กรมการ

ตำแหน่ง นาประจำ มณฑล กรุงเทพ ฯ

” ๒๔๘

ประกาศ กระทรวงเกษตรฯ ธิการ ว่าด้วยตั้ง ผู้รั้ง กรมการ

ตำแหน่ง นา ประจำ เมือง กรุงเทพ ฯ เมืองลพบุรี

เมืองอ่างทอง เมืองสิงหนบุรี

” ๒๕๒

ประกาศ เดือน พระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ เสนอ เจ้าพระยา

• สุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ หน้า ๒๕๖

ประกาศ ห้าม มิให้จำหน่าย หรือ พาเข้าไปในเขต แขวงเมืองไชยา

แต่ เมืองชุมพร ออกไปต่าง เมือง ,, ๒๕๗

ประกาศ แก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว

• ทหารบก รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘ ,, ๒๖๑

ประกาศ เปลี่ยน อัตรากำหนด ตีตราตีบุก แดร์ตีบุก รัตน

โกสินทร ศก ๑๒๘ ,, ๒๖๒

ประกาศ ขยายความใน พระราชกำหนด เครื่องแต่งตัว

ทหารเรือ ร.ศ. ๑๒๔ ,, ๒๖๓

ประกาศ เลิกตราแดง ใบจอง ใบเหยียบย่ำสำหรับที่ดิน

ในตำบลอำเภอเมือง เมืองพิศณุรวม ๑๗ ตำบล ,, ๒๖๘

ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แก่ บริษัท ยางบางนารา

ทุนจำกัด ,, ๒๖๙

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติ เก็บเงิน ค่าราชการใน มณฑล

กรุงเทพ ฯ ,, ๒๗๕

กฎเสนาบดี สำหรับ เก็บเงิน ค่าแรง ช่วยราชการ แผ่นดิน ใน

มณฑล กรุงเทพ ฯ ,, ๓๐

กฎคำสั่ง กำหนด อำนาจ ศาล

,, ๙๔

กฎเสนาบดีว่าด้วย การ ทำสำมนโคกวังใน มณฑล กรุงเทพ ฯ

,, ๙๙

กฎเสนาบดี ว่าด้วย การ จด ทะเบียน คน เกิด คน ตาย	„ ๑๔๑
กฎเสนาบดี ว่าด้วย การ จด ทะเบียน คน ย้าย ตำบลใน มณฑล กรุงเทพฯ ฯ	หน้า ๑๕๓
สัญญาใน ระหว่าง กรุงสยาม กับ กรุง อังกฤษ	„ ๗๖
สัญญาว่าด้วย เขตแดน คัด ท้าย หนังสือสัญญา	„ ๘๑
สัญญาว่าด้วย อำนาจ ศาลใน กรุงสยาม สำหรับใช้แก่ คนใน บังคับ อังกฤษ คัด ท้าย หนังสือสัญญา	„ ๘๔
หนังสือกำหนด อำนาจ บริษัท บางกอก ซีดี แบล็ก ทุน จำกัด	„ ๒๐๔
หนังสือ กำหนด อำนาจ บริษัทบาง บาง นวรา ทุน จำกัด	„ ๒๗๘

สำนักหอสมุด

ประกาศสงกรานต์
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

พระโหราธิบดี รับพระบรมราชโองการ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
ในปี^{๕๕}นี้โดยสุริยคติกาต รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ เป็นปรกติสุรทิน
ส่วนจันทรคติกาต ปีระกาเอกศก จุลศักราช ๑๒๗๑ เป็นอธิกมาส
สงกรานต์

รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ เดือนเมษายนที่ ๑๓ วันอังคาร เป็น
วันมหาสงกรานต์ (แต่เกียจมาตั้งแต่เวลา ๑๐ ทุ่ม ๒๔ นาที ในวัน
จันทรที่ ๑๒) ที่ ๑๔ วันพุธ เป็นวันเนา ที่ ๑๕ พุทศัปดาห์ ตรง
ด้วยจันทรคติกาต เดือน ๕ แรม ๑๐ ค่ำปีระกาเอกศก เป็นวัน
เถลิงศก ขึ้นจุลศักราชใหม่เป็น ๑๒๗๑ เวลาเช้า ๒ โมง กับ ๖ นาที
ลักษณะจตุรวันเดือนปี

ถ้าจตุรวันโดยสุริยคติกาต ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน เป็นต้นไป
ถึงรัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ แดงมีประจำรัชกาลที่บัดนี้ศก ๔๒

ถ้าจะจตุรตามจันทรคติกาต ตั้งแต่เดือน ๕ ขึ้นค่ำหนึ่ง ไปจน
ถึงแรม ๙ ค่ำ ให้จัดว่าปีระกายังเป็นลำดับรัชศก จุลศักราช ๑๒๗๐
ตั้งแต่แรม ๑๐ ค่ำ ซึ่งเป็นวันเถลิงศก แต่ต่อไปจึงจัดว่าปีระกาเอกศก
จุลศักราช ๑๒๗๑ จนถ่วงจะสิ้นศก

ประเพณี รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

วันอาทิตย์ เป็น วัน ชงไชย
 วันจันทร์ เป็น วัน อธิบัติ
 วันเสาร์ เป็น วัน ขุนาศน์
 วันพุธ เป็น วัน โถกาวินาศ

ลำดับคดี		วัน	จันทร์คดี		นักชดเชยพระราชพิธี แสดงหมายเหตุ
เดือน	วันที่		คำ	เดือน	
เมษายน	๑	๙	ชน ๑๑	๕	
"	๒	๑๐	๑๒		
"	๓	๑๑	๑๓		
"	๔	๑๒	๑๔		
"	๕	๑๓	๑๕		
"	๖	๑๔	แรม ๑		
"	๗	๑๕	๒		
"	๘	๑๖	๓		
"	๙	๑๗	๔		
"	๑๐	๑๘	๕		
"	๑๑	๑๙	๖		
"	๑๒	๒๐	๗		
"	๑๓	๒๑	๘		
"	๑๔	๒๒	๙		ตั้งกรานต์
"	๑๕	๒๓	๑๐		

ว.ศ. ๑๒๘

สมัยคดี		วัน	จันทร์คดี		นักเขตฤกษ์พระราชพิธี แต่ จครหมายเหตุ
เดือน	วันท		คำ	เดือน	
เมษายน	๑๖	๖	แรม ๑๑	๕	
”	๑๗	๗	๑๒		
”	๑๘	๘	๑๓		
”	๑๙	๙	๑๔		
”	๒๐	๑๐	๑๕	๖	
”	๒๑	๑๑	๑๖		
”	๒๒	๑๒	๑๗		
”	๒๓	๑๓	๑๘		
”	๒๔	๑๔	๑๙		
”	๒๕	๑๕	๒๐		จครพระนังคัล
”	๒๖	๑๖	๒๑		
”	๒๗	๑๗	๒๒		
”	๒๘	๑๘	๒๓		
”	๒๙	๑๙	๒๔		
”	๓๐	๒๐	๒๕		

ว.ศ. ๑๒๘

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักชดถุภษพรราชพิธิ แฉจตหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
พฤษภาคม	๑	๗	ขึ้น ๑๒	๖	วิศาขบูชา
”	๒	๑	๑๓		
”	๓	๒	๑๔		
”	๔	๓	๑๕		
”	๕	๔	แรม ๑		
”	๖	๕	๒		
”	๗	๖	๓		
”	๘	๗	๔		
”	๙	๘	๕		
”	๑๐	๙	๖		
”	๑๑	๑๐	๗		
”	๑๒	๑๑	๘		
”	๑๓	๑๒	๙		
”	๑๔	๑๓	๑๐		
”	๑๕	๑๔	๑๑		

ร.ศ. ๑๒๘

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักษัตรฤกษ์พระราชพิธี แฉจดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
พฤษภาคม	๑๕	๑.แรม	๑๒	๖	
”	๑๗	๒	๑๓		
”	๑๘	๓	๑๔		
”	๑๙	๔	๑๕		
”	๒๐	๕	ขึ้น ๑	๗	
”	๒๑	๖	๒		
”	๒๒	๗	๓		
”	๒๓	๘	๔		
”	๒๔	๙	๕		
”	๒๕	๑๐	๖		
”	๒๖	๑๑	๗		
”	๒๗	๑๒	๘		
”	๒๘	๑๓	๙		
”	๒๙	๑๔	๑๐		
”	๓๐	๑๕	๑๑		
”	๓๑	๑๖	๑๒		

ว. ศ. ๑๒๘

ดูரியคดี		วัน	จันทร์คดี		นักชดเชยพระราชพิธี แดงจดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		คำ	เดือน	
มิถุนายน	๑	๓	๒๓	๗	
”	๒	๔	๑๔		
”	๓	๕	๑๕		
”	๔	๖	๒๖		
”	๕	๗	๒๗		
”	๖	๘	๒๘		
”	๗	๙	๒๙		
”	๘	๑๐	๓๐		
”	๙	๑๑	๓๑		
”	๑๐	๑๒	๑		
”	๑๑	๑๓	๒		
”	๑๒	๑๔	๓		
”	๑๓	๑๕	๔		
”	๑๔	๑๖	๕		
”	๑๕	๑๗	๖		

จ. ศ. ๑๒๘

ผู้ยศคดี		วัน	จำนวนคดี		นักชั่งตวงวัด พระราช พิธีแสดงจดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่า	เดือน	
มิถุนายน	๑๖	๔	แรม ๑๓	๗	
"	๑๗	๕	๑๔		
"	๑๘	๖	๑๕	๑	
"	๑๙	๗	๑๖		
"	๒๐	๘	๑๗		
"	๒๑	๙	๑๘		
"	๒๒	๑๐	๑๙		
"	๒๓	๑๑	๒๐		
"	๒๔	๑๒	๒๑		
"	๒๕	๑๓	๒๒		
"	๒๖	๑๔	๒๓		
"	๒๗	๑๕	๒๔		
"	๒๘	๑๖	๒๕		
"	๒๙	๑๗	๒๖		
"	๓๐	๑๘	๒๗		

ว.ศ. ๑๒๘

ผู้เรียกคดี		วัน	จำหนักรคดี		นักชั่งตวงวัดพระราชพิธีแด่เจตมหายเหตุ
เดือน	วัน		คำ	เดือน	
กรกฎาคม	๑	๕	วัน ๑๔	๑๕	
”	๒	๖	๑๕	๑๖	
”	๓	๗	แรม ๑	๑๗	
”	๔	๘	๒	๑๘	
”	๕	๙	๓	๑๙	
”	๖	๑๐	๔	๒๐	
”	๗	๑๑	๕	๒๑	
”	๘	๑๒	๖	๒๒	
”	๙	๑๓	๗	๒๓	
”	๑๐	๑๔	๘	๒๔	
”	๑๑	๑๕	๙	๒๕	
”	๑๒	๑๖	๑๐	๒๖	
”	๑๓	๑๗	๑๑	๒๗	
”	๑๔	๑๘	๑๒	๒๘	
”	๑๕	๑๙	๑๓	๒๙	

ว.ศ. ๑๒๘

ศักราช		วัน	จันทรคติ		นักโคตฤกษ์พระราชพิธี แด่ จดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
กรกฎาคม	๑๖	๖	แรม ๑๔	เส	
”	๑๗	๗	๑๕		
”	๑๘	๑	ขึ้น ๑	จ	
”	๑๙	๒	๒	ฉ	
”	๒๐	๓	๓	ค	
”	๒๑	๔	๔	ง	
”	๒๒	๕	๕	ด	
”	๒๓	๖	๖	จ	
”	๒๔	๗	๗	ฉ	
”	๒๕	๑	๘	ค	
”	๒๖	๒	๙	ง	
”	๒๗	๓	๑๐	ด	
”	๒๘	๔	๑๑		
”	๒๙	๕	๑๒		
”	๓๐	๖	๑๓		
”	๓๑	๗	๑๔		

ว.ศ. ๑๒๘

ดูริยคดี		วัน	จันทรคติ		นักษัตรฤกษ์ พระราชพิธี ซึ่ง แดงจดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
สิงหาคม	๑	๑	ขึ้น ๑๕	เถลิง	เข้าปฐมาพรรษา
”	๒	๒	แรม ๑		
”	๓	๓	๒		
”	๔	๔	๓		
”	๕	๕	๔		
”	๖	๖	๕		
”	๗	๗	๖		
”	๘	๘	๗		
”	๙	๙	๘		
”	๑๐	๑๐	๙		
”	๑๑	๑๑	๑๐		
”	๑๒	๑๒	๑๑		
”	๑๓	๑๓	๑๒		
”	๑๔	๑๔	๑๓		
”	๑๕	๑๕	๑๔		

จ.ศ. ๑๒๘

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักษัตรฤกษ์พระราชพิธี แด่จดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
สิงหาคม	๑๖	๒	แรม ๑๕	จ.ภ.	
”	๑๗	๓	ขึ้น ๑		
”	๑๘	๔	๒		
”	๑๙	๕	๓		
”	๒๐	๖	๔		
”	๒๑	๗	๕		
”	๒๒	๘	๖		
”	๒๓	๙	๗		
”	๒๔	๑๐	๘		
”	๒๕	๑๑	๙		
”	๒๖	๑๒	๑๐		
”	๒๗	๑๓	๑๑		
”	๒๘	๑๔	๑๒		
”	๒๙	๑๕	๑๓		
”	๓๐	๑๖	๑๔		
”	๓๑	๑๗	๑๕		

ว.ศ. ๑๒๘

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักชัฏฤกษ์ พระราชพิธี แสดงหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
กันยายน	๑	๕	แรม ๑	๙	บั้งฉิมพรรษา
”	๒	๕	๒		
”	๓	๖	๓		
”	๔	๗	๔		
”	๕	๑	๕		
”	๖	๒	๖		
”	๗	๓	๗		
”	๘	๔	๘		
”	๙	๕	๙		
”	๑๐	๖	๑๐		
”	๑๑	๗	๑๑		
”	๑๒	๘	๑๒		
”	๑๓	๙	๑๓		
”	๑๔	๑๐	๑๔		
”	๑๕	๑๑	ขึ้น ๑	๑๐	

จ.ศ. ๑๒๘

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักชดถุษ พระราช พิธี แดงคหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
กันยายน	๑๖	๕	ขึ้น ๒	๑๐	เฉลิม พระชนม์ พรรษา ในพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
”	๑๗	๖	๓		
”	๑๘	๗	๔		
”	๑๙	๘	๕		
”	๒๐	๙	๖		
”	๒๑	๑๐	๗		
”	๒๒	๑๑	๘		
”	๒๓	๑๒	๙		
”	๒๔	๑๓	๑๐		
”	๒๕	๑๔	๑๑		
”	๒๖	๑๕	๑๒		
”	๒๗	๑๖	๑๓		
”	๒๘	๑๗	๑๔		
”	๒๙	๑๘	๑๕		
”	๓๐	๑๙	แรม ๑		

จ.ศ. ๑๒๘

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักษัตรฤกษ์ พระราชพิธี แด่จดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
ตุลาคม	๑๖	๗	ขึ้น ๒	๑๑	ชอกพรรษา
”	๑๗	๑	” ๓		
”	๑๘	๒	” ๔		
”	๑๙	๓	” ๕		
”	๒๐	๔	” ๖		
”	๒๑	๕	” ๗		
”	๒๒	๖	” ๘		
”	๒๓	๗	” ๙		
”	๒๔	๑	” ๑๐		
”	๒๕	๒	” ๑๑		
”	๒๖	๓	” ๑๒		
”	๒๗	๔	” ๑๓		
”	๒๘	๕	” ๑๔		
”	๒๙	๖	” ๑๕		
”	๓๐	๗	แรม ๑		
”	๓๑	๑	” ๒		

ว.ศ. ๑๒๘

อุริยศติ		วัน	จันทร์คติ		นักขัตฤกษ์ พระราชพิธี แด่จดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		คำ	เดือน	
พฤศจิกายน	๑	๒	แรม ๓	๑๑	
”	๒	๓	๑		
”	๓	๔	๒๕		
”	๔	๕	๒๖		
”	๕	๖	๒๗		
”	๖	๗	๒๘		
”	๗	๘	๒๙		
”	๘	๙	๓๐		
”	๙	๑๐	๓๑		
”	๑๐	๑๑	๑๒		
”	๑๑	๑๒	๑๓		จันทร์คงมด (ส้มโอง)
”	๑๒	๑๓	๑๔		เสด็จสวรรคต
”	๑๓	๑๔	๑๕	๑๒	
”	๑๔	๑๕	๑๖		
”	๑๕	๑๖	๑๗		เฉลิมฉลอง วันพระราช

ร.ศ. ๑๒๘

ผู้ยักตี		วัน	จำนวนคดี		นักชดเชยพระราชพิธี แจกจดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่า	เดือน	
พฤศจิกายน	๑๖	๓	๕	๑๒	เดือนนี้ครบพระราชพิธี
”	๑๗	๔	๕		
”	๑๘	๕	๕		
”	๑๙	๖	๕		
”	๒๐	๗	๕		
”	๒๑	๘	๕		
”	๒๒	๙	๑๐		
”	๒๓	๑๐	๑๑		
”	๒๔	๑๑	๑๒		
”	๒๕	๑๒	๑๓		
”	๒๖	๑๓	๑๔		
”	๒๗	๑๔	๑๕		
”	๒๘	๑๕	รวม ๑		
”	๒๙	๑๖	๒		
”	๓๐	๑๗	๓		

ว.ศ. ๑๒๘

ผู้วิยคดี		วัน	จำนวนคดี		นักจัดทุกข์พระราชพิธี และจดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่า	เดือน	
ธันวาคม	๑	๔	รวม ๔	๑๒	
”	๒	๕	๕		
”	๓	๖	๖		
”	๔	๗	๗		
”	๕	๘	๘		
”	๖	๙	๙		
”	๗	๑๐	๑๐		
”	๘	๑๑	๑๑		
”	๙	๑๒	๑๒		
”	๑๐	๑๓	๑๓		
”	๑๑	๑๔	๑๔		
”	๑๒	๑๕	๑๕		
”	๑๓	๑๖	รวม ๑๖	๑	
”	๑๔	๑๗	๑๗		
”	๑๕	๑๘	๑๘		

ว.ศ. ๑๒๘

สมัยคดี		วัน	จำนวนคดี		นักชดถุภษพระราชพิธิ แต่จตหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่า	เดือน	
ธันวาคม	๑๒	๙	๙	๑	
”	๑๓	๗	๙		
”	๑๔	๗	๗		
”	๑๕	๑	๗		
”	๒๐	๒	๙		
”	๒๑	๓	๙		
”	๒๒	๔	๑๐		
”	๒๓	๕	๑๑		
”	๒๔	๖	๑๒		
”	๒๕	๗	๑๓		
”	๒๖	๑	๑๔		
”	๒๗	๒	๑๕		
”	๒๘	๓	แรม ๑		
”	๒๙	๔	๒		
”	๓๐	๕	๓		
”	๓๑	๖	๔		

www.thelibrary.com

ว.ศ. ๑๒๘

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักษัตรฤกษ์พระราชพิธี แต่จดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
มกราคม	๑	๗	แรม ๕	๑	เฉลิมพระชนม์พรรษา สมเด็จพระบรมราชินี นาถ แต่สมเด็จพระ บรมโอรสาธิราช
”	๒	๘	๖		
”	๓	๙	๗		
”	๔	๑๐	๘		
”	๕	๑๑	๙		
”	๖	๑๒	๑๐		
”	๗	๑๓	๑๑		
”	๘	๑๔	๑๒		
”	๙	๑๕	๑๓		
”	๑๐	๑๖	๑๔		
”	๑๑	๑๗	๑๕	๒	
”	๑๒	๑๘	๑๖		
”	๑๓	๑๙	๑๗		
”	๑๔	๒๐	๑๘		
”	๑๕	๒๑	๑๙		

ร.ศ. ๑๒๙

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักชดถุณษ์พระราชพิธี แฉกตหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
มกราคม	๑๖	๑	ขึ้น ๖	๒	
"	๑๗	๒	๗		
"	๑๘	๓	๘		
"	๑๙	๔	๙		
"	๒๐	๕	๑๐		
"	๒๑	๖	๑๑		
"	๒๒	๗	๑๒		
"	๒๓	๘	๑๓		
"	๒๔	๙	๑๔		
"	๒๕	๑๐	๑๕		
"	๒๖	๑๑	แรม ๑		
"	๒๗	๑๒	๒		
"	๒๘	๑๓	๓		
"	๒๙	๑๔	๔		
"	๓๐	๑๕	๕		
"	๓๑	๑๖	๖		

ว.ศ. ๑๒๘

สุริยคติ		วัน	จันทรคติ		นักชดถุคษพระราชาพิชิต แต่จุดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
กุมภาพันธ์	๑	๓	แรม ๗	๒	
”	๒	๔	๙		
”	๓	๕	๙		
”	๔	๖	๑๐		
”	๕	๗	๑๑		
”	๖	๘	๑๒		
”	๗	๙	๑๓		
”	๘	๑๐	๑๔		
”	๑๐	๑๕	๑๕ ขึ้น ๑	๓	
”	๑๑	๑๖	๒		
”	๑๒	๑๗	๓		
”	๑๓	๑๘	๔		
”	๑๔	๑๙	๕		
”	๑๕	๒๐	๖		

จ.ศ. ๑๒๘

ตรียศติ		วัน	จันทรคติ		นักขัตฤกษ์พระราชพิธี แสดงตหมายเหตุ
เดือน	วัน		คำ	เดือน	
กุมภาพันธ์	๑๖	๔	ขึ้น ๗	๓	
”	๑๗	๕	๘		
”	๑๘	๖	๙		
”	๑๙	๗	๑๐		
”	๒๐	๘	๑๑		
”	๒๑	๙	๑๒		
”	๒๒	๑๐	๑๓		
”	๒๓	๑๑	๑๔		
”	๒๔	๑๒	๑๕		มาฆบูชา
”	๒๕	๑๓	แรม ๑		
”	๒๖	๑๔	๒		
”	๒๗	๑๕	๓		
”	๒๘	๑๖	๔		

ร. ก. ๑๒๙

ผู้รับคดี		วัน	จำนำคดี		นักชั่งตวงวัดพระราชพิธี แดงคตหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่า	เดือน	
มกราคม	๑	๓	แรม ๔	๓	
"	๒	๔	๖		
"	๓	๕	๗		
"	๔	๖	๘		
"	๕	๗	๙		
"	๖	๘	๑๐		
"	๗	๙	๑๑		
"	๘	๑๐	๑๒		
"	๙	๑๑	๑๓		
"	๑๐	๑๒	๑๔		
"	๑๑	๑๓	๑๕		
"	๑๒	๑๔	๑๖	๕	
"	๑๓	๑๕	๑๗		
"	๑๔	๑๖	๑๘		
"	๑๕	๑๗	๑๙		

ว.ศ. ๑๒๘

ศักราช		วัน	จำนวน		นักษัตรฤกษ์พระราชพิธี แต่จุดหมายเหตุ
เดือน	วัน		ค่า	เดือน	
มีนาคม	๑๖	๘	มี	๘	
"	๑๗	๙	มี	๙	
"	๑๘	๑๐	มี	๑๐	
"	๑๙	๑๑	มี	๑๑	
"	๒๐	๑๒	มี	๑๒	
"	๒๑	๑๓	มี	๑๓	
"	๒๒	๑๔	มี	๑๔	
"	๒๓	๑๕	มี	๑๕	
"	๒๔	๑๖	มี	๑๖	
"	๒๕	๑๗	มี	๑๗	
"	๒๖	๑๘	มี	๑๘	
"	๒๗	๑๙	มี	๑๙	
"	๒๘	๒๐	มี	๒๐	
"	๒๙	๒๑	มี	๒๑	
"	๓๐	๒๒	มี	๒๒	
"	๓๑	๒๓	มี	๒๓	

ว.ศ. ๑๒๘

ศักราช		วัน	จันทร์ศก		นักษัตรฤกษ์พระราชพิธี แฉจดหมายเหตุ
เดือน	วันที่		ค่ำ	เดือน	
เมษายน	๑	๖	แรม ๗	๙	} สัมพัจฉระฉินท์
”	๒	๗	๘		
”	๓	๑	๙		
”	๔	๒	๑๐		
”	๕	๓	๑๑		
”	๖	๔	๑๒		
”	๗	๕	๑๓		
”	๘	๖	๑๔		
”	๙	๗	๑๕		
”	๑๐	๘	ขึ้น ๑	๙	
”	๑๑	๙	๒		
”	๑๒	๑๐	๓		
”	๑๓	๑๑	๔		
”	๑๔	๑๒	๕		
”	๑๕	๑๓	๖		

ว.ศ. ๑๓๗

ดูரியคดี		วัน	จันทร์คดี		นัก ขัตติยพงษ์ พระ ราชนิธิ แดจต หมายเหตุ
เดือน	วันที่		คำ	เดือน	
เมษายน	๑๖	๗	๗	๗	
"	๑๗	๑	๗	๗	
"	๑๘	๒	๗	๗	
"	๑๙	๓	๑๐		
"	๒๐	๔	๑๑		
"	๒๑	๕	๑๒		
"	๒๒	๖	๑๓		
"	๒๓	๗	๑๔		
"	๒๔	๑	๑๕		
"	๒๕	๒	เริ่ม ๑		
"	๒๖	๓	๒		
"	๒๗	๔	๓		
"	๒๘	๕	๔		
"	๒๙	๖	๕		
"	๓๐	๗	๖		

08/10/2566

สงกรานต์ที่เดือน ค่ำพระอาทิตย์ยกขึ้นสู่ราศีใหม่ ร.ศ. ๑๒๘

ราศี	วัน	วันที่	เดือน	ค่ำ	เดือน	เวลา	นาที
เมษ	๒	๑๒	เมษ	๓	๕	๑๐	๓๕
พฤษภ	๕	๑๓	พฤษภ	๓	๖	๑๑	๓๕
เมถุน	๒	๑๔	มิถุนายน	๓	๗	เที่ยง	—
กรกฎ	๕	๑๕	กรกฎาคม	๓	๘	๑๐	๓๕
สิงห์	๒	๑๖	สิงหาคม	๓	๙	๒, ๔	๓๕
กันย์	๕	๑๖	กันยายน	๓	๑๐	๒, ๕	๓๖
ตุล	๑	๑๗	ตุลาคม	๓	๑๑	ย่ำรุ่ง	—
พิจิก	๒	๑๘	พฤศจิกายน	๓	๑๒	๓	๓๖
ธนู	๕	๑๘	ธันวาคม	๓	๑	๒, ๓	๓๖
มังกร	๕	๑๓	มกราคม	๓	๒	๕	๓๖
กุมภ์	๗	๑๒	กุมภาพันธ์	๓	๓	๗, ๒	๔๘
มีน	๑	๑๓	มีนาคม	๓	๔	๓	๓๖

วันตฤเต็มหาศุญ ว.ศ. ๑๒๘

วัน	วันที่	เดือน	ค่ำ	เดือน	วัน	วันที่	เดือน	ค่ำ	เดือน
					๔	๗	เมษายน	วิ, ๒	๕
๗	๒๔	เมษายน	๗, ๕	๖	๓	๑๑	พฤษภาคม	วิ, ๗	๖
๑	๒๓	พฤษภาคม	๗, ๘	๗	๒	๗	มิถุนายน	วิ, ๔	๗
๗	๒๖	มิถุนายน	๗, ๙	๘	๗	๑๐	กรกฎาคม	วิ, ๘	๘
๖	๒๓	กรกฎาคม	๗, ๖	๘	๗	๗	สิงหาคม	วิ, ๖	๘
๕	๒๖	สิงหาคม	๗, ๑๐	๙	๕	๙	กันยายน	วิ, ๙	๙
๕	๒๓	กันยายน	๗, ๙	๑๐	๔	๖	ตุลาคม	วิ, ๗	๑๐
๓	๒๖	ตุลาคม	๗, ๑๒	๑๑	๓	๙	พฤศจิกายน	วิ, ๑๑	๑๑
๒	๒๒	พฤศจิกายน	๗, ๑๐	๑๒	๓	๗	ธันวาคม	วิ, ๑๐	๑๒
					๓	๒๘	ธันวาคม	วิ, ๑	๑
๗	๒๒	มกราคม	๗, ๑๒	๒	๒	๗	กุมภาพันธุ์	วิ, ๑๓	๒
๑	๑๓	กุมภาพันธุ์	๗, ๔	๓	๒	๒๘	กุมภาพันธุ์	วิ, ๔	๓
					๑	๒๗	มกราคม	วิ, ๒	๔

๐๘/๑๐/๒๕๖๖

01521

ประกาศเรียกวงษ์สวนกุหลาบ เป็น พระราชวัง

ด้วย วงษ์สวนกุหลาบแต่ก่อนที่ ทรงสร้าง ขึ้น เป็น ที่ ประทับ ชั่ว คราว ด้วย
เงิน พระคลังข้างที่ แต่บัดนี้ เป็น ที่ ทรง พระตำราญ เล็ดเต๋จ ประทับ อยู่ เป็น
นิยต์สืบ มา นาน แลว ทั้งได้สร้าง พระที่นั่ง อนันต สยามคม เป็น ท้อง พระโรง
ขึ้น ด้วย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เรียก พระราชวัง ตั้งแต่
รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๘ นี้ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ เมษายน รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๘
เป็น วันที่ ๑๔๗๕๘ ในรัชกาล บัณฑิตยบัณนี้

กฎเสนาบดี

สำหรับ การ เก็บเงิน ค่าแรง ช่วย ราชการ แผ่นดิน
ใน มณฑลกรุงเทพระ

ตาม ข้อความใน ประกาศ เดิกวิชี่ การ ผูกกับ ข้อ มีชื่อ จัน ตั้ง วันที่ ๒๖
มีนาคม รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๗ มีว่า ให้เสนาบดี ผู้บัญชาการ กรม
ตำรวจ มีอำนาจ ออก กฎ ข้อ บังคับ ได่นั้น บัดนี้ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้เสนาบดี กระทรวง นครบาล ผู้บัญชาการ กรม ตำรวจ
ใน ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ การ เก็บเงิน ค่าแรง จัน ช่วย ราชการ แผ่นดิน
ใน มณฑล กรุงเทพระ ตั้ง มีข้อความ ต่อไปนี้

08/10/2566

ข้อ ๑ กฎเสนาบดีสำหรับการ ดำรงดูแล เก็บเงิน ค่าแรง ผู้กับ ข้อ มี
เงินใน มณฑล กรุงเทพ ฯ ซึ่งได้ ประกาศไว้ ตั้ง วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑ นั้น ให้ยกเลิกเสีย ให้ ใช้กฎเสนาบดีนี้
แทนสืบไป

ข้อ ๒ การ เก็บเงิน ค่าแรง เงิน ช่วยราชการ แผ่นดินนี้ กำหนดให้
ผู้ที่ จะ ต้อง เสีย เงิน รับนำเงิน มาชำระให้เสร็จ ระหว่าง ภายใน วันที่ ๑
พฤษภาคม ถึง วันที่ ๓๑ สิงหาคม

ข้อ ๓ ให้จัด ที่ว่า การ ออกรอ หรือ ที่อื่น ซึ่ง เป็น ทาง รวม ที่เงิน
ผ่านไป มา นั้น เป็น ที่รับเงิน ค่าแรง ช่วยราชการ แผ่นดิน กับทั้ง ให้
จัด เจ้าพนักงาน เป็น กอง ดำรงดู ออกเคียว ดำรงดู ถึง บ้าน ที่ อาศัยอยู่
ของ ผู้ที่ จะ ต้อง เสีย เงิน ช่วยราชการ แผ่นดิน ทุก ๆ ตำบล ด้วย

ข้อ ๔ ให้เงิน ที่ จะ ต้อง เสีย เงิน ค่าแรง ช่วยราชการ แผ่นดิน รับ
นำเงิน มาชำระแก่ เจ้าพนักงาน ตาม ตำบล ที่ตั้ง รับเงิน นั้น ให้เสร็จภายใน
กำหนด ซึ่งได้ กล่าวแล้วใน ข้อ ๒

ข้อ ๕ ถ้าบ้าน หรือ บริษัทใด หรือ ที่ใด ๆ ที่มีหัวหน้าปกครอง
รับผิดชอบ เจ้าพนักงาน จะให้เจ้า ของ บ้าน หรือ ผู้เป็น หัวหน้าในที่นั้น ๆ
ทำบัญชี ดำรงดู บรรดาเงิน ที่ อยู่ใน ความ ปกครอง ขึ้นก็ได้ แต่ ถ้ามี
จำนวนเงิน ที่ พา มาชำระ เงิน มากกว่า ๕๐ คน ให้เจ้าพนักงาน จ่าย
ส่วน ตกให้แก่ผู้ ๑๐๐ ละ ๑๐

ข้อ ๖ เมื่อผู้ใดได้เสียเงินค่าแรงช่วยราชการแผ่นดินเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานจดหมายคำหนี รูปพรรณ ของผู้เสียเงิน ลงไว้ใ้ไป

เสร็จแต่ต้นขอ แต่ขอกลับเสร็จเป็นอันยอมให้แก่ผู้หนี ถือไว้เป็นสำคัญ

ข้อ ๗ ถ้าผู้ใดไม่เคยเสียเงินค่าแรงช่วยราชการแผ่นดิน ตามกำหนด เจ้าพนักงานตรวจพบภายหลังวันที่ ๓๑ สิงหาคมไปแล้ว

ให้เจ้าพนักงานเรียกเงินค่าปรับ นอกจากรเงินค่าแรงช่วยราชการแผ่นดินที่ จะต้องเสียอีกคนละ ๑ บาท

ข้อ ๘ ถ้าเจ้าพนักงานเห็นมีเหตุจำเป็น และมีความสงสัยว่า ผู้คนใด หรือพวกใด จะยังมีได้เสียเงินค่าแรงช่วยราชการแผ่นดิน ก็มิอำนาจที่จะตรวจแต่เรียกผู้ไปเสร็จได้เสมอไป

ข้อ ๙ ถ้าผู้ใดไม่ยอมเสีย หรือไม่มีเงินจะเสียค่าแรงช่วยราชการแผ่นดินภายในกำหนด ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะจับให้เสียเงินค่าแรงช่วยราชการแผ่นดินได้ใน ๒ ประการนี้ คือ

(๑) ให้ยึดทรัพย์สินอันบริบูรณ์ของผู้ที่เงินค่าแรงช่วยราชการแผ่นดินค้าง ขายทอดตลาดพอสมควรแก่จำนวนเงินที่ค้าง แต่ค่าใช้จ่ายชดเชยในการขายทอดตลาดนั้น

(๒) หรือเอาตัวผู้ซึ่งไม่ชำระเงินค่าแรงช่วยราชการแผ่นดินที่ค้างคุมขังไว้ใช้แรงทำการโยธา แทนเงินค่าราชการแผ่นดินที่ค้างมีกำหนด ๓๐ วัน ^{๑๘/10/25๖๓} หน้าที่ใด ๆ ตั้งแต่ต้นนับที่จะได้กำหนดเป็นครั้งเป็นคราว

ข้อ ๑๐ เมื่อเจ้าพนักงานได้ ยึด ทรวัย สัมปต ของ ผู้ซึ่ง เงิน ค่า แรง
 ช่วย ราชการ แผ่นดิน ค้าง แต่ ขาย ทอด ตลาด ทรวัย สัมปต นั้น ได้ เงิน มาก
 น้อย เท่าใด ให้ ทัก ใช้ แทน เงิน ที่ ค้าง นั้น เสีย ก่อน จนครบ เหตุ
 นอก นั้น ให้ คืน แก่ เจ้า ของ รับไป

ข้อ ๑๑ การ เก็บ เงิน ค่า แรง ช่วย ราชการ แผ่นดิน นี้ ถ้า กำหนด ผู้
 ใหญ่ บ้าน เป็น ผู้นำ สำรอง แต่ นำ มา เสีย เงิน พระราชทาน ส่วน ใด ให้ แก่
 กำหนด ๑๐๐ ตะ ๓ ผู้ ใหญ่ บ้าน ๑๐๐ ตะ ๒ ตาม จำนวน เงิน ที่ ได้ นำ
 สำรอง แต่ เก็บ ได้ ใน ท้อง ที่ นั้น แต่ พระราชทาน บำ เหน็จ แก่ ผู้ จบ เงิน ที่
 หอบ นั้น มิ ได้ เสีย เงิน ค่า แรง ช่วย ราชการ แผ่นดิน ตาม กำหนด คน ตะ
 ๒๕ สี่ คางค์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๘
 เป็น วันที่ ๑๔๗๗๓ ในรัชกาล บัคย บัคย

ประกาศตั้งอนุญาโตตุลาการ

ในศาลประจำสำหรับคดีคนกลาง นครกรุงเทพฯ

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศ
 ให้ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศตั้งวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๒๒

ที่ได้ลงในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๔ ตุลาคม รัตน
 โกสินทร์ศก ๑๒๒ ซึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้ง มีสเตอร์ เฮดวูด
 เฮช ดีโครเบต ที่ ปลุกษา ราชการ ทัวไป ของ กรุงสยามไว้ ใน ตำแหน่ง
 เป็น ตุลาการ สมชิก ขอ ศาล ประจำ สำหรับ คดี คนกลาง ตามหนังสือ
 สัญญาใน ข้อ ๒๓ สำหรับ จัด การ ระเบียบคดี วิวาท ระหว่าง นานา ประเทศแล้ว
 นั้น บัดนี้ มีสเตอร์ เฮดวูด เฮช ดีโครเบต ถึงแก่กรรมไปแล้ว
 ตำแหน่ง อนุญาตตุลาการ ฝ่าย สยาม ใน ศาลประจำ สำหรับ ระเบียบคดีคนกลาง
 ยังว่างเปล่าอยู่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้ง มีสเตอร์ เฟรเดอริก
 คับติว เวอร์นีย์ ซึ่ง แต่เดิม เป็น ที่ ปลุกษา ราชการ ใน สถาน ทูต สยาม กรุง
 ลอนดอน นาย ๑ กับ มองซิเออร์ ยี ดอเวค เกียวนิ โดเรดี ที่ ปลุกษา
 ราชการ ใน สถาน ทูต สยาม กรุง ปารีส ๑ นาย ไว้ ใน ตำแหน่ง อนุญาต
 ตุลาการ ฝ่าย สยาม ใน ศาล ประจำ สำหรับ คดี คนกลาง ที่ กรุงเฮก สืบต่อไป
 ให้ เสนาบดี ว่า การ ต่าง ประเทศ เป็น ผู้จัด การ ให้ ดำเนิน ตกลงไป
 ตาม พระราชบัญญัติ^๕ ทุก ประการ ๗

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

เป็นวันที่ ๑๔๗๗๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ร.ศ. ๑๒๐

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบ
 ทูกันว่า ตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
 รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๐ ซึ่งกำหนดวิธีเก็บอากรค่าน้ำ ๖ อย่าง แต่
 อย่างที่ ๕ ซึ่งเก็บค่าอาชญาบัตรคุมเครื่องมือซึ่งต้องพิศภาษั้น
 คุมเครื่องมือซึ่งต้องพิศ ต้องได้รับอาชญาบัตรจากเจ้าพนักงาน
 ก่อนจึงจะใช้เครื่องมือนั้นได้ แต่ในการอนุญาตนั้นใบบาชญาบัตร
 ย่อมลงชื่อแต่ผู้ขอ แม้ผู้นั้นเจ็บป่วยหรือมีที่ไป บุตรภรรยาที่อยู่
 ในครัวเรือนอื่นเดียวกันจะเอาเครื่องมือไปใช้ ไม่มีชื่อใบบา
 ชญาบัตร มักต้องถูกจับกุมเป็น การเดือดร้อนอยู่ จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งว่า แต่ไปในการออก
 อาชญาบัตรคุมเครื่องมือจับสัตว์น้ำตามความในมาตรา ๖ แห่งพระ
 ราชบัญญัตินั้น ให้เจ้าพนักงานถามผู้ขออนุญาตว่า จะให้คุม
 ผู้ใดในครัวเรือนอื่นเดียวกันบ้าง เมื่อเขาบอกชื่อก็ให้เจ้าพนักงาน
 จดลงไว้ใบบาชญาบัตรนั้น ทุกคนในครัวเรือนของผู้ขออนุญาต แต่
 ให้บรรดาผู้ที่มิชื่อในอาชญาบัตรมีอำนาจที่จะใช้เครื่องมือนั้นได้ โดย
 ชอบด้วยกฎหมายจึงทุกคน

ประกาศมาณวันที่ ๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

เป็นวันที่ ๑๕๗๘๗ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศยกเลิก

ประกาศ ห้ามไม่ให้ ถ้ออาวุธแลยิงปืนแต่จุดได้ตามเพลิง ในเวตากลางคืน
ในมณฑลต่าง ๆ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๘

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมินทร์ มหาจุพล
ตงกรณ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า . แต่
ก่อนได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ออก ประกาศ ลง วันที่ ๒๑ สิงหาคม
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๘ ซึ่ง มีความ ห้ามไม่ให้ ถ้อ แดเห็นบ ล้อ่น ลำตรา
อาวุธในที่ ประชุมชน หรือ ตะแวงบ้าน แต่ห้ามไม่ให้ ยิง ปืนใน เวต
ากลางคืน แต่ ผู้ที่ มีกิจ ชะระไป มา พัน เวลาย่ำค่ำแล้วไปให้ มี โคมไฟ
หรือได้ เพลิง เป็น สำคัญ นั้น ต่อ มา บัดนี้ ได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้ ใช้ กฎหมาย ดักษณ อาญา รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ ใน กฎหมาย
ดักษณ อาญา ได้ มีความ บังคับ ห้าม บ้อง กัน ข้อ ถ้อ ลำตราอาวุธ แต่
ข้อ ยิง ปืน ผิด เวลานั้น อยู่แล้ว แต่ ส่วน ข้อ บังคับ ให้ จุดได้ตามไฟ เวต
ไป มา ใน ตะแวงบ้าน นั้น ทรง พระราช ดำรัส เห็น ว่า ควร จะ เลิกเสียได้
ไม่ให้ เป็น ความ ตำบาก แก่ มหาชน

จึง ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ยกเลิก ประกาศฉบับลงวันที่ ๒๑
สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๘ เสีย ไม่ให้ ใช้ เป็น กฎหมายต่อไป
ประกาศ มาณวันที่ ๒๗ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘
เป็น วันที่ ๑๔๗๗๗ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

กฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ ที่มีข้อความทับ
ประกาศลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๘ นั้น คือ

มาตรา ๓๓๕

ข้อ ๒ ผู้ใดมีบัน บรรจุพาไปในทางหลวง ถนนหลวง หรือ
ในที่สาธารณสถานโดยมีมิได้รับ อนุญาตให้ ถือได้ ท่านว่ามิมีความผิด
ต้องระวางโทษชั้น ๑ แต่ให้ วิวาอาชุน นั้น เสียด้วย

ข้อ ๓ ผู้ใดมีสัตว์ราชุนไม่ว่าอย่างใด ๆ เข้าไปในที่ประชุมชน
เวตามีสงาน นักชัคตฤกษ์ ท่านว่ามิ มีความผิดต้อง ระวาง โทษชั้น ๑
แต่ให้ วิวาอาชุน นั้น เสียด้วย

ข้อ ๑๑ ผู้ใดยิงปืน หรือ อาชุนที่ใช้ดิน ระเบิดอย่างใด ๆ โดย
ใช้เหตุขึ้นใน เมือง หมู่บ้าน ตลาด หรือในที่ ประชุมชน ท่านว่ามิ มี
ความผิดต้อง ระวางโทษชั้น ๓

ประกาศตั้งรองเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

มีพระบรม ราชโองการ คำว่าดี เห็นอ เกด้า ๑ ตั้ง ว่า ด้วย ทรง พระราช
คำให้ว่า เจ้า พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรา
ธิการ บ่วย มาชำนาน มารับ ราชการ ได้บ้าง ไม่ ได้บ้าง ราชการ
ใน กระทรวง จะ เสื่อม ทราบ ไป จึง ทรง พระกรุณา โปรด เกด้า ๑ ให้
นวยพด โทหม่อมชชาติเดชอุดม รับตำแหน่ง ผู้ช่วย ราชการ กระทรวง

เกษตรราชิการ มีลำดับชั้นเหนือ ปลัด ทูลฉลอง รอง เสนาบดี มีอำนาจ
บังคับ ราชการในหน้าที่ ได้เต็ม อำนาจ เสนาบดี ในเวลาที่ เสนาบดี มารับ
ราชการ ไม่ได้ นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

ประกาศยกเลิกใช้

เหรียญ เพื่อ เบี้ย ทองแดง แด่ สี่ตางค์ ทองขาว อย่างเก่า

เสนาบดี กระทรวงพระคลัง มหาสมบัติ รับ พระบรมราชโองการ โปรด
เกล้า โปรด กระหม่อม ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
ประกาศว่า เหรียญ เพื่อ เบี้ย ทองแดง ซี่ก เลี้ยว อัฐ ได้พัก เก่า
ใหม่ แด่ เบี้ย สี่ตางค์ ทองขาว อย่างเก่า ๒๐ สี่ตางค์ ๑๐ สี่ตางค์
๕ สี่ตางค์ ๒ ^๑/_๒ สี่ตางค์ ซึ่งได้ ประกาศ ให้ ใช้ชั่วคราว ใน ประกาศ
ลง วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ ใน หนังสือ ราชกิจจานุ
เบกษา แผ่นที่ ๓๓ ลง วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗
หน้า ๙๑๐ นั้น ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กำหนด
วันเลิกใช้ แด่ ให้ เสนาบดี กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ ตั้ง กฎสำหรับ
การเลิกใช้ ไว้ดัง ต่อไปนี้

ข้อ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ เป็น

๒๒ ไป ให้เด็กใช้เหรียญเฟือง เบี้ยทองแดง แด่ต่างค์อย่างเก่า
 ที่ถ้าวมาในข้างคนนั้น ยกเป็นเหรียญกระด่าปณ์ที่ไม่ชอบด้วย
 กฎหมาย ตามความในหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตราของคำ
 ร.ศ. ๑๒๗

๒๒ ๒ ภายในปีหนึ่ง นับตั้งแต่วันที่ประกาศนี้ไป ถึงวันที่ ๑๖
 พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
 ยอมรับแลกเหรียญเฟือง เบี้ยทองแดง แด่ต่างค์อย่างเก่า จ่าย
 เหรียญต่างค์อย่างใหม่ แด่เหรียญบาท เหรียญสลึง เปลี่ยนให้

๒๒ ๓ เหรียญเฟือง เบี้ยทองแดง แด่ต่างค์อย่างเก่า ที่มีผู้นำ
 มาขอแลกเปลี่ยนตามในข้อ ๒ นั้น ถ้าเจ้าพนักงานตรวจเห็นเป็นของ
 ปลอมแปลง หรือขาดเนื้อไป ด้วยเหตุอื่น นอกจากที่สึก หรือไปโดย
 ขรรคมดา หรือที่มีผู้ตัดทวารอื่นเพิ่มเติม ทวารหลวง ให้เจ้าพนักงาน
 ทำลายเสีย แล้วคืนเงินโลหให้เจ้าของรับไป

๒๒ ๔ สถานที่ ๆ จะเปิดการรับแลกเปลี่ยนนี้ ในมณฑลกรุง
 เทพ ๆ จะเปิดการรับแลกที่กรมเก็บกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ แด่
 ที่ว่าการเมืองต่าง ๆ ในมณฑลกรุงเทพ ๆ ส่วนที่มณฑลต่าง ๆ ใน
 พระราชอาณาจักร จะเปิดการรับแลกที่พระคลังมณฑลแต่คลังเมือง

๒๒ ๕ อัตรารับแลกเปลี่ยนนั้น ได้ประกาศกำหนดอัตราไว้ใน
 ประกาศวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ ในราชกิจจานุ

พ.ศ. ๔๐

ศก ๑๒๘

นุเบกษาแผ่นดินที่ ๓๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗
แต่ ให้เจ้าพนักงานพระคลังถือใช้ แดงเปลี่ยนตามที่ได้กำหนดนั้น

ข้อ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ ไป
ซึ่งพื้นเขต กำหนดบับหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานพระคลังต่าง ๆ ที่เบ็ด
การ รับแจกเลิกการ รับ เหรียญเฟื้อง เบี้ยทองแดง สี่ต่างค์อย่างเก่า
ตามที่กล่าวรายการ มาข้างต้นไม่รับแจกต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศใช้ ข้อบังคับวิธีเรียกคนเข้ารับราชการ
เป็น ตำรวจภูธร ใน เมือง นคราต มณฑล จันทบุรี

พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวง
มหาดไทยรับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า
ด้วยตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้งกฎข้อบังคับวิธีเรียก
คนเข้ารับราชการ เป็น ตำรวจภูธร ขึ้นไว้ สำหรับใช้ในมณฑลที่ยัง
ไม่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์
ทหาร ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๖ ในมณฑล
พายัพ แล มณฑลอื่น ๆ แล้วนั้น

ศก ๑๒๘

หน้า ๔๑

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ข้อ บังคับวิธีเรียกคนเข้า
รับราชการเป็นคำรวจจตุร ตาม ประกาศ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๖
ในเมือง ตราด มณฑล จันทบุรี ด้วย อีกเมือง หนึ่ง ตั้งแต่รัตนโกสินทร์
๕๒
ศก ๑๒๘ เป็น ต้นไป ๓

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ๕๒

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ใช้ พระราชบัญญัติ อากร การ พนัน ใน มณฑล อีสาน

พระเจ้า รัชช ยาชเชอ กรมหลวง ดำรงราชานุภาพ เสนาบดี กระทรวง
มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการใส่เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ สั่งว่า ตามความใน มาตรา ๖ แห่ง พระราชบัญญัติ อากรการ
พนัน ศก ๑๒๐ มีว่า ถ้าจะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ พระ
ราชบัญญัติ ใน หัวเมือง มณฑลใดเมื่อใด จะโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ
ในหนังสือ พิมพ์ราชกิจจานุเบกษา เป็น คำบัญ นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัติ
อากร การพนัน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐ ในมณฑลอุดร ตั้งแต่
ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลง พระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ว่าด้วยธนบัตรอย่างใหม่

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ ถิ้ออำนาจซึ่ง ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ พระราชทานไว้ ในมาตรา ๑๗ (ง) แห่ง พระราชบัญญัติ
ธนบัตร ดัยาม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ ขอประกาศให้ทราบ ทัดกันว่า

กรม ธนบัตรจะได้จำหน่าย ธนบัตร ราคา ๑,๐๐๐ บาท อย่างใหม่ ขึ้นต้น
แต่นับ เบอรื ๑๐๐๐๑ ตั้งแต่วันที่ ลงในประกาศ นี้ไป ธนบัตร อย่างใหม่
มี ลักษณะ ที่พึง สังเกต ดังนี้

- (๑) พินธนบัตรใหม่ มีลายเดือยต สี่น้ำคาด เส้นเดือยเป็นลายไม้ ทงแผ่น

(๒) พี่ช้องที่รอง คำว่า “รัฐบาลสยาม สัญญา จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ นำชนบทร นี้ มาขึ้นเป็นเงินตรา สยาม” แต่ พี่ช้อง นิมเบอร์ ทั้งเลขไทย แด เลขฝรั่ง กับ พี่ โนช้อง ตัวอักษรจีน ตัวอักษรมลายู ในชนบทร ใหม่ มีตัว อักษร อังกฤษ เด็ก ๆ บอกราคา ชนบทร

(๓) พี่ ดายดาว ระหว่าง ดายเช่น เจ้าพนักงาน แด เด็นบาตนั้น เป็นดีนา ตาดแก่

นอกจาก ดักษณ ที่กล่าว มาแล้ว นี้ ชนบทร ราคา ๑,๐๐๐ บาท อย่าง ใหม่ มีสี่ แด ลวดลาย เหมือนเดิม

ชนบทร ทั้งหลาย ที่ กรมชนบทร จำหน่าย ออกไป แล้ว หรือ ที่ จะ ได้ จำหน่าย ภาย หลัง วัน ใน ประกาศ นี้ ให้ คง เป็น อัน ใช้ ได้ ตลอด ไป .

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

ประกาศเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ขยายความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติ กรมชนบทร ร.ศ. ๑๒๑

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ รับพระบรมราช โองการ ได้เกิด ๆ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า ตามความใน มาตรา ๒ แห่ง พระ ราชบัญญัติ ชนบทร สยาม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๑ ว่า ในกรมชนบทร

ให้ มตำแหน่ง เจ้ากรมเบ็นหวนา พงบงคัมบัญชาเด้นาบตี กระทรวง พระคตัง
มหาตัมบตี นั้น

ทรง พระราชดำริห์ว่า ราชการใน กรม ขนบัตร์ ดัมคอร จะ ชยู่ใน
ความ บังคับบัญชา อธิบัตกรรมใหญ่ในกระทรวง พระคตังมหาตัมบตี อัก ชันหนึ่ง
จึงทรงพระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ยกกรมขนบัตร์ เขารวมไว้ เป็นราชการ
แผนกหนึ่งในกรมตรวจ แล กรมตำรวจ ตั้ง ตั้งแต่วันที่ดัง ในประกาศ
นี้ เป็นคนไป

ประกาศมา ณวันที่ ๑๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ตงพระนาม) กิตติยากร

เด้นาบตี กระทรวงพระคตัง มหาตัมบตี

ประกาศแก่อุตสาหกรรมเงินภาษีโรงเรือน

ตำบลตลาดเมืองจันทบุรี

พระเจ้า นอง ยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เด้นาบตี กระทรวง
มหาตไทยรับ พระบรมราชโองการใส่เกล้า ฯ ให้ ประกาศ ทราบทั่วกันว่า
ตามที่ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ใช้ พระราช บัญญัติ
จัดการ ศุขาภิบาลตาม หังเมือง รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘๗ เฉพาะ ตำบลตลาด
เมืองจันทบุรี เป็น ศุขาภิบาล เมือง เด๋ว นั้น

บัดนี้ พระยาตรีภุมมาภิบาล ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑลจันทบุรี มี
 ใบบอกเข้ามา กราบ บังคม ทูล พระ กรุณาว่า ได้ประชุม เลือกลง
 กรรมการ สำหรับ จัดการ ศุขาภิบาล รวม ๙ นาย ครบ คณะ สำหรับ
 ศุขาภิบาล เมือง ตาม พระราช บัญญัติ แล้ว แต่ได้ประชุม กรรมการ ปรึกษา
 หารือ เห็น พร้อม กัน ว่า อัตรากำเงิน ภาษี โรง ราน ซึ่ง ทรง พระ กรุณา
 โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน สำหรับ บำรุง รักษา การ ศุขาภิบาล ที่ จัด เก็บ อยู่
 เวลานี้ สุ่มควร จะแก้ไข จัดเก็บใหม่ เพื่อจะได้ เสมอ นาน กัน แต่ควร จัด
 เก็บ เป็น ๔ อย่าง คือ

๑ ตัก เรือน โรง ราน ซึ่ง อยู่ริม ถนน ตลาด ใน เขต ศุขาภิบาล ที่ เจ้า
 ของ ตั้ง ทำ การ ค้าขาย หรือ ไร่ สิ้น ค่ำ กัด เก็บ จาก เจ้า ของ หอง ตะ ๓ บาท
 ครึ่ง

๒ ตัก เรือน โรง ราน ที่ เจ้า ของ อยู่ อาศัย ไร่ ไร ไม่ ได้ ทำ การ ค้าขาย แต่
 ไร่ สิ้น ค่ำ แต่ อยู่ริม ถนน ตลาด ใน เขต ศุขาภิบาล เก็บ จาก เจ้า ของ
 หอง ตะ ๗๕ สตางค์ครึ่ง

๓ ตัก เรือน โรง ราน หลัง ตลาด ซึ่ง อยู่ ใน เขต ศุขาภิบาล เก็บ จาก
 เจ้า ของ เจ้า บ้าน ตะ ๑ บาท ๕๐ สตางค์ครึ่ง

๔ ตัก เรือน โรง ราน ที่ อยู่ ใน เขต ศุขาภิบาล ซึ่ง ให้ ผู้อื่น เข้า อยู่
 หรือ ทำ การ ค้าขาย หรือ ไร่ สิ้น ค่ำ กัด เก็บ จาก เจ้า ของ ผู้ ใ้รับ เงิน
 ค่าเช่า ๑๒ บาท ๑ ตาม จำนวน ค่าเช่า มาก แล น้อย

เมื่อได้ทรงทราบความตามใบบอกฉนั้น ทรงพระราชดำริห์เห็นชอบด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศอัตราเก็บเงินภาษีโรงเรือนบำรุงศุขาภิบาล แก่ผู้ที่อยู่ในเขตฯ ซึ่งใช้พระราชบัญญัติจัดการศุขาภิบาลตามหัวเมืองเป็น ๔ อย่าง ตามที่ข้าหลวงเทศาภิบาลแต่กรรมการประชุมปลุกษาตกลงกันนั้น ตั้งแต่วันโกสินทรศก ๑๒๔ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๔

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศเพิ่มอัตราชันที่นา

ตำบลบ้านขาม ตำบลหนองโดน อำเภอจตุรดี เป็นชันนาจัดว่า
แต่ลดอัตราตำบลหนองบัวใหญ่ อำเภอจตุรดี เป็นนาชัน เบื้อง
แขวงเมืองไชยภูมิ

พระเจ้านั่งยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า อัตราชันที่นาตามประกาศเปลี่ยนแปลงนี้แต่พิศอัตราเก็บเงินอากรค่านา ศก ๑๒๔ ซึ่งให้เก็บเงินอากรค่านาในท้องที่อำเภอจตุรดีแขวงเมืองไชยภูมิ คือ ตำบลบ้านขาม

ตำบลหนองโดน เป็น นาชั้นเบญจจะ ตำบลหนองบัวใหญ่ เป็น นาชั้นจัตวาชั้น
 ยี่ เป็นการ สูง ๆ ต่ำ ๆ ไม่เหมาะ แก่ภูมิประเทศท้องที่ แดผลประโยชน์
 ที่ราษฎร จะพึงทำได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เพิ่มอัตรา
 ชั้น ที่ นานำ ตำบล บ้าน ชาม แด ตำบล หนองโดน เป็น ชั้น จัตวา แด ตต
 อัตราชั้น ที่ นำตำบล หนอง บัวใหญ่เป็น นาชั้น เบญจจะ ตั้งแต่ศก ๑๒๘
 เป็นต้นไป

๗

ศาลาว่าการ มหาคไทย
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
 (ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
 เสด็จมาตั้งที่กระทรวงมหาคไทย

ประกาศลดอัตราชั้นที่นา

ตำบลแก่งเสี้ยน เกาะสำโรง อำเภอเมือง เมืองกาญจนบุรี
 เป็น ชั้น นาจัตวา

พระเจ้านั่งยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งที่กระทรวง
 มหาคไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ทรง พระ กรุณาโปรด
 เกด้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว ถิ่นว่า ตาม ประกาศ แก่ ไช้อัตราชั้น
 ที่ นาศก ๑๒๗ ซึ่งให้เก็บเงิน อากร ค่านำใน ตำบล แก่งเสี้ยน แดตำบล
 เกาะ สำโรง ท้องที่ อำเภอเมือง ฯ กาญจนบุรี เป็น ชั้น นาครี นั้น ยังไม่

๑๒๗/๑๒๘

เหมาะ กับ พัน ที่ แด ผล ประโยชน์ ที่ ราษฎร ทำได้ จึง ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ลด อัตรา ชั้น ที่ นา ใน ตำบล เก่งเสี้ยน แต่ ตำบล เกาะ
ตำโงง ลง เป็น ชั้น นา จักวา เพื่อให้ เหมาะ แก่ พัน ที่ แด บระ โยชน์ ที่
ราษฎร จะ พึง ทำได้ ตั้ง แต่ ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศแก้ไขอัตราชั้นที่นา

ซึ่งจัดเก็บเป็นวิธีนาคู้โค ในมณฑลราชบุรี

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า อัตราชั้นที่นาตามประกาศ
เก็บเงินอากรค่านาเป็นวิธีนาคู้โคศก ๑๒๗ ซึ่งให้จัดเก็บเงินอากร
ค่านาบางตำบลในมณฑลราชบุรี เป็นวิธีนาคู้โคตามพันที่เก่าแต่ที่
แต่ที่เดอนั้น ยังไม่เหมาะ กับภูมิประเทศท้องที่ แด ผล ประโยชน์ ที่
ราษฎร จะ พึง ทำได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้แก้ไขอัตราชั้น
ที่นาคู้โคในมณฑลราชบุรี ซึ่งมีรายชื่อตำบลแจ้งตักไปนี้ เพื่อ
ให้เหมาะ กับ พันที่ ต่อไป

บัญชีรายชื่อคำแปลภาษาไทย ซึ่งจะแก้ไขข้อบกพร่องในมติคณะรัฐมนตรี

หมายเลขที่	คำแปลคำแปล	เดิมเป็นคำไทย	แก้	บทบัญญัติ	โดย	หมายเหตุ
๑	เมืองราชบุรี อำเภอเมือง ตำบลบ้านไร่ ตำบลคลองดำ ตำบลท่าเรือ ตำบลบางป่าใหม่ ตำบลบางบ้านนอก ตำบลสามเรือน ตำบลคลองแค ตำบลโคกหม้อ ตำบลท่าราบ ตำบลพงศาวดาร ตำบลบ้านซ่ง	โท ตรี ตรี โท โท ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	เบ็ด ปมคำแปล	ด้อยกว่า	คำไทย	

หมาย เลขที่	อ้างเขตคำเขต	เดิมเป็นนาคูโคชน	เปลี่ยนเป็นคำเขต	จดอัคราเป็นนาคูโคชน	หมายเหตุ
๑	เมืองเพชรบุรี อำเภอเขาชัย ตำบลสระพัง ตำบลหนองจิก ตำบลหนองปรัง ตำบลดอนทราย ตำบลบางเค็ม ตำบลหนองปลาไหล ตำบลห้วยตะเฒ่า	ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี		เบญจะ จตุวา จตุวา เบญจะ เบญจะ จตุวา เบญจะ	

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕๕
(ดงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศแก้ไขอัตราขึ้นท้าว

ซึ่งจัดเก็บเป็นวิชาคู่โคในมณฑล ราชบุรี

นครสวรรค์ ปาจิณบุรี เป็นวิชา ฟาง ถอย

พระเจ้า ^{๕๐}นอ ^{๕๑}ง ยาเธอ กรมหลวง ตำรงราชานุภาพ เสด็จมาที่ กระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศเก็บเงินอากร
ค่านาเป็นวิชาคู่โค ศก ๑๒๗ ซึ่งให้ ^{๕๒}จัดเก็บเงินอากรค่านาบางตำบล
ในมณฑลราชบุรี มณฑลนครสวรรค์ แต่มณฑลปาจิณบุรีเป็นวิชา
คู่โค ^{๕๓}นั้น ที่นาบางตำบลซึ่งประกาศเก็บอากรค่านาเป็นวิชาคู่โค
นั้น ^{๕๔}ที่ยังไม่เรียบร้อย การทำนาราชฎรทำได้ผลไม่ใคร่บริบูรณ์เต็ม
ตาม ^{๕๕}เนื้อที่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ^{๕๖}จัดเก็บเงินอากร
ค่านาตามตำบลต่าง ๆ ^{๕๗}ซึ่งมีรายชื่อต่อไปนี้ เป็นวิชา ฟาง ถอยไป
ตามเดิมก่อน

บัญชีรายชื่อตำบลที่นำคู่มือ ซึ่งจะเปลี่ยนเก็บเป็นวิธีนำฟางถอยในมณฑลนครสวรรค์

หมายเลข เทศก	อำเภอแต่ตำบล	เดิมบนาคู่โกชัน	เปลี่ยนบนาคู่ ฟางถอย	หมายเหตุ
๑	เมืองนครสวรรค์			
	อำเภอเมือง	๔ ตรี	๔ ตรี	
	ตำบลหนองกระโดน	๓ ตรี	๔ ตรี	
	ตำบลบ้านแก่ง	๓ ตรี	๔ ตรี	
	ตำบลพระนอน	๓ ตรี	๔ ตรี	
๒	ตำบลหนองปรือถึง	๓ ตรี	๔ ตรี	
	อำเภอพยุหะคีรี	๓ ตรี	๔ ตรี	
๓	ตำบลบางปราบ			
	อำเภอบรรพต	๓ ตรี	๔ ตรี	
	ตำบลหางว	๓ ตรี	๔ ตรี	
	ตำบลห้วยคิง	๓ ตรี	๔ ตรี	
	ตำบลท่าหวด	๓ ตรี	๔ ตรี	

หมายเลข เดรท	อำเภอเขตตำบล	เดิมเป็นหมู่โคตร	เปลี่ยนเป็นตำบล	เปลี่ยนเป็นหน้า ปางตอยชั้น	หมายเหตุ
๑	<p>เมืองกำแพงเพชร</p> <p>อำเภอพรานกระต่าย</p> <p>ตำบลหัววัด</p> <p>ตำบลพรานกระต่ายเหนือ</p> <p>ตำบลพรานกระต่ายใต้</p> <p>เมืองไชยนาท</p>	<p>จตุวา</p> <p>จตุวา</p> <p>จตุวา</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p>		<p>จตุวา</p> <p>จตุวา</p> <p>จตุวา</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p> <p>ตรี</p>	
๒	<p>อำเภอศรีวิชัย</p> <p>ตำบลบ้านคันทัน</p>	<p>ตรี</p>		<p>ตรี</p>	

หมาย เลขที่	อำเภอเขตตำบล	เดิมเป็นนา ^๕ โคกชน	เปลี่ยนเป็นตำบล	เปลี่ยนเป็นนา ^๕ ฟางดอยชน	หมายเหตุ
๒	เมืองไชยนาท ตำบลศรีวรรค ตำบลเที่ยงแท้ ตำบลหน้าพระदान ตำบลม่วงงาม ตำบลบางบุต ตำบลตอหน้ก้า ตำบลโพงาม ตำบลห้วยกรดินอก	๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔		๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔	
๓	อำเภอเดิมบาง ตำบลเดิมบาง ตำบลเนินขาม	๔ ๔		๔ ๔	

บัญชีรายชื่อกำกับหน้าที่ ซึ่งจะเปลี่ยนเก็บเป็นวิธีใหม่ทางโดย

ในมณฑลราชบุรี

หมายเลข เทศ	อำเภอเขตตำบล	เดิมแผนก เทศ	เปลี่ยนเขตตำบล	เปลี่ยนประเภท ทางโดยชน	หมายเหตุ
๑	เมืองราชบุรี อำเภอเมือง ตำบลเขาแร้ง ตำบลจอมมิ่ง	ตรี เบญจ		ตรี จตุรา	
๒	อำเภอโพธาราม ตำบลบ่อมะกรูด ตำบลบึงตะโก ตำบลดอนกระเบื้อง	ตรี ตรี ตรี		ตรี ตรี ตรี	

หมายเลข เขตที่	อำเภอเขตตำบล	เดิมบนหน้าโคไทร ^๕	เปลี่ยนเป็นตำบล	เปลี่ยนเป็นหน้า ฟางดอยชน ^๕	หมายเหตุ
๓	<p>เมืองราชบุรี</p> <p>อำเภอเมืองราชบุรี</p> <p>ตำบลปากไก่</p> <p>ตำบลปากท่อ</p> <p>ตำบลวังมะนาว</p> <p>ตำบลบางเค็ม</p> <p>ตำบลห้วยโรง</p>	<p>๕</p> <p>๕</p> <p>๕</p> <p>๕</p> <p>๕</p> <p>๕</p>		<p>๕</p> <p>๕</p> <p>๕</p> <p>๕</p> <p>๕</p> <p>๕</p>	
๔	<p>อำเภอตำบึงห้วยดุด</p> <p>ตำบลชาวเหนือ</p>	<p>๕</p>		<p>๕</p>	

หมายเลข เดรท	อ้างอิงเดรท	เดิมเบเนนาตุโคช	เบเดียนเบเนทาบด	เบเดียนเบเนนา ฟางตอยสิน	หมายเหตุ
๑	เมืองเพชรบุรี คำบดหน้าพระธาน คำบดไร่โคก คำบดบานพาน คำบดหนองกะมู คำบดห้วยชอง คำบดตอหนองหวด คำบดไร่กระตอม	จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา เบญจะ เบญจะ เบญจะ		จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา เบญจะ เบญจะ เบญจะ	
๒	อ่าวเวระเบเนระกันต์ คำบดสีไคว	จตุวา		จตุวา	

หน่วย เลขที่	อ้างถึงแต่คำขาด	เดิมเป็นหนังสือใด	เปลี่ยนเป็นคำขาด	เปลี่ยนเป็นภาค ฟ้องโดยขึ้น	หมายเหตุ
๑	เมืองปราณบุรี อำเภอประจวบ ตำบลท่าข้าม ตำบลปลวกแดง	เบญจ เบญจ	คำขาดหนึ่ง— ศาล	คดี คดี	
๑	เมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา ตำบลพันเด็ก ตำบลคดอง เพ ตำบลคดองแค	ตรี ตรี ตรี		ตรี ตรี ตรี	

บัญชีรายชื่อคำบัพทนามคำโค ซึ่งจะเปลี่ยนเก็บเป็นวิชาฟงตอย

ใหม่จนขาดปากจนบุรี

หมาย เลขที่	อำเภอแฉกตำบล	เดิมบัพทนามคำโค	เปลี่ยนบัพทนามคำโค	เปลี่ยนบัพทนามคำโค	หมายเหตุ
๑	เมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว ตำบลคอกมกเกาะกา ตำบลหมอนทอง	โท โท	โท โท	โท โท	
๒	เมืองรัตนบุรี อำเภอพนม ตำบลน้ำพระธาตุ	โท		โท	

หมายเลข เด็ก	อำเภอเจ้าตำบล	เดิมเป็นนาคู่โคชน	เปลี่ยนเป็นตำบล	เปลี่ยนเป็นนา ฟางตยสน	หมายเหตุ
๓	เมืองสงบุรี อำเภอท่าตะกู ตำบลพานทอง	โท		โท	

คำถวายกรมทศไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๘๘

(จงพระนาม) คำรงราชานภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศตัดอัตราเงินค่าราชการ

ในตำแหน่งช่างพิมพ์ ตำแหน่งใหญ่ ตำแหน่งหมดมกรัต

ตำแหน่งเมือง เมืองตราด

พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาที่กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตำแหน่งช่างพิมพ์ ทั้งที่ตำแหน่งใหญ่ ตำแหน่งหมดมกรัต ทั้งที่ตำแหน่งเมือง ๆ ๒ ตำแหน่งนี้เป็นท้องที่กันดาร ราษฎรที่ตั้งภูมิลำเนาอาศัยอยู่เป็นชาติเขมรแต่ของโดยมาก การหาเลี้ยงชีพของคนจำพวกนี้ มีแต่ทางถางป่าทำไร่อย่างเดียว ผลที่ทำได้ไม่ถึงกับจำหน่ายซื้อขาย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ลดอัตราเงินค่าราชการในตำแหน่งช่างพิมพ์ แต่ตำแหน่งหมดมกรัตถึงเก็บเงินคนละ ๒ บาท เพื่อเป็นการบำรุงการหาเลี้ยงชีพของราษฎร ตั้งแต่ ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

ข้าพเจ้า กรมหลวงดำรงราชานุภาพ
 ประกาศมา ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘
 (ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
 เสด็จมาที่กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงเกษตรราชการ

อธิบายคำว่าเจ้าพนักงาน เกษตรราชการ กับคำว่า กรมการ
ตำแหน่ง นา ที่ ใช้ ใน พระราชบัญญัติ ออกโฉนดที่ดิน
เป็นตำแหน่ง แด่น้ำ ที่ อัน เดียว กัน

ขอ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ใน ประกาศ ออกโฉนดที่ดิน ซึ่ง ลง
วันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๐ อันได้ยกเลิกแล้ว นั้น
เรียก นาม เจ้าพนักงาน ผู้ตั้ง ชื่อ แด่ ประทับตราในโฉนดว่า “เจ้าพนักงาน
เกษตรราชการ” ใน พระราชบัญญัติ ออกโฉนดที่ดิน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗
ซึ่ง ลง วันที่ ๒ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ เปลี่ยน เรียก นาม
เจ้าพนักงาน ผู้ตั้งว่า “กรมการตำแหน่งนา” เพราะฉะนั้นให้ พึงเข้าใจว่า
เจ้าพนักงาน เกษตรราชการ กับ กรมการ ตำแหน่ง นา เป็น เจ้าพนักงาน
มีตำแหน่ง แด่น้ำ ที่ อัน เดียว กัน ตาม กฎหมาย

กระทรวงเกษตรราชการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงนาม) วงษาอนุประพัทธ์

ประกาศตั้งรองเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็น เกด้า ฯ ตั้ง ว่า ด้วย ทรง พระราช
 ดำรัส ว่า ราชการ ใน กระทรวงยุติธรรม เป็น การ สำคัญ ยิ่ง ขึ้น กว่าแต่ก่อน
 ควร จะมี ผู้ช่วย ราชการ ซึ่งมี ตำแหน่ง เห็น ปลัด ทูลฉลอง รอง เสนาบดี
 อีก ตำแหน่ง หนึ่ง มี ราชการ ประจำ เป็น ส่วน สำคัญ ซึ่ง เสนาบดี จะ จัด ให้
 ทำ ใน เวลา เมื่อ เสนาบดี รับ ราชการ อยู่ แต่ เป็น ผู้ ที่ สำหรับ จะ แทน
 เสนาบดี ใน เวลา มี ที่ ไป ฤๅ บ่อย ไซ้ ทุก เมื่อ ทรง พระราช ดำรัส ว่า
 หม่อมเจ้าจรรยาศักดิ์กฤษณากร ซึ่งเป็น อรรคราชทูต อยู่ ณ กรุงปารีส สมควร
 จะ รับ ราชการ ตำแหน่ง นี้ ได้ โปรด เกด้า ฯ ให้ กลับ เข้า มา ถึง
 กรุงเทพฯ ฯ แล้ว

จึง ทรง พระกรุณา โปรด เกด้า ฯ ให้ หม่อมเจ้าจรรยาศักดิ์กฤษณากร รับ
 ตำแหน่ง ผู้ช่วย ราชการ กระทรวงยุติธรรม มี ลำดับ ชั้น เห็น ปลัด ทูลฉลอง
 รอง เสนาบดี ตาม หน้า ที่ ตั้ง กล่าว มา แล้ว ข้าง ต้น ตั้ง แต่ บัด นี้ ไป

ประกาศการสร้างประปา

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสดี เหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกัน ว่า

กรุงเทพมหานคร เป็น พระราชธานี ที่ ประชุมชน ตั้ง อยู่ เป็น อัน มาก ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง กรมสุขาภิบาล จัดการให้เป็นประโยชน์ความ สุข แต่ ความ สะดวก แก่ ชน ทั้งปวง ขึ้นไว้แล้ว แต่ การ ยัง หาสำเร็จได้ ดัง พระราช ประสงค์ ไม่ เหตุด้วย ขาด สิ่ง สำคัญ คือ น้ำ ซึ่ง สำหรับ จะ บริโภค แต่ ไร้ สดอย ชั่วระ ดั่ง สิ่ง ซึ่ง ไม่ สะอาด เพื่อ บำบัด โรคภัย แต่ ให้ เจริญ ความ สุข สำราญใน พระนคร ได้ทรง พระราชดำริห์ มาช้านาน แต่ หาก เป็น การ ขัดข้อง อยู่ ด้วยเหตุต่าง ๆ มีแผ่นดิน กรุงต่ำ ไม่มีสายน้ำที่ ไหล มา จาก ภูเขาใน ที่ ใกล้ เป็น ต้น จึง ยัง มิได้ ทำ สำเร็จ ลงได้

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กรมสุขาภิบาลจัดการ ที่ จะ นำ น้ำมาใช้ ใน พระนคร ตามแบบ อย่าง ที่ สมควร แก่ ภูมิ ประเทศ เห็น ว่า จะ ทำ การ สำเร็จ ตลอดได้ ด้วยใช้เงิน ทุน ประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ จึง นำความ ขึ้น กราบ บังคมทูล พระกรุณา ทราบ ฝ่ายของ รุดีพระบาท ทรง พระราชดำริห์ เห็น ชอบ แล้ว จึง พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้

กรมศุขาภิบาลเริ่มจัดการ นำน้ำ มาใช้ ใน พระมหานคร โดย กำหนด ที่ จะ
ก่อกว่ต่อไปนี้

- ๑ ให้ตั้งทำที่ข่งน้ำที่คลองเชียงรากแขวงเมืองประทุมธานี อัน
เป็นที่พนเขตรน้ำเค็มจะข่งถึงทุกฤดูกาล
- ๒ ให้ขุดคลองแยกจากที่ข่งน้ำนั้น สำหรับให้น้ำเดิรมาตาม
ลำคลอง เมื่อลำคลองที่ขุดข่งน้ำมานั้น ผ่านคลองเดิมแห่งใด ให้
ใช้ท่อนเหล็กฝังตลอดมาใต้คลอง เพื่อจะมีให้น้ำไหลต่ำคลองเดิรกับ
ข่งน้ำที่จะนำตงมาใช้นั้น ลำคลองนี้ตอตรงมาจากลำน้ำเชียงราก
ทิศตะวันตกของทางรถไฟนครราชสีมาจนถึงคลองบางซื่อ ต่อนี้มา
คลองหักเลี้ยวไปข้างทิศตะวันออกของทางรถไฟจนถึงฝั่งคลองข้ามเดิน
ข้างเหนือ
- ๓ จะตั้งโรงสูบน้ำขึ้นที่นั้น เพื่อจะได้สูบน้ำขึ้นในที่ข่งน้ำแต่
กรองให้น้ำใสบริสุทธิ์ ปราศจากสิ่งซึ่งจะเป็นที่ตั้งแห่งโรคภัยต่าง ๆ
ตามควรแก่กำหนด จะได้จำหน่ายน้ำจากที่นี้ไปโดยท่อยังถึงใหญ่
ซึ่งจะได้ตั้งไว้ในพระนคร ณที่อันสมควร แล้วจำหน่ายน้ำไปยังที่
ต่าง ๆ โดยท่อที่แยกย้ายไปตามผู้ที่ต้องประสงค์
- ๔ กิจการที่จะนำน้ำมาใช้ในพระนครนี้ ทรงพระกรุณา

โปรดเกล้า ฯ ให้เรียกตามภาษา สังคฤต เพื่อกะให้เป็น คำตั้ง ว่า
“การประปา”

ให้เสนาบดีกระทรวง นครบาล จัดการ ใน เรื่อง ที่ดิน แต่ กำหนดทาง
กำหนดการ ที่จะ ทำ เพื่อให้การ ประปา นี้ แล้ว สำเร็จ ตาม ความคิด
ซึ่งได้ ทรง พระราช ดำริ เห็น ชอบ แล้ว นั้น ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ๒๒๘
เป็นวันที่ ๑๔๘๕๔ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ

ห้ามไม่ให้พระสงฆ์สามเณร ตั้งสมเือง สากราวูช

แต่ ประพฤติ อนาคต

เจ้าพระยาวิชิตรวงษ์วุฒิไกร เสนาบดีกระทรวงธรรมการ รับพระบรม
ราชโองการ เห็นอ เกด้า ฯ ตั้งว่า เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน รัตนโกสินทร์
๒๒๘ พระบาท ส้มเตีจพระเจ้า อยู่หัว ผู้ทรง พระคุณ อัน ประเสริฐ
เด็ดจ ออก ณพระที่นั่ง อภิเศกตูลีต ทรง พระราช ปราบภ เรื่อง พระสงฆ์วัด
พลับ พลาไชย เกิดวิวาท กัน จน ถึง แทง กัน ด้วย มีด เหล็ก มี คม มี
บาดแผล เป็น หลาย แห่ง เมื่อ เหตุ อัน นี ทราบ ฝ่า ลของชุดี พระบาท แล้ว
จึง ทรง พระกรุณาโปรด เกด้า ฯ ให้ ประกาศให้ ทราบ ทัง กัน ว่า
ทรง พระราช ครัทธาอุปถัม ภก ยก ย่อง พระ พุทธสาสนา ให้ ถาวร รุ่งเรือง

สืบไปภายหน้า จึงได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลือกลงสร้างสถาปนา
 พระราชาคณะ พระครู ถานานุกรมเปรียญ ให้มีตำแหน่ง ถานานุกรมศักดิ์
 ตามสมควร แก่คุณานุรูปชั้นไว้ เป็นเจ้าอาวาส สำหรับ พระ
 ชาราม แต่โปรดพระราชทาน นิตยภัต เป็น ค่าจตุปัจจัย เพื่อให้
 เป็นกำลัง หวัง พระราช ฤทธิคุณ จะให้ช่วย เป็น ภารธุระ สั่งสอน พระ
 ภิกษุ สามเณร ให้ปฏิบัติ ตาม พระธรรมวินัย ให้เป็นที่ เจริญพระราช
 ศรัทธา สัมตัง พระราช ประสงค์ แต่ บาง ชารามเจ้า อาวาส ที่ เอาใจได้
 หมั่น ตรวจ คราณะ นำให้ พระ ภิกษุ สามเณร ได้รับความ ศึกษา ข้อ พระ
 วินัย บัญญัติ ก็มี โดย มาก บาง ชารามเจ้า อาวาส ก็ เพิกเฉย ละเลย เสีย
 มิได้ตรวจ คราว่า ถ้าวาง สั่งสอน พระ ภิกษุ สามเณร ตาม นำที่ ปลด
 ให้เป็น อุตซหิ ประพฤติ ขนาจาร คบ หาฆราวาส เสพสุรา ยาฝิ่น ละเมิด
 เครื่อง สัจจราวช สัมมัตติ เรียก ชื่อ ตาม พระ วินัย บัญญัติ จัดเป็น เครื่อง
 ประหาร มี ปืน หอก ดาบ แหวน หลาว มีคพล แหนบเหล็กใหญ่ ยาว
 เกินสมควร ไม่พละ ะบองสัน อัน เป็นของต้อง ห้ามตามพระวินยานุศาสน์
 แต่ พระ ราช บัญญัติไว้ ที่ กุฎี ของ ตน บางพวก ก็ คบ หาฆราวาส เทียวไป
 ใน ถนน หลวง แต่ที่ต่าง ๆ อันไม่ควร แก่ สัมณะ กิจ มิได้ มี จิตร
 ผัก ไม้ ใน ทาง เมตตา พรหมวิหาร คิดอ่าน ล้อลน เริง เครื่อง สัจจราวช
 ไปสำหรับตัว ดู ฆราวาส อัน จะไป ทำ โจรกรรม จนเป็น เหตุ ถึง กับ
 วิวาท พัน แทงกัน ใน วัด นอก วัด มี ปราภูชัน อาวุธ ของ กตาง ที่ เจ้า
 พนักงาน ^{08/10/2566}สืบสวน จับได้ มาพิจารณา ก็ ถ้วน เป็น สัจจราว เครื่อง ประหาร

ข้อม เป็น การ มัวหมอง ใน พระ พุทธดำดนา ด้วย เป็น เหตุ โกลด คือ ฉายา
 มนุสส์ลวิคคะหะคะตยะ ปาวาสิก สักขาบท กำหนด เป็นกรรมกรรณ อันถูกฤษฐ์
 ผลิต ด้วย ข้อ พระ วินัย นิยม บรม พุโรชวาท แต่ ประกาศ พระราช บัญญัติ
 แก่ใหม่ ฝ่าย พระราช อาณาจักร ที่ได้ ทรง พระ กรุณาโปรดให้ ประกาศ
 ห้าม ตาม เหตุ ที่ เกิด มี ชัน นั้น ๆ โดย ตัดดับ มา ตั้ง ปราบฏ เมื่อ วัน ๓
 เดือน ๘ อุตราวาส ชัน ๒ คำ บั ชวด สัมฤทธิศก จุลศักราช ๑๒๕๐ ซึ่ง มี เหตุ
 เกิด ชัน ด้วย เจ้า อาวาศ ไม่ เขาใจ ได้ ตรวจ ตรา พระ ภิกษุ สามเณร
 ปลัด ยี่ ให้ ประพฤติ อนาจาร คบหา สตรี ถึง ประถม ปาวาสิก ก็มี บาง วัด ก็
 ละลัม เครื่อง สวดราวุธไว้ เป็น เครื่อง ประหาร ก็มี เหตุ นั้น ก็ ได้ ทรง
 พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ออก ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา
 เล่ม ๕ หน้า ๑๔๑ ใน บั จุลศักราช ๑๒๕๐ นั้น แล้ว ทั้ง นี้ ก็ ด้วย ทรง
 พระมหา กรุณา จะ มี ให้ พระ ภิกษุ สามเณร ประพฤติ อนาจาร เป็น ที่
 มัวหมอง ใน พระ พุทธดำดนา มา บัด นี้ มี ปราบฏ ว่า พระสังฆ สามเณร
 บาง อาราม ยัง ผ่า ผัน ชัน ประพฤติ อนาจาร ปราบฏ ชัน บาง ครั้ง บางคราว
 เพราะ เหตุ ที่ เจ้า อาวาศ บาง อาราม ละเลย เพิกเฉย เสีย มิ ได้ เขาใจ ได้
 ในการ ตรวจ ตรา ว่า ที่ อัน ควร จะ กระทำ เพราะ ฉะนั้น ให้ เจ้า คณะ
 เจ้าอาวาศ เจ้า อธิการ ใน พระอาราม หลวง แด่ วัดราชบูรพ์ ทั้ง ใน กรุง เทพ ฯ
 แด หัว เมือง ทั้งปวง จึง เขา เป็น ภาวะ ชูระ ตรวจ ตรา ว่า ก้าว สั้ง สอน
 พระสังฆ สามเณร อัน อยู่ใน ความ ปกครอง ให้ ศึกษา ข้อ พระ วินัย

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ทราบทั่วกันว่า ตามที่ ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ กระแส พระบรมราชโองการ ใน
 การสร้าง ประปา สำหรับ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ ประกาศใน หนังสือพิมพ์
 ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
 แล้วนั้น จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงนครบาล
 จัดซื้อ ที่ สำหรับใช้ทำการ ใน ตำบล ที่จะสร้าง คลอง น้ำ แล สุรางค์ ที่ ต่าง ๆ
 เพื่อทำ ประโยชน์ แก่ พระมหานคร บัดนี้ เจ้าพนักงาน กรมช่าง ฆาติบาล
 แล กรมศตง ได้ตรวจ ทราบ ทำแผนที่ ดิน ตำบล ที่จะใช้ ทำการ
 แล บัญชี หมาย เขตไว้ แลตลอด แล้ว คือ

๑ ที่ดิน ตำบล ริม ทาง รถไฟ นครราชสีมา ตำบล ไต่ยาวไป ทางทิศ
 ตะวันออก ตามลำคลอง สามเสน ๑๐ เส้น ตำบล หนอง ยี่สิบ จาก
 ลำคลอง สามเสน ขึ้นไป ๑๐ เส้น ตำบล หนอง ยี่สิบ จาก คลอง
 สามเสน ตาม ริม ทาง รถไฟ ๑๐ เส้น ตำบล หนอง ยี่สิบ ตาม ทางรถไฟ
 ไป ทิศ ตะวันออก ๑๐ เส้น เท่าตำบล ไต่ยาว หนึ่ง

๒ ที่ดิน ตำบล ระหว่าง ทาง รถไฟ นครราชสีมา ถึง ถนน สามเสน
 ขึ้น ขึ้นไป จาก ริม คลอง สามเสน จนถึง หลัก เครื่องหมาย ที่ เจ้าพนักงาน
 ได้ บัญชีไว้ ตลอด ตั้งแต่ ริม ทาง รถไฟ ตำบล หนอง ยี่สิบ จนถึง ถนนสามเสน
 ใน จังหวัด นี้ ตำบล หนึ่ง

๓ ที่ดิน ตั้งแต่ ตำบล ไต่ยาว ไต่ยาวไว้ แล้ว ใน หมวด ๑ ขึ้น ขึ้นไป ตาม ริม
 ริม ทาง รถไฟ นครราชสีมา ตำบล หนอง ยี่สิบ ห่าง จาก ริม คลอง ข้าง ๆ ตำบล

ตัวน ตก ๑ เส้น ตัวน ตัวน ออก ๑๐ ๐๐ จน ถึง คตอง บาง ซื่อ คตอง หนึ่ง
ใน ระหว่าง สัพพาน ข้าม คตอง บาง ซื่อ แตะ คตอง เปรม ประชากร กวาง ใน
ระหว่าง กรวย รวม ทั้ง ล้อง ข้าง ๒ เส้น ๕ ๐๐

๔ ที่ ดิน ตั้ง แต่ คตอง บาง ซื่อ ตาม แนว ที่ กรวย ใต้ ตาม ตัวน ตก
ของ ทาง รถไฟ นคร ราช ลีมา จาก กรวย ตัวน ตก ๑ เส้น ตัวน
ตัวน ออก ๑๐ ๐๐ ๐๐ ทาง รถไฟ ๑๐ ๐๐ คตอง ไป จน ถึง คตอง เขียง ราก
ตำบล หนึ่ง

๕ ที่ บริเวณ ปาก คตอง เขียง ราก ข้าง ใต้ แตะ ตำบล เหนือ คตอง
บ้าน กระแส ล้อง แห่ง ที่ เจ้า พนักงาน ใต้ กำหนด หมาย เขต ไร่ ๕๕ หรือ
จะได้ กำหนด เพิ่ม เต็ม อีก ใน ตำบล นี้ เพื่อ การ ก่อ สร้าง บาง, เพราะ
ถนน ห้าม มิ ให้ เจ้า ของ ที่ ดิน เขา ที่ ซึ่ง อยู่ ใน กำหนด ๕ ตำบล นี้ ไป
ยก ให้ หรือ ซื่อ ชาย แดก เปลี่ยน กับ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด แต่ ห้าม มิ ให้ ปลุก สร้าง
สิ่ง ใด สิ่ง หนึ่ง ขึ้น ใน ที่ เหล่า นี้ ก่อน ใต้ รับ อนุญาต จาก เจ้า พนักงาน ถ้า เจ้า
ของ ที่ เดิม จะ ต้อง การ ขาย ที่ ดิน หรือ จะ ปลุก สร้าง สิ่ง หนึ่ง สิ่ง ใด ขึ้น ใน
ที่ ดิน แห่ง ใด ซึ่ง กำหนด ไร่ ใน ประกาศ นี้ ให้ นำ ความ มา แจ้ง
คือ กระทรวง นคร บาล ก่อน เพื่อ ว่า เจ้า พนักงาน จะได้ จัด ซื่อ ไร่ สำหรับ
ใช้ ใน ราชการ เป็น ของ หลวง ถ้า เจ้า พนักงาน ไม่ ต้อง การ ที่ ดิน
แล้ว จะได้ อนุญาต ให้ ซื่อ ชาย หรือ ปลุก สร้าง แล้ว จึง จะ ซื่อ ชาย
หรือ ปลุก สร้าง ไร่ ๕๕ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด เขา ที่ ดิน ซึ่ง กำหนด ไร่ ใน ประกาศ นี้

ไปตั้งตบชกให้ หรือซื้อขายแตกเปลี่ยน กับผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาต
จากเจ้าพนักงานไว้เบ็น หตัก ถาน ก้อน แดว ให้ถือว่าการ ยกให้ หรือ
ซื้อขายแตก เปลี่ยน กัน นั้น เป็น อันไซ้ ไม่ได้ (ไม่ชอบด้วย กฎหมาย)
ต้อง ถือว่า ที่ดิน นั้น ยัง คง เป็น ของ เจ้า ของ เดิม อยู่

อนึ่ง ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใด จะ ปลด ถวาย สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ขึ้น ใน ที่ กำหนด เขต รณ
ภาย หลัง วันที่ ได้ ออก ประกาศ นี้ โดย มิได้รับ อนุญาต จาก เจ้าพนักงาน
ก่อน แดว ถ้าเจ้า พนักงาน จะ ต้อง การ ที่ ดิน นั้น ทำการ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด
ใน ราชการ แดว เจ้าพนักงาน จะ ไม่ ใช้ ค่า สิ่ง ของ เหล่า นั้น ให้ เพราะ
ผู้ ก่อ ถวาย เป็น ผู้ ทำ ผิด ประกาศ นี้ ของ เหล่า นั้น ก็ ต้อง เป็น ภัย แก่
เจ้า ของ ส่วน การ จัด ซื้อ ที่ ดิน นั้น เจ้า พนักงาน จะ ได้ ใช้ ค่า ที่ ดิน
กับ ทั้ง ค่า รื้อ เรือน โรง แดว ค่า ดิน ผลไม้ ให้ แก่ เจ้า ของ ที่ เดิม ตาม ส้ม ควร
เจ้า ของ ที่ ทิ้ง ปวง ต้อง พึง เขาใจ ว่า ที่ แผ่น ดิน ย่อม เป็น ของ หตวง
ทั้ง ดิน เมื่อ ต้อง พระราช ประสงค์ แดว จะ ภาย ถอน คืน เมื่อ เด ก็ ได้
ผู้ ซึ่ง เขาใคร่ อยู่ ใน ที่ นั้น จะ ควร ได้ ก็ แต่ ค่า สิ่ง ซึ่ง ตน ได้ ปลด ถวาย
ลงไว้ ให้ เป็น ประโยชน์ เท่านั้น ซึ่ง จะ คิด เป็น อย่าง อื่น อื่น เป็น ทาง
ขัดขวาง แก่ ประโยชน์ ของ บ้าน เมือง นั้น ไม่ควร โดย เหตุ ที่ จะ ให้ เป็น ที่
เขาใจ ขัด เจน จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ กระทรวง นคร ภาย
กำหนดไว้ดัง ต่อไปนี้

ข้อ ๑ จะ ได้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ตั้ง เจ้าพนักงาน
สำหรับ จัด ซื้อ ที่ ดิน ๒ นาย คือ เจ้าพนักงาน กรมศุ ขาภิบาล นาย ๑ กรม

ข้อ ๒ ให้เจ้าพนักงาน ตรวจ จุดซื้อที่ดิน ซึ่งต้อง การใช้ ก่อสร้าง
การประปา สำหรับ กรุงเทพมหานคร ตามระเบียบต่อไป ดังนี้

ข้อ ๓ ถ้า เขตที่ แผ่นดิน ซึ่งต้อง การ นั้น ยังไม่ได้หมาย หมายกรุย ดง
ไว้อื่นแล้ว หรือ หมายแล้ว หมด ถิ่นเสีย ก็ให้เจ้าพนักงาน
กรมศุขาภิบาล บก กำหนด ดงไว้ ให้ชัดเจน

ข้อ ๔ ให้เจ้าพนักงาน ตรวจ ที่ดิน ซึ่งต้อง การ นั้น ก่อนนำ เจ้าของ ที่
แต่แจ้ง ให้เจ้าของ ที่ทราบโดย ชัดเจน ว่า จะ ต้องการ เพียงใด ในการ
ที่จะนำ เจ้าของ ที่ให้ขาย พร้อม กับใน เวลา ตรวจ ที่ดิน นั้น จะแจ้ง ความ
ด้วย วาจา แก่ เจ้าของ ที่เอง หรือ จะ มีหนังสือ ไปก็ได้ แต่ให้ มีพยาน
รู้ เห็น ด้วย แต่ ข้อ ความ ที่ บอก นิด เจ้าของ ที่นั้น ต้อง ให้เขาใจ
ชัดว่า ถ้า เจ้าของ ที่ไม่ มาเอง แต่ไม่ ให้ผู้ แทน มา ต้อง ถือว่า เจ้า
ของ ที่ไม่มี ข้อ ตัดใจ ในการ ที่ เจ้าพนักงาน จะ ตี ราคา ให้ จะ พ้อง
จริง ภายหลัง ไม่ได้

ข้อ ๕ เมื่อได้ ตรวจ ที่ดิน แล้วเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงาน ปฎิษาหาหรือ
ความ ตก ลง กับ เจ้าของ ที่ กำหนด ราคา ที่ สัมควร เจ้าของ จะ ได้รับ นัน
จด ลงใน ตาราง บัญชี เว้น แต่ ที่ ซึ่ง เจ้าของ ไม่ปรารถนา ที่ จะมาเอง
หรือ ตั้ง ผู้ แทน มา ตาม นิด ก็ให้เจ้าพนักงาน กำหนด ราคา ลงโดย
ไม่ต้อง ปฎิษาหาความ ตกลง กับ เจ้าของ ที่ ด้วย เมื่อ ที่ได้ ได้ ตรวจ

เสร็จกำหนด ราคาตกลงแล้ว ให้ส่งรายงาน เสนอเสนาบดีกระทรวง
นครบาล ก่อน เมื่อใด รับคำสั่ง เห็นชอบแล้ว จึงนับว่าใช้ได้

ข้อ ๖ ถ้าแม้ว่าการ กำหนด ราคาที่ดิน กับทั้งสิ่งที่อยู่ ในเนื้อที่
ตกลงกัน กับเจ้าของ ที่ไม่ได้ ก็ให้เจ้าของ ที่กับเจ้าพนักงาน เดิมคน
กลาง ฝ่าย ๓ คน ปรึกษาตัดสินกันไป ถ้าคนกลาง ทั้ง ๒ ฝ่าย ปรึกษา
แย้งกัน ให้คนกลาง ทั้ง ๒ ฝ่าย นั้น เดิมผู้ตัดสินชี้ขาดคนหนึ่ง
ถ้าแต่ผู้ตัดสินชี้ขาดตัดสินอย่างไร ต้องฟัง เอาคำนั้น เป็นเด็ดขาด
จะมีความร้อง ฟ้อง อีกไม่ได้

ข้อ ๗ เมื่อการ ว่า ราคาตกลง กันแล้ว โดย ปราณี่ปรานอม กัด
โดยคนกลาง ตัดสิน กัด ให้เจ้าของ ที่ ทำจดหมาย บรรทัด ลง ตามข้อ
คิดไว้ใน ตราลง หมายนี้ แดให้ มีชื่อ พยานลงไว้ด้วย เป็นสำคัญ ครั้น เมื่อ
ได้รับคำสั่ง กระทรวง นครบาล ให้รับเงิน แห่งใด ก็ให้เจ้าพนักงาน
ออกตัวสำคัญ ให้แก่เจ้าของ ที่ไป รับเงิน แห่ง นั้น เป็น ราย ๆ ไป

ข้อ ๘ กำหนดซึ่ง เจ้าของ ที่ จะ ขอผิด ผ่อน เวลามาอบ ที่นั้น ก็ยอม
จะให้ผิด ผ่อนได้ ตามที่สมควร ให้จัดกำหนดผิดไว้ ใน ตำรบบด้วย

ข้อ ๙ ที่ดิน แห่งใด ซึ่ง เจ้าของ ไม่มี สิ่ง สำคัญ หรือ ข้อความ อัน
ใดอันหนึ่ง ซึ่ง จะ เป็น พยานได้ว่า ที่นั้น เป็น ของ คน แล้ว จะ ต้อง ถือ

ว่าที่นั่นเป็นที่หลวงจะคิดค่าที่ให้ได้ ถ้าหากว่ามีเรือนโรง หรือคนผดไม่อยู่ในที่นั้น ก็จะได้แต่ค่าสิ่งปลูกสร้างไว้เท่านั้น

ข้อ ๑๐ สิ่งปลูกสร้างไว้ในเนื้อที่ทั้งนั้น ต้องมีราคาค่าปลูกสร้างตามสมัยเมื่อตรวจ แต่การวัดสิ่งปลูกสร้างนั้น ถ้าเจ้าของไม่ได้สั่งใดไปก็ให้ได้รับราคาเต็ม ถ้าเจ้าของรับสั่งใดไปบ้าง ก็หักเงินค่าสิ่งนั้นออกเสียตามราคาซื้อขายกันในเวลานั้น

ข้อ ๑๑ เจ้าของที่ดินได้ถึงขีดขวางไม่ยินยอมให้ใช้ที่สำหรับทำการก่อสร้างประปาสำหรับกรุงเทพมหานคร โดยไม่มีเหตุอันจำเป็น ก็ต้องขยับได้ ออกเอาที่ทำกรก่อสร้างประปาสำหรับกรุงเทพมหานคร ในทันทีนั้น

ข้อ ๑๒ ประกาศให้ใช้ใดแต่ด้วยเจ้าของที่ดินซึ่งได้เป็นเจ้าของก่อนประกาศนี้ จะใช้ด้วยเจ้าของที่ดินเป็นเจ้าของภายหลังวันประกาศนี้ หรือจะใช้ด้วยสิ่งปลูกสร้าง อันเจ้าของที่ดินปลูกสร้างขึ้นภายหลังวันประกาศนี้ไม่ได้

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

สัญญาในระหว่างกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ ลงชื่อ กัน ที่ กรุงเทเพ ฯ

ณวันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ๓๒๗

แต่ได้ แลก เปลี่ยน วติพีเกษั้น ของ สัญญา นี้ ที่ กรุง ลอน ดอน

วันที่ ๙ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ๓๒๘

มีความ ดัง คือไปนี้

สมเด็จพระเจ้ากรุง สยาม กับ สมเด็จพระเจ้า กรุงเกรตบริเตน
แต่ไอร์แลนดี กับ ทั้งดินแดน อังกฤษ ที่หลาย แด เปน บรมราชาธิราช แห่ง
ประเทศอินเดีย มีพระราช ประสงค์ ที่ จะให้ ความ ต่าง ๆ ซึ่ง เกิด ใน
ระหว่าง ดอง ประเทศ นี้ เปน อัน เดว เสรีจ สืบไป จึงได้ ตก ลง กัน ทำ
หนังสือ สัญญา ๓ ฉบับ หนึ่ง แต่ได้ คง แต่ง ผู้ มี อำนาจ เต็ม เพื่อ ประโยชน์
การ ทำ สัญญา นี้ ทั้ง สอง ฝ่าย กิต

ฝ่าย สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน สยาม นั้น พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง
เทเวศร์วัชรโรประการ เสนาบดี ว่าการต่างประเทศ ฝ่าย หนึ่ง

ฝ่าย สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษ นั้น มีดีเคอร์ ราดฟี แปะซิค
อรรคราชทูตพิเศษ แต่ ผู้ มี อำนาจ เต็ม ฝ่าย อังกฤษ อีก ฝ่าย หนึ่ง

ต่างได้^{๒๐}รับ^{๒๑}หนังสือ^{๒๒}มอบอำนาจ^{๒๓}ด้วยกัน^{๒๔} ทั้ง^{๒๕}ต้อง^{๒๖}ฝ่าย^{๒๗} ที่ได้^{๒๘}มอบ^{๒๙}ส่วน^{๓๐}
กัน^{๓๑} เห็น^{๓๒}ถูก^{๓๓}ต้อง^{๓๔}ตาม^{๓๕}แบบ^{๓๖}อย่าง^{๓๗}ดี^{๓๘}แล้ว^{๓๙} จึง^{๔๐}ได้^{๔๑}พร้อม^{๔๒}กัน^{๔๓} ตก^{๔๔}ลง^{๔๕}ทำ^{๔๖}สัญญา^{๔๗}
มี^{๔๘}ขอ^{๔๙}ความ^{๕๐}ตั้ง^{๕๑}จะ^{๕๒}กล่าว^{๕๓}ต่อไป^{๕๔}นี้

ข้อ ๑ รัฐ^{๕๕}บาต^{๕๖}ดยาม^{๕๗}ยอม^{๕๘}โอน^{๕๙}ให้^{๖๐}แก่^{๖๑}รัฐ^{๖๒}บาต^{๖๓}อังกฤษ^{๖๔} บรรดา^{๖๕}อำนาจ^{๖๖}
ขอบ^{๖๗}กรรม^{๖๘}ฐาน^{๖๙}ที่^{๗๐}เป็น^{๗๑}เจ้า^{๗๒}เป็น^{๗๓}ใหญ่^{๗๔}ปกครอง^{๗๕}บ้อง^{๗๖}กัน^{๗๗} แต่^{๗๘}บังคับ^{๗๙}บัญชา^{๘๐}อัน^{๘๑}
มี^{๘๒}อยู่^{๘๓}เหนือ^{๘๔}เมือง^{๘๕}กตันตัน^{๘๖} เมือง^{๘๗}ตรัง^{๘๘}กานู^{๘๙} เมือง^{๙๐}ไทรบุรี^{๙๑} เมือง^{๙๒}ปัตติ^{๙๓} แด^{๙๔}เกาะ^{๙๕}
ที่^{๙๖}เกิด^{๙๗}เคียง^{๙๘}เมือง^{๙๙}เหล่านี้^{๑๐๐} แต่^{๑๐๑}เขต^{๑๐๒}แดน^{๑๐๓}เมือง^{๑๐๔}ที่^{๑๐๕}ว่า^{๑๐๖}มานี้^{๑๐๗}ได้^{๑๐๘}มี^{๑๐๙}กำหนด^{๑๑๐}ไว้^{๑๑๑}
ใน^{๑๑๒}หนังสือ^{๑๑๓}สัญญา^{๑๑๔}ว่า^{๑๑๕}ด้วย^{๑๑๖}เขต^{๑๑๗}แดน^{๑๑๘}ซึ่ง^{๑๑๙}คิด^{๑๒๐}ท้าย^{๑๒๑}สัญญา^{๑๒๒}นี้

ข้อ ๒ การ^{๑๒๓}โอน^{๑๒๔}ที่^{๑๒๕}ว่า^{๑๒๖}มา^{๑๒๗}ใน^{๑๒๘}ข้อ^{๑๒๙} ๑^{๑๓๐} นี้^{๑๓๑} จะ^{๑๓๒}ได้^{๑๓๓}จัด^{๑๓๔}ให้^{๑๓๕}สำเร็จ^{๑๓๖}ภายใน^{๑๓๗}
สาม^{๑๓๘}สิบ^{๑๓๙}วัน^{๑๔๐} ตั้ง^{๑๔๑}แต่^{๑๔๒}วัน^{๑๔๓}ที่^{๑๔๔}ได้^{๑๔๕}ริบ^{๑๔๖}ไฟ^{๑๔๗}สัญญา^{๑๔๘}นี้^{๑๔๙}แล้ว^{๑๕๐}

ข้อ ๓- กรรม^{๑๕๑}การ^{๑๕๒}รวม^{๑๕๓}กัน^{๑๕๔} กอง^{๑๕๕}หนึ่ง^{๑๕๖} มี^{๑๕๗}พนักงาน^{๑๕๘}แต่^{๑๕๙}นาย^{๑๖๐}ทหาร^{๑๖๑}ฝ่าย^{๑๖๒}
ไทย^{๑๖๓}แต่^{๑๖๔}อังกฤษ^{๑๖๕} ซึ่ง^{๑๖๖}ต้อง^{๑๖๗}ประเทศ^{๑๖๘}ที่^{๑๖๙}ทำ^{๑๗๐}สัญญา^{๑๗๑}นี้^{๑๗๒}จะ^{๑๗๓}ได้^{๑๗๔}ตั้ง^{๑๗๕}ขึ้น^{๑๗๖}ภายใน^{๑๗๗}
หก^{๑๗๘}เดือน^{๑๗๙}ตั้ง^{๑๘๐}แต่^{๑๘๑}วัน^{๑๘๒}ที่^{๑๘๓}ได้^{๑๘๔}ริบ^{๑๘๕}ไฟ^{๑๘๖}สัญญา^{๑๘๗}นี้^{๑๘๘}แล้ว^{๑๘๙} แต่^{๑๙๐}จะ^{๑๙๑}ให้^{๑๙๒}ไป^{๑๙๓}ปัก^{๑๙๔}เขต^{๑๙๕}แดน^{๑๙๖}
ที่^{๑๙๗}ตกลง^{๑๙๘}กัน^{๑๙๙}ใหม่นี้^{๒๐๐} กรรม^{๒๐๑}การ^{๒๐๒}นี้^{๒๐๓}จะ^{๒๐๔}ได้^{๒๐๕}ตั้ง^{๒๐๖}มือ^{๒๐๗}ปัก^{๒๐๘}นั้น^{๒๐๙}ใน^{๒๑๐}ฤดู^{๒๑๑}ที่^{๒๑๒}จะ^{๒๑๓}ทำการ^{๒๑๔}
ได้^{๒๑๕}ทันที^{๒๑๖} แต่^{๒๑๗}จะ^{๒๑๘}ให้^{๒๑๙}ทำการ^{๒๒๐}ตาม^{๒๒๑}ความ^{๒๒๒}ที่^{๒๒๓}กล่าว^{๒๒๔}ไว้^{๒๒๕}ใน^{๒๒๖}สัญญา^{๒๒๗}ว่า^{๒๒๘}ด้วย^{๒๒๙}เขต^{๒๓๐}
แดน^{๒๓๑}ที่^{๒๓๒}คิด^{๒๓๓}ท้าย^{๒๓๔}หนังสือ^{๒๓๕}สัญญา^{๒๓๖}นี้

คนใน บังคับ ฝ่าย สยาม ซึ่งมี สำนักอยู่ในดินแดนที่ กล่าวไว้ ใน ข้อ ๑ นั้น ถ้า มีความประสงค์ จะคง เป็น คน สังกัด ชาติไทย ก็ จะ อนุญาตให้ เป็นได้ แต่ ต้อง ไป ตั้ง สำนัก อยู่ในอาณาเขต สยาม ภายใน เวลา หกเดือน ตั้งแต่วันที่ ได้ รัศมีไฟสัญญา นี้ แต่ ฝ่าย รัฐบาล ของ สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษ ยอมรับ ว่า คน เหล่า นี้ จะ คง เป็น เจ้า ของ ทรัพย์ อัน เกิดขึ้น ที่ ไม่ได้ ซึ่ง เขามี อยู่ใน ดินแดน ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๑ นั้น

อนึ่งได้ เข้าใจ กัน ทั้ง สอง ฝ่าย ตาม อย่าง ตามธรรมเนียม การ เปลี่ยน อำนาจ ปกครอง บ้าน เมือง ว่า บรรดา หนังสือ อนุญาต สำหรับ ทำกิจการ ต่าง ๆ ใน ดินแดน ที่ กล่าว ใน ข้อ ๑ ซึ่ง รัฐบาล สยาม ได้ ให้เอง ฤฯ เห็น ชอบใน การ ที่ ได้ ให้ แก่ บุคคล ฤฯ บริษัท แต่ รัฐบาล สยาม ถือว่า ยัง ใช้ ได้ อยู่ใน วันที่ ลง ชื่อ ใน สัญญา นี้ นั้น ฝ่าย รัฐบาล ของ สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษ จะ ยอมรับ ถือ ว่า หนังสือ อนุญาต เหล่า นั้น คง ใช้ ได้ ต่อไป เหมือน กัน

ข้อ ๔ รัฐบาล ของ สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษ ยอมรับ ว่า บรรดา หนังสือ ของ ที่ ดินแดน ต่าง ๆ อัน กล่าว ใน ข้อ ๑ ซึ่งเป็น หนังสือ ต่อ รัฐบาล สยาม นั้น รัฐบาล ของ เฟดเดอเรเตดมาเดสเตรดส์ จะ ใช้ แทน ทั้ง สิ้น

ข้อ ๕ อำนาจ ค้าต่าง ประเทศ ฝ่าย สยาม ซึ่ง ได้ ว่า ไว้ ใน ข้อ ๘ ของ หนังสือ สัญญา ลง วัน จันทร์ เดือน สิบ ขึ้น เดือน คำปมแม่เบญจศก จตุศักราช ๑๒๔๕ ตรง กับ วันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๐๒

คดีศกศักราช ๑๘๘๓ นั้น จะต้อง ใช้ ตาม สัญญาว่าด้วย อำนาจ ศาล
ที่คดีทนายหนังสือ สัญญานี้ ทั่วไปแก่ บรรดา คนใน มัง คัม อังกฤษ ในกรุงสยาม
ผู้ที่ ได้ จด บัญชี อยู่ใน ที่ว่าการ กงสุต อังกฤษ ก่อนวันที่ ทำ หนังสือ สัญญานี้

วิธี อำนาจ ศาล อย่าง นี้ จะ เด็ด ไม่ ใช้ ต่อไป คือว่าจะ เปลี่ยนอำนาจ
ศาลต่าง ประเทศ ใ้ เป็น อำนาจ ศาล ฝ่าย สยาม ตาม ระเบียบ เมือง เมื่อ
ได้ ประกาศใช้ กฎหมาย รวม ลักษณะ ต่าง ๆ คือ กฎหมาย ลักษณะอาญาโทษ
กฎหมาย ลักษณะ แพ่ง แด การ คำ ขาย กฎหมาย ลักษณะ วิธี พิจารณา คดี
แแต่ กฎหมาย ลักษณะ พระธรรม นุญ จัต ึ่ง ศาล

บรรดา คนใน มัง คัม อังกฤษ ใน กรุง สยาม นอกจาก ผู้ที่ ว่า มาข้าง ต้น
นี้ แลแล้ว จะ ต้อง อยู่ใน อำนาจ ศาล ฝ่าย สยาม ตาม ขรรณ เนียม ของ บ้าน
เมือง แด ตาม ความ ที่ กล่าว ไว้ ใน สัญญา ว่า ด้วย อำนาจ ศาล

ข้อ ๖ คนใน มัง คัม อังกฤษ จะ ได้ มี กรรมสิทธิ์ เหมือน คนใน พื้นเมือง
ตลอด ทั่ว กรุง สยาม คือ กรรมสิทธิ์ ในการ ถือ ทรัพย์สิน ที่ดิน กรรมสิทธิ์
ในการ ที่ จะ อยู่ ฤา จะ เทียบ ไป แห่ง ไต ๆ ได้

คน เหล่า นี้ แด ทรัพย์สิน สมบัติ ของ คน เหล่า นี้ จะ ต้อง เสีย ภาษี อากร แด
ด้วย ฤา การ เกณฑ์ ใช้ ราชการ ทุก อย่าง แต่ ต้อง เป็น ภาษี อากร
แแต่ ด้วย ฤา การ เกณฑ์ ที่ ไม่ หนัก ยิ่ง กว่า ฤา ไม่ ผิด กัน กับ ที่ กฎหมาย
กำหนด ฤา จะ ได้ กำหนด ให้ ใช้ สำหรับ คนใน มัง คัม สยาม แด เป็น ที่
เข้าใจ กัน ชัด เจน ด้วย ว่า ความใน หนังสือ สัญญา น้อย ลง วันที่ ๒๐ กันยายน

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๙ คฤศตศักราช ๑๙๐๐ ซึ่งจำกัด ภาษีที่ดิน มิให้เกินเกินกว่า อัตราภาษี สำหรับที่ดิน เช่น เดียวกัน ใน เมือง พม่า ภายใต้นั้น เป็นอัน ยกเลิก เสียโดย หนังสือ สัญญา นี้

คนใน บังคับ อังกฤษ ใน กรุง สยาม นั้น จะให้ ยกเว้น จาก การเกณฑ์ เป็นทหาร บก ทหาร เรือ และ จะไม่ต้อง เสีย เงิน ซึ่ง บังคับ ให้ ใช้ ฤา เงินค่าแรง แทน เกณฑ์ การ ทหาร ฤา เงิน ช่วยใน การ ทหาร

ข้อ ๗ ข้อ ความ ทั้งปวง ใน หนังสือ สัญญา ใหญ่ น้อย ทั้ง หลาย ที่มี อยู่แต่ ก่อน ใน ระหว่าง กรุง อังกฤษ กับ กรุง สยาม ซึ่ง ไม่ได้ แก่ ไข ไว้ ใน หนังสือ สัญญา นี้ คง อยู่ เดิม ตาม เดิม

ข้อ ๘ หนังสือ สัญญา นี้ จะ ต้อง รติ ไฟ ภายใน กำหนด สี่ เดือน นับ ตั้งแต่ วันที่ ลง ชื่อ

หนังสือ สัญญา นี้ ผู้ มี อำนาจ เดิม ทั้ง ต้อง ภาย ใต้ ลง ชื่อ แต่ ประทับ คราไว้ เป็น สำคัญ ได้ เขียน อย่าง ละ สอง ฉบับ ที่ กรุง เทพมหานคร ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ คฤศตศักราช ๑๙๐๙

ประทับ ครา (เซ็น) เทวะวงษ์ วัโร ประการ
ประทับ ครา (เซ็น) ราลพี แปงยิต

สัญญาว่าด้วยเขตแดนทิศท้ายหนังสือสัญญา

ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ ศกศตศักราช ๑๙๐๙

ข้อ ๑ เขตแดนในระหว่าง พระราชอาณาจักร ของ สมเด็จพระเจ้า
แผ่นดินสยาม ฝ่าย หนึ่ง กับดินแดนที่ได้ โอนไป เป็น ของ สมเด็จพระเจ้า
แผ่นดิน อังกฤษ อีก ฝ่าย หนึ่ง ตาม ซึ่งได้ ตก ลง กัน ใน หนังสือ
สัญญา ครังนี้ นั้น คือ

ตั้ง แต่ ริม ทลที่ฝั่ง เหนือ ของ ปาก น้ำ ปลิศ แล้ว แต่ ค่อย ไป ทาง
ทิศ เหนือ จน ถึง สัน เขา ทั้ง หาย ที่ บ้าน น้ำ ตก ใน ระหว่าง ลำน้ำ ปลิศ ฝ่าย หนึ่ง
กับ ลำน้ำ ปู อีก ฝ่าย หนึ่ง แล้ว แต่ ค่อย ไป ตาม สัน เขา ที่ ก่อ แล้ว นี้
จน ถึง สันเขาใหญ่ ที่ แบ่ง บ้าน น้ำ ตก ใน ระหว่าง ลำน้ำ ทั้ง หาย ที่ ไหล ลง ใน อ่าว
สยาม ฝ่าย หนึ่ง กับ ลำน้ำ ทั้ง หาย ที่ ไหล ลง ใน มหา สมุท อิน เตีย
อีก ฝ่าย หนึ่ง แล้ว แต่ ค่อย ไป ตาม สัน เขา ใหญ่ นี้ เพื่อให้ ผ่าน ปลาย น้ำ
ลำน้ำ บัดตานี ลำน้ำ เสดูบิน แต่ ลำน้ำ เประ จน ถึง ที่ แห่ง หนึ่ง ซึ่ง เป็น
ปลาย น้ำ ลำน้ำ เประ เกา แล้ว แต่ ละ จาก สัน เขา ใหญ่ บ้าน น้ำ นั้น ไป
ตาม สัน เขา ที่ บ้าน น้ำ ระหว่าง ลำน้ำ เประ เกา กับ ลำน้ำ เสดูบิน จน ถึง เขา
เย็ด ฎา ปลาย น้ำ ลำน้ำ โกลด แต่ นี้ ค่อย ไป ตาม แนว กตาง ลำน้ำ โกลด
จน ถึง ทลที่ ตำบล ปาก น้ำ ตะไบ

เส้น พรหมแดน ที่ว่านี่เป็น อัมฤทธิ์ทำให้ ดินแดน ทั้งสิ้น ที่ ตุ่ม น้ำตกใน
 ดำน้ำ บัทธานี ดำน้ำ เคนบิน ดำน้ำ ตัมยง มาส์ แต่ ผัง ชาย ฤๅ ฟาก
 ควัน ตก ของ ดำน้ำ โกลก นัน เป็น ของ ฝาย ด้ยาม และ ดินแดน ทั้งสิ้น
 ที่ ตุ่ม น้ำตกใน ดำน้ำ เมหระ แต่ ที่ ผัง ชาย ฤๅ ฟาก ควัน ตก ของ ดำน้ำ โกลก
 นัน เป็น ของ ฝาย อังฤษ

คนใน บังคับ ประเทศ ทั้ง สอง ฝาย จะ เด็ด เรือใน น้ำ ดำน้ำ โกลก แต่
 ดำน้ำ ทั้ง หดาย ที่ โหล ตก ดำน้ำ โกลก นั้น ก็ ได้ ไม่ ห้าม ทุก แห่ง

เกาะ ที่ เรียกว่า ดิงกาวี แต่ บรรดา เกาะ เต็ก ๆ ที่ อยู่ ใต้ เส้น กลาง
 หว่าง เกาะ เทรูคา กั บั เกาะ ดิงกาวี แต่ เกาะ ทั้ง หดาย ที่ อยู่ ใต้ เกาะ ดิงกาวี
 นั้น ให้ เป็น ของ กรุง อังฤษ เกาะ เทรูคา เทรู เกาะ เต็ก ๆ ที่ อยู่ เหนือ เส้น กลาง
 หว่าง เกาะ นั้น คง เป็น ของ กรุง ด้ยาม

ส่วน เกาะ ต่าง ๆ ที่ อยู่ ใกล้ กับ ฝั่ง ควัน ตก นัน บรรดา ที่ อยู่ เหนือ
 เส้น บรรทัด ตรง ทิศ ตะวัน ออก แล ควัน ตก จาก ที่ ฟ้า เหนือ ของ ดำน้ำ บัติศ
 จต ทเด นั้น คง เป็น ของ กรุง ด้ยาม แต่ บรรดา ที่ อยู่ ใต้ เส้น บรรทัด นั้น
 ให้ เป็น ของ กรุง อังฤษ

บรรดา เกาะ ที่ อยู่ ใกล้ กับ ฝั่ง เหนือ กลัด ด้ คั แต่ เมื่อง ครัง กานู แต่ ใต้
 เส้น บรรทัด ตรง ทิศ ตะวัน ออก แล ควัน ตก ที่ ดำน้ำ โกลก จต ทเด เรียกว่า
 ปาก น้ำ ตะไบ นั้น จะ ใต้ โดย ให้ เป็น ของ กรุง อังฤษ แต่ บรรดา เกาะ ที่
 อยู่ เหนือ บรรทัด นั้น คง เป็น ของ กรุง ด้ยาม

ได้ เขียน เส้น พรหมแดน ประเมิน ไว้ อย่างหนึ่ง ใน แผนที่ ตามความ ที่ กล่าว
 ใน ข้อนี้ คิด เห็น ว่า ใน ญาน นี้ ด้วย

ข้อ ๒ เขตแดนตามที่กล่าวมาข้างบนนั้น ทั้งรัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยาม และรัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษพร้อมกันจะถือว่ามีอาณาเขตติดกันตามที่ขีดไว้แล้ว แต่ต่างพร้อมกันสัญญาต่อกันไว้ว่า เมื่อเขตแดนที่กำหนดนั้นจะพึงกระทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งอย่างใดแก่เส้นพรมแดนที่มีอยู่ในเวลานี้ของเมืองใด ๆ ก็ดี ถ้าเมืองเหล่านั้นจะยังขาดขาดแทนเพราะเหตุที่ต้องถูกเปลี่ยนแปลงเช่นนั้น รัฐบาลทั้งสองฝ่ายจะไม่ยอมรับไว้พิจารณาอยู่ด้วยอุสหนฺน เบน ฮิน จาก

ข้อ ๓ กรรมาการปักปันเขตแดนที่กล่าวไว้ในข้อ ๓ ของหนังสือสัญญาฉบับนี้ จะยังทำการปักปันหมายเขตแดนไว้ในพื้นที่ตามเขตแดนที่ได้กล่าวมาแล้วข้างบนนี้

ถ้าในเวลาที่กำลังไปทำการปักปันเขตแดนกันอยู่นั้น เมื่อปรากฏเห็นเป็นการสมควรที่จะเปลี่ยนแปลงเส้นพรมแดนใหม่ แทนเส้นพรมแดนที่ได้ตกลงยินยอมกันไว้ในนี้แล้ว การที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงกันนั้น ถึงแม้โดยฉะฉานจะเกิดเหตุการณฺ์อย่างไร ๆ ก็ดี จะต้องทำให้ไม่ให้เกิดวุ่นวายแก่เส้นขอบเขตซึ่งรัฐบาลสยามได้เคย

สัญญาไว้ที่กรุงเทพฯ เป็นสองฉบับความเดียวกัน แต่ ณวันที่ ๑๖ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๒๗ คฤศศกศักราช ๑๘๐๘

ประทับตรา (เซ็น) เทอะ วงษ์วิโร ประการ
 ประทับตรา (เซ็น) ราตพี แปชยิต

สัญญาว่าด้วยอำนาจศาลใน กรุงเทพมหานคร

สำหรับใช้แก่คนในบังคับอังกฤษ

คิดทำขึ้นหนังสือสัญญา

ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๗

จุลศักราช ๑๙๐๙

ข้อ ๑ ศาลต่างประเทศนั้นจะได้ตั้งขึ้นในที่เห็นว่าควรจะมีเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาความให้ยุติตลอดดี จะตั้งที่แห่งใดบ้างนั้น ราชทูตอังกฤษที่กรุงเทพฯ กับเสนาบดีว่าการต่างประเทศฝ่ายสยามจะต้องตกลงกันกำหนดสืบไป

ข้อ ๒ อำนาจของศาลต่างประเทศนั้นจะได้ใช้แต่ออกไปถึงคดีที่กล่าวต่อไปนี้

ประการที่ ๑ ในคดีความแพ่ง บรรดาความแพ่ง ฤ็คดีความในการค้าขาย ซึ่งคนในบังคับอังกฤษเป็นคู่ความ

ประการที่ ๒ ในคดีความอาญา บรรดาคดีที่ทำผิดต่อกฎหมายทุกอย่าง ซึ่งคนในบังคับอังกฤษจะได้กระทำความผิด ฤ็จะเป็นผู้ที่ถูกคนอื่นกระทำความร้าย ก็ด้วยเหมือนกัน

ข้อ ๓ อำนาจที่จะเรียกถอนคดีในศาลต่างประเทศนั้น จะต้องใช้ตามความที่กล่าวไว้ในข้อ ๘ ของสัญญา ลงวันจันทร์เดือนสิบขึ้นสองค่ำ ปีมแม เบญจศก จุลศักราช ๑๒๔๕ ตรงกับวันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๐๒ จุลศักราช ๑๘๘๓

แต่อำนาจเรียกถอนคดีนี้จะต้องเลิกไม่ใช้ในคดีทั้งปวง ซึ่งอยู่

ในกฎหมายลักษณะต่าง ๆ ฎาพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศออกตามแบบ
อย่างนั้น ในทันที เมื่อได้ส่งกฎหมายฎาพระราชบัญญัตินั้น ให้
สถานทูตอังกฤษที่กรุงเทพฯทราบแล้ว ถ้ามีคดีซึ่งพิจารณาค้างอยู่
ในเวลาที่ส่งกฎหมายเช่นว่านี้ กระทรวงต่างประเทศกับสถานทูต
อังกฤษ ณ กรุงเทพฯ จะได้ปรึกษาตกลงกันเพื่อที่จะให้พิจารณาคดี
ที่ค้างอยู่นั้น วนศาลใดต่อไป ให้สำเร็จตลอดด้วย

ข้อ ๔ คดีทุกเรื่องในศาลต่างประเทศก็ดี ในศาลฝ่ายสยามตาม
ธรรมเนียมก็ดี ซึ่งคนในบังคับอังกฤษเป็นจำเลยฎาผู้ต้องหา
ในศาลชั้นต้นของให้มีที่ปรึกษากฎหมายที่เป็นชาวยุโรปมาหนึ่งด้วย
ผู้หนึ่ง

ถ้าเป็นคดีที่คู่ความเป็นคนในบังคับอังกฤษ เกิดเป็นคนอังกฤษ
ฎาที่แปลงชาติเป็นอังกฤษ แต่มิใช่เป็นชาติเชื้อชาวเอเชีย ก็
ต้องให้ มีที่ปรึกษากฎหมายที่เป็นชาวยุโรปผู้หนึ่ง หนึ่งเป็นผู้พิพากษา
พิจารณาความในศาลชั้นต้นนั้นด้วย แต่ในคดีที่คนในบังคับอังกฤษ
อย่างเช่นว่านี้เป็นจำเลย ฎาเป็นผู้ต้องหาแล้ว คำพิพากษาต้องเป็น
ไปตามความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายนั้น

คนในบังคับอังกฤษที่เป็นจำเลยฎาผู้ต้องหาในคดีอย่างหนึ่งอย่างใด
ที่เกิดขึ้นในหัวเมือง จะขอให้โยกย้ายคดีไปพิจารณาที่ศาลอื่น
ก็ได้ แต่ถ้าวศาลเห็นสมควรที่จะโยก ก็ให้เอาคดีนั้นมาพิจารณา

ที่กรุงเทพฯ ฯ ฤๅพิจารณา ต่อ หน้า ผู้ พวกราช ings มี นว ที่ พิจารณา
คดี นั้น ใน ศาล ที่ กรุงเทพฯ ฯ เมื่อ มี คำ ร้อง ขอ ให้ โยกย้าย ศาล เช่น ว่า
นี้ แลว ต้อง บอก ให้ กงสุล อังกฤช ทราบ ด้วย

ข้อ ๕ ข้อ ๗ ของ หนังสือ สัญญา ลง วันจันทร์ เดือน สิบสอง ค่ำ
มี แม่เบญจศิก จตุศักราช ๑๒๔๕ ตรง กับวันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทร์
ศก ๑๐๒ ศฤศศักราช ๑๘๘๓ นั้น เป็น อัน ยก เด็ด เสีย บรรดา
คดี อุทธรณ์ คำ คัดสิน ของ ศาล ต่าง ประเทศ ที่ได้ พิจารณา ความ ใน ชั้น ต้น
นั้น ต่อ ไป ให้ ศาล อุทธรณ์ ฝ่าย สยาม ที่ กรุงเทพฯ ฯ พิจารณา แด่พิพากษา
แต่ บรรดา การ อุทธรณ์ เช่น นี้ ต้อง แจง ความ ยิง กงสุล อังกฤช ผู้ มี อำนาจ
ที่ จะ เขียน ความ เห็น ใน คดี นั้น ให้ คัดไว้ ใน ส่วนวน คดี นั้น ด้วย

คำ คัดสิน คดี ชั้น อุทธรณ์ จาก ศาล ต่าง ประเทศ ได้ ฤๅ จาก ศาล ฝ่าย
สยาม ตาม ขรรณเนียม กติ นั้น ต้อง มี ผู้ พวกราช ชาว ยุโรป ลง ชื่อ ด้วย
สอง นาย

ข้อ ๖ คดี อุทธรณ์ ด้วย บัณฑกฏหมาย นั้น ให้ ร้อง ได้ จาก ศาล
อุทธรณ์ ที่ กรุงเทพฯ ฯ ต่อ ศาล สูง ที่ สุด คือ ศาล ฎีกา

ข้อ ๗ ใน ศาล หนึ่ง ศาลใด ที่ ได้ พิจารณา คดี นั้น ถ้า จะ มี คำ ร้อง
ว่า ด้วย ศาล ไม้ มี อำนาจ จะ พิจารณา คดี นั้น ตาม ข้อ บังคับ ที่ ว่า ไว้ ใน

หนังสือสัญญาที่แนบมา ก็ต้องให้รองขึ้นก่อนที่จะให้การแก้ความที่เป็นใหญ่ในคดีนั้น จึงควรฟัง

ข้อ ๘ เพื่อจะป้องกันความขัดข้อง ซึ่งอาจจะมีขึ้นในภายหน้า เพราะการโอนอำนาจศาลตามความในหนังสือสัญญาฉบับใหญ่ แต่สัญญาฉบับนี้ จึงเป็นที่ตกลงกันทั้งสองฝ่ายดังนี้ คือ

(ก) บรรดาคดีทุกอย่าง ซึ่งได้ยื่นฟ้องภายหลังจากวันที่ ๖ มิถุนายน หนังสือสัญญาที่แนบมา จะเป็นคดีที่มีเหตุเกิดขึ้นก่อนฤภายหลังจากวันแตกเบ็ดเตล็ด ๖ มิถุนายนนี้ก็ตาม ต้องยื่นต่อศาลต่างประเทศ ฤศาลสยามตามหน้าที่ ซึ่งจะได้พิจารณาแต่พิพาทความจริงทุกเรื่อง แต่

(ข) บรรดาคดีทุกอย่างที่ยังค้างอยู่ในศาลอังกฤษในกรุงสยามในวัน ๖ มิถุนายน หนังสือสัญญาที่แนบมา ก็ให้จัดการตามที่เคยทำมาจนตลอดไปในศาลนั้นๆ แต่ในศาลอุทธรณ์ใดๆ จนถึงที่สุด แต่ให้ศาลอังกฤษคงมีอำนาจเต็มที่ ในคดีที่กล่าวนี้ด้วย

เรา บังคับแต่จัดการให้เป็นไปตามคำตัดสินในคดีที่ค้างศาลเช่นว่ามานี้ ต้องให้ศาลต่างประเทศเป็นพระทั้งต้น

สัญญาที่ทำที่กรุงเทพฯ เป็นต้องฉบับความเดียวกัน ณวันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ ๑๘๐๕

ประทับตรา (เซ็น) เทเวธงษ์ วัชรประการ
ประทับตรา (เซ็น) วาดพี แปงยิต

หนังสือ มิสเตอร์ราตพีแปชยิด อรรถราชทูตแต่ผู้ มีอำนาจเต็ม ฝ่าย
อังกฤษ ทูลมายัง พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วัชรโวประการ
เสนาบดีว่าการต่างประเทศ

สถานทูตอังกฤษ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

ด้วย เมื่อ พิศวาทหูกิ่งที่ตั้งของหัวเมืองฝ่ายอังกฤษในแหลมมลายู
แต่เขตแดนที่ติดต่อกันในระหว่างหัวเมืองมลายูฝ่ายสยามกับดิน
แดนที่อยู่ในบ้องกันของอังกฤษนั้นแล้ว รัฐบาลของสมเด็จพระ
เจ้าแผ่นดินอังกฤษก็มีความปรารถนาที่จะได้รบคำแสดงว่า รัฐบาล
สยามจะไม่ยอมให้มีภยันตรายอย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นแก่ประโยชน์
ของอังกฤษ เพราะเหตุที่นานาประเทศจะเอาไครยอาณาเขตฝ่าย
สยามแห่งหนึ่งแห่งใดในแหลมมลายู เพื่อประโยชน์ใช้ในการ
ทหารบก ฤๅทหารเรือ นั้น

เพราะเหตุนี้ รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษจึงขอว่า
อย่าให้ รัฐบาลสยามยอมยกที่ดินแดนแห่งหนึ่งแห่งใดในแหลมมลายู
ภายใต้เขตแวงมณฑลราชบุรี ฤๅเกาะทั้งหลายแห่งใดที่อยู่
ใกล้ ๆ กันนั้นให้เป็นสิทธิ์แก่ต่างประเทศประเทศหนึ่งประเทศใด ฤๅ
ให้เข้าที่แห่งนั้น อีกทั้งภายในเขตที่กล่าวมาแล้วนี้ ขออย่า

ให้อนุญาตให้รัฐบาล ฤๅ บริษัท ต่าง ประเทศตั้ง ที่ ฤๅ เข้าที่ไว้ถ่าน ทำการ
เป็น เจ้าของ อู่สร้าง ฤๅ ซ่อม เรือ ฤๅ เข้าตั้ง อาไ้ไ้รย อยู่สิทธิ์ ซาต
ผ่าย เดียวใน ทำจุด เรือ ทั้ง หาดย อัน การ ที่ เข้าตั้ง อาไ้ไ้รย อยู่ นั้น
จะ เป็น ที่ เสียหาย แก่ ประโยชน์ ของ อังฤษ ใน ทาง ทดศึกได้ ด้วย

แต่ เพราะ เหตุว่า คำแสดง ที่ ปราถนา นั้น เป็น ไป เพื่อ ประโยชน์ ของ
การ วิชา บ้าน เมือง อย่าง เดียว เท่านั้น คำ ที่ ว่า ที่ ไร่ ถ่าน นั้น จะ
ไม่ ถือ ว่า กิน ความ ถึง กับ ที่ เก็บ ถ่าน ไร่ แห่ง ตะเีงก ตะนัถย ตาม ที่ ดยงการ
ใช้ เพื่อ ประ โยชน์ ใน การ เติร เรือ คำ ซาย ตาม ปกติ ตาม ผัง ใน แหตม
มถาย นั้น

ข้าพเจ้า ๑๓๑

(เซ็น) ฆาตพี ๒๒๒

หนังสือ พระเจ้า นองยาเซอ กรมหลวง เทเวระวงษ์ ๑๒๒๒ ประการ แจง
ความ มา ย้ง มิติเตอร์ ฆาตพี ๒๒๒๒ อรรถราชทูต แต่ ผู้ มี ถ่านาจ เต็ม
ผ่าย อัง ฤษ

คำสาว่า การ ต่าง ประเทศ กรุงเทพ ๑

วันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๒๗

ด้วย ข้าพเจ้า ได้ รับ หนังสือ ของ ท่าน ลง วันที่ ที่ ท่าน แจง ความ

ปรากฏว่ารัฐบาลอังกฤษว่า ขออย่าให้รัฐบาลสยาม ยอม ยกที่ดินแดนแห่งหนึ่งแห่งใดในแหลมมลายู ภายในเขตของมณฑลราชบุรี ฤๅเกาะทั้งหลายแห่งใดที่อยู่ใกล้ ๆ กันนั้น ให้เป็นสิทธิ์แก่ต่างประเทศ ประเทศหนึ่งประเทศใด ฤๅให้เข้าที่เหล่านั้น อีกทีภายในเขตที่กล่าวมาแต่ฉนั้น ขออย่าให้อนุญาตให้รัฐบาลอังกฤษบริษัทต่างประเทศตั้งที่เข้าที่ไว้ถาวร ทำการเป็นเจ้าของอยู่ถาวร ครอบครอง ฤๅเข้าตั้ง อาศัยอยู่สิทธิ์ขาดฝ่ายเดียวในท่าจอดเรือทั้งหลาย อันการที่เข้าตั้ง อาศัยอยู่นั้น จะเป็นที่เสียหายแก่ประโยชน์ของอังกฤษในทางกลศักได้ด้วยนั้น

ในคำตอบข้าพเจ้า ขอกล่าว ว่า รัฐบาลสยาม ยอม แสดงคำให้ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นนี้แล้ว แต่จำที่ ท่าน กล่าวไว้ด้วยว่า คำว่าที่ไว้ถาวร นั้น จะไม่กินความ ถึง กับที่ เก็บถาวรไว้แห่ง สะเด็ด สะน้อย ตามที่ ต้อง การใช้เพื่อ ประโยชน์ใน การ เติร เรือ คือ ขาย ตาม ประกคิ ตามผู้ ใน แหลม มลายู นั้น

ข้าพเจ้า ๑ ๓ ๖

(เซ็น) เทววงษ์วโรประการ

หนังสือ พระเจ้า โอง ยาเชอ กรมหลวง เทเววรวงษ์วิโรประการ แจง
ความมายั มีสเคาร์ราตพีแปชียต อรรคราชทูตแลผู้มีอำนาจ เต็ม
ฝ่าย อังกฤษ

คำสาว่าถาร ต่าง ประเทศ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

ด้วย เนื้อ ความ ข้อ ๔ ของ สัญญาว่า ด้วย อำนาจ คำต ซึ่ง มีความ
ว่า บรรดา คดี ทั้ง หลาย ซึ่ง คนใน บังคับ อังกฤษ เป็น จำเลย ฤา เป็น ผู้
ต้อง หา จะ ต้อง มี ที่ ปฤกษา ชาว ยุโรป นิ่ง ใน คำต ด้วย ผู้หนึ่ง นั้น
ข้าพเจ้า ขอ กล่าว ความ หวังใจ แทน รัฐบาล ของ สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ว่า
รัฐบาล ของ สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษ คง จะ ไต่ คิด เตรียมไว้
ว่า ใน เวลา ที่ ควร จะ พิจารณา การ ที่ คิด แก้ไข ความ ข้อนี้ ฤา อีก
นัยหนึ่ง จะ เรียกว่า ยก เด็ก ความ ที่ เป็น ประณิน นี้ เมื่อ เห็น ว่า ไม่ต้อง
การ จะมี ไว้ อีก สืบไป แต่ใน การ ที่ จะ ปฤกษา กัน แก้ไข ฤา ยก เด็ก
ต่อไปใน ภาย นานี้ จะ อาไศรย เหตุ ที่ สมควร ใน ข้อ นั้น อย่าง เดียว
จะไม่มุ่ง หมายถึง ต้อง มี ประโยชน์ อย่าง อื่น แลก เปลี่ยน กัน ด้วย

รัฐบาล ดยาม ขอ บังใจ ใน สัญญา อย่าง ที่ ลง ชื่อ กัน วัน นี้ ว่า เป็น ที่
หมายแห่ง ความ เจริญ ของ การ รักษา ยุติธรรม ใน กรุง ดยาม การ ที่
ควร คง ทำ สัญญา อย่าง เช่น นี้ ก็ เป็น พยาน ของ ความ เจริญ แด่ อยู่เอง
ความ ประสงค์ ของ รัฐบาล ดยาม จะ บำรุง การ รักษา ยุติธรรม ซึ่ง ได้ คง นำ
จิต มา เจริญ เจริญ อยู่ นาน แล้วย เพื่อให้ คง อยู่ อย่าง ดี ขึ้น ตั้ง

ในการ ที่เกี่ยวกับเรื่อง นี้ ข้าพเจ้า มีความยินดี ที่จะรับ ว่า มีสเตอร์ เยสเซอวตยบดก ได้ ช่วย ทำการ นี้ ด้วย

ข้าพเจ้า ประสงค์ ที่จะ กล่าว อีก ด้วย ว่า จะ ได้ คิด จัด การ ที่ จะ คุม ชัง นักโทษ ชาว ยุโรป นั้น ให้ เ็นไป เหมือน อย่าง เช่น ที่ เคย เป็น อยู่ แก่ นักโทษ ใน เมือง พม่า แต่ เมือง สเตรตส์ เด็ดเตอเดเมนต์

ข้าพเจ้า ฯลฯ

(เห็น) เทวะวงษ์ วัโรประการ

หนังสือ มีสเตอร์ ราวดี แพชยัค อรรถราชทูต ผู้ มี อำนาจ เต็ม ฝ่าย อังกฤษ ทูต มา ยัง พระเจ้า น้อง ยาเซอ กรมหลวง เทวะวงษ์ วัโรประการ เสนาบดี ว่า การ ต่าง ประเทศ

สถาน ทูต อังกฤษ กรุง เทพ ฯ

วันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

ด้วยความ ว่า ใต้ เป็น ประกัน ใน วรรค ต้น ข้อ ๔ ของ สัญญา ว่า ด้วย อำนาจ คำด นั้น ข้าพเจ้า ขอ กล่าว ว่า รัฐบาล ของ สมเด็จ พระเจ้า แผ่นดิน อังกฤษ จะ คิด เตรียม การ ใต้ ว่า ใน เวลา ที่ ควร จะ พิจารณา การ ที่ คิด แก่ ไซ่ ความ ข้อ นี้ ถ้า อีก นัย หนึ่ง จะ เรียก ว่า ยก เด็ก ความ ที่ เป็น ประกัน นี้ เมื่อ เห็น ว่า ไม่ ต้อง การ จะมี ใต้ อีก สืบไป รัฐบาล ของ สมเด็จ พระเจ้า แผ่นดิน อังกฤษ เต็มใจ อีก ด้วย ว่า ใน การ ที่ จะ

ปฤชษา กัน แก่ ไซ ฤยก เด็ก ค้อ ไป ใน ภาย หน้า นั้น จะ ฮา ไครย เหตุ ที่
ด้ม ควรี ใน ข้อ นั้น อย่าง เดียว จะ ไม่ มุ่ง หมาย ว่า ค้อ มี ประโยชน์ อย่าง
อื่น แดก เปลี่ยน กัน ด้วย

รัฐบาล ของ ส้ม เต็จ พระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษ มีความ พ้อ ใจ ที่ ได้
ทราบ ว่า เป็น ความ ประสงค์ ของ รัฐบาล สยาม จะ บำรุง การ รักษา ยุติธรรม
ซึ่ง ทั้ง หน้า จิต มา แดจิด การ อยู่ ชั่ว นาน แดง เพื่อให้ คง อยู่ อย่าง ตี
ชั้น สูง นั้น ข้าพเจ้า ขอ ทูล ให้ พระเดช พระคุณ ทรง เชื่อ ว่า รัฐบาล
ของ ส้ม เต็จ พระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษ มีความ หมาย แต่ ที่ จะ อุดหนุน รัฐบาล
ของ ส้ม เต็จ พระเจ้าแผ่นดิน สยาม ใน ความ ประสงค์ ทาง นี้

ข้าพเจ้า ประสงค์ จะ ทูล อีก ด้วย ว่า ค้าต ต่าง ประเทศ ที่ ก่อตัว ได้
ใน ข้อ ๑ ของ สัญญา ว่า ด้วย อำนาจ ค้าต ซึ่ง คิด ท้าย หนังสือ สัญญา ลง
วัน นี้ นั้น ไม่ จำ เป็น ต้อง ตั้ง ค้าต พิเศษ ชั้น ใหม่ อีก ค้าต มณฑล
ฤก ค้าต เมือง นั้น จะ ตั้ง ขึ้น ให้ เป็น ค้าต ต่าง ประเทศ ณ ที่ แห่ง ไต ๆ ก็ได้ ดัง
แต่ ที่ นั้น ๆ จะ มี คน ใน บังคับ อังกฤษ ตั้ง อยู่ มาก ฤก น้อย ตาม อำนาจ ของ
ค้าย นั้น ๆ ความจริง การ ที่ คิด ให้ ค้าต ตาม รมิด เมือง เป็น ค้าต ต่างประเทศ
ชั้น นั้น ก็ จะ เป็น แต่ เพียง ให้ ไซ ไซ ความ ที่ ว่า ด้วย ค้าต ต่าง ประเทศ
ความ ที่ มี อยู่ใน สัญญา ว่า ด้วย อำนาจ ค้าต ใน ค้าต นั้น ด้วย

ข้าพเจ้า ๑๑๑

(เซ็น) ราชพี ปรายศ

กฎคำสั่งกำหนดอำนาจศาล

ด้วย รัฐบาล ของ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว กับ รัฐบาล อังกฤษ ได้ตกลง ทำสัญญา กัน ลง วันที่ ๑๐ มีนาคม ค.ศ ๑๒๗ ศกุตศ ศักราช ๑๙๐๙ แต่หนังสือ สัญญา ฉบับนี้ ได้แปรไฟแล้ว ในวันนี้ คือ วันที่ ๕ กรกฎาคม ค.ศ ๑๒๘ ศกุตศศักราช ๑๙๐๙ ในสัญญา มี ข้อความ ถึง การ ข้าราชการ ความ ซึ่ง ศาล จะ ต้อง ประพฤติ ตาม เพราะ เหตุฉนั้น จึงได้ สั่ง ดำ เนิน มา ให้ เป็น สำคัญ

อนึ่ง เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ค.ศ ๑๒๘ ศกุตศศักราช ๑๙๐๙ เสด็จ มา บัดี ทรอง ต่าง ประเทศ แต่ มิสเตอร์ เบก เก็ด ผู้ เป็น ขา เยตา แพ ของ รัฐบาล อังกฤษ ได้ตกลง กำหนด ศาล ต่าง ๆ ที่จะ ให้ เป็น ศาล ต่าง ประเทศ ที่ จะมี อำนาจ ข้าราชการ เกี่ยว ข้อง กับ คน ใน บังคับ อังกฤษ ตาม สัญญา ที่ ได้ กล่าว มา แล้ว คือ ที่ มณฑล กรุงเทพ ฯ ๒ ศาล ที่ เชียงใหม่ ศาลหนึ่ง ที่ มณฑล นคร ศรีธรรมราช ศาล หนึ่ง ที่ มณฑล ภูเก็ต ศาล หนึ่ง แล ให้ เป็น นำ ที่ เสด็จ มา บัดี ทรอง ยุติธรรม กำหนด ว่า ศาล ต่าง ประเทศ เหล่านี้ จะอยู่ ณ เมือง แห่งใด เพราะเหตุฉนั้น จึง กำหนด ดังนี้ คือ :-

๑ ใน มณฑล กรุงเทพ ฯ ให้ ศาล ต่าง ประเทศ ณ กรุงเทพ ฯ ข้าราชการ ที่ ใน สัญญา ให้ ศาล ต่าง ประเทศ ข้าราชการ แต่ ให้ มี ศาล ขึ้น อีก ศาล หนึ่ง สำหรับ ข้าราชการ มโนสารี เช่น อย่าง ศาล บริติช ได้ ข้าราชการ มา ให้ ตั้ง อยู่ ที่ ศาล บริติช

๒ ใน มณฑล พายัพ ให้ ค้าต่าง ประเทศ ที่ ตั้ง อยู่ใน เมือง เชียงใหม่ เดียว นี้ เป็น ค้าต่าง ประเทศ สำหรับ ชำระ คดี

๓ ใน มณฑล นครศรีธรรมราช ให้ ค้าต่าง มณฑล นครศรีธรรมราช ที่ ตั้ง อยู่ที่ เมือง สังขดา เป็น ค้าต่าง ประเทศ สำหรับ ชำระ คดี

๔ ใน มณฑล ภูเก็ต ให้ ค้าต่าง มณฑล ภูเก็ต ที่ ตั้ง อยู่ที่ เมือง ภูเก็ต เป็น ค้าต่าง ประเทศ สำหรับ ชำระ คดี

ค้าต่าง ประเทศ ทั้ง หลาย นี้ ให้ ใช้ วิถีพิจารณา อย่าง ขรรคมคา แต่ อำนาจ ของ ค้าต่าง ประเทศ เหล่า นี้ มี อำนาจ คู่ ม ครอง อาณาเขต ตั้ง ที่ ได้ ก่อตั้ง ไว้ แล้ว ใน สัญญา คำ พุด

อนึ่ง ค้าต่าง ขรรคมคา ใน กระทรวง ยุติธรรม ที่ จะ มี อำนาจ ชำระ ความ ยืน เกี่ยว ข้อง กับ คน สิบ เบก อังกฤษ ตั้ง แจ้ง อยู่ใน สัญญา นั้น คือ ค้าต่าง เหล่า นี้

(๑) ให้ ค้าต่าง คดี ต่าง ประเทศ แต่ ค้าต่าง ที่ หนึ่ง ที่ ค้าต่าง ไปริตภา มี อำนาจ คู่ ม ครอง อาณาเขต มณฑล กรุง เทพฯ มณฑล กรุง เก้า มณฑล นครไชยศรี มณฑล ราชบุรี มณฑล ชุมพร มณฑล นครสวรรค์ มณฑล พิศณุโลก มณฑล เพ็ชรบูรณ์ มณฑล นครราชสีมา มณฑล อุตร มณฑล อีสาน มณฑล ปาจิณบุรี แต่ มณฑล จันทบุรี

(๒) ให้ ค้าต่าง มณฑล พายัพ มี อำนาจ คู่ ม ครอง อาณา เขต ใน มณฑล พายัพ

(๓) ให้ ค้าต่าง มณฑล นคร ศรี ธรรมราช มี อำนาจ คู่ ม ครอง อาณา เขต มณฑล นคร ศรี ธรรมราช แต่ มณฑล บัคคานี

(๔) ให้ศาล มณฑล ภูเก็ต มีอำนาจคุ้มครอง ขาดณาเขต
ใน มณฑล ภูเก็ต

วันที่ ๙ กรกฎาคม ๑๒๘

(ลงพระนาม) รัชพัฒน์ศักดิ์

เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

พระราชบัญญัติ

สำหรับทำบัญชีคนในพระราชอาณาจักร

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ทรงพระราชดำริเห็นว่า เวลานี้ สมควรที่จะให้คิดจัดทำบัญชีคนในพระราชอาณาจักร ให้ทราบความแน่นอนว่ามีคนอยู่แห่งใดเท่าใด เพื่อประโยชน์ที่จะบำรุงความสุข และรักษาการแผ่นดินให้เหมือนกับที่เปนอยู่ในประเทศที่บังอง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ไว้สืบไป

มาตรา ๑ ให้เจ้ากระทรวงที่รักษาพระราชบัญญัตินี้ ทำบัญชีคน
ในพระราชอาณาจักร คือ

- ข้อ ๑ ทำบาปชี้ ตำมะโนครวั
- ข้อ ๒ ทำบาปชี้ คนเกิด แล คนตาย
- ข้อ ๓ ทำบาปชี้ คน เข้า คน ออก

ตาม แต่จะ จัดการ ได้ เป็น ลำดับ ไป

• มาตรา ๒ ให้ เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย แล กระทรวง นครบาล เป็น ผู้รักษา พระราชบัญญัติ

มาตรา ๓ ให้ เสนาบดี ทั้ง ๒ กระทรวง นั้น มีอำนาจ ทำ กฎ ข้อบังคับ สำหรับ การ ทำ บาปชี้ ที่ กล่าว นี้ เมื่อ กฎ นั้น ได้ ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ก็ให้ ใช้ ได้ เหมือน เป็น ส่วน ของ พระราชบัญญัติ นี้ ๗

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
เป็น วันที่ ๑๔๘๕๘ ในรัชกาล บัคยบุนนี้

ประกาศเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า ข้อความใน พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๔ แล มาตรา ๑๒ นั้น มี ความผิด อยู่บ้าง ให้ แก้ความ เปน ดังนี้ คือ

ใน มาตรา ๔ ตอน สุดท้าย ที่ กล่าว ถึง ศาล ต่าง ประเทศ นั้น ควร เปน ศาล คดี ต่าง ประเทศ

ในมาตรา ๑๒ ให้มีความดังนี้ต่อไป คือ ให้ศาล คดีต่างประเทศ
มีอำนาจ พิจารณา พิพากษา คดี ทั้งปวง ตาม ที่ เสนาบดี กระทรวงยุติธรรม
จะ กำหนด เป็น ครั้ง คราว เฉพาะ คดีนั้น ๆ ด้วย เป็นต้น จะ แบ่ง
เป็น ๒ ประเภท มากกว่า ๒ ประเภท ก็ได้ เช่น ให้ เป็น ศาล ต่าง ประเทศ
แต่ เป็น ศาล คดี ต่าง ประเทศ ดัง ที่ได้ เคย ทำ มา ดัง นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม วันทศโกสินทร์ศก ๑๒๘
เป็น วันที่ ๑๘๘๕๐ ในรัชกาล บัณฑิตยบัณเฑาะว์

ประกาศ ยก เลิก

พระราชกำหนด วิธี พิจารณา ความแพ่ง อาญา แล อุทธรณ์
สำหรับ ศาล ต่าง ประเทศ ใน หัวเมือง ร. ศ. ๑๑๖

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ยก เลิก พระราช
กำหนด วิธี พิจารณา ความแพ่ง อาญา แล อุทธรณ์ สำหรับ ศาล ต่าง
ประเทศ ใน หัวเมือง วันทศโกสินทร์ศก ๑๑๖ ซึ่ง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ ตราไว้ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ร. ศ. ๑๑๖ นั้น เสีย ไม่ ให้ ใช้
เป็น กฎหมาย ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม วันทศโกสินทร์ศก ๑๒๘
เป็น วันที่ ๑๘๘๖๘ ในรัชกาล บัณฑิตยบัณเฑาะว์

กฎเสนาบดี

ว่าด้วย การ ทำสำมโน ครวัใน มณฑล กรุง เทพ ฯ

ด้วย ตาม ความใน พระราชบัญญัติ สำหรับ ทำ หมายชี้ คนใน พระราช
 อาณาจักร ศั ก ๑๒๘ มาตรา ๑ ข้อ ๑ ได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้ เสนาบดีกระทรวงนครบาลจัดทำหมายชี้สำมโนครวัคนใน มณฑล กรุง เทพ ฯ
 ซึ่ง การ ที่ จะ ทำ อย่างไร ให้ เสนาบดีมี อำนาจ ออก กฎ ข้อ บังคับ แต่ เมื่อ
 กฎนั้นได้ ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ก็ให้ ใช้ ได้ เหมือน เป็น ส่วน
 ของ พระราช บัญญัติ นั้น บัด นี้ ได้ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
 เสนา บัติ กระทรวงนครบาล ออก กฎ ข้อ บังคับ ขึ้นไว้ ดัง ข้อ ความ ซึ่ง จะ ได้
 กล่าว ต่อ ไป นี้

การ จด ทะเบียน

ทำ สำมโน ครวัใน กรุง เทพ ฯ

- ๑ การ ทำ สำมโน ครวัใน เขต ร กรุง เทพ ฯ ซึ่ง ยัง มี ได้ ประกาศ
 ให้ ใช้ พระราช บัญญัติ ลักษณะ ปก ครอง ท้อง ที่ นั้น จะ แบ่ง ท้อง ที่ ออก
 เป็น ตำบล ๆ ดัง เจ้า อยู่ ใน หมายชี้ หมาย เดช ๑ ทาย กฎ ข้อ บังคับ นี้
- ๒ ใน ตำบล ๑ เสนา บัติ กระทรวง นคร บาล จะ ตั้ง เจ้า พนักงาน
 ดำรง ทำ สำมโน ครวัไว้ คน หนึ่ง หรือ หลาย คนก็ได้ แล้ว แต่ จะ เห็น
 ต้น ครร
- ๓ กับ เสนา บัติ กระทรวง นคร บาล จะ ตั้ง เจ้า พนักงาน ดำรง พิเศษ
 อีก คน หนึ่ง สำหรับ ทำการ สำมโนครวัใน สถานที่ต่าง ๆ ดัง จะ ได้ กล่าว

ในข้อ ๖ แต่ข้อ ๘ ต่อไป

๔ การสำรวจจุดทะเบียน ดำเนิน ครวนี้ จะได้ตั้ง มีขสำรวจ ภายในเดือน กันยายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

๕ ในวันที่ ๑ หรือก่อนวันที่ ๑ เดือน สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ เจ้าพนักงานสำรวจ จะได้บอก ประกาศ ถ่วง นำ ปิด ตามที่ประชุมชนในท้องที่ ของคนให้ทราบ ว่า จะได้ตั้ง มีขทำ ดำเนิน ครว ในเดือน กันยายน ๑๒๘ จะ ชีบาย แล ชแจง วิธีที่ จะ ทำ นั้น ด้วย

๖ ในระหว่าง เดือน สิงหาคม ๑๒๘ เจ้าพนักงานสำรวจ จะได้ทำ บัญชี สถานที่ อาศัยรายต่าง ๆ ซึ่ง มีอยู่ ในท้องที่ ของคน ตั้ง มีกำหนด ต่อไปนี้

- ๑ วัด พระบรม วงษานวงษ์
- ๒ บ้าน ข้าราชการ ผู้ใหญ่
- ๓ บ้าน ชาวต่าง ประเทศ
- ๔ โรง เครื่องจักร เครื่อง กัดต่าง ๆ
- ๕ ที่ ทำการ ค้าขายใหญ่
- ๖ สถานที่ต่าง ๆ
- ๗ วัดต่าง ๆ

บัญชีเหล่านี้ เจ้าพนักงานสำรวจ จะต้อง ส่ง เจ้าพนักงานสำรวจ พิเศษ ในวันที่ ๓๑ หรือ ก่อนวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๑๒๘

๗ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๑๒๘ เป็นต้นไป เจ้าพนักงานสำรวจ จะต้องไป ตาม บ้าน เว้นในท้องที่ ของคนทุกแห่ง เว้นแต่ สถานที่

ต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ ๖ แต่เมื่อได้ ได้ถามข้อ ความตาม สัมควร แล้ว ต้อง ทำ บัญชี ตาม แบบ ๒ แสดง จำนวน ผู้คน ใน บ้าน กับ ทั้ง อายุ เป็น หญิง หรือ ชาย แต่ ข้อ ความ อย่าง อื่น ๆ ตาม ต้อง การ นั้น ด้วย

คำว่า บ้าน นั้น รวมทั้ง บ้าน เว้น ต่าง ๆ เช่น เต็นท์ เวช แพ หรือ สถานที่ อย่าง อื่น ซึ่งมี ผู้คน อาศัย อยู่ เป็น ต้น

๘ ตั้งแต่ วันที่ ก่อตั้ง มา แล้ว เป็น ต้น ไป เจ้า พนักงาน ตำรวจ พิเศษ จะ ต้อง ทำ บัญชี ตาม แบบ ๒ หรือ แบบ ๓ สำหรับ สถานที่ ทุก ๆ แห่ง ตาม ความ ใน ข้อ ๖ ที่ พนักงาน ตำรวจ ชรบคา ได้ ยื่น ไว้

เพื่อ ที่จะ ให้ เป็น การ สดวก เจ้า พนักงาน ตำรวจ พิเศษ จะ ขอ ตรง ไป ยิง ผู้ เป็น ใหญ่ อยู่ใน วง หรือ ใน บ้าน เหล่า นี้ ให้ จัด ข้อ ความ ลง ใน แบบ บัญชี หรือ จะ ขอ ไป ยิง ผู้ แทน รัฐบาล ต่าง ประเทศ หรือ สถานที่ ต่าง ประเทศ ที่ ปก ครอง ชาว ต่าง ประเทศ นั้น ๆ อยู่ ก็ได้ แต่ จะ เห็น สัมควร

๙ บ้าน เว้น หลัง หนึ่ง ต้อง ทำ บัญชี ฉบับ หนึ่ง คราว หนึ่ง ใน บัญชี นี้ ต้อง แสดง นาม อายุ เป็น หญิง หรือ ชาย และ ข้อ ความ อย่าง อื่น ของ ผู้ เป็น หัว หน้า ใน ครอบครัว และ ของ ผู้ อื่น ที่ อยู่ ด้วย กัน รวมทั้ง บุตร ภรรยา ญาติ คนใช้ แต่ คน อาศัย ด้วย

ถ้า มี ผู้ คน อยู่ ด้วย กัน หลาย คน รวม กัน ใน เว้น เดียว แต่ ไม่ เกี่ยว เป็น ญาติ กัน ก็ ให้ จัด ทะเบียน สำ มโน ครัว เอา ผู้ เป็น หัว หน้า ใน จำ พวคนั้น เป็น เจ้า ของ บ้าน แต่ ผู้ อื่น เป็น คน อยู่ ใน บ้าน

ผู้ จัด การ โรง เครื่องจักร เครื่อง กัด ต่าง ๆ ที่ ทำ การ ค้าขาย ต้อง ถือ ว่า เป็น หัว หน้า ใน ที่ นั้น ๆ

ถ้าเป็นวัด ให้ถือว่าเจ้าอาวาสเป็นหัวหน้าในวัดนั้น
หัวหน้าหมู่ให้ถือว่าเป็นหัวหน้าเฉพาะภูมินั้น

๑๐ ในบาญชีสำมะโนครัว สำหรับเรือนหลังหนึ่ง ให้จัดแค่เฉพาะ
ผู้ที่อยู่ในเรือนนั้น

คำว่าผู้อยู่ในเรือนนั้น หมายความว่า ผู้ที่เคยหลับนอนอยู่เรือน
เวลาถาวรคืนเป็นธรรมดา

คนที่อยู่ในเรือนแห่งหนึ่ง แต่ไปทำการในที่อื่น ต้องจดบาญชี
สำมะโนครัว ในเรือนที่ตนอยู่ ไม่ให้จดบาญชีในที่ ๆ ทำการ
ตามสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งมีผู้มา นมาจะทำกา เช่น ศาลาว่าการ โรง
ดีไฟ โรงเครื่องจักร เครื่องกลต่าง ๆ ที่ทำการค้าขาย เป็นต้น ให้
จดบาญชีสำมะโนครัวแค่เฉพาะผู้ที่ได้หลับนอนในที่เหล่านั้น กล่าวคือ
ผู้เป็นหัวหน้าในที่นั้น กับครอบครัวแต่ละคนใช้ หรือมี รัักษาสถานที่
แต่คนยาม กุ๊ก คนงาน ซึ่งได้กินอยู่หลับนอนในที่นั้น ๆ ส่วนผู้
ที่มาทำการ เช่น เล่มียน คนงาน หรือกุ๊ก ที่มาทำการชั่วคราวหนึ่ง
แล้วกลับไปนั้น ให้จดบาญชีสำมะโนครัวในเรือนที่คนเหล่านั้น หลับนอน
การทำสำมะโนครัว นครเกษตร กรุงเทพฯ

๑๑ ในหัวเมือง มณฑล นครเกษตรฯ ซึ่งได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่แล้วนั้น การทำสำมะโนครัว ให้เจ้าพนักงาน
ประจำท้องที่เป็นผู้ทำ ตามความในมาตรา ๕, ๗, ๘, แต่ ๑๐

อำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าพนักงานสำรวจตามข้อความ
ในกฎเสนาบดี

๑๒ บาญชีสำรวจให้ทำตาม แบบ ๒ แบบ ๓ ทำยกฏข้อบังคับนี้

๐๘/๑๐/๒๕๖๖ ให้อำนาจวันที่ ๑๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

เลขที่	ชื่อตำบล	หมายเหตุ
๑	ตำบ.เด่น	
๒	ตำบ.ตุลิต	
๓	บางขุนพรหม	
๔	กบ.เสื่อ	
๕	นางแดง	
๖	ชนะสงคราม	
๗	วังน้ำ	
๘	ท่าเตียน	
๙	ตำบ.ราษฎร	
๑๐	พาหุรัต	
๑๑	ตำบ.ยอด	
๑๒	บึงม.ปราบศัตรูพ่าย	
๑๓	ตำบ.แยก	
๑๔	จักรวรรดิ	
๑๕	สัมพันธวงศ์	

เลขที่	ชื่อตำบล	หมายเหตุ
๑๖	บางรัก	
๑๗	ตำพร	
๑๘	บ้าน ทวาย	
๑๙	อมรินทร์	
๒๐	วัด หงษ์	
๒๑	บุบผา ราม	
๒๒	ราชคฤห์	
๒๓	มุกโด	
๒๔	บาง ชุน เทียน	

แบบฟอร์ม ๒

บ้านที่..... ตำบล.....
 ๑. บ้านที่..... ตำบล.....
 ๒. ชื่อเจ้าบ้าน.....
 ๓. วันสำรวจ.....
 ๔. รหัสครัวเรือน.....
 ๕. หมู่บ้าน.....

08/10/2566

ชื่อชาย	ชื่อหญิง		อายุ	เบาะเก้าอี้ ในครัวเรือน	สิ่งกีดขวาง ในบึง	ชนิด	วัด	หมายเหตุ
	ชื่อหน้า	ชื่อหลัง						
ชื่อหน้า	ชื่อหน้า	ชื่อหน้า						
ชื่อหลัง	ชื่อหลัง	ชื่อหลัง						
ชื่อชาย	ชื่อหญิง	ชื่อหญิง						
ชื่อหน้า	ชื่อหน้า	ชื่อหน้า						
ชื่อหลัง	ชื่อหลัง	ชื่อหลัง						
ชื่อชาย	ชื่อหญิง	ชื่อหญิง						
ชื่อหน้า	ชื่อหน้า	ชื่อหน้า						
ชื่อหลัง	ชื่อหลัง	ชื่อหลัง						

บัญชีแม่บท

นาม ตำบล..... วันสำรวจ.....
 นามวัด..... นิกาย.....
 ชนิดวัด.....
 หลังคาเรือน.....
 รวมภิกษุ..... ศาสนา.....
 ศาสนิก..... คหบดี.....
 รวม.....

หมวดที่	ชื่อ	อายุ	ประเภทในหมวด	หมายเหตุ

หมวดที่	ชื่อ	อายุ	แบบ ระเบียบหมวด	หมายเหตุ
<p>ถูกตั้งแถว</p> <p>ตง นาม อธิภาวัต</p> <p>ตง นาม ผู้สำรวจ</p>				

ประกาศลดอัตราเงินค่าราชการ

แต่ยกเว้นไม่เก็บเงินค่าที่อนุญาตจับสัตว์น้ำ

แต่ อากรัดมพิศร์ ในตำบล ชนแดน ว่างยาง ท่าข้าม ดงขุย

ท้องที่อำเภอภูมี่ แขวง เมืองพิศร์

ตั้งแต่ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

พระเจ้าอยู่หัวฯ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาที่กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตำบล ชนแดน ตำบล ว่างยาง ตำบล ท่าข้าม ตำบล ดงขุย ท้องที่อำเภอภูมี่ แขวง เมืองพิศร์ เป็นท้องที่กษัตริย์ การหาเลี้ยงชีพของราษฎรใน ๔ ตำบลนี้ อึดคึดไม่ใคร่ เพียงพอราษฎรมีความยากจน ชัดเห็นมาก แต่ท้องที่เหล่านี้เป็นเขตรัดมพิศร์ติดต่อกับเขตรัดมพิศร์เพื่อความอึดคึดกันดารไม่สู้ผิดกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ลดอัตราค่าราชการในตำบล ชนแดน ตำบล ว่างยาง ตำบล ท่าข้าม ตำบล ดงขุย ตั้งเก็บคนละ ๔ บาท แต่ยกเว้นไม่เก็บเงินค่าที่อนุญาตจับสัตว์น้ำ แต่ อากรัดมพิศร์ใน ๔ ตำบลนี้ไว้เพื่อเป็นการบำรุงการหาเลี้ยงชีพของราษฎร ตั้งแต่ศกนี้ เป็นต้นไป ฯ

คำกล่าวว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม วันวันโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติที่ดิน

ว่าด้วยคนในบังคับอังกฤษ ขอถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน

เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ รับ
 พระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ
 ให้ทราบทั่ว ตาม สัญญาทาง พระราชไมตรี ระหว่าง กรุงสยาม กับ
 กรุงอังกฤษ ซึ่ง ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ แต่ ได้
 แยกเปลี่ยน ฉบับ ระบิไฟ หน้าที่ สัญญา ค่อย กัน เดิม เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม
 รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ นี้ ใน ข้อ ๕ รัฐบาล อังกฤษ ได้ยอม ให้บรรดา
 คน ใน บัง คับ อังกฤษ อยู่ใน อำนาจ ศาลฝ่าย สยาม แล้ว จึง ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ๆ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตไว้ ใน ข้อ ๖ แห่ง
 สัญญานั้น ว่า “บรรดาคน ใน บังคับ อังกฤษ ทั้ง ปวง ใน พระราชอาณาจักร
 เซอร์สยาม จะได้รับความ ชอบ ชรรม แด ผด ประโยชน์ เท่า กับราษฎร
 พดเมือง ๆ ต ๆ ” ความ แจง อยู่ แล้ว

เพราะ ฉะนั้น ถ้าคน ใน บัง คับ อังกฤษ ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะมา ขอ รับ ถือ
 กรรมสิทธิ์ ที่ ดิน ด้วย ประเภท ใด ๆ ให้เจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่ ใน การ ที่ ดิน
 จัดการ กับ ผู้ นั้น ให้เหมือน กับจัดการ กับคน ใน บัง คับ สยาม ทุก ประ การ

กระทรวง เกษตราธิการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงนาม) วงษานุประพัทธ์

รองเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศพระราชกฤษฎีกา

กำหนดจัดที่ดินสร้างทางรถไฟหลวงสายใต้

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศ พระราชกฤษฎีกาให้ทราบทั่วกันว่า ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงโยธาธิการสร้างทางรถไฟต่อทางสายเพชรบุรีลงไปข้างทักษิณทิศ ตั้งแต่เมืองเพชรบุรี ไปถึงเมืองปราณบุรี เมืองชุมพร เมืองหลังสวน เมืองไชยา เมืองศรีวิชัย เมืองนคร ศรีธรรมราช เมืองพัทลุง เมืองสงขลา ตลอดจนไปถึงเมืองระแงะ เรียกว่า “รถไฟหลวงสายใต้” บัดนี้กระทรวงโยธาธิการได้จัดให้เจ้าพนักงานกองสร้างทางรถไฟหลวงสายใต้ ออกตรวจทาง บั๊ก หักถักกรุยทางรถไฟซึ่งจะได้ลงมือจับการสร้างในท้องแขวงตามที่กล่าวแล้วนั้น บรรดาที่ดินซึ่งเนื่องออกไปจากแนวหักถักศูนย์กรุยทางรถไฟข้างตะลิวี่ลิวี่วากับที่ดินในตำบลที่ตั้งสถานีรถไฟแต่แนวหักถักศูนย์กรุยข้างตะลิวี่ลิวี่วาลดออกทางที่ได้กรุยไว้แล้ว หรือที่จะได้กรุยต่อไปนั้น เป็นกำหนดเขตที่ดิน เพื่อการสร้างทางรถไฟเมื่อได้ตรวจทางบั๊กหักถักศูนย์กรุยแนวทางลงแล้ว ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่ง

ผู้ใดจับของที่ดิน ซึ่ง ยัง เป็น ที่ว่าง เบื้องไม่มีเจ้าของไว้เป็นของ ๆ คน
ส่วนที่ดินซึ่งมีเจ้าของแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าของที่ดิน

เอาที่ดินซึ่งอยู่ในกำหนดเขตการสร้างทางรถไฟนี้ ไปยกให้
หรือซื้อขายแลกเปลี่ยนกันกับผู้อื่นผู้ใด แต่ห้ามไม่ให้ปลูกสร้าง
สิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นในที่เหล่านี้ก่อนได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ถ้าเจ้าของที่ดินจะต้องการขายที่ดินของตน หรือจะปลูก
สร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดในที่ดินแห่งใด ภายในกำหนดเขตสร้าง

ทางรถไฟนี้ ก็ให้ทำความแจ้งต่อข้าหลวงเทศาภิบาลให้ทราบ
ก่อน ข้าหลวงเทศาภิบาลจะได้ปรึกษาด้วยเจ้าพนักงานรถไฟ

เพื่อว่าเจ้าพนักงาน จะจัดซื้อไว้สำหรับทำการสร้างทางรถไฟ
หรือจะปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ซึ่งเกี่ยวแก่การรถไฟนี้ เจ้า

พนักงานจะได้รับซื้อไว้เป็นของหลวง ถ้าเจ้าพนักงานเห็นไม่
จำเป็นจะต้องใช้ที่นั้นทำการรถไฟแล้ว ก็จะได้อนุญาตให้

ซื้อขาย หรือปลูกสร้างแล้วจึงจะซื้อขาย หรือปลูกสร้าง
ได้ ถ้าผู้อื่นผู้ใดเอาที่ดินในกำหนดเขตสร้างทางรถไฟ

ไปตั้งถอบยกให้ หรือขายซื้อแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น โดย
ไม่ได้รับอนุญาตจากข้าหลวงเทศาภิบาล ที่ได้ปรึกษากับเจ้า

พนักงานรถไฟ ให้ยินยอมด้วยเป็นหลักฐานก่อน ให้ถือ

ว่าการยกให้ หรือ การซื้อ ขาย แลก เปลี่ยน กัน นั้น เป็น อัน ใช้
 ไม่ได้ ต้อง ถือว่า ที่ดิน นั้น ยัง คง เป็น ของ เจ้า ของ เดิม อยู่
 อนึ่ง ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ปลูก ฝัง ฝัง หิน ฝัง ฝัง ฝัง ใน ที่ กำหนด เขต
 ฝัง ทาง รถไฟ ภาย หลัง กำหนด เขต ที่ ซึ่ง ได้ ประกาศ นี้ โดย
 ไม่ได้ รับ อนุญาต จาก เจ้า หลวง เทศาภิบาล ที่ได้ ปลูก ษา กับ เจ้า
 พนักงาน รถไฟ ให้ เห็น ชอบ ด้วย ก่อน ถ้า เจ้า พนักงาน รถไฟ จะ
 ต้อง การ ที่ นั้น ทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ซึ่ง เกี่ยว แก่ การ รถไฟ
 เจ้า พนักงาน ก็ ไม่ ต้อง ใช้ ค่า ฝัง ของ เหล่า นั้น ให้ เพราะ ผู้ ปลูก
 ฝัง เป็น ผู้ ตวง เติม ตี ประกาศ นี้ ของ เหล่า นั้น ก็ ต้อง เป็น ฎ กั
 เจ้า ของ

ส่วน การ ที่ เจ้า พนักงาน รถไฟ จะ ได้ ใจ ตี ซื้อ ที่ดิน แด่ จำย เงิน
 ทำ ขวัญ ใน คำ รื้อ เรือน โรง แด่ ค่า ตัน ผด ไม่ ต่าง ๆ นั้น จะมี แจ้ง
 ใน ประกาศ เส้น าบ ตี กระทบวง โยธาธิการ ต่อ ไป

ประกาศ พระ ราช กฤษฎีกา มา ณ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม วัน โกสินทร์
 ศก ๑๒๘ เป็น วันที่ ๑๔๘๗๐ ใน รัชกาล บั ดยุ บั นั นั

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

ในการจัดซื้อที่ดินสร้างทางรถไฟหลวงสายใต้

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ทางรถไฟหลวงสายใต้ ยาวตั้งแต่เมืองเพชรบุรีไปจนถึงเมืองปราณบุรี เมืองชุมพร เมืองหลังสวน เมืองไชยา เมืองศรีวิชัย เมืองนครศรีธรรมราช เมืองพัทลุง เมืองสงขลา ตลอดไปจนถึงเมืองระแงะ ซึ่งได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกา กำหนดจัดที่ดินสร้างทางรถไฟ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๒๘ โดยกำหนดที่ดินบรรดาซึ่งเนื่องออกไปจากแนวหลักศูนย์กฤษฎางทางรถไฟข้างตะลิมวา กับที่ดินในตำบลที่ตั้งสถานีรถไฟ แต่แนวหลักศูนย์กฤษฎางตะลิมวา ห้ามไม่ให้เจ้าของที่ดินซึ่งต้องสร้างทางรถไฟ เอาที่ดินไปยกให้ หรือขายซื้อ แลกเปลี่ยน กับผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาตแก่เจ้าพนักงานไว้ชั้นหนึ่งแล้ว บัดนี้ถึงเวลาที่ จะใช้ที่ดินเหล่านั้น ทำการสร้างทางรถไฟ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เรียกเอาที่ดินเหล่านั้น ทำการสร้างทางรถไฟ ให้ใช้ค่าที่ดินกับทั้งค่าหรือเงินโรง แต่ค่าต้นผลไม่ให้แก่เจ้าของที่ดินเดิมตามสมควร เจ้าของที่ดินทั้งปวง คงพึงเข้าใจว่า ที่แผ่นดินยอมเป็น

ของ หลวง ทัง ดิน เมื่อ คอง พระราช ประสงค์ แดว จะ ถ่าย ถอน คั้น เมื่อ ไต
กิด ผู้ ซึ่ง ขวไค รย อย ใน ที่ นั้น จะ คอง เด กง เต่า ค้าง ซึ่ง ตน ไต
ปลุก สร้าง ตง ไว ให้ เบน ประ โยชน์ เทา นั้น ซึ่ง จะ คิด เบน อย่าง อื่น ซึ่ง

- เป็น ทาง ขค ขวาง แก่ ความ รุ่ง เบื้อง ของ บ้าน เมือง นั้น ไม่ ส้ม คอง โดย เหตุ
ที่ จะ ให้ เบน ที่ เขา เจ ชค เจน จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกด้า ให้
กระ ทรวง โยธา ธิการ ออก ประกาศ ไว ตัง ต่อ ไป นี้

ข้อ ๑ จะ ไต ทรง พระ กรุณา โปรด เกด้า ให้ คอง ขา หลวง ดำ หรับ
จัด ที่ ดิน ๒ ผาย คือ ขา หลวง โยธา ผาย หนึ่ง ขา หลวง
ทอง ที่ ผาย หนึ่ง ขา หลวง โยธา นี้ ให้ เดออก คัด ข้าราชการ ตัง ไป แด่
กรม รถไฟ ขา หลวง ทอง ที่ นั้น ให้ เดออก คัด ข้าราชการ ตัง ไป แด่
กระ ทรวง หรือ ที่ ว่า การ มณฑล ไท ทอง แวง ซึ่ง จัด ที่ ดิน นั้น ผู้ ไต เบน
ขา หลวง ทำ การ แวง ไต มณฑล ไต จะ ไต ประกาศ ใน ราช กิจ จานุ บท กษา
ให้ ทราบ ทว กัน

ข้อ ๒ ขา หลวง โยธา แด่ ขา หลวง ทอง ที่ พร่อม กัน ครอง จัด ที่ ดิน ซึ่ง
คอง การ ใช้ สร้าง ทาง รถไฟ ตาม ระเบียบ ต่อ ไป ตัง น

ข้อ ๓ ถ้า เขต ที่ ดิน ซึ่ง คอง การ นั้น ยัง ไม่ ไต หมาย กรย ตง
ไว ชค เจน แดว หรือ หมาย แดว หลุด ถอน เดย ก็ ให้ ขา หลวง โยธา หรือ
นาย ช่าง ไน ล้วน ทาง รถไฟ บัก ถา หนต ตง ไว ให้ ชค เจน

ข้อ ๔ ให้ ขา หลวง ทัง ลอง ผาย จัด ที่ ดิน ซึ่ง คอง การ นั้น คอง หน้า เจา ของ
ที่ แด่ ชค เจน ให้ เจา ของ ที่ ทราบ โดย ชค เจน ว่า จะ คอง การ ที่ เพียง ไต
ใน การ ที่ จะ นิด เจา ของ ที่ ไต อย พร่อม กัน ใน เวลา ครอง ที่ ดิน นั้น จะ

แจ้งความ ด้วย วาจา แก่ เจ้า ของ ที่ เอง หรือ จะมี หนังสือ ไป ก็ได้ แต่ ให้ มี พยาน ๓ เห็น ด้วย แต่ ข้อ ความ ที่ บอก นิต เจ้า ของ ที่ นั้น ต้อง ให้ เขา ใจ ชัด ว่า ถ้า เจ้า ของ ที่ ไม่ มา เอง แต่ ไม่ ให้ ผู้ แทน มา ต้อง ถือ ว่า เจ้า ของ ที่ ไม่ มี ข้อ คดี ใน การ ที่ ขา หตวง จะ ตรา ค่า ให้ แต่ ราคา นั้น เป็น อัน ต้อง ยอม รับ เป็น ราคา เด็ด ขาด จะ ร้อง ฟ้อง ภายหลัง ไม่ ได้

ข้อ ๕ เมื่อ ได้ ตรวจ ที่ ดิน แล้ว ให้ ขา หตวง ทั้ง ๒ ฝ่าย ปฎักษา หา ฤๅ ความ ตก ลง กับ เจ้า ของ ที่ กำหนด ราคา ที่ สัมควร เจ้า ของ จะ ได้ รับ นั้น จด ลง ใน ตรา ง บัญชี เว้น แต่ ที่ ซึ่ง เจ้า ของ ไม่ เอื้อ เพื่อ ที่ จะ มา เอง หรือ ตั้ง ผู้ แทน มา ตาม นิต ก็ ให้ ขา หตวง กำหนด ราคา ลง โดย ไม่ ต้อง ปฎักษา หา ความ ตก ลง กับ เจ้า ของ ที่ ด้วย เมื่อ ที่ ได้ ตรวจ แล้ว กำหนด ราคา ตก ลง แล้ว ให้ ตั้ง รายงาน มา ยิง ผู้ บัง คับ การ สร้าง ทาง รถ ไฟ พิจารณา ก่อน เมื่อ ได้ รับ คอบ เห็น ชค บแล้ว จึง นับ ว่า เป็น ไซ้ ได้

ข้อ ๖ ถ้า แม้ ว่า การ กำหนด ราคา ที่ ดิน กับ ทั้ง สิ่ง ที่ อยู่ ใน เนื้อ ที่ ตก ลง กัน กับ เจ้า ของ ที่ ไม่ ได้ ก็ ให้ เจ้า ของ ที่ กับ ขา หตวง เตือก คน กกลาง ฝ่าย ๓ คน ปฎักษา คัด สั้น กัน ไป ถ้า คน กกลาง ทั้ง ๒ ฝ่าย ปฎักษา แก่ง แย่ง กัน ก็ ให้ คน กกลาง ทั้ง ๒ ฝ่าย นั้น เตือก ผู้ คัด สั้น ๓ ขาด คน หนึ่ง ถ้า แต่ ผู้ คัด สั้น ๓ ขาด คัด สั้น อย่างไร ต้อง พัง เขา คำ นั้น เป็น เด็ด ขาด จะ มี คำ ร้อง ฟ้อง อีก ไม่ ได้

ข้อ ๗ เมื่อ การ ว่า ราคา ตก ลง กัน แล้ว โดย ปราณี้ ปราณอม กี้ ก็ โดย คน กกลาง คัด สั้น กี้ ก็ ให้ เจ้า ของ ที่ ทำ จดหมาย บรรทุก ตง ตาย มี ข้อ คดี ใน ตรา ง บัญชี แต่ ให้ มี ข้อ พยาน ลง ใจ ด้วย เป็น สำ คัญ ครั้น

เมื่อได้รับคำสั่ง อนุญาต การสร้าง ทางรถไฟให้รับเงินแห่งใด ก็ให้
เจ้าหลวง ออกคำสั่งสำคัญให้แก่เจ้าของ ที่ไปรับเงิน แห่ง นั้น เป็น ราย ๆ ไป

ข้อ ๘ กำหนดซึ่ง เจ้าของ ที่ จะ ขอรับ ผัดผ่อน เวลา มอบ ที่ นั้น ก็
ยอม จะ ให้ ผัดผ่อน ผัดได้ ตาม ที่ สัมควร ให้ จัด กำหนด ผัดไว้ ใน
สารบบ ด้วย

• ข้อ ๙ ที่ ดิน แห่งใด ซึ่ง เจ้าของ ไม่มี สิ่ง สำคัญ หรือ ข้อ ความ อันใด
อัน หนึ่ง ซึ่ง จะ เป็น พยาน ได้ ว่า ที่ นั้น เป็น ของ คน โดย ถูก ต้อง ด้วย
กฎหมาย แล้ว จะ ต้อง ถือ ว่า ที่ นั้น เป็น ที่ หลวง จะ คิด สำคัญ ให้ ไม่
ได้ ถ้าหาก ว่า มี เรือน โรง หรือ คน ผดไม่ อยู่ ใน ที่ นั้น ก็ จะ ได้ แต่
คำสั่ง ที่ ปลด สร้าง ไว้ เท่านั้น

ข้อ ๑๐ สิ่ง ซึ่ง ปลด สร้าง ไว้ ใน เนื้อ ที่ กงนุน ต้อง ตี ราคา ค่า ปลด
สร้าง ตาม สัมย เมื่อ ตรวจ แต่ การ รื้อ ย้าย สิ่ง ที่ ปลด สร้าง นั้น ถ้า
เจ้าของ ไม่ได้ ตั้ง ได้ ไป ก็ ให้ ด้ รับ ราคา เต็ม ถ้า เจ้าของ รับ สิ่ง ใด
ไป บาง ก็ หัก เงิน ราย ราคา สิ่ง นั้น ออก เสีย ตาม ราคา ที่ ขอ ขาย กงนุน
เวลานั้น

ข้อ ๑๑ เจ้าของ ที่ ผู้ใด แกล้ง ขัดขวาง ไม่ ยินยอม ให้ ไซ้ ที่ สร้าง
ทางรถไฟ โดยไม่มี เหตุอัน จำเป็น ก็ ต้อง ชัมได้ ออก เอา ที่ ทำ
ทางรถไฟใน ทัน ใด

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศึก ๑๒๘

(ตง พระนาม) นเรศวรพุทธี

เสนาบดี กระทรวงโยธาธิการ

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ
แผนการโปรดยัน

ด้วยได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ออก ประกาศใช้ เหยียญ ด้ตางค์
งด เด็กใช้ เหยียญ อัฐอยู่ด้แล้ว จึง จำเปน ที่ ต้อง ทำ อัดร่าค่าโปรดยัน ัน
ใหม่ ใน ราคา เหยียญ ด้ตางค์ แต่ทั้ง ได้ แก่ ราคา ค่ว ตรวาโปรดยัน ันต่าง ๆ
ให้ เปน ราคา เหยียญ ด้ตางค์ ที่ จะ ได้ ไซ้ ตยไป ันนี้ ด้วย

กระทรวงโยธาธิการได้ นำ ข้อ ความ ที่ เปลี่ยน แก่ อัดร่า ัน กราบ บังคม
ทูล พระกรุณา ทราบ ฝ่า ดของขุดิพระบาท พระราชทาน พระบรมราชา
นุญาตแล้ว จึง ขอบ ประกาศให้ มหชน ทราบว่า อัดร่าค่าโปรดยัน ันใหม่
จะได้ ไซ้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ๑๒๘ แต่ จะ ไซ้ ค่ว
ตรวาโปรดยัน ันที่ ได้ แก่ แล้ว ราคา ต้อง ด้ตางค์ ด้าม ด้ตางค์ หก ด้ตางค์
สิบสอง ด้ตางค์ แด สิบสี่ ด้ตางค์ ตั้งแต่วันที่ เดียวกัน ันนี้ ด้วย

ถ้า จะ ไซ้ ทราบ อัดร่าโดย ตะเยียด ขอให้ สอด ตาม ที่ โปรดยันยาการ ข
ประกาศ มา ณวันที่ ๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ๑๒๘
(ตงพระนาม) นเรศวร์วรฤทธิ
เต็นาบตี กระทรวงโยธาธิการ

แผนกการโทรเลข

ด้วยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ออก ประกาศใช้ เหรียญ ต่ต่างค
งด เด็กใช้เหรียญอัฐอยู่แล้ว จึง จำเป็น ที่ต้อง ทำ อัตรา ค่าค่าโทรเลข ขึ้น
ในราคาเงินบาทแต่ สี่ต่างค แทน ราคาเงิน บาทแต่ อัฐ ที่ จะให้ ใช้ โทรเลข
แต่ กาดนี้ต่อไป

กระทรวงโยธาธิการได้ นำ ชัก ความที่ เปลี่ยน แก้อัตรา ขึ้น กราบ บังคม
ทูล พระกรุณา ทราบ ฝ่ายของ ขัตติยะบาท พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
แล้ว จึง ขอ ประกาศให้ มหาชน ทราบ ว่า อัตรา ค่าค่าโทรเลข ที่ แจง
ราคาใหม่ จะได้ ใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘
ถ้า จะใคร่ ทราบ อัตราโดยละเอียด ขอให้ สอบถาม ณที่ ว่า การโทรเลข

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) นเรศวร์วรฤทธิ

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศให้เมืองสตูลเป็นเมืองจัตวา

รวมอยู่ในมณฑลภูเก็ต

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นชอบเกล้าเห็นชอบ กรมหม่อม ให้ ประกาศ
ไว้ ทราบทั่วกัน ว่า แต่ ก่อน มา เมืองสตูล เป็น เมือง หนึ่ง ซึ่ง รวม อยู่ใน

มณฑลไทรบุรี มาบัดนี้ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
 ทำหนังสือสัญญา กับรัฐบาล อังกฤษ ยกเมืองไทรบุรี แต่เมือง ปัตติ
 ไปอยู่ในปกครอง ของ อังกฤษ แล้ว จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรด
 กระหม่อมให้เมืองสตูลไปรวมเข้า อยู่ในมณฑลภูเก็ต แต่ให้เมืองสตูลเป็น
 หัวเมืองจัตวาเหมือน หัวเมือง สันใน ที่อื่น กรุงเทพ ฯ ทั้งปวงต่อไป ๖

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๖ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศคำสั่งกรมยุทธานธิการ

กำหนดศาลกรมทหาร

ที่ ๑๔๑/๙๒๑๒

คำดา ยุทธานธิการ

วันที่ ๖ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

ด้วย ตาม ประกาศ คำสั่ง กรมยุทธานธิการ ที่ ๒๙๘/๒๑๕๗๑ ลง
 วันที่ ๒๖ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๖ เรื่อง กำหนดศาล กรมทหารใน อำนาจ
 ศาล มณฑล ทหาร ปาจิณบุรี มีศาล กรมทหาร เมือง ปาจิณบุรี พิจารณา
 คดีซึ่ง เกิดขึ้นใน เขตฯ แขวง เมือง ปาจิณบุรี เมือง นครนายก เมือง
 กระบี่นทรบุรี นน

ศก ๑๒๘

หน้า ๑๒๑

บทนี้ได้อิง กรม ทหาร พราน ที่ ๙ เมือง นครนายก แล้ว ให้เพิ่ม

ศาล กรมทหาร ชั้น อี ๑ ศาล คือ ศาล กรมทหาร เมือง นครนายก พิจารณา
คดี ซึ่ง เกิด ขึ้น ใน เขต แขวง เมือง นครนายก ผู้ บังคับ การ กรม ทหาร นั้น
เป็นผู้ มี อำนาจ ตัด ศาล

ส่วน ศาล กรมทหาร เมือง ปาจิณบุรี ที่มีหน้าที่ พิจารณา คดี ซึ่ง เกิด
ขึ้น ใน เขต แขวง เมือง นครนายก ด้วย นั้น ให้ตั้ง ศาล กรมทหาร
เมือง ปาจิณบุรี คง พิจารณา คดี ซึ่ง เกิด ขึ้น ใน เขต แขวง เมือง ปาจิณบุรี
เมือง กระบี่ นครบุรี แต่ ผู้ บังคับ การ กรม ทหาร นั้น เป็นผู้ มี อำนาจ ตัด ศาล
ตาม คำตั้ง เติม

(ลงพระนาม) จีระประจักษ์วรเดช

ผู้บัญชาการ กรม ยุทธนาธิการ

ประกาศเลื่อนกำหนดการสำรวจสำมะโนครัว

ด้วยตาม ความใน กฎ เสนาบดี ว่า ด้วย ทำการ สำมะโนครัว ใน มณฑล
กรุงเทพ ฯ ได้กำหนดว่าจะ ลง มือ ทำ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ศก ๑๒๘
นั้น บัดนี้ เจ้า พนักงาน จะได้เลื่อนไป ทำการ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

กระทรวง นครบาล

วันที่ ๑๓ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดี กระทรวง นครบาล

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ แผนกการไปรษณีย์

กรมไปรษณีย์โทรเลข ขอประกาศให้มหาชน ทราบทั่วกัน ว่า ตามที่ได้ประกาศให้ใช้อัตราไปรษณีย์ใหม่ ซึ่งได้ตั้งขึ้นแล้วเป็นราคา เหรียญสตางค์ แต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘ เป็นต้นไปนั้น บรรดาหนังสือทั้งหมด หรือส่วนสรรพสิ่งอันได้ใช้ค่าส่งทางหนังสือ ฝากไปมา ไม่ว่าส่งถึงที่แห่งใดในกรุงสยาม หรือเมืองต่างประเทศ จะต้องใช้ค่าส่งโดย บัตรแสตมป์ที่ เป็นราคาเหรียญสตางค์ ไม่ให้ใช้ บัตรด้วยแสตมป์ที่ เป็นราคา อัฐี ติบไป

บรรดาแสตมป์ หรือ ไปรษณีย์บัตร ราคา อัฐี ที่ยังอยู่ทั่วไป ในมหาชน นั้น ที่ทำการไปรษณีย์ทุกตำบล จะ รับ แลก เปลี่ยน กับแสตมป์ แด่ไปรษณีย์ บัตรที่มีราคา สตางค์ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ มีกำหนดสามเดือน เพียงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ หรือถ้าแสตมป์ที่ จะ แลก เปลี่ยน นั้น มีจำนวน มาก ก็ขอให้นำไป แลก เปลี่ยนที่ สุ่มแห่งบัญชี กรมไปรษณีย์โทรเลข

ภายหลังวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ ไปแล้ว
ที่ทำการไปรษณีย์ หรือ สุ่มหีบอาณัติ กรมไปรษณีย์โทรเลข จะไม่รับแลกเปลี่ยน
แต่มีแต่ไปรษณีย์บัตร ราคา อัฐ ค่าไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
โดยรับสั่ง พระเจ้า หน่อง ยาเชอ เสด็จมาตั้งกระทรวงโยธาธิการ
(ตงนาม) ที. เคช. คอตมัน
ปลัดบัญชาการ กรมไปรษณีย์โทรเลข

ประกาศเปลี่ยนแปลงข้อความบางอย่าง

ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ
แก่ บริษัท แบล็กส์ยาม กิมมาจตุณ จำกัด

มี พระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็นอ เก้า เห็นอ กระทบอ ว่า
เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๕ ได้ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ ถือว่าบริษัท แบล็กส์ยาม
กิมมาจตุณ จำกัด เป็น บุคคลใน กฎหมาย ตามลักษณะ ความใน ประกาศ
พระราชทาน อำนาจ พิเศษ ตง วัน นั้น มีแจ้ง อยู่ แล้ว

บริษัท แวงกี๋ สยาม ก็มาจดทุนจำกัด ทำฎีกาขุดเกล้า ๆ ถวายว่า
มีความ บาง อย่าง ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นั้น ที่สมควร
จะ เปลี่ยน แก้ เพื่อให้ บริษัท ได้กระทำการ อัน เป็น ความ มุ่งหมาย
ของ บริษัท นั้น โดย สดวก ยิ่ง ขึ้น

ทรง พระราชดำริ เห็นว่า ความ ที่ บริษัท ขอ เปลี่ยน แก่นั้น สมควร
จะ อนุญาต ได้ จึง ทรง พระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเปลี่ยน
แก้ ความ บาง อย่าง ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ ที่ ว่า มา แล้ว นั้น
ดัง ต่อไปนี้

๑. คำว่า “ไม่ให้ ยึดถือ ไร่ ไร่กว่า ดิบ แปร เตือน” ใน
ข้อ ๑๒ นั้น ให้เปลี่ยน เป็น “ไม่ให้ ยึดถือ ไร่ ไร่กว่า ๓ ไร่”
๒. คำว่า “๑๐๐ ไร่ ๕” ในข้อ ๒๖ นั้น ให้เปลี่ยน
เป็น “๑๐๐ ไร่ ๑๐”
๓. คำว่า “๑ ใน ๔ ของจำนวนเงินทุน” ในข้อ ๒๖ นั้น
ให้เปลี่ยน เป็น “๑ ใน ๓ ของจำนวนเงินทุน”
๔. คำว่า “วันที่ ๑ เมษายน แต่ วันที่ ๑ พฤศจิกายน”
ในข้อ ๒๗ นั้น ให้เปลี่ยน เป็น “วันที่ ๓๑ มีนาคม แต่ วันที่
๓๐ กันยายน”

๕. คำว่า “ภายใน ๓ วัน” ในข้อ ๒๗ นั้น ให้เปลี่ยนเป็น “ภายใน สาม เดือน”

๖. แบบ บัญชี รายงาน ที่ ต่อท้าย ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แต่ที่ ออกข้อในข้อ ๒๗ นั้น ให้ยกเลิก แต่ให้ใช้ แบบบัญชี รายงาน ดัง ต่อไปนี้ แทน

แบบบัญชี รายงาน

หนี้สิน แต่ การ ที่ บริษัท จะ ต้อง รับไว้ ซึ่ง มี อยู่ ใน วันที่

เดือน รัตนโกสินทร์ ศก... .. นั้น มี ประเภท คือ

- (๑) เงินทุนของบริษัท บาท
- (๒) เงินสำรอง (เงินรีเซิร์ฟ) บาท
- (๓) เงินฝาก ประเภท ต่าง ๆ บาท
- (๔) เงินเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ บาท
- (๕) ยอดกำไรคงเหลือ ยกชั้น บัญชี ใหม่ บาท

รวมทั้งสิ้นเงิน บาท

ทรัพย์สินมูลค่าที่ บริษัท มี อยู่ แต่ที่ จะ ต้อง ได้ ใน วันที่ กล่าว มา ข้างบน นั้น มี ประเภท คือ

- (๑) เงินสด เงิน คง เหลือ ตาม แยกตัวเงิน บาท
- (๒) บิล โฉลก เงิน ต่าง ๆ (บิล ออฟเชกสเชนส์) ตัวสัญญา
ใช้เงิน (ปรอมมิสซอร์โน้ต) บาท
- (๓) เงิน ให้กู้ยืม เงินรายวันเกิน เงินอื่น ๆ บาท
- (๔) สัมบัติที่ดินต่าง ๆ บาท
- (๕) สัมบัติตึก เรือนโรง ต่าง ๆ บาท
- (๖) สัมบัติเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ บาท

รวมทั้งสิ้น บาท

ลงนาม..... ผู้จัดการ

๗. ความในข้อ ๒๙ นั้นให้ยกเลิกทั้งข้อ

๘. ให้เดือนข้อ ๓๐ ในประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นั้น
ขึ้นแทนแต่ให้เรียกว่าข้อ ๒๙ ค่อยไป แต่ให้เปลี่ยนเลขลำดับบรรดา
ข้อที่ต่อไป นั้น เป็น ลำดับใหม่ ให้ต้อง กับ การที่เปลี่ยนแปลงนี้

๙. นอกจาก การ เปลี่ยนแปลง แก่ต่าง ๆ ที่ว่า มาแล้ว ให้คงใช้
ข้อ ความในประกาศ พระราช ทาน อำนาจ พิเศษ ไป ตาม เดิม ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ เดือนสิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
เป็นวันที่ ๑๔๘๘๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศแบ่งเขตตำบล
การทำสามโนครวัดในมณฑล กรุงเทพ ฯ

ด้วยตาม ความ ใน กฎเสนาบดี ว่า ด้วย การ ทำสามโนครวัด ใน มณฑล
กรุงเทพ ฯ ศก ๑๒๘ ได้แบ่งเขตไว้ ๒๕ ตำบล แจก อยู่ใน
บัญชี หมายเลข ๑ ท้ายกฎเสนาบดีแล้วนั้น เพื่อที่จะให้ราษฎร
พลเมือง ทั้ง หาดายใต้ทราบ เขตของ ที่ โดย ชัด เจน จึงได้กำหนด
เขตตำบลต่าง ๆ แดแก่ ไข เปลี่ยน แปลง นาม ตำบล เพื่อให้เหมาะแก่
ท้องที่ไว้ด้วย ดังแจ้งต่อไปนี้

๑. เขตของ ที่ ตำบล ทำเตียน

ตำบลนี้คือ ทิศเหนือ ตาม คลอง โรงใหม่ฝั่งใต้ ถึง สามแยก
ปากคลอง วัด เทพธิดา ทิศตะวันออกตาม ลำคลอง แด ถนนราชินี
ถึงปาก คลอง คลาดฝั่งเหนือ ทิศตะวันตก ตั้งแต่ปากคลอง คลาดฝั่งเหนือตาม
ริมแม่น้ำเจ้าพระยา จนถึง ปาก คลอง โรงใหม่ฝั่งใต้ ในจังหวัดนี้
รวมเรียกว่า ของ ที่ ตำบล ทำเตียน จะมีนาย ทะเบียน ตำบล ประจำ
อยู่ที่โรงพัก กอง ตระเวน ทำเตียน ตำบล หนึ่ง โรงพัก ทำข้าง ฝั่ง หน้า
ตำบล หนึ่ง

๒. เขตที่ของ ที่ ตำบล พายูร์

ตำบล นีคือ ที่คเหนือตาม แนว คตของ สพาน ถ่าน ผังใต้ ตั้งแต่ คตของ สพานหัน ไป ถึง ถนน อัยฎางค์ จต คตของ หตอด ที่คตวันออก ตามแนว คตของ โอง อ่าง ผัง เหนือ ตั้งแต่ ปาก คตของ สพาน ถ่านไป จน แม่น้ำ เจ้าพระยา ที่คตใต้ตั้งแต่ ปาก คตของ โองอ่าง ผัง เหนือ ไป ตาม ถ้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ถึง ปาก คตของ ตลาด ผังใต้ ที่คตวันตก ตาม ถัก ของ ตลาด ตั้งแต่ ปาก คตของ ตาม ถนน อัยฎางค์ ถึง ปาก คตของ สพาน ถ่าน ใน จังหวัดนี้ รวม เรียกว่า ที่ของ ที่ ตำบล พายูร์ จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำอยู่ที่โรงพัก กองตระเวน ตำบล พายูร์

๓. เขตที่ของ ที่ ตำบล สำราญราษฎร์

ตำบล นีคือ ที่คเหนือตั้งแต่ คตของ วัด เทพธิดา ตรง มุม วัด บุญศิริมา ตาม ถักคตของ วัด เทพธิดา ผังใต้ ถึง คตของ สพานหัน ที่คตวันออก ตาม ถักคตของ สพานหัน ผัง ตกวันตก ถึง คตของ สพาน ถ่าน ที่คตใต้ตาม ถักคตของ สพาน ถ่าน ผัง เหนือจน จต ถนน อัยฎางค์ ถึง คตของ หตอด ที่คตวันตก มา ตาม แนว ถนน อัยฎางค์ แต่ ถักคตของ หตอดไป จน บรรจบ คตของ วัด เทพธิดา ตรง มุม วัด บุญศิริ ในจังหวัดนี้ รวม เรียกว่า ที่ของ ที่ ตำบล สำราญราษฎร์ จะมี นายทะเบียน ตำบล ประจำอยู่ที่โรงพัก ตำบลสำราญราษฎร์

๔. เขตที่ทองที่ตำบลวัดชนะสงคราม

ตำบลนี้คือ ทิศเหนือตั้งแต่ปากคลองบางตำบึงใต้ มาตาม
 ตำบลแยกคลองมหานาค ทิศตะวันออกตามตำบลถนนหัน
 ตั้งแต่ตำบลแยกมหานาคถึงปากคลองวัดเทพธิดา ทิศใต้ไปตาม
 แนวคลองวัดเทพธิดาจนบรรจบถนนเจ้าฟ้า ไปตามคลองโรงใหม่
 จนถึงปากคลองโรงใหม่ฝั่งเหนือ ทิศตะวันตกตั้งแต่ปากคลองโรงใหม่
 ข้างเหนือ ไปตามฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ถึงปากคลองบางตำบึง
 ใต้ ในจังหวัดนี้รวมเรียกว่า ท้องที่วัดชนะสงคราม จะมี
 นายทะเบียนตำบลประจำอยู่ที่โรงพักกองตระเวนวัดชนะสงคราม

๕. เขตที่ทองที่วัดจักรวรรดิ

ตำบลนี้คือ ทิศเหนือตั้งแต่ปากคลองโอ่งอ่าง ด้านใต้เข้ามา
 จนถึงสะพานดำรงสถิตย์ ทิศตะวันออกตั้งแต่ริมคลองเซิงสะพาน
 ดำรงสถิตย์ ตามถนนเจริญกรุง ด้านตะวันตกถึงถนนแปดนาม
 ด้านเหนือ ทิศใต้ตั้งแต่มุมถนนแปดนามด้านเหนือ แต่ตาม
 แนวตลิ่งโรงกะทะด้านเหนือจนถึงริมแม่น้ำเจ้าพระยา ทิศตะวันตก
 ตั้งแต่ท่าโรงกะทะด้านเหนือขึ้นมาตามริมแม่น้ำเจ้าพระยา ถึง
 ปากคลองโอ่งอ่างฝั่งใต้ รวมเรียกว่า ท้องที่ตำบลวัดจักรวรรดิ
 จะมีนายทะเบียนตำบลประจำอยู่ที่โรงพักกองตระเวนวัดจักรวรรดิ

๖. เขตวิ ท้อง ที่ ตำบล สามยอด

ตำบล นี คือ ทิศเหนือ ตั้ง แต่ ตำบล แยก ตาม ตำบลง มหานาค ฝั่งใต้ ถึง คลอง วัด จักรวรรดิ ฝั่ง ตะวันตก ทิศตะวันออก ตั้ง แต่ ปาก คลอง วัด จักรวรรดิ มา ตาม แนว คลอง ถึง สี่ทาง เหนิม ๔๕ ถนน เจริญ กรุง ทิศใต้ ตั้ง แต่ สี่ทาง เหนิม ๔๕ ตาม แนว ถนน เจริญ กรุง ด้านใต้ มา ถึง ริม คลอง สี่ทาง หัน เียง สี่ทาง ดำรง สถิตย์ ด้าน ตะวันตก ตาม ตำบลง สี่ทาง หัน ฝั่ง ตะวันออก แต่ สี่ทาง ดำรง สถิตย์ ไป จน ถึง ตำบล แยก คลอง มหานาค ใน จังหวัด นี รวม เรียกว่า ท้อง ที่ ตำบล สามยอด จะมี นายทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรงพัก ของ ตระเวน ประจำ ยอด

๗. เขตวิ ท้อง ที่ ตำบล นางเ็ง

ตำบล นี คือ ทิศเหนือ คือ เขตวิ ดุสิต ตั้ง แต่ คลอง คู ข้าง วัด มกุฎกษัตริย์ ข้าง ตะวันตก ความ คลอง ผดุง มา จน ถึง สี่ทาง จตุรภักดิ์ ทิศ ตะวันออก ตั้ง แต่ สี่ทาง จตุรภักดิ์ มา ตาม ตำบลง ผดุง ถึง สี่ แยก มหานาค ทิศใต้ มา ตาม ตำบลง มหานาค จน ถึง ตำบล แยก คลอง บางตำภู ตาม ตำบลง บางตำภู ถึง ปาก คลอง คู วัดศรี ทศเทพ ทิศ ตะวันตก ตาม ตำบลง คู วัดศรี ทศเทพ ตัด ตรง ไป จน ออก คลอง คู วัดมกุฎกษัตริย์ จุด คลอง ผดุง ใน จังหวัด นี รวม เรียกว่า ท้อง ที่ นางเ็ง จะมี นายทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรงพัก ของตระเวน นางเ็ง

๘. เขตว ท้อง ที่ ตำบลบาง ชนพรม

ตำบล น คือ ทิศ เหนือ ตั้งแต่ ปาก คลอง ผดุง ผง ไต ตั้งแต่แม่น้ำ

- เจ้าพระยา มาตาม ลำคลอง ถึงปากคลอง คูวัดมกุฏ กษัตริยสถาน ตวันออก
ทิศตวันออก ตั้งแต่ คลองคู ข้าง วัดมกุฏ กษัตริย์ ตรง แนวมา ถึงคลอง
คูวัดศรีทศ เทพ จนถึง คลองบาง ลำภู ทิศใต้ตั้งแต่ ปากคลอง
คูวัดศรีทศเทพไปตาม ลำคลอง บางลำภู ผง เหนือ จนถึง แม่น้ำ เจ้าพระยา
ทิศ ตวัน ตก ตั้งแต่ปากคลอง บางลำภู ตาน เหนือขึ้นไปตาม ลำแม่น้ำ เจ้าพระยา
บรรจบ ปากคลอง ผดุง ผง ไต ใน จังหวัดนี้ รวม เรียกว่า ท้อง ที่
ตำบล บางชนพรม จะมีนาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พักกอง
ตระเวน บางชนพรม

๙. เขตว ท้อง ที่ตำบล วัดส้มโพธิ์

เขตว ตำบล น คือ ทิศ เหนือ ตามแนว ถนน เจริญกรุง ตั้งแต่ ถนน
แปลงนาม จดถนน ทรวงวาด ทิศ ตวันออก ต่อตั้งแต่ ถนนทรวงวาด
ไปตาม ถนน เจริญกรุง ถึงริม คลองผดุง เซึ่ง สพานพิทย เด็ดถียร ตาม
ลำคลอง ผดุง ตั้งแต่ สพานพิทย เด็ดถียร ไปจนปากคลอง ผดุง ผง เหนือ
ทิศใต้ตั้งแต่ ปาก คลอง ผดุง ผง เหนือ ขึ้นไป ตามลำแม่น้ำ เจ้าพระยา จนถึง ทำ
โรง กะทะธานี

โรง กระไป ตามแนว ถนน แปรดง นาม จนถึง ถนน เจริญ กรุง ใน จังหวัดนี้
รวม เรียกว่า ท้องที่ วัดส้มพันชองษ์ จระมัย นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ
อยู่ที่ โรง พักกอง ตระเวน วัดส้มพันชองษ์

๑๖. เขต ท้องที่ บ่อม ปราบ เค็ดรุพาย

เขต ท้องที่ ตำบล นี้ คือ ทิศเหนือ ตามลำคลอง มหา นาค ตั้งแต่
ปากคลอง วัด จักร วรดี ตาม ลำคลอง มหา นาค ถึงสี่แยก ทิศ ตะวัน ออก
ตาม ลำคลอง ผดุง ผัง ตะวันตก ตั้งแต่ สี่แยก มหา นาค มาถึง สี่พาน
สุประดิษฐ์ ทิศใต้ ตามถนน เจริญ กรุง ด้านเหนือ ถึง สี่พาน
เดิม ๔๕ ทิศ ตะวันตก ตามแนวคลอง วัดจักรวรรดี ตั้งแต่ สี่พาน
เดิม ๔๕ ไปปากคลอง ด้านเหนือ บรรจบคลอง มหา นาค
ใน จังหวัดนี้ รวม เรียกว่า ท้องที่ บ่อมปราบ จระมัย นาย ทะเบียน ตำบล
ประจำ อยู่ที่ โรง พักกอง ตระเวน บ่อม ปราบ

๑๗. เขต ท้องที่ ตำบล ด้ามเด็น

ตำบล นี้ คือ ทิศเหนือ ตั้งแต่แม่น้ำ เจ้าพระยา ไปตาม ลำคลอง
ด้ามเด็น ผัง โค จนถึงปากคลอง ร้างเงิน ผัง ตะวันตก ทิศ ตะวันออก
ตั้งแต่ ปากคลอง ร้างเงิน ลงมาตาม ถนน ส้มมื่อ ถึง ถนนข้าง ฮัดตอน
หนึ่ง ตั้งแต่ ถนน ไบพร ตามคลอง เม่งเส้ง ถึงคลอง ผดุง ทิศ ใต้
ตั้งแต่ ปากคลอง เม่งเส้ง ผัง ตะวันตก ไปตาม ลำคลอง ผดุง ผังเหนือ จนถึง

แม่น้ำ เจ้าพระยา ทิศตะวันตก ตั้งแต่ ปากคลอง ผดุง ฝั่งเหนือขึ้นไป
 ตามริมแม่น้ำเจ้าพระยา บรรจบปากคลอง ลำแฉ่น ฝั่งใต้ ในจังหวัดนี้
 รวมเรียกว่า เขตตำบลลำแฉ่น จะมีนาย ทะเบียน ตำบลประจำ
 อยู่ที่โรง พักกอง ตระเวน ลำแฉ่น เชียง ลัพพาน กิมเซ็ง หัด

๑๒ เขตท้องที่ตำบลดุสิต

ตำบลนี้คือ ทิศเหนือ ตั้งแต่ ปากคลอง รวงเงิน ไปตามลำคลอง
 ลำแฉ่นด้านใต้ ถึง ปากคลอง ซ่อน้ำ ฝั่งตะวันตก ทิศตะวันออก
 ตามแนวคลอง ซ่อน้ำฝั่ง ตะวันตก ตงมาตาม ถนน ลีวแต่ คือ มาตาม
 แนวคลอง จนถึง คลอง บาง กระเป๋ี ทิศใต้ตั้งแต่ มุมคลอง ซ่อน้ำ
 ไปตามลำคลอง บาง กระเป๋ี ฝั่งเหนือ ถึง ลีแยก มหานคร ตามลำคลอง
 ผดุง ฝั่งเหนือไปถึงปากคลอง เม่งเต็ง ฝั่งตะวันออก ทิศตะวันตกตั้งแต่ปากคลอง
 เม่งเต็ง ฝั่ง ตะวันออกไป จนถึง ถนน โบริพร ตั้งแต่ ถนน ซางฮี้ ตามลำคลอง
 รวง เงิน ฝั่ง ตะวัน ออก ไป จนถึง คลอง ลำแฉ่น ในจังหวัดนี้ รวม
 เรียกว่า เขตตำบลดุสิต จะมีนาย ทะเบียน ตำบลประจำ อยู่ที่ โรง พัก
 กอง ตระเวนดุสิตแห่งหนึ่ง

๑๓ . เขตท้องที่ตำบลพญาไท

ตำบลนี้คือ ทิศเหนือ ตั้งแต่ ปาก คลอง ซ่อน้ำ ฝั่ง ตะวัน ออก ไป ตาม
 ลำ คลอง ลำแฉ่น ฝั่ง ใต้ ถึง คลอง บาง กระเป๋ี ทิศ ตะวัน ออก ตาม คลอง
 บาง กระเป๋ี ฝั่ง ตะวัน ตก ถึง ทาง รถ ไป ส่าย ตะวัน ออก ทิศใต้ตั้งแต่

หน้า ๑๓๔

ศก ๑๒๘

คลอง บาง กระเป๋ มาตามทาง รถ ไฟสาย ควัน ออก มาถึง ตำบล หัว ไม้
ตรง มา จน ถึง ถนน ดวง ควัน นอก มาถึง คลอง ชื่อ น้ำ ทิศ ควัน ตก ไป
ตาม ลำคลอง ชื่อ น้ำ ผัง ควัน ออก ตั้งแต่ ถนน ดวง ควัน นอก ไป จน ถึง
ปาก คลอง ต่อ คลอง สาม เค้น ในจังหวัด นี้รวม เรียกว่า ท้อง ที่ ตำบล
พญาไท จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พัก กอง ตระเวน
พญาไท แห่ง หนึ่ง โรง พัก ประแจ จีน แห่ง หนึ่ง

๑๔. เขต ท้อง ที่ ตำบล ประแจ จีน

ตำบล นี้ คือ ทิศ เหนือ ตั้งแต่ ถนน ดวง ควัน นอก ตัด ตรง ไป จน ถึง
ทาง รถ ไฟสาย ควัน ออก ถึง คลอง บาง กระเป๋ ทิศ ควัน ออก ตาม ลำ คลอง
บาง กระเป๋ ผัง ควัน ตก มาถึง คลอง แฉ่น แฉ่น ทิศ ใต้ ตั้งแต่ ปาก คลอง บาง
กระเป๋ มา ตาม ลำคลอง แฉ่น แฉ่น จน ถึง ปาก คลอง ชื่อ น้ำ ผัง ควัน ออก
ทิศ ควัน ตก ตาม ลำ คลอง ชื่อ น้ำ ผัง ควัน ออก แต่ ปาก คลอง มาถึง ถนน
ดวง ควัน ในจังหวัด นี้รวม เรียกว่า ตำบล ประแจ จีน จะมี นาย ทะเบียน
ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พัก กอง ตระเวน ประแจ จีน แห่ง หนึ่ง โรง พัก
พญาไท แห่ง หนึ่ง

๑๕. เขต ท้อง ที่ ตำบล ประทุมวัน

ตำบล นี้ ทิศ เหนือ ตาม ลำคลอง ผัง ใต้ บางกระเป๋ ตั้งแต่ ใต้แยก มหานาถ
ไป ต่อเขต อำเภอ บางกระเป๋ ตรง วัด ซ่งตม ซ้ำม ทิศ ควัน ออก ตั้งแต่
เขต ทรงวัด ซ่งตม ซ้ำม ตัด ตรง ไป ที่ สถานีรถไฟ ตำบล คลอง เคย

ทิศใต้ ตาม ตำคตของ หัวตำโพง ฝั่งเหนือ ตั้งแต่ ๔ถ่านรถไฟปากน้ำตำบล
คตคง ไต่ยไป ถึง ปาก คตของ ๔คตของผดุง ทิศ ควันตก ตาม ตำคตของ ผดุง
ฝั่ง ควัน ออกไป จน ถึง สี่ แยกมหานาค รวม เรียกว่า ตำบล ประทุมวัน
จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ที่ โรงพัก กองตระเวน ๘ระ ประทุมวัน

๑๖ เขตที่ ท้อง ที่ ตำบล ด้าม แยก

เขต ตำบล นี้ ทิศเหนือ ตาม ถนน หัวตำโพงใน ตำบล ไต่ ไป จน ถึง
๔พาน สู่ประตีสฐู ๔คตของ ผดุง ทิศ ควันออก ตามตำคตของผดุง ฝั่งควันตก
ตั้งแต่ ๔พาน สู่ประตีสฐูไป ๔คต ๔พาน พิทย เถียร ทิศใต้ ตั้งแต่ เจริง ๔พาน
พิทย เถียร ไป ตาม ถนน เจริญ กรุง ตำบล เหนือ ตรง ชนไป จน บรรจบ
ถนน หัวตำโพงใน ใน จังหวัดนี้ รวม เรียกว่า ท้อง ที่ ด้าม แยก จะมี นาย
ทะเบียนตำบล ประจำ อยู่ที่ โรงพัก ด้าม แยก

๑๗ เขตที่ ท้อง ที่ ตำบล บางรัก

เขต ตำบล นี้ คือ ทิศเหนือ ตาม ตำคตของ หัว ตำโพง ฝั่งใต้ ตั้งแต่ ๔พาน
ปลาย ถนน สี่ลม ไป จน ถึง คตของ ผดุง ทิศ ควันตก ตั้งแต่ ปาก คตของ
หัว ตำโพง ฝั่งใต้ ไป ตาม ตำคตของ ออก แม่น้ำ เจ้า พระยา เติบตรงไปจนถึง
ปาก คตของ บางรัก หรือ สี่ลม ฝั่ง เหนือ ทิศใต้ ตาม ตำคตของ บางรัก

หน้า ๑๓๖

ศก ๑๒๘

หรือ สัตถ์ม ฝั่ง เหนือ เข้า มา จาก แม่ น้ำ เจ้า พระยา ถึง คลอง หัวตำโพง
ใน จังหวัด นีรรม เรียกว่า ตำบล บางรัก จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ
อยู่ที่ โรงพัก บางรัก ซึ่ง ตั้ง อยู่ ถนน สี่ พระยา

๑๘ เขต ที่ ตำบล ตำบลดำ

เขต ตำบล นี้ คือ ทิศ เหนือ ตั้งแต่ ปากคลอง บางรัก หรือ สัตถ์ม
ฝั่งใต้ ริม แม่ น้ำ เจ้า พระยา เข้า มา จนถึง คลอง หัวตำโพง
ทิศ ตะวัน ออก ตาม ถนน หัวตำโพง นอก ตั้งแต่ มุม ถนน ราชดำริห์
ไป จนถึง ใต้ เขต ทิศใต้ ตั้งแต่ ใต้ เขต ตรง ไป ถึง คลอง ขวาง
ที่ เรียกว่า คลอง ช่อง นนทรี ตอนหนึ่ง ตั้งแต่ ปาก คลอง ขวาง ต่อ
คลอง ตำบลดำ ไป ตาม ตำคลอง ตำบลดำ ฝั่ง เหนือ จนถึง แม่ น้ำ เจ้า พระยา
รวม เป็น เขต ทิศใต้ ทิศ ตะวันตก ตั้งแต่ ใต้ เขต ตาม ตำ คลอง ขวาง
หรือ คลอง ช่อง นนทรี ขึ้น ไป ตาม ตำ คลอง ฝั่ง ตะวัน ออก จนถึง
คลอง ตำบลดำ ตอนหนึ่ง ตั้งแต่ ปาก คลอง ตำบลดำ ฝั่ง เหนือ ขึ้น ไป ตาม
ตำ แม่ น้ำ เจ้า พระยา ถึง ปาก คลอง บางรัก หรือ สัตถ์ม ฝั่งใต้ ใน จังหวัด
นีรรม เรียกว่า ตำบล ตำบลดำ จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่
ที่ โรง พัก ตำบลดำ 2566

๑๙. เขต ท้อง ที่ ตำบล บ้าน ทวาย

เขต ตำบล นี้ คือ ทิศ เหนือ ตั้งแต่ ปาก คลอง ดำรง ผิง ไต

เข้าไป ตาม ลำคลอง ถึง ปาก คลอง ขวาง ที่มี ชื่อ ใน แผนที่ ว่า คลอง
ช่อง นนทรีย์ ทิศ ตะวัน ออก ตั้งแต่ คลอง ขวาง ผิง ตะวันตก ถึง หัก เขต
โดย หัก เขต ท้อง ที่ ดำรง คัด ไป ตรง วัด ดอกไม้ ออก คลอง วัด ดอกไม้ ผิง เหนือ
ทิศ ไค ตั้งแต่ ปาก คลอง วัด ดอกไม้ ผิง เหนือ ขึ้น ไป ตาม ลำแม่น้ำ เจ้าพระยา
ถึง ตำบล ถนน ตก ทิศ ตะวัน ตก ตาม ลำแม่น้ำ เจ้าพระยา ตำบล
ถนน ตก ขึ้น ไป ถึง ปาก คลอง ดำรง ผิง ไต ใน จังหวัด นี้ รวม เรียกว่า
ตำบล บ้าน ทวาย จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พัก บ้าน ทวาย

๒๐ เขต ท้อง ที่ ตำบล บาง พดด้

ตำบล นี้ คือ ตั้งแต่ ปาก คลอง บาง กอก น้อย ด้าน เหนือ ไป ตาม
ริม คลอง บาง กอก น้อย ผิง เหนือ ถึง คลอง บาง ตำหรุ เดียว เขา
คลอง บาง ตำหรุ ไป ตาม ริม คลอง ผิง ตะวัน ออก ถึง วัด เพดง
ตัด ขึ้น บก ตรง ไป ลง ปลาย คลอง บาง พระ ครุ ออก ลำน้ำ เจ้าพระยา
เดี่ยบบ ตาม ลำน้ำ เจ้าพระยา ผิง ตะวัน ตก มา จน อด ปาก คลอง บาง
กอก น้อย ด้าน เหนือ ใน จังหวัด นี้ รวม เรียกว่า ตำบล บาง พดด้
จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พัก บาง พดด้

๒๑ เขตฯ ท้อง ที่ ตำบล อมรินทร์

ตำบลนี้ ตั้งแต่ปากคลอง บาง กอก น้อยฝั่งใต้ ตัดเขตเข้าไปใน
ตำบลของ ผ่านหน้าวัด วินัย ขำนาญ ไปถึงปากคลอง ซัก พระ หรือ
คลอง ด้พาน หก ทิศใต้จากปากคลอง ซัก พระ ไปตามตำบลของ
จนถึงดี๊ แยกบาง เสาธง เดียว เข้าคลอง มอญ ไปตามตำบลของ
ฝั่งเหนือ ไปจนออกปากคลอง มอญ จุดตำน้ำเจ้า พระยา
เดียว ไปตามตำน้ำเจ้า พระยา ฝั่ง ตะวัน ตก ไปจนจุดคลอง
บาง กอก น้อย ฝั่ง ใต้ ในจังหวัดนี้ รวมเรียกว่า ท้อง ที่ ตำบล
วัด อมรินทร์ จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พัก วัด อมรินทร์

๒๒ เขตฯ ท้อง ที่ ตำบล วัดหงษ์

ตำบลนี้คือ ตั้งแต่ปากคลอง มอญ ฝั่ง ใต้ ไปตามตำบลของ
ถึงดี๊ แยก บาง เสาธง เดียว เข้าคลอง ซัก พระ ฝั่ง ตะวัน ออก ตรงไปตาม
ตำบลของ ถึง วัด ประคู้ นอก ริมคลอง บางกอก ใหญ่ ฝั่ง เหนือ เดียว
ไปตามคลอง บาง กอก ใหญ่ ฝั่ง เหนือ ออกตำน้ำเจ้า พระยา เดียว
อ้อม มาตาม ตำน้ำ เจ้า พระยา ฝั่ง ตะวัน ตก ไปจนจุด ปาก คลอง มอญ
ฝั่ง ใต้ ในจังหวัดนี้ รวมเรียกว่า ท้อง ที่ ตำบล วัด หงษ์ จะมี นาย
ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พัก วัด หงษ์

๒๓ เขต ท้อง ที่ ตำบล วัดราช คุฤห์

ตำบลนี้คือ ตั้งแต่ปากคลอง บาง ได้ ไ้ ไป ตาม ลำคลอง บาง
 กอก ใหญ่ฝั่ง ไ้ คลอด ไป จน ถึง คลอง ตำน เดียว เข้า คลอง ตำน ฝั่ง
 ตะวัน ออก ไปตาม ลำคลอง จน ถึง วัด ใหม่ ยาย มอญ แล้ว ตัด ขนบก
 ตรง ไป สืบ เจ้า ตัน โป จน ถึง ทาง รถไฟ ทำ จัน ฝั่ง เหนือ แล้ว ไป
 ตาม ทาง รถไฟ ทำ จัน ฝั่ง เหนือ คลอด ไป จน ถึง คลอง บาง ได้ ไ้ ฝั่ง
 ตะวัน ตก แล้ว ไป ตาม ลำคลอง บาง ได้ ไ้ ฝั่ง ตะวัน ตก ไป ทลุออก
 คลอง บาง กอก ใหญ่ ใน จังหวัด นี้ รวม เรียกว่า ท้อง ที่ ตำบล วัดราช คุฤห์
 จะมี นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ที่ โรง พัก วัด ราช คุฤห์

๒๔ เขต ท้อง ที่ ตำบล วัดบุบผา ราม

ตำบลนี้คือ ทิศ เหนือ ตั้งแต่ ปาก คลอง บาง กอก ใหญ่ ฝั่ง ไ้ ตาม
 ลำน้ำ เจ้า พระยา ถึง ปาก คลอง สวรร ทิศ ตะวัน ออก ตั้งแต่ ปาก คลอง สวรร
 ลง ไป ตาม ลำแม่น้ำ เจ้า พระยา จน ถึง ปาก คลอง ลำ เหว ฝั่ง เหนือ
 ทิศ ไค ตั้งแต่ ปาก คลอง ลำ เหว ฝั่ง เหนือ ไป ตาม ลำ คลอง ลำ เหว
 จน ถึง ทาง รถไฟ ทำ จัน แล ตาม ลำคลอง บาง ได้ ไ้ ฝั่ง เหนือ ถึง
 คลอง บาง กอก ใหญ่ ทิศ ตะวัน ตก ตั้งแต่ คลอง ลำ เหว ตาม แนว
 ทาง รถไฟ ทำ จัน ตำน ไ้ จน ถึง ปาก คลอง บาง ได้ ไ้ ตั้งแต่

หน้า ๑๕๐

ศก ๑๒๘

ปากคลองบาง ใต้ ใต้ ออก มา ตาม ลำ คลอง บาง กอก ใหญ่ จน ถึง
 แม่น้ำเจ้าพระยา ใน จังหวัด นี้ รวม เรียกว่า ท้อง ที่ บรมมาราม จะมี
 นาย ทะเบียน ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พัก บรมมาราม แห่ง หนึ่ง โรงพัก
 บาง ตำบลต่าง แห่ง หนึ่ง โรง พัก ศาสด เจ้า อาเนียว แห่ง หนึ่ง

๒๕ เขต ท้อง ที่ ตำบล บุคโด

ตำบล นี้ คือ ทิศเหนือ ตั้งแต่ ปาก คลอง สำหรั มัง ใต้ ถึง ทาง รถไฟ
 ทำ จีน เตียบ ตาม ทาง รถไฟทำจีน ไป ตก คลอง บาง หน้าชน จากคลอง
 บาง หน้าชน ไป ตาม ลำ คลอง มัง ใต้ ออก จน ถึง คลอง ดาว คนอง
 เดียว ไป ตาม ลำ คลอง ดาว คนอง มัง เหนือ ถึง แม่น้ำเจ้าพระยา
 เตียบ ตาม ลำ แม่น้ำเจ้าพระยา มัง ใต้ ตก ไป จด ปาก คลอง สำหรั
 มัง ใต้ ใน จังหวัด นี้ รวม เรียกว่า ตำบล บุคโด จะมี นาย ทะเบียน
 ตำบล ประจำ อยู่ ที่ โรง พัก บุคโด

ใน เขต ตำบล ทั้ง ๒๕ แห่ง นี้ ได้ หมาย ดง ไว้ ใน แผนที่
 โดย ชัด เจน แล้ว ถ้า ผู้ใด ยัง มีความ ดัง ใส่ จะ ไป ขอ ดู แผนที่
 ตาม โรง พัก ประจำ ตำบล ก็ ได้

ศาสตราจารย์ นร ชาติ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ๒๒๘

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวง นร ชาติ

กฎเสนาบดี

ว่าด้วย การ จดทะเบียน คนเกิด คนตาย

ด้วยตามความในพระราชบัญญัติสำหรับทำบาญชีคน ในพระราชอาณา
 จักร ศก ๑๒๘ มาตรา ๑ ข้อ ๒ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้เสนาบดี กระทรวงนครบาล จัด ทำ ทะเบียน คน เกิด คนตาย ในเขต
 มณฑล กรุงเทพฯ ๑ ส่วน การ ที่ จะ ทำ อย่างไร ให้เสนาบดี
 มีอำนาจ ออกกฎ ข้อ บังคับ แต่เมื่อ กฎ นั้นได้ ประกาศ
 ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ก็ให้ ใช้ ได้เหมือน เป็น ส่วน ของ
 พระราชบัญญัติ นั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดี กระทรวง นครบาล
 ออกกฎ ข้อ บังคับ ขึ้นไว้ ดัง ข้อ ความที่ จะกล่าว ต่อไป นี้

๑. กฎเสนาบดีนี้ให้ ใช้สำหรับมณฑลกรุงเทพฯ ๑ แต่เฉพาะในเขต
 ตำบล ๒๕ ตำบล ซึ่งได้ประกาศไว้ในบาญชีหมายเลข ๑ ท้ายกฎ
 เสนาบดีว่าด้วย การ ทำ สำมโนครวัตรวันที่ ๑๗ กรกฎาคม วันโกสินทร์
 ศก ๑๒๘ ส่วน ท้อง ที่ อื่น ๆ นอกจากที่ได้กล่าวไว้ใน บาญชี
 นั้น ถ้าจะให้ ใช้กฎ นี้ ณที่ใด เมื่อใด เสนาบดี กระทรวง
 นครบาล จะได้ ประกาศให้ทราบ

๒. นาย ทะเบียน คำบด ทุกแห่ง ซึ่งได้ตั้ง ประจำ อยู่ตาม โรงพัก กอง ตระเวน จะ เป็นผู้สำหรับ รับ จดทะเบียน คนเกิด แด คนตาย แต่ ออกใบ อนุญาตให้ฝัง หรือ เผาศพ เฉพาะใน เขตที่ ท้อง ที่ นั้น ๆ

๓. จะได้จัด ตั้ง นาย ทะเบียนใหญ่ นาย หนึ่ง สำหรับ ตรวจจรรยา การ ทะเบียน ทั่วไป แด ทำ รายงาน เลื่อนอ เลื่อนมาดี กระทรวง นครบาล เปน ครั้ง คราว ตาม ซึ่ง เลื่อนมาดี จะได้ มีบัญชา

๔. บุคคล ที่ เกิด ชน กัด ตาย กัด เมื่อ เกิด ชน หรือ ตาย ในบ้าน ไต เรือน ไต เปน น้ำ ที่ ของ บิดามารดา หรือ ผู้ เปน เจ้า บ้าน นั้น จะต้อง รับ มา แจ้ง ความ แก่ นาย ทะเบียน คำบด ด้วย มี กำหนด ตั้งนี้ คือ

เกิด ให้แจ้ง ความ ภายใน กำหนด ๑๕ วัน นับ ตั้ง แต่ วันเกิด ตาย ให้แจ้ง ความ ตาม เหตุ ที่ ตาย ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับ ตั้ง แต่ เวลา ตาย ห้าม มี โห่ฝัง หรือ เผาก่อน ที่ได้ แจ้ง ความ ต่อ นาย

ทะเบียน คำบด แด ได้ รับ ใบ อนุญาตให้ฝัง หรือ เผา จาก นาย ทะเบียน นั้น

๕. ถ้า เปน วัด แด โรงเรียน โรง พยาบาล โรงทาน โรงทหาร แด ที่ พัก กองตระเวน เรือนจำ หรือ สถานที่ ต่าง ๆ เช่น นั้น เปน น้ำ ที่ ของหัวหน้า ผู้ควบคุมคน ในที่ เหล่า นั้น ที่ จะ แจ้ง ความ ต่อ นายทะเบียน คำบด

๖. บิดามารดากัด เจ้า บ้าน กัด ซึ่ง เปน ผู้ ที่ จะ นำ เหตุ เกิด แด ตาย แจ้ง ต่อ นายทะเบียน คำบด นั้น ถ้า มี เหตุ จำ เปน จะไป แจ้ง ความ ด้วย ตนเองไม่ได้ จะให้ ญาติพี่น้อง หรือ ผู้ หนึ่ง ผู้ใด ไป แทน ก็ได้

๗. ส่วน ผู้ที่ไม่มีญาติ หรือ ศพ ซึ่ง ละทิ้ง อยู่ ไม่มีใคร รุ้จัก
 จำได้ว่า ผู้ใด นั้น เป็น นาค ของ ผู้ที่ไป พบปะ หรือ กำหนัด ผู้ใหญ่ บ้าน
 หรือ กอง ตระเวน เจ้า ของ ท้อง ที่ จะ ต้อง รับ แจง ความ ต่อ นาย ทะเบียน
 คำบดให้ทราบในทันที

๘. พระบรมวงษานุวงศ์ ตั้งแต่ ชั้น หม่อมเจ้า ขึ้นไป กับ ผู้ที่
 อยู่ใน พระราชฐาน ไม่ต้อง แจง ความ ต่อ นายทะเบียน ท้อง ที่
 ให้ แจง ความ ต่อ กระทรวง วัง

๙. เมื่อ นาย ทะเบียน คำบดได้ รับ แจง ความ ว่า มี คนเกิด
 หรือ ตาย กัด ก็ ให้ จด คำ แจง ความ นั้น ลง ใน สมุด ราษฎร หมาย อักษร
 (ก) หรือ (ข) ตามแบบ ทาย กฏ หรือ บังคับ นี้ เมื่อ ได้ จด ลง ราษฎร แล้ว
 ก็ ให้ ผู้ที่ มา แจง ความ นั้น ลง นาม หรือ พิมพ์ ตาย มือ ไว้ ให้ เป็น
 หลักฐาน แล้ว มอบ คู่ ผักตบชวย ที่ ๒ ให้ แก่ ผู้ที่ มา แจง ความ นั้น
 รับ ไป ถ้า เป็น การ แจง ความ คนเกิด คู่ ผักตบชวย ที่ ๒ นั้น
 ให้ บิดามารดา หรือ ผู้ ปกครอง เด็ก ที่ เกิด ถือ ไว้ เป็น หลักฐาน ถ้า
 เป็น การ แจง ความ คนตาย คู่ ผักตบชวย ที่ ๒ นั้น ให้ ใ้ เป็น ใบ
 อนุญาต ผัง หรือ แผศพ ซึ่ง จะ ต้อง มอบ ให้ ผู้ ปกครอง ที่ ผัง ศพ
 หรือ ที่ แผศพ เมื่อ เวล า เขา ศพ ไป ผัง หรือ แผ

๑๐ การ จต ทะเบียน คน ตาย นั้น เมื่อ นาย ทะเบียน ตำบล
 มีเหตุที่ ควร สงสัยว่า อาการ ที่ ตาย นั้น จะ เป็น ด้วย เหตุ ถูก กระทบ
 ทำร้ายให้ตาย หรือตายโดย โรค ร้าย ซึ่ง เป็น ที่ น่า กังวลว่า
 โรค นั้น อาจ จะ ติด ต่อ กัน ได้ ก็ ให้ นาย ทะเบียน ตำบล รับ รายงาน
 ต่อ นาย ทะเบียนใหญ่ โดยทันที แด่ให้ ยัดใบ คู่ ฉัก ซึ่ง เป็น ใบ อนุญาต
 ให้ ผัง หรือ เภสัช พันธ์ ไว้ ก่อน จนกว่า เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ได้ ตรวจ ศึกษ

๑๑ ห้ามมิให้ ผู้ ซึ่ง เป็น เจ้า หน้า ที่ รักษา บาชา หรือ ที่ เภสัช พ
 ยม อนุญาต ให้ ผู้ ที่ นำ ศพ ไป ไม่มี ใบ อนุญาต สำหรับ ผัง หรือ เภสัช พ
 ตาม ซึ่ง ก่อตัวไว้ ใน มาตรา ๙ ผัง หรือ เภสัช พ ใน ที่ ซึ่ง ตน รักษา อยู่ นั้น
 เป็น อัน ขาด

เป็น หน้า ที่ ของ ผู้ ซึ่ง รักษา สถาน ที่ นั้น ๆ จะ ต้อง รายงาน แจง
 เหตุ ใน เรื่อง ที่ มี ผู้ ผ่า ผัน เช่น นั้น ต่อ นาย ทะเบียน ตำบล ซึ่ง ประจำ
 อยู่ โรงพัก ที่ ใกล้ ที่ สุด ให้ทราบโดยทันที เพื่อ ได้ จต การ ให้ ผู้ นำ
 ศพ นั้น รายงาน อาการ ตาย แด่ พ้อง ร้อง ผู้ ผ่า ผัน ต่อ ไป

๑๒ ศพ ซึ่ง ได้ รับ ใบ อนุญาต ให้ ผัง หรือ เภสัช พ ไป จาก เจ้า พนักงาน
 แถว นั้น ย่อม เป็น หน้า ที่ ของ ผู้ ซึ่ง รักษา บาชา หรือ ที่ เภสัช พ นั้น จะ ต้อง จต
 แสดง ข้อ ความ การ ที่ ตน ได้ กระทบ ทำ ลง ใน ใบ อนุญาต แด่ เก็บ ใบ

ผู้ซึ่งรักษาวิชา หรือที่เผาศพ จะต้องนำไป อนุญาต ซึ่ง ตนได้
เก็บรักษาไว้ในชั่วเดือนที่ล่วงแล้วไปนั้น นำไปยื่นต่อ นายทะเบียน
ตำบล ซึ่ง วิชา หรือที่เผาศพนั้น อยู่ในท้องที่ ภายใน วันที่ ๗ ของ เดือน
ใหม่ทุกเดือน

๑๓ นายทะเบียน ตำบล จะต้องยื่น บัญชี คน เกิด ตามแบบหมายอักษร
(ค) แต่ บัญชี คน ตาย ตามแบบ หมาย อักษร (ข) ต่อ นายทะเบียน
ใหญ่ อธิบดี ครั้ง ไม่ช้ากว่า วัน พุธ ตาม ข้อ ความ ซึ่ง
นายทะเบียน ตำบล ได้ ลงไว้ ใน ทะเบียน ของ ตน ใน ชั่ว ชาติ ศัย ที่
ล่วงแล้ว คือ ตั้งแต่ วัน ชาติ ศัย ถึง วัน เสาร์ รวม ทั้ง วัน เสาร์ ด้วย
บัญชี ที่ ยื่น นี้ นาย ทะเบียน ตำบล ต้อง ลง นาม รับรอง ว่า ถูกต้อง

๑๔ เมื่อสิ้น ปี นายทะเบียน ทุกคน จะต้อง นำ บรรดา สมุด บัญชี
ทั้งสิ้น ที่ ใช้ ใน ปี ที่ ล่วง ไป นั้น ยื่น ต่อ นายทะเบียนใหญ่ ภายใน ๗ วัน
ของ ปี ใหม่ นายทะเบียนใหญ่ ต้อง เป็น ผู้รับผิด ชอบ รักษา สมุด
บัญชี ทั้ง หลาย นี้ ไว้

๑๕ บรรดา จำเนา บัญชี คน เกิด แต่ คน ตาย ผู้ใด จะ ต้องการ
นายทะเบียนใหญ่ แด่ นายทะเบียน ตำบล จะ คัด จำเนา ให้ ก็ได้ โดย คิด
ค่าธรรมเนียม ฉบับ ละ ๑ บาท ๕๐ สตางค์ แต่ นายทะเบียน จะ ได้
ลง นาม รับรอง ไว้ เป็น สำคัญ ใน จำเนา นั้น

หน้า ๑๔๖

ศก ๑๒๘

๑๖ ผู้ที่มีหน้าที่ต้องไปแจ้งความจดทะเบียน เมื่อมีคนเกิด หรือคนตาย ไม่ได้ไปแจ้งความจดทะเบียนตามข้อความใน มาตรา ๔ มาตรา ๕ หรือมาตรา ๗ ผู้นั้นมีความผิดชั้นโทษ มีโทษปรับไม่เกินกว่า ๑๒ บาท

๑๗ ผู้ใดฝังหรือเผาศพก่อนได้รับใบอนุญาตตามความในมาตรา ๙ ผู้นั้นมีความผิดชั้นโทษ มีโทษปรับไม่เกินกว่า ๕๐ บาท

๑๘ ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่รักษาบาชาหรือที่เผาศพ ถ้ายอมให้ฝังหรือเผาศพ โดยที่ผู้นำศพนั้นไปฝังหรือเผาไม่มีใบอนุญาต หรือไม่ได้แจ้งความต่อนายทะเบียนตำบล ตามความใน มาตรา ๑๑ ผู้นั้นมีความผิดชั้นโทษ มีโทษปรับไม่เกินกว่า ๕๐ บาท

๑๙ เมื่อมีผู้ฝ่าฝืนไม่ทำตามข้อความแห่งพระราชบัญญัตินี้ เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนตำบลที่จะแก้ไข บาญชีทะเบียนต่าง ๆ แด่เดิม ข้อความที่ยังบกพร่องขาดอยู่ให้เป็นที่เรียบร้อย

กฎให้ ไว้ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงนาม) ยมราช

เด่นามดีกระทรวงนครบาล

แบบ ก. (๑)

ทะเบียนคนเกิดใน กรุงเทพฯ ฯ

ที่ จุด ทะเบียน ตำบล.....

๑. เลข ที่.....

๒. วัน จุด ทะเบียน.....

๓. นามคนเกิด.....

๔. ชาย หรือ หญิง.....

๕. ชาติแต่บังคับ.....

๖. บ้าน ที่ เกิด แต่เลขหมาย.....

๗. วันเกิด.....

๘. นามแต่การหาถิ่นของ บิดา....

๙. นามแต่การหาถิ่นของมารดา....

๑๐. นาม แต่ ดาย มือ หรือ ดาย หัว
แม่ มือขวา ของ ผู้ แจ่ง ความ

๑๑. ผู้ แจ่ง ความ เกี่ยวของอย่างใด
กับ บิดา มารดา ของ เด็ก.....

๑๒. ดายมือ นาย ทะเบียน.....

แบบ ก. (๑)

ทะเบียนคนเกิดใน กรุงเทพฯ ฯ

ที่ จุด ทะเบียน ตำบล.....

๑. เลข ที่.....

๒. วัน จุด ทะเบียน.....

๓. นามคนเกิด.....

๔. ชาย หรือ หญิง.....

๕. ชาติแต่บังคับ.....

๖. บ้าน ที่ เกิด แต่เลขหมาย.....

๗. วันเกิด.....

๘. นามแต่ การหาถิ่น ของบิดา....

๙. นามแต่การหาถิ่นของมารดา....

๑๐. นาม แต่ ดาย มือ หรือ ดาย หัว
แม่ มือขวา ของ ผู้ แจ่ง ความ

๑๑. ผู้ แจ่ง ความ เกี่ยวของอย่างใด
กับ บิดา มารดา ของ เด็ก.....

๑๒. ดาย มือ นายทะเบียน.....

แบบ ข. (๑)

ทะเบียนคนตายในกรุงเทพฯ

- ที่ จุด ทะเบียน ตำบล.....
- ๑. เลข ที่.....
- ๒. วัน จุด ทะเบียน.....
- ๓. นาม.....
- ๔. ชาย หรือ หญิง.....
- ๕. ชาติ แด บัง คับ.....
- ๖. ลำดับ.....
- ๗. อายุ.....
- ๘. วิชา หากิน.....
- ๙. ที่ ชย์ เมื่อ เวลา ตาย.....
- ๑๐. วัน ตาย.....
- ๑๑. ตาย เพราะเหตุ.....
- ๑๒. มี ภรรยา หรือ ลำดับแล้ว หรือ
ยัง แดนามของภรรยาหรือ
ลำดับที่ยังไม่ตาย.....
- ๑๓. นามบิดา.....
- ๑๔. นามมารดา.....
- ๑๕. ผัง หรือ เผา ณที่.....
- ๑๖. นาม แด ตายมือ หรือ ตาย หัว
แม่มือ ของ ผู้แจ้งความ.....
- ๑๗. ผู้แจ้ง ความ เกี่ยว ของ เป็น
๐๒/10/256๕
อะไรกับผู้ตาย.....
- ตงนามเจ้าพนักงานทะเบียน.....

แบบ ข. (๑)

ทะเบียนคนตายในกรุงเทพฯ

- ที่ จุด ทะเบียนตำบล.....
- โบ อนุญาตให้ฝัง หรือ เผา ศพ
ณที่.....
- ๑. เลข ที่.....
- ๒. นาม.....
- ๓. ชาย หรือ หญิง.....
- ๔. อายุ.....
- ๕. ลำดับ.....
- ๖. ที่อยู่เมื่อเวลา ตาย.....
- ๗. วัน ตาย.....
- ๘. นาม ผู้แจ้ง ความ.....
กรุงเทพฯ วัน ที่.....
- ตง นาม เจ้า พนักงาน ทะเบียน.....
- ผู้ มี นาม ช่าง ทาย นัรับ รอง ว่า ศพ
ของ ผู้ ตาย ที่ ถัดว่า นาม เบอง ตน นี้
ได้นำเอา มา ฝัง หรือ เผา ณ ที่ น
เมื่อ วันที่.....
- ตง นาม.....
- โบ อนุญาต ให้ ผู้ รักษา บา ชา หรือ ที่
เผาศพ ต้อง เก็บไว้ เมื่อ สิ้น เดือน
ต้อง นำ ส่ง ต่อ เจ้า พนักงาน ทะเบียน
ตำบล ภายใน วันที่ ๗ ของ เดือน
ใหม่

๑๕
๑๕
แบบ ศ.

-๕ ปรากฏที่ประจำอาศัยที่ เพียงบมที่ เดือน ศก

แสดงจำนวนคนเกิดที่ ที่เกิดที่ ที่เกิดที่ ตำบล

เลขหมายตามลำดับ	หยด	ชายหรือหญิง	นับ	เกิด	เกิด	เกิด	หมายเหตุ

ข้าพเจ้า รายงานว่ารายการที่ ของ ตำบล

ตงนาม

ข้าพเจ้า

ศก ๑๕

๒๕

แบบ ข.

๒๖ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เพียงวันที่.....เดือน.....

ปี.....

แสดงจำนวนคืนภาษีที่บุคคลทะเบียนแต่บุคคลที่จดทะเบียนทำมาค้าขาย.....

เลขหมายตามลำดับ	วันขาย	นาม	ชายหรือหญิง	อายุ	ระดับของระดับ	คู่สมรส	คู่สมรสทำมาค้าขาย	ที่อยู่เมื่อ	ขาย	ที่แจ้งหรือ

ข้าพเจ้ารับรองว่ารายการที่กล่าวถึงเป็นของต้นฉบับถูกต้อง

ลงนาม.....

เจ้าพนักงานทะเบียน

แบบ ง.

ดำเนาคัดจากสมุดทะเบียนคนเกิดในกรุงเทพฯ

ที่จดทะเบียน ตำบล.....

๑. เลขที่.....

๒. วันจดทะเบียน.....

๓. นาม.....

๔. ชายหรือหญิง.....

๕. ชาติแต่บังคับ.....

๖. เกิดที่.....

๗. วันเกิด.....

๘. นามบิดาแต่การหาถิ่นของบิดา.....

๙. นามมารดาแต่การหาถิ่นของมารดา.....

๑๐. นามผู้แจ้งความ แต่ผู้แจ้งความเกี่ยวของเป็นอะไรกับบิดา
มารดาของเด็ก.....

ข้าพเจ้ารับรองว่าดำเนานี้ถูกต้องตรงกับรายการที่ได้จด
ลงในสมุดทะเบียนของที่จดทะเบียนตำบลนี้

ลงนาม.....

เจ้าพนักงานทะเบียน

แบบ จ.

สำเนาคดี จาก สุ่มต ทะเบียน คน ตาย ใน กรุงเทพฯ

- ๑. เลขที่.....
- ๒. วันที่ จด ทะเบียน.....
- ๓. นาม.....
- ๔. ชาย หรือ หญิง.....
- ๕. ชาติ แต้ บังคับ.....
- ๖. จำหน่าย.....
- ๗. อายุ.....
- ๘. วิชา หากิน.....
- ๙. ที่อยู่เมื่อ เวลา ตาย.....
- ๑๐. บ้าน ของ ผู้ ตาย.....
- ๑๑. มีภรรยาหรือคู่สามีแฉวหรือยัง แฉนามของภรรยาหรือคู่สามีที่ยังไม่
ตาย.....
- ๑๒. นาม บิดา.....
- ๑๓. นาม มารดา.....
- ๑๔. นามผู้แฉง ความ แฉผู้แฉง ความ เกี่ยว ซึ่ง เปน อะไร กับผู้ตาย
.....

ข้าพเจ้ารับรอง ว่าสำเนา นี้ ถูก ตอง ตรง กับ ราย การ ที่ ได้ จด ตง
ไว้ ใน สุ่มต ทะเบียน ของ ที่ จด ทะเบียน ตำบล นี้

ตง นาม.....

เจ้าพนักงาน ทะเบียน

กฎเสนาบดี

ว่าด้วย การ จด ทะเบียน คน ย้าย ตำบล ใน มณฑล กรุงเทพ ฯ

ด้วย ตาม ความ ใน กฎ เสนาบดี ว่า ด้วย การ ทำ สำมโนครวั
 ใน มณฑล กรุงเทพ ฯ ตั้ง วันที่ ๑๗ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘
 ซึ่ง ได้ กำหนด เขต แด เวลา วิธี การ ที่ จะ ทำ สำมโนครวั ตาม ซึ่ง ได้
 ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา เมื่อ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ศก ๑๒๘
 เล่มที่ ๒๖ หน้า ที่ ๗๙๕ แล้ว นั้น เพื่อ ที่ จะ ได้ รักษา หมาย
 สำมโนครวั นี้ ให้ คง ตรง ใจ อย่าง โดด ที่ สุด จึง ได้ ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เสนาบดี กระทรวง นครบาล ออก กฎ
 ขอบ บัง คับ เพิ่ม เติม ขึ้น ไว้ ดัง ข้อ ความ ซึ่ง จะ ได้ กล่าว ต่อไป นี้

๑ เมื่อ เจ้าพนักงาน ดำรวจ ได้ ถึง มือ ทำ การ ดำรวจ จด หมาย สำมโน
 ครวั หรือ ขอ หมาย จาก บ้าน ไต เรือน ไต หรือ สถานที่ ไต ๆ มา แล้ว
 นับ ตั้ง แต่ วัน นั้น เป็น คับ ไป เป็น หน้า ที่ ของ บุคคล ผู้ ซึ่ง จะ ย้าย
 ตำบล จะ ต้อง แจ้ง ความ เมื่อ มา ตั้ง อยู่ ใหม่ โดย สร้าง ขึ้น หรือ
 เข้า อยู่ ต่อ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน ตำบล ที่ ตน เข้า ไป อยู่ นั้น การ แจ้ง
 ความ เช่น นี้ จะ ต้อง กระทำ ใน ภายใน กำหนด ๑๕ วัน นับ ตั้ง
 แต่ วันที่ เข้า มา อยู่ใน ตำบล ใหม่ นั้น

๒ ถ้าหากว่าการย้ายบ้าน เช่นนี้ เป็นแต่ย้ายที่ อยู่ในตำบล เดียวกันนั้นเองก็ดี หรือไปอยู่ด้วยกิจธุระชั่วคราวคราวใดก็ตามก็ตาม มา เช่นนี้ก็ไม่ต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงาน

๓ ส่วนบุคคลที่เข้ารับราชการประจำการ ตามพระราชบัญญัติ ตักสิน เกณฑ์ทหาร อีกทั้งนายผู้บังคับบัญชาการของคนจำพวกนี้ นั้น เป็นหน้าที่ของเจ้ากระทรวงจะได้วางระเบียบการส่งใบอนุญาต ในการย้ายที่อยู่นั้นโดยเฉพาะ

๔ ผู้ใดละเว้นไม่แจ้งความตามกฎหมายนี้ จะมีความผิด ต้องปรับ ครั้ง ๑ ไม่เกินกว่า ๑๒ บาท

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๘

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศตั้งอำเภอสะเตาแลอำเภอตากใบ

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความในหนังสือสัญญาในระหว่างกรุงสยาม กับ ประเทศอังกฤษที่ได้ทำเมื่อ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๗ ได้กำหนดแนวเขตแดนซึ่งจะต้องแก้ไขการปกครองท้องถิ่นที่ใดก็ตาม

เขตร์แดน จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จัดการ ปกครอง ท้อง ที่
เพิ่มเติม ขึ้น ดังนี้ คือ

๑ ท้อง ที่ ตากใบซึ่ง เดิม อยู่ใน เขตร์แดน เมือง กัดันตัน แดคงอยู่ใน
พระราชอาณาจักรนั้น ให้จัดการ ปกครอง เป็น อำเภอกิ่งหนึ่ง เรียกว่า
อำเภอตากใบ ขึ้น จึง หวัด บาง นราในมณฑล ปัตตานี

๒ ท้อง ที่ ตำบล สะเตา เดิม เป็นแขวง เมือง ไทรบุรี กับ ท้อง ที่ เมือง
ปติศไน ลุ่ม น้ำข้าว สยาม นั้น ให้รวม กับ กิ่ง ปริก อำเภอ เหนือ แขวง
เมือง สงขลา ตั้ง ขึ้น เป็น อำเภอ หนึ่ง เรียกว่า อำเภอสะเตา ขึ้น เมือง
สงขลา ในมณฑล นคร ศรีธรรมราช คัดไป

แต่ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ชุณส์มานจาศุวิสุตฺธิ เป็น
นาย อำเภอ ตากใบ ให้ ชุณ สัจจคามพิทักษ์ ปัตติ อำเภอ ประจํา กิ่ง ปริก
อำเภอ เหนือ เมือง สงขลา เป็นนาย อำเภอ สะเตา รับราชการ ดันอง
พระเดช พระคุณ สืบ ไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๘๘

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ว่าด้วย เปลี่ยน ตรา ดายเซ็น นาม เจ้าพนักงาน ขนบัตร์

ด้วย ตาม ข้อ ความใน พระราชบัญญัติ ขนบัตร์สยาม รัตนโกสินทร์
 ศก ๑๒๑ มาตรา ๑๗ (ง) ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดี
 กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ มีอำนาจ เปลี่ยน แปลง แกะ ไข ประกาศ ข้อ
 หนึ่งข้อใด ซึ่งได้ ออกแจ้งความแล้วในหนังสือพิมพ์ ราชกิจจานุเบกษาได้นั้น
 ขอ ประกาศให้ ทราบทั่ว กันว่า ครั้นแต่วันที่ ๑๓ ใน ประกาศนี้ต่อไป จนได้
 มีประกาศ เปลี่ยนใหม่ ขนบัตร์ใหม่ ซึ่งมีอักษร แด เตช หมายถึง หมวดต่าง ๆ
 ทุกฉบับ จะ พิมพ์นาม เป็น ดายมือว่า กิตติยากรบรรดักษณ์ เนื้อคำวา
 เสนาบดี กระทรวงพระคลัง กับ พิมพ์นาม ดายมือ พระมนตรีมานิต เนื้อ
 คำว่า เจ้าพนักงาน นาม ที่ พิมพ์ลงใน ขนบัตร์เช่นนี้ ให้เป็นที่ เชื้อ
 ถือเหมือน ดัง ด้วย ดายมือ หรือ ตรา คำแห่งใน ที่ ทั้งปวง ตั้ง ข้อ ความใน
 มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติ ขนบัตร์ รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑ นั้น
 ทุกประการ

อนึ่ง ขนบัตร์เก่าที่ได้ ออกใช้ อยู่แล้ว ก็คงให้ ใช้ ไป ได้ อยู่ เสมอ
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) กิตติยากร

เสนาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศเก็บเงินค่าธรรมเนียมจากเรือ

ที่ผ่าน ประตุน้ำคลอง ภาษีเจริญ คลอง ดำเนิร สดวก
 กับ เปลี่ยน แปลง อัตราค่า ชนมเนียม เรือ ที่ ผ่าน ประตุน้ำ
 คลอง แล่นแฉับ แด คลอง ประเวศบุรีรมย์ ตาม ที่ได้ เก็บ อยู่ แล้ว
 ให้ตั้ง ระเบียบ เดียว กัน กับ ประตุน้ำ คลอง ภาษีเจริญ
 คลอง ดำเนิร สดวก

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสด็จมาตั้งกระทรวงเกษตราธิการ รับพระ
 บรมราชโองการได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ
 ให้ทราบทั่วกัน ว่า คลอง ภาษีเจริญ คลอง ดำเนิร สดวก ซึ่ง ตั้ง ขึ้น มา
 ชำ นาน อันได้ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กระทรวงเกษตราธิการ
 จัดการ ขุด ซ่อม เพื่อให้ เรือ แวะ ไป มา ได้ สดวก ชั่ว คราว หนึ่ง แล้ว ได้
 ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ใช้ พระราชบัญญัติ รักษา คลอง
 วัคนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ สำหรับ คลอง ภาษีเจริญ แล คลอง ดำเนิร สดวก
 แดได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เสด็จมาตั้ง กระทรวงเกษตราธิการ ออก
 กฎ เสด็จมาตั้ง เปน ข้อ บังคับ แด ตั้ง อัตรา เก็บ ค่า ชนมเนียม จาก เรือ แวะ
 ที่ เติร ใน คลอง ภาษีเจริญ แล คลอง ดำเนิร สดวก นั้น ความ แจ้ง อยู่ใน
 กฎ เสด็จมาตั้ง นั้น แล้ว ครั้น เจ้าพนักงาน เก็บ เงิน ค่าชนมเนียม จาก เรือ แวะ

ได้เท่าทุนที่ได้ใช้จ่ายไปในการชู้ช่อมคลองครั้งนั้นแล้ว ได้ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียมเสียคราวหนึ่ง
 ความแจ้งอยู่ในประกาศซึ่งตั้งวันที่ ๑ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๕ นั้นแล้ว
 แต่ทรงพระราชดำริเห็นว่า คลองภาษีเจริญแต่คลองตำเนิร ๓๓๖๖
 เป็นคลองสำคัญของ การค้าขายอยู่ ดั่งควร จะชู้คลองช่อมคลอง
 นั้นให้ตกอยู่เสมอไป แต่สร้างประตูน้ำไว้สำหรับทดน้ำไว้ในระตุดั่ง
 เพื่อให้เรือแพไปมาได้สะดวกตลอดทุก ระตุดาด จะได้เป็นประโยชน์แก่
 การค้าขายยิ่งขึ้น จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวง
 เกษตราธิการ จัดการ ตามพระราชประสงค์ บัดนี้เสนาบดีกระทรวง
 เกษตราธิการ นำความ กราบ บังคมทูล พระกรุณา ทราบฝ่า ดอของชู้
 พระบาทว่า การชู้ช่อมคลอง ภาษีเจริญ แต่ คลอง ตำเนิร ๓๓๖๖ กับ ทั้ง
 การ ก่อสร้าง ประตูน้ำ สำเร็จ ทั้ง สอง คลอง พอควร แก่ ประโยชน์ใน
 การ เติร เรือแล้ว ดั่งควร จะ ออก กฎ เสนาบดี สำหรับ รักษา ประตูน้ำ
 แต่ ถ้าคลอง แต่ ตั้ง อัตรา เก็บค่า ธรรมเนียม เรือ แพที่ เข้า ออก ผ่าน ประตูน้ำ
 ได้แล้ว

อนึ่ง ทรง พระราชดำริเห็นว่า อัตราค่า ธรรมเนียม ที่ ตั้งไว้สำหรับ
 ประตูน้ำคลอง แล่นแต่บ แต่ คลอง ประเวศบุรีรมย์ ยัง หาดี เหมาะ ไม่
 เพราะ เรือ ขนาด เล็ก ทำ อันตราย แก่ ประตูน้ำ ตำคลอง น้อย กว่า เรือใหญ่

ส่วน การ ที่ ทด หน้า ไฉนนี้ เรือใหญ่ ได้รับ ประโยชน์ มากกว่า เรือเล็ก
สมควร จะ ตัด อัตราค่าธรรมเนียม เรือขนาดเล็กให้ น้อย ลง แต่ เพิ่ม อัตราค่า
ค่าธรรมเนียม เรือ ขนาดใหญ่ ให้ มาก ขึ้น กว่า อัตราค่า เต็ม ตาม สมควร

จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เสด็จ ฯ ให้ เสด็จ นบตี ณะ ทรวง เกษตราชการ
ออก กฎ เสด็จ นบตี ประกอบ กับ พระราชบัญญัติ รักษา คตอง รัตน โกสินทร์
ศก ๑๒๑ ซึ่ง ได้ ประกาศ ให้ ใช้ สำหรับ คตอง ภาษี เจริญ แด คตอง ตำเนิร
สดวก แล้ว นั้น ดัง ค่อย ไป นี้

ข้อ ๑ เขตร์ คตอง ภาษี เจริญ แด คตอง ตำเนิร สดวก ที่ อยู่ ใน พระราช
บัญญัติ แด กฎ ข้อ บังคับ นี้ แต่ ที่ จะ มี ค่อย ไป นี้ กำหนด ภายใน ที่ พัก
เจ้าพนักงาน รักษา คตอง เข้า มา

ข้อ ๒ ให้ ยก เว้น ที่ ริม คตอง ภาษี เจริญ แด คตอง ตำเนิร สดวก ไว้ เป็น
ถนน หดอง สำหรับ เปน ทาง โยง ผัง ละ ๒ คอก ทั้ง ๒ ผัง

ข้อ ๓ ห้าม มิ ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ปลูก สร้าง สิ่งใด ๆ ลง ใน เขตร์ ถนน
หดอง เว้นไว้ แต่ จะ ทำ สพาน ทำน้ำ ที่ ไม่มี หลงคา แต่ ไม่ ยื่น พัน คดั่ง
ออก มา เกิน ๓ คอก แต่ ถ้า เจ้าพนักงาน รักษา คตอง เห็น ว่า จะ เปน
ที่ กัด ขวาง แก่ การ เติร เรือ หรือ จะ เปน อัน ตราย แก่ ผัง คตอง ด้วย ประการ
ใด ๆ จะ บังคับ ให้ รื้อ ถอน เสีย ก็ได้ ผู้ ปลูก สร้าง ต้อง ทำ ตาม ถ้า ผู้
ปลูก สร้าง ผู้ใด ไม่ ทำ ตาม บังคับ ของ เจ้าพนักงาน ผู้นั้น มีความ ผิด

ให้ปรับไม่เกิน ๒๐ บาท หรือจำคุก เดือนหนึ่ง หรือทั้งปรับแต่จำด้วย ส่วนสิ่งของที่ปลุกสร้างอยู่นั้น ให้เจ้าพนักงาน รือ ถอนเสียแต่ทำ ที่ดินให้เรียบ ร้อยดังเดิม ค่าที่ ต้องใช้จ่ายไปในการที่ รือ นั้น เท่าใด ให้เจ้าของผู้ปลุกสร้างใช้เองเต็มด้วย

ข้อ ๔ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดจะทำสะพานข้ามคลอง กัด หรือจะทำสะพาน ทำน่านอกจากที่ได้อนุญาตไว้แล้ว กัด หรือจะปลุกสร้างสิ่งใด ๆ ลง ในเขตรัถนพ หลวง กัด ให้มาขอ อนุญาต ต่อเจ้าพนักงาน รักษาคลอง ก่อน แต่เมื่อเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ เห็น เป็นการสมควร แล อนุญาตแล้วจึงทำได้ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด ชนทำไปโดยไม่ได้รับอนุญาต ก่อนแล้ว ผู้หนึ่งมีความผิดให้ปรับเป็นเงินไม่เกิน ๒๐ บาท หรือจำคุก ไม่เกิน เดือนหนึ่ง หรือทั้งปรับแต่จำด้วย แลให้ รือ ถอนสิ่ง ที่ ปลุก สร้างไว้ นั้นไปเสีย แต่ให้กระทำที่ นั้นให้เรียบ ร้อย ดังเดิมด้วย ถ้า แลผู้หนึ่งไม่รือ ถอนสิ่ง ที่ ตน ปลุก สร้างไว้ นั้น ก็ให้เจ้าพนักงาน จัดการ รือ ถอน แล กระทำที่ นั้นให้เรียบ ร้อย แลคิดเอาค่าใช้จ่ายแก่ผู้ปลุก สร้างไว้ นั้น เหมือนใน ข้อ ๓

ข้อ ๕ ให้เจ้าพนักงาน รักษาคลอง มีอำนาจที่จะ อนุญาตให้เรือ ลำหนึ่ง ลำใด เติร์ในคลอง ภาษีเจริญ แล คลอง ดำเนิน ี่ตวก หรือไม่ อนุญาตเมื่อใดก็ได้

ศก ๑๒๘

หน้า ๑๖๑

ข้อ ๖ บรรดาเรือที่จะเดินในคลองภาษีเจริญแต่คลองตำเนิร์สต์ควกนี้ ให้เดินทางฝั่งขวามือของถนนทุกเมื่อ

ข้อ ๗ ห้ามมิให้จอดเรือกต่างคลอง แต่จอดขวางลำ แต่ห้ามมิให้เรือใหญ่ ที่มีขนาดปากกว้างตั้งแต่ ๕ ศอกขึ้นไปจอดซ้อนลำกัน ถ้าผู้ใดทำผิดข้อนี้ ให้ปรับผู้นั้นเป็นเงินไม่เกินกว่า ๒๐ บาท หรือจำคุกไม่เกินเดือนหนึ่ง หรือทั้งปรับและจำคุก

ข้อ ๘ บรรดาเรือกตไฟแต่เรือยนต์ที่จะเดินในลำคลองภาษีเจริญแต่คลองตำเนิร์สต์ควกนี้ ห้ามมิให้เดินเร็วเกินกว่าชั่วโมงละ ๒๐๐ เส้น ถ้าเรือกตไฟเรือยนต์ลำใดเดินเร็วเกินกำหนดจนเรือแพ หรือสิ่งใด ๆ ในลำคลองภาษีเจริญแต่คลองตำเนิร์สต์ควก เปนอันตรายเสียหายไปด้วยกำลังเรือกตไฟหรือเรือยนต์นั้น เจ้าของเรือกตไฟหรือเรือยนต์ลำนั้น ต้องเสียค่าใช้ทุนหนุนทุนให้แก่ผู้ที่ต้องอันตรายเสียหายนั้น ตามแต่ศาลจะพิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๙ ให้เจ้าพนักงานรักษาคคลองเก็บค่าธรรมเนียมแก่เรือที่อนุญาตให้เข้ามาในลำคลองภาษีเจริญแต่คลองตำเนิร์สต์ควก ตามอัตราดังต่อไปนี้

อัตราเก็บเงินค่าธรรมเนียมเรือผ่าน ประตูน้ำ

ขนาด กว้าง	ยาว ๓ เมตร		ยาว ๔ เมตร		ยาว ๕ เมตร		ยาว ๖ เมตร		ยาว ๗ เมตร		ยาว ๘ เมตร		ยาว ๙ เมตร		ยาว ๑๐ เมตร		ยาว ๑๑ เมตร		ยาว ๑๒ เมตร		ยาว ๑๓ เมตร		ยาว ๑๔ เมตร		ยาว ๑๕ เมตร	ยาว ๑๖ เมตร		ยาว ๑๗ เมตร		ยาว ๑๘ เมตร				
	จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน			จำนวนเงิน	จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงิน			
	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.			ป.	ต.	ป.	ต.	ป.	ต.		
กว้าง ต่ำกว่า ๑ เมตร ลงมา		๑		๒		๓		๓		๔		๔		๕		๕		๖		๖		๗		๗		๘		๑๐		๑๐				
กว้าง ตั้งแต่ ๑ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๒ เมตร		๕		๖		๗		๙		๑๑		๑๒		๑๔		๑๕		๑๗		๑๘		๒๐		๒๑		๒๓		๒๗		๒๙		๓๐		
กว้าง ตั้งแต่ ๒ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๓ เมตร		๑๕		๑๕		๒๐		๒๔		๒๘		๓๒		๓๖		๔๐		๔๔		๔๘		๕๒		๕๖		๖๐		๖๖		๗๒		๗๖		
กว้าง ตั้งแต่ ๓ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๔ เมตร		๒๕		๓๕		๔๐		๔๘		๕๖		๖๔		๗๒		๘๐		๘๘		๙๖		๑๐๔		๑๑๒		๑๒๐		๑๓๒		๑๔๔		๑๕๖		๑๖๐
กว้าง ตั้งแต่ ๔ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๕ เมตร		๓๕		๔๕		๖๕		๗๕		๙๑		๑๐๔		๑๑๗		๑๓๐		๑๔๓		๑๕๖		๑๖๙		๑๘๒		๑๙๕		๒๑๐		๒๒๕		๒๔๐		๒๕๐
กว้าง ตั้งแต่ ๕ เมตร ขึ้นไปไม่ถึง ๖ เมตร		๔๕		๖๕		๙๐		๑๐๕		๑๒๖		๑๔๔		๑๖๕		๑๘๐		๑๙๗		๒๑๖		๒๓๔		๒๕๒		๒๗๐		๒๙๐		๓๑๕		๓๓๐		๓๖๐
เรือ กอล์ฟ หรือ เรือ ยนต์	ปาก กว้าง ตั้งแต่ ๑ เมตร ลงมา		ยาว เมตร ละ ๒๕ สตางค์																															
เรือ กอล์ฟ หรือ เรือ ยนต์	ปาก กว้าง เกินกว่า ๑ เมตร ขึ้นไป		ยาว เมตร ละ ๓๐ สตางค์																															
ค่า ธรรมเนียม แพศิศ ครง	เมตร ละ ๒ สตางค์																																	

ข้อ ๑๐ เว้นทั้งตเว้นไม่เก็บค่าธรรมเนียมนั้น คือ

- ๑ เว้นพระที่นั่ง พระบาท ส้มเตี๊ยะ พระเจ้า อยู่หัว
- ๒ เว้นพระที่นั่ง ส้มเตี๊ยะ พระบรมราชินีนาถ
- ๓ เว้นพระที่นั่ง ส้มเตี๊ยะ บรมโอรสธิดาธิราช มกุฎราชกุมาร
- ๔ เว้นเจ้าหน้าที่ตามเสด็จใน กระบวน เว้นพระที่นั่ง พระบาท ส้มเตี๊ยะ พระเจ้า อยู่หัว ส้มเตี๊ยะ พระบรมราชินีนาถ แต่ ส้มเตี๊ยะ พระบรมโอรสธิดาธิราช มกุฎราชกุมาร
- ๕ เว้นของ พระสงฆ์ซึ่ง ท่าน มาใน เว้น นั้น ด้วย
- ๖ เว้นเจ้าพนักงาน กรม พดตะเวณ แต่ เจ้าพนักงาน กรมตำรวจ กุหร ซึ่งมีหน้าที่ ตรวจราชการในท้องถิ่นนั้น ๆ
- ๗ เว้นโทรเลข บุรุษ แต่ไปรษณีย์บุรุษ มีหน้าที่ ไปส่งโทรเลขแต่ไปรษณีย์
- ๘ เว้นที่ รับอนุญาต พิเศษ จาก กระทรวงเกษตรธิการ

อนึ่ง อัตราค่า ธรรมเนียม สำหรับ ประคบน้ำ คดของ แฉนแฉน ตาม กฎ

เด่นาบตั้ง วันที่ ๘ ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๕ แต่ คดของประเวศบุรีรมย์ ตาม กฎเด่นาบตั้ง วันที่ ๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๖ นั้น ให้ยกเลิกเสีย ให้ ใช้ อัตราใน ประกาศ ฉบับนี้ สำหรับ ประคบน้ำ คดของ ทั้ง ๒ นั้น ด้วย ให้ ใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
(ลงนาม) วงษาอนุประพัทธ์
รอง เถ่นาบตั้ง กระทรวงเกษตรธิการ

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของ วัด ฆราวาส

โรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่าด้วยไปรวิการियो
ฮาปอสตอลิก ผู้บัญชาการ มิชซังโรมันคาทอลิกในวิการิโอฮา
ฮาปอสตอลิก แห่งกรุงเทพฯ ได้กราบบังคมทูล พระกรุณาว่า
มิชซังโรมันคาทอลิก ได้พยายามกระทำ การ มาแล้ว แต่ปางก่อน แต่
ยังกระทำอยู่สืบไป เพื่อให้ประชาชน มีความดีแต่เจริญยิ่งขึ้น
แต่ ว่ามีความยากลำบากเกิดขึ้นใน การ ที่ดิน ของ มิชซัง ที่ กล่าว เดิมนั้น

อีกประการหนึ่ง ตามความใน ข้อ ๓ ของหนังสือสัญญาทางพระราช
ไมตรี การค้าขายและการเดินเรือ ซึ่งได้ทำไว้ในระหว่างกรุงสยาม
กับกรุงฝรั่งเศส ลงวัน ๖^{๑๔} ๓ ค่ำ ปีมะโรง อัฐศก จตุศักราช ๑๒๑๘
ตรงกับวันที่ ๑๕ สิงหาคม คฤศต ศักราช ๑๘๕๖ นั้น มีความว่า
ฆราวาสฝรั่งเศส จะสร้าง วัด ศาล เถา เรือนโรง อยู่ก็ดี ปลูกโรง สอน
หนังสือเด็ก ๆ ก็ดี โรงรักษาคนไข้ก็ดี ในประเทศสยาม ก็ทำได้
แต่ต้อง ประพฤติ ตาม กฎหมายไทย

ประการหนึ่ง ยังไม่ได้ทำข้อ บังคับ สำหรับ การ ที่ จะ ทำ ตาม สัญญา
ที่ กล่าว มา นี้ แต่เป็น การ สัมควร ที่ จะมี ข้อ บังคับ ดังไว้ เพื่อให้
ฆราวาสโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ได้รับ หนังสือ สำหรับ ที่ดิน
ซึ่ง จะ ถูกรื้อถอนเป็น ประโยชน์ของ วัด นั้น

ประการหนึ่ง ไปรวิการิโอ อาปอสตอลิก ได้กราบบังคมทูล
พระกรุณาว่า เพราะเหตุด้วยทุนที่จะใช้ในการ สอน คำสอนไม่มีพอ
รัฐบาลฝ่าย สยาม จึงได้อนุญาตให้ทำการ เพาะปลูกในที่ ดินต่าง ๆ ใน

พระราช อาณาจักร เพื่อให้ได้รับ ประโยชน์มาใช้ ในการ วัด นั้น
แต่ว่า มีซซังโรมันคาธอลิก ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ มีอำนาจ
ถือที่ดิน เช่นว่า มา^{นี้}ได้ บริบูรณ์ ตาม กฎหมายใน พระราช อาณา จักร^{นี้}

ประการหนึ่ง ไปรวิการิโอ อาปอสตอลิก ขอ พระ ราชทาน
พระมหา กรุณา แด พระบรม ราชานู เศวราช^{นี้} เพื่อให้ มีซซัง มีอำนาจ ถือ ที่ดิน
ที่เป็น ส่วน ทำ ประโยชน์ให้แก่ มีซซัง ตาม แต่^{นี้}ที่จะได้ มาโดย ซื่อ
ๆ โดยให้บัน กั้นตาม กฎหมาย ฝ่าย สยาม

อีก ประการ หนึ่ง การ ที่ จะ อนุญาตให้ มีอำนาจ ถือ ที่ ดิน นี้
เป็นการ จำเป็น ที่ ต้อง กำหนด ลงไว้ ใน กฎหมาย ฝ่าย สยาม ว่า ลักษณะ
ฐานะ ของ วัด บาด หลวง โร มันคาธอลิก เป็น อย่างไร ด้วย

เพราะเหตุ^{นี้} ทั้ง หลาย เหล่า นี้ แล เพราะเหตุ^{นี้} ไปรวิการิโอ
อาปอสตอลิก ได้เขียน หนังสือ รับ แทน มีซซัง คาธอลิกใน วิกิริอาโต
อาปอสตอลิก แห่ง กรุง เทพฯ ว่า ทั้ง ผู้บัญชาการ มีซซัง นี้แต่ผู้^{นี้}
จะ สืบ ต่อไปใน ภาย น้า จะ ถือ แด ทำ ตาม ข้อ ความ ทั้ง ปวง
ใน พระราช บัญญ^{นี้}ต^{นี้}นี้ แล

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราช บัญญ^{นี้}ต^{นี้}ไว้
มี ข้อ ความ ดัง ต่อไป นี้

หมวดที่ ๑
ว่าด้วยข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ คณะโรมันคาทอลิก ในกรุงสยามนี้ไม่เลือกว่ามิชชันนารี
ใด บาด หลวง จะ เป็น คน ชาติ ภาษา ไต ๆ ได้รับ อนุญาต ตาม กฎหมาย
ฝ่าย สยาม ให้ เป็น บริษัท อัน หนึ่ง เฉพาะ วิกาเรีย โอ ฮาปอสตอลิก
แห่ง หนึ่ง เพื่อให้ มี อำนาจ ถือ ที่ดิน สำหรับ ประโยชน์ มิชชันนารี ตาม
ข้อ ความ ที่ กำหนด ไว้ ใน พระ ราชบัญญัติ นี้

ข้อ ๒ วิกาเรีย โอ ฮาปอสตอลิก นั้น ต่อ ไป ใน ภาย หลัง เรียก ว่า
บิสซอปริก ฤ มิชชัน

วิกาเรีย โอ ฮาปอสตอลิก ที่ ไป ไปได้ แต่ง ตั้ง มา ให้ เป็น ผู้ ใหญ่ ผู้ หนึ่ง
ใน บิสซอปริก แห่ง หนึ่ง แต่ ถ้า ไม่มี ตัว อยู่ ผู้ บัญชา การ ใน มิชชัน นั้น
เป็น ผู้ แทน บริษัท ของ บิสซอปริก ฤ มิชชัน เหมือน อย่าง บริษัท ที่ บุคคล
รวม กัน ทำ การ ไต อัน หนึ่ง

ใน สถาน วัด บาด หลวง นั้น บาด หลวง ที่ รักษา ที่ นั้น ทำ การ
เป็น ผู้ แทน ของ มิชชัน อยู่ ใน บังคับ บัญชา ของ บิสซอป ฤ วิกาเรีย โอ
ฮาปอสตอลิก ซึ่ง มี อำนาจ ใหญ่ กว่า กัน

ที่ ตั้ง สอน สำนึก ทั้ง หดาย ซึ่ง ไม่ ไต ขึ้น อยู่ ใน สถาน วัด บาด หลวง
แห่ง ไต ๆ แล้ว มี โปร กุราตอร์ ของ มิชชัน เป็น ผู้ แทน ทำ การ อยู่
ใน บังคับ บัญชา ผู้ มี อำนาจ ใหญ่ กว่า อัน เดียว กัน นั้น

ข้อ ๓ ใน ภาย นำ ห้าม ไม่ ให้ บาด หลวง โรมันคาทอลิก ผู้ ซึ่ง ยัง อยู่
ใน มิชชัน ถือ ที่ดิน ใน ชื่อ ของ คน เอง ไต

ข้อ ๔ ที่ดินของมิชซังนั้น อยู่ในกฎหมายฝ่ายสยามแต่อยู่ในบังคับแต่อำนาจศาลฝ่ายสยาม

ข้อ ๕ ตั้งแต่สืบไป ให้มิชซังถือที่ดินเป็นของมิชซังเองได้ตามความที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่จะถือที่ดินแทนผู้อื่นไม่ได้ มิชซังจะร้องว่าเป็นเจ้าของที่ดินถ้ามีประโยชน์ในที่ดินได้แต่ในชื่อของมิชซังเอง ฤๅในชื่อของสถานวัดบาทหลวง ฤๅสถานพักสอนศาสนา ฤๅที่ตั้งการสอนศาสนาโรมันคาทอลิก

ข้อ ๖ ที่ดินของมิชซังนั้น ให้แบ่งเป็นสองอย่างตามที่ใช้การในที่ดินนั้น ๆ อย่างที่ ๑ นั้น คือที่ดินที่ใช้เป็นวัดโรงเรียน ตึกกรมวัดบาทหลวง อย่างที่ ๒ นั้น คือที่ดินเพื่อทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยวัดแลโรงเรียน ตึก ราม ของ บาท หลวง

ข้อ ๗ ตามความในข้อ ๓ แห่งหนังสือสัญญาลงวัน ๖^{๑๕}/_๗ คำ ปะโรง อัฐศก จตุศักราช ๑๒๑๘ ตรงกับวันที่ ๑๕ สิงหาคม คฤศศักราช ๑๘๕๖ ในระหว่างกรุงสยามกับฝรั่งเศส นั้น มีความว่า บาทหลวงจะไปเที่ยวสอนศาสนาในประเทศสยามก็ได้ จะสร้างวัดตึกแลเรือนโรงชั้ก็ดี ปลุกโรงสอนหนังสือเด็ก ๆ ก็ดี โรงรักษาคนชั้ก็ดี ในประเทศสยามก็ทำได้ แต่ต้องประพฤติตามกฎหมายไทย

ข้อ ๘ สถานวัดบาทหลวงนั้นเป็นที่ตั้งอยู่ประจำแห่งหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลอนุญาตแล้ว มีที่เหล่านั้นรวมอยู่ด้วยในจังหวัดนั้น คือ

ที่วัดที่ป่าช้าที่อยู่ของ วัดหนอง แต่มักมีที่โรงเรียนเด็กผู้ชาย
 โรงเรียนเด็กผู้หญิง โรงเรียนเด็ก โรงเรียนศาสนา แต่โรงพยาบาล
 สถานที่พักผ่อนต่าง ๆ นั้น มีที่เหล่านี้รวมอยู่ด้วย คือ
 โรงเรียน ที่พักของ วัดหนอง เวลาไปตรวจ สถานที่ แต่มักมี

โรงเรียนศาสนา ฤ็ง ทำ การ กุศล อย่าง ขึ้น ๆ
 แบบสามัญที่ ๑ ซึ่ง คิด ท้าย พระราช บัญญัติ นั้น มีราย ชื่อ สถานที่

วัด หนอง แต สถานที่ พัก สอน ต่าง ๆ ตาม ที่ ได้ ตั้ง อยู่ ใน เวลา
 ประ จุบัน นี้ อยู่ ใน บังคับ ของ วิภา วิภา โท อปอด สด คอติ โท แห่ง กรุง เทพ ฯ

ข้อ ๙ ให้ มี ชชชจ จัด การ ตาม ที่ จำ เบน จะ ต้อง จัด ให้ สถานที่ วัด หนอง
 ฤ็ง สถานที่ พัก แด่ ที่ ตั้ง สอน ต่าง ๆ นั้น มี เขต ร์ กำหนด ให้
 ชัด เจน เบน แพนก หนึ่ง ต่าง หาก จาก ที่ ดิน ที่ ติด ต่อ กัน อัน เบน ที่ กระ
 ทำ ประ โยชน์ ให้ แก่ วัด ฤ็ง เบน ที่ อยู่ ของ คน เข้าวัด พลัด ค้าง

ข้อ ๑๐ มี ชชชจ จะ หา ที่ ดิน แห่ง ไต ๆ เพื่อ ใช้ การ ตั้ง สถานที่ วัด
 หนอง ฤ็ง สถานที่ พัก สอน ต่าง ๆ นั้น มี ขนาด ที่ ดิน ตาม ที่
 ต้อง การ ใช้ เฉพาะ เพื่อ ประ โยชน์ ที่ กล่าว นี้ ก็ ทำ ได้ ตาม ปราณนา

แต่ ว่า เมื่อ มี ชชชจ ประสงค์ จะ ตั้ง สถานที่ วัด หนอง ฤ็ง ใหม่
 ใน เมือง ซึ่ง ยัง ไม่ ได้ มี อำ นาจ ที่ จะ ถือ ที่ ดิน สำหรับ ทำ ประ โยชน์
 ให้ แก่ มี ชชชจ นั้น แด่ว ก่อน ที่ จะ ตั้ง สถานที่ วัด หนอง ฤ็ง นั้น ให้ ทำ
 เรื่อง รวบรวม ๑ ร้อง ขอ ต่อ รัฐบาล ชชชจ ชชชจ ความ ตาม ประสงค์
 ที่ จะ ตั้ง สถานที่ นั้น

ปก ๑๒๘

หน้า ๑๖๙

การที่จะอนุญาตให้ตั้งสถานวัดบาดหลวงเช่นนี้

อย่าให้ตั้ง

ไว้โดยไม่มีเหตุอันสมควรที่จะตั้ง แต่ให้เสนาบดีเจ้ากระทรวงใน
ท้องที่นั้นตอบคำร้องของมิชชันนารีเป็นเท็จขาดภายในกำหนดสี่เดือน

การที่จะตั้งสถานพักสอนศาสนาเช่นนี้ ไม่จำเป็นต้องขอให้รัฐบาล

อนุญาตก่อนก็ตั้งได้ แต่ว่าเพียงแต่ตั้งสถานพักสอนศาสนาแล้ว
ไม่มีอำนาจที่จะถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่วัดนั้นได้ ภายใน
ในเมืองที่ยังไม่มีสถานวัดบาดหลวงอยู่

ข้อ ๑๑ บาดหลวงผู้รักษาสถานวัดบาดหลวง

สอนศาสนาเช่น

เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปกครองครอบครอง

ที่ซึ่งอยู่ใน

เขตร์สถานดังได้กำหนดไว้ในข้อ ๘ เพราะเหตุอัน

กามาคิด

เกิดขึ้นในสถานที่เหล่านี้แล้ว เจ้าพนักงานทั้งหลายซึ่งมีหน้าที่จะ

จะ

เข้าไปตรวจดูการในสถานที่นั้นๆ จะต้องบอกแก่บาดหลวงก่อน

จะ

ถ้าบาดหลวงไม่ยอมก็ให้บอกแก่ผู้แทนบาดหลวงในที่นั้น

จะ

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยที่ดินซึ่งสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชัน

ข้อ ๑๒ นอกจากที่ดินสำหรับการวัด

การกุศลดัง

ได้กำหนดไว้ในข้อ ๘ นั้นแล้ว

ให้มิชชันนารีมีอำนาจที่จะถือที่ดิน

เป็นที่สำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชันนารี

ภายในเขตร์ของเมืองใด

เมืองหนึ่ง

ซึ่งมีสถานวัดบาดหลวงตั้งอยู่แห่งหนึ่งแล้ว

(เมืองที่ว่านั้น คือ เขตที่แบ่ง การปกครอง เป็นชั้น รองจาก มณฑล) แต่การที่จะตั้งสถาน วัด บาด หลวง ขึ้นใหม่ ในภายหน้านั้น จะต้องทำตามความที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๐ จึงจะตั้งขึ้นได้

ข้อ ๑๓ จำนวนที่ดินซึ่งมิชชังจะมีได้ ในจำพวกที่ดิน สำหรับทำประโยชน์ให้มิชชังนี้ ให้มีกำหนดไม่เกินกว่าเมือง ละ สามพันไร่ ไม่ว่าสถาน วัด บาด หลวง ที่ตั้งอยู่ในเมืองนั้น มีอยู่ กี่แห่ง แต่ที่ดินอย่างนั้นให้คิดจำนวนเนื้อที่ซึ่งตั้งสถาน วัด บาด หลวง ฤๅสถาน พัก สอน สถานานัน เข้ามารวมด้วย

ข้อ ๑๔ แบบบาญชีที่ ๒ ซึ่งติดท่ายพระราชบัญญัตินี้ มีรายชื่อ เมือง ทั้ง หลาย ซึ่ง อภิการวิธาโตแห่ง กรุงเพทฯ มีอำนาจถือ ที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชังได้ในเวลาประจุบันนี้

ด้วยเหตุที่มีพิเศษเฉพาะแก่ท้องที่เหล่านั้น ให้เดือนกำหนด จำนวนเนื้อที่ขึ้นไปเป็นหมื่นสี่พันไร่ ในเมืองชตบุรี หมื่นสามพันไร่ ในเมืองราชบุรี แต่เก้าพันไร่ในเมืองฉเชิงเทรา

แต่ให้เข้าใจว่าจำนวนที่ดิน ซึ่งถือไว้ได้เกินกว่ากำหนด ตามอัตราเมืองละสามพันไร่ ให้เป็นการยกเว้นอยู่ในสามเมืองนั้น จะต้องไปคิดหักจากจำนวนรวมกันทั้งหมด ที่อนุญาตให้ถือ ได้ในเมืองอื่น ๆ ซึ่งมีชื่ออยู่ในบาญชีที่กล่าวมาแล้ว เพื่อว่า เมื่อคิดเฉลี่ยกันดังแล้ว คงไม่ให้เกินกว่าเมืองละสามพันไร่

แต่ตาม อย่าง ที่ เคย เป็น มา แต่ ก่อน แล้ว ห้ามมิให้ มี ช้าง ถือ เขา
ที่ ดิน ภาย ใน กำแพง พระ นคร กรุง เทพฯ เว้นไว้แต่ รัฐบาล จะ มอบ
อำนาจ ให้ ถือ จึง จะ ถือ ได้

ข้อ ๑๕ ถ้า มี ช้าง เด็ด ถอน ไม่ ตั้ง สถานที่ วัด บาด หลวง ใน เมือง
หนึ่ง เมือง ไต แล้ว ให้ มี กำหนด เวลา อนุญาต ให้ มี ช้าง จำ หน่าย ที่ ดิน
ซึ่ง มี อยู่ใน เมือง นั้น ได้ บ้าง

ข้อ ๑๖ การ ที่ มี ช้าง ไต ที่ ดิน มา ฤๅ การ รักษา ที่ ดิน นั้น ผลิต
คือ ข้อ ความ ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และ ข้อ ๑๕
แห่ง พระราชบัญญัติ นี้ แล้ว ให้ นับ ว่า เป็น ใช่ ไม่ได้ ฤๅ เป็น เหมือน
ไม่มี อำนาจ ใน ที่ นั้น เลย ถ้า รัฐบาล ขอ ให้ ค้า ที่ มี อำนาจ บัง คับ
คั้น พริก ภาย ใน ข้อ นี้ แล้ว เมื่อ ไต ก็ ให้ ค้า ตัด ดิน ได้ ตาม ความ
ข้อ นี้ เหมือน นั้น แล้ว แต่ ให้ ค้า ตัด จัก การ ขาย ทอด ตลาด ที่ ดิน นั้น ด้วย
เมื่อ ขาย แด่ ไต เงิน มา หัก ไซ้ ค่า ธรรมเนียม แต่ ค่า ไซ้ ด้อย ใน การ
นั้น เด็ด เจ็ด แล้ว เงิน เหลือ เท่า ไต ให้ คืน ให้ แก่ มี ช้าง เท่านั้น

หมวดที่ ๔

ว่าด้วย การ ที่ ทำให้ สำเร็จ ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้

ข้อ ๑๗ การ ที่ จำ เปน จะ ต้อง ทำให้ สำเร็จ โดย เร็ว ที่ จะ ทำ
ได้ นั้น คือ เมื่อ มี ช้าง รอง ข้อ แล้ว ให้ เจ้า พนักงาน ออก หนึ่ง สัปดาห์

สำหรับที่ ฎา โฉนดที่ดินที่มิชชังถืออยู่ในเวลานี้ ในชื่อของมิชชัง
 ฎา ในชื่อของผู้อื่นถือไว้แทนมิชชัง ไม่เลือกว่าที่ดินเหล่านี้
 จะได้ถือ มาตามความที่กำหนดไว้ ในหนังสือสัญญาฎาตาม
 วิธีที่คนในบึง คัม สยาม มีอำนาจถือที่ดินได้

ข้อ ๑๘ เพราะว่า การต่อไป ภายหน้า จะอนุญาตให้ มิชชัง ถือ
 ที่ดินได้ แต่เพียงใน ชื่อของ มิชชัง อย่าง เดียว เท่านั้น หนังสือ
 สำหรับที่ ฎา โฉนดที่ดิน ซึ่ง ก่อร่าง มาใน ข้อก่อนนี้ จึงให้ มีชื่อ
 ของ มิชชัง เท่านั้น

การทำหนังสือสำหรับที่ ฎา โฉนดที่ดินนั้น ให้เป็นไป ตามกฎหมาย
 ที่ใช้ อยู่ใน การ ออก หนังสือ สำหรับที่ให้แก่คนใน บึง คัม ไทย แต่
 ให้มีชื่อ สถานที่ วัด บาด หลวง สถานที่ พัก ฎา ที่ ตั้ง สอน สำเนา
 ชุดแต่ว่าที่ดินจะขึ้น อยู่ สถานที่ นั้น ๆ

ข้อ ๑๙ จน ถึง เวลาที่ จะ มอบ หนังสือ สำหรับที่ ฎา โฉนดที่ดินใหม่
 ให้เสร็จแล้ว บรรดาที่ดินใน ระหว่าง มิชชัง กับ คนใน บึง คัม ไทยใน
 การ ที่ เกี่ยว กับที่ดิน แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด ที่ มิชชัง ร้องไว้ ก่อน วัน ออก พระราช
 บัญญัตินี้ ให้ อยู่ใน อำนาจ ศาล คดีต่าง ประเทศ คดี ทั้งหลายที่ เป็น
 ก็น ค้าง อยู่แต่ก่อนใน ศาลอื่น ๆ ให้ย้าย มาว่าใน ศาล คดีต่าง ประเทศ
 ใน คดีเช่นว่ามานี้ เรื่องใด ๆ ให้ มิชชัง ได้รับความ ประโยชน์ ตามที่
 พระราชทานไว้ใน พระราช บัญญัตินี้

ข้อ ๒๐ ณ วันที่ ๑ มกราคม ทุกปี ให้ บิณฑบาต ฎาภิกรวิโ
 ชาปอดศตติโก ยื่น รายงาน ต่อ เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย แด
 กระทรวงนครบาล ตาม เนื้อ ที่ ซึ่ง อยู่ใน กระทรวง นั้น ให้ มี ข้อ
 ความ บริบูรณ์ ชัด เจน ใน เรื่อง ที่ ดิน ซึ่ง ได้ เปลี่ยน แปลง ไป ใน ระหว่าง ปี
 ที่ ต่อ มา คือ

อย่าง ที่ ๑ ว่า ด้วย การ ที่ ตั้ง ฎาภิกร อชน สถาน วัด ฆาตหลวง แด สถาน
 พัก สอน สำนานา

อย่าง ที่ ๒ ว่า ด้วย ได้ ที่ ดิน มา ใหม่ อีก ฎาภิกร ที่ ดิน ไป

แต่ ให้ ยื่น บานูชี ตาม แบบ มี จำนวน ที่ ดิน ซึ่ง เปลี่ยน แปลง ไป ให้
 เห็น ว่า มี ที่ ดิน มี ซึ่ง ฤช อยู่ใน เมือง ไต เท่า ไต ทุก เมือง

ข้อ ๒๑ จะ มี ประกาศ ต่อ ไป ใหม่ อีก ฉบับ หนึ่ง สำหรับ ที่ จะ จัด

การ ให้ ตก ลง ว่า ประโยชน์ ที่ มี ซึ่ง จะ ได้ แด จะ ต้อง ทำ ตาม พระบรม
 ราชานุญาต ใน พระราช บัญญัติ นี้ จะ ใช้ ไป ถึง ที่ วิกรวิชาโต ชาปอด
 ศตติโก แห่ง หนอง แฉง นั้น ด้วย

ข้อ ๒๒ ให้ ทำ คำ แปร พระราช บัญญัติ นี้ ไว้ เปน ภาษา อังกฤษ

สำหรับ คิด กับ พระราช บัญญัติ นี้ ด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ เปน
 วันที่ ๑๔๘๙ ใน รัชกาล บัคยุบนี้

บัญชีที่ ๑

รายชื่อ วัด ฆราวาสสถาน พักแדתั้ง สอน สำนาน
ของ วิชาการาโต อารยศคอดิโก แห่ง กรุง เทพ ๗

เมือง	สถาน วัด ฆราวาส	สถาน พัก สอน สำนาน
-------	-----------------	--------------------

(๑) มณฑล กรุง เทพ ๗

๑ กรุง เทพ ๗

๑ วัด บ้าน ญวน สำน เเด็น

๒ วัด บ้าน เขมร สำน เเด็น

๓ วัด บ้าน กุฎี จีน

๔ วัด ฆราวาสสถานน้อย

- ๑ { บาง เขือก หน้ง
- { คตอง มอญ
- ๒ { บาง สะ แก
- { คตาด พุ

๕ วัด ฆราวาส บาง วิก

๖ โรง พยาบาล คตอง พ็ย ยม

๗ โรง เรียน ผู้หญิง ถนน ดี ตม

๒ นครเขื่อนขันธ์

๘ ปาก ดัด

๓ พระ โชนง
(วัด มหา บุคร)

๓ สุ่มทปรากการ

๙ ปาก น้ำ

๔ ชาญบุรี⁵⁶⁶

๑๐ ตำ ทราย ข้า เกอข ตำ ตุก กา

๕ มีนบุรี

๑๑ หัวจรเข้

(๒) มณฑล ปาจิณบุรี

๖ ฉเชิงเทรา

๑๒ คดอง ตื่น เบ็ด

๔ นคร เมือง เขตร์

๑๓ ปากคดอง ท่าลาด

๕ บ้านโพ

๑๔ ท่าเกวียน (เมืองพนม)

(๒)

เมือง	สถานที่ วัด ฆาต หลวง	สถานที่ พัก สอน ตำรา
-------	----------------------	----------------------

๗ ปาจิณบุรี

๑๕ ปราจิณ

๑๖ โศก วัด

๖ หาด สะแก

๗ ตง กระทุง ยาม

๘ ประจันตคาม

๘ นคร นายก

๑๗ บ้าน เหล่า

๑๘ หัว กระบือ (ข้าเถอ ของครักษ์)

๙ ชดบุรี

๑๙ บาง ปลา สร้อย

๙ โศก กระ เหยียง

๑๐ พนัศนิคม

๒๐ พนัศ

๒๑ หัว ไม้

(๓) มณฑล นคร ไชยบุรี

๑๑ นคร ไชยบุรี

๒๒ ท่าคา

๑๐ หนอง หิน

- ๑๒ สุพรรณบุรี ๒๓ ดื่อง ฟี่ น้อย ๑๑ ทุ่ง น้อย
 ๑๒ บ้าน ดอน
 ๑๓ มดแดง
- ๑๓ สมุทรสาคร ๒๔ ท่าจีน
- (๔) มณฑลกรุงเก่า
- ๑๔ กรุงเก่า ๒๕ ชัยุทธยา (คลองตะเคียน) ๑๔ บ้านแดง(อำเภอ
 เสนา น้อย)
 ๑๕ เจ้าเจ็ด
- ๒๖ เกาะใหญ่
- ๒๗ บ้าน ปตาย นานปากคลอง เจ้าเจ็ด
- (๓)

เมือง	สถาน วัด บาด หลวง	สถาน พัก สอน ตำตูลา
๑๕ สระบุรี	๒๘ ดอน พุด	๑๖ แก่ง คอย
๑๖ สิงห์บุรี	๒๙ บ้าน แบ่ง	
(๕) มณฑลราชบุรี		
๑๗ ราชบุรี	๓๐ บาง นก แหวก	
	๓๑ โรงเรียนนักบวช	
	๓๒ วัด เพดง (อำเภอ แม่ น้ำ ช่อม)	๑๗ เขา หาด

- ๓๓ โศก มต ตะนอย
- ๓๔ ตอน กระเบื้อง
- ๓๕ ทำว่า (อำเภอ พระแท่น)

- ๑๘ กาญจนบุรี ๓๖ ทำม่วง (อำเภอ วังฆนาย)
- ๑๙ ส้มุกสังคราม ๓๗ แม่กดอง

(๖) มณฑล นครสวรรค์

- ๒๐ นครสวรรค์ ๓๘ ปากน้ำโพ (เกาะญวน)

(๗) มณฑล จันทบุรี

- ๒๑ จันทบุรี ๓๙ จันทบูร
- ๔๐ ปากน้ำจันทบูร
- ๔๑ บ้านยาว (อำเภอ พตว)
- ๔๒ ทำใหม่

บัญชีที่ ๒

รายชื่อเมือง ซึ่งวิภาวโธ อาปอดคอดิโก แห่งกรุงเทพฯ มีอำนาจที่จะถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชัน มีจำนวนที่ดินประมาณว่ามีอยู่แล้ว ในวันที่ออกพระราชบัญญัตินี้

- ๑ มณฑลกรุงเทพฯ ๑ จังหวัดกรุงเทพฯ ๔๐๒ ไร่
- ๒ นครเขื่อนขันธ์ ๓๕ ”
- ๓ ส้มุกปรวการ ๔๐ ”

	๔	ธัญบุรี	๑๐๐	ไร่	
	๕	มีนบุรี	๕๐๐	”	๑,๐๗๗ ไร่
๒		มณฑลปทุมธานี			
	๖	นเรศวร	๘,๗๗๕	ไร่	
	๗	ปทุมธานี	๑,๓๒๕	”	
	๘	นครนายก	๒๙๕	”	
	๙	ชลบุรี	๑๒,๓๗๗	ไร่	๒๒,๗๗๒ ไร่
๓		มณฑลนครราชสีมา			
	๑๐	นครราชสีมา	๑,๙๗๐	ไร่	
	๑๑	สุพรรณบุรี	๓๕๐	”	
	๑๒	สมุทรสาคร	๑๕๐	”	๒,๔๗๐ ไร่
๔		มณฑลกรุงเก่า			
	๑๓	กรุงเก่า	๑,๒๙๙	ไร่	
	๑๔	สระบุรี	๑๖๐	”	
	๑๕	สิงห์บุรี	๑๖๔	”	๑,๖๒๓ ไร่
๕		มณฑลราชบุรี			
	๑๖	ราชบุรี	๑๑,๖๑๗	ไร่	
	๑๗	กาญจนบุรี	๕๐	”	
	๑๘	สมุทรสงคราม	๘๓๕	”	๑๒,๕๐๑ ไร่
๖		มณฑลนครสวรรค์			
	๑๙	นครสวรรค์	๑๒	ไร่	
๗		มณฑลจันทบุรี			
	๒๐	จันทบุรี	๒๑๕	”	
		รวม	๔๐,๖๗๐	ไร่	

ประกาศ

พระราชทาน อำนาจพิเศษ
แก่ บริษัท บาง กอก ซีดี แบล็ก ทุน จำกัด

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็นแก่เห็นอกระหม่อมว่า พระสรวพ การ หิริญกิจ หลวง โสภณ เพ็ชรรัตน์ หลวง ประสาร อักษรพรรณ ชุนศรีวิงราช จันยูน กิมฮวด จันกัณหวนฮวด จันยูนหวนเฮง รวม ๗ ด้วยกัน ได้ทำฎาขึ้น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ขอ รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ตั้ง บริษัท มีนามว่า บริษัท บาง กอก ซีดี แบล็ก ทุน จำกัด

ทรง พระราชดำริที่เห็น ชอบด้วยแล้ว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ผู้ที่ กล่าว นาม มาแล้ว แต่ บรรดาผู้ที่ จะสืบ การ ของ บริษัท แทน คน เหล่า นั้น หรือ ที่ จะได้ เข้า เป็น สมาชิก ใน บริษัท ร่วมกัน กับ คน เหล่า นั้น ต่อไป ชำนาญ ตาม ลักษณะ ที่ได้ กล่าวต่อไป นั้น มีอำนาจ ตั้ง กนช เป็น บริษัท มีนามว่า บริษัท บางกอกซีดี แบล็ก ทุน จำกัดบริษัท หนึ่ง แต่ ให้ มีอำนาจ แดกรวมสิทธิ์ อันชอบด้วยน้ำที่ แด ขอ บังคับ ต่าง ๆ ดัง ต่อไป นี้ คือ

ว่าด้วยการ ทดไป

ข้อ ๑ ความว่า ด้วย นามแต่ชาติ แต่ที่ ว่า การ ของ บริษัท ซึ่งได้ จัด ทะเบียนแล้ว แด ความ มุ่ง หมาย ของ บริษัท แด ความ

บริษัท รับชอบ แต่จำนวนเงินทุน ของ บริษัท นั้น มีแจ้ง เป็น หลักฐาน อยู่ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ซึ่งมี ต่อท้าย ประกาศ นี้

ข้อ ๒ เมื่อ ก่อน จะลง มือ ทำการ ตาม อำนาจ ที่ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ พระราช ทาน โดย ประการ นี้ ผู้ ที่ ลง ชื่อ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท คง จัด ให้ มี คน ลงชื่อ รับ ถือ หุ้น ของ บริษัท จนครบ แต่ ได้ คง จำหน่าย หุ้น นั้น จนครบ แต่ได้ เรียก เงิน ค่า หุ้น มาไว้ แล้ว ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ละ ๒๕ แห่ง ราคา ประจำ หุ้น ทุก ๆ หุ้น นั้น ด้วย

ถ้าจะ ต้อง กล่าวถึง จำนวนเงินทุนที่กำหนดไว้ สำหรับ บริษัท ในใบ ตระหมาย ไป ประกาศ แต่ หนังสือ อย่างใด ๆ ที่มี จาก บริษัท ต้อง ชี้แจง จำนวน เงิน ที่ได้ ส่ง แก่ บริษัท ไว้ แล้ว เป็น ส่วน แห่ เงิน ทุน นั้น ด้วย ทุก ครั้ง

แต่ เมื่อ ก่อน ที่ จะลง มือ ทำการ ตาม อำนาจ ที่ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ พระราช ทาน โดย ประการ นี้ ผู้ ที่ ลง ชื่อ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ต้อง จัด ทำ หนังสือ สำคัญ ดังจะ กล่าว ต่อ ไป นี้ ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตร ธิการ คือ

๑ ข้อ บังคับ สำหรับ บริษัท ที่ได้ เรียก เรียง ขึ้น โดย ชอบ ด้วย ลักษณะ ประกาศ พระราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้

๒ รายงาน ลงชื่อ ผู้ ที่ ได้ ลงชื่อ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท นั้น เป็น สำคัญ ชี้แจง ว่า มี คน ลงชื่อ รับ ถือ หุ้น ของ บริษัท แต่ ได้ คง จำหน่าย หุ้น นั้น จน ครบ แล้ว แต่ได้ มี คน นำตัว เงิน ค่า หุ้น ไม่น้อย กว่า ๑๐๐ ละ ๒๕ แห่ง ราคา ประจำ หุ้น ทุก ๆ หุ้น มาส่ง ไว้ แล้ว ด้วย

ข้อ ๓ เมื่อ ได้ กระทำ ตาม บังคับ เช่น ว่า มา แล้ว ให้ ถือ ว่า บริษัท นี้ ได้ ตั้ง ขึ้น เป็น บุคคล ใน กฎหมาย แต่ เป็น ส่วน หนึ่ง ต่าง หาก

จากบุคคลที่เป็นสมาชิกของบริษัท แต่ให้มีอำนาจเป็นเจ้าของ
 กิจทรัพย์สมบัติอื่นเป็นลักษณะแก่การงานของบริษัท แต่ทำการ
 เป็นเจ้าหน้าที่แต่ถูกหุ้นแต่เป็นโจทก์หรือจำเลยในคดีต่าง ๆ ในศาลเจ้า
 กระทรวงคดีใดทุกแห่ง แต่ซึ่งชอบด้วยข้อบังคับในประกาศพระ
 ราชทานอำนาจพิเศษนี้แต่ในหนึ่งคือกำหนดอำนาจของบริษัทนี้

ข้อ ๔ ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ แต่บริษัทแต่
 บรรดาทรัพย์สมบัติที่บริษัทเป็นเจ้าของนี้ ต้องอยู่ในบังคับกฎหมาย
 ดायามที่ใช้อยู่ แต่ที่จะใดตั้งขึ้นต่อไปนั้นทุกประการ

ข้อ ๕ บริษัทต้องพิมพ์ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้กับ
 หนังสือกำหนดอำนาจ แต่ข้อบังคับของบริษัทรวมเป็นเล่มแต่ตั้ง
 ไว้ที่กระทรวงเกษตรราชการตามจำนวนที่เสนาบดีกระทรวงนั้นจะเห็น
 สมควร แต่ถ้าหนังสือใดจะขอหนังสือที่พิมพ์รวมเป็นเล่มนั้น
 ต่อบริษัท ๆ ต้องจ่ายให้ โดยเรียกเอาราคาตามที่บริษัทกำหนดไว้
 แต่อย่าให้เกินกว่าเล่มละบาทหนึ่ง

ข้อ ๖ ห้ามมิให้บริษัทซื้อที่ดินหรือตึกเรือนโรงแต่สมบัติที่เคลื่อน
 จากที่ไม่ได้ในพระราชอาณาเขตร์ นอกจากเฉพาะที่ตองการสำหรับ
 ใช้ในกิจการของบริษัท แต่ห้ามมิให้ซื้อที่ดินหรือตึกเรือน
 โรงต่าง ๆ เพื่อเอาไว้สำหรับขายหรือแลกเปลี่ยนหากำไรในภายหน้า
 ถ้าบริษัทซื้อที่ดินหรือตึกเรือนโรงหรือสมบัติที่เคลื่อนจาก
 ที่ไม่ได้ไว้เมื่อใด บริษัทต้องมีหนังสือแจ้งความให้เสนาบดีกระทรวง
 เกษตรราชการทราบ ภายใน ๓ เดือนตั้งแต่วันที่ซื้อไว้

ข้อ ๗ ถ้าบริษัทให้กู้เงิน โดยเอาที่ดิน หรือ ตึก เรือนในพระราชอาณาเขตไว้เป็นประกัน จะเป็นการให้กู้ตรงจากบริษัท หรือโดยทางใด ๆ ก็ดี หรือเป็นการให้กู้โดยที่บริษัท รับโอนมาจากอื่น ก็ดี ห้ามมิให้คิดค่าดอกเบี้ยในระยะเวลาเงินที่ให้กู้นั้นเกินกว่า ๑๐๐ ละ ๑๕ ต่อปี ถ้าบริษัท กระทบการเดิมด หรือหักเหียง ข้อที่ บังคับไว้ นี้ บริษัท จะ ต้อง ขาด จาก อำนาจ ทุก อย่าง ในการ ที่จะ เรียกเอาค่า ดอกเบี้ยในจำนวนเงิน กู้ ที่ เกี่ยว ของ นั้น

อนึ่ง ในการ ให้กู้เงิน โดย มี ที่ดิน หรือ ตึก เรือนในพระราชอาณาเขต เป็น จำนำ หรือ เป็น ประกัน นั้น ถ้า บริษัท หรือ ผู้ แทน บริษัท มี กรรมสิทธิ์ ชอบ ด้วย กฎหมาย ขึ้น ใน ที่ดิน หรือ ตึก เรือน ราย หนึ่ง ราย ใด โดย ของ เหล่า นั้น ตก มา อยู่ ใน อำนาจ เพราะ ขาด สัญญา จำนำ หรือ ประกัน หรือ บริษัท หรือ ผู้ แทน บริษัท ได้ ยึด ถือไว้ เป็น เจ้า ของ ตาม อำนาจ สัญญา จำนำ หรือ ประกัน ก็ดี บริษัท หรือ ผู้ แทน บริษัท ต้อง รับ ขาย หรือ จำหน่าย กรรมสิทธิ์ ซึ่ง มี อยู่ ใน สัมบัติ เหล่า นั้น เสีย ให้ เสรี ภาย ใน ๓ ปี นับ ตั้ง แล้ว วันที่ สัมบัติ เหล่า นั้น ตก มา อยู่ ใน กรรมสิทธิ์ ของ บริษัท หรือ ผู้ แทน บริษัท

ความ ใน ข้อ นี้ มิ ให้ พัง ถือ ว่า เป็น ความ อนุญาต ให้ บริษัท หรือ ผู้ แทน บริษัท มี อำนาจ เข้ายึด ถือ เป็น เจ้า ของ ที่ดิน หรือ ตึก เรือน เช่น ว่า มา นี้ ด้วย วิธี อย่างอื่น ที่ ผิด จาก ระเบียบ ที่บัญญัติไว้ ในกฎหมาย

ข้อ ๘ ห้ามมิให้ มี ทุนส่วน ใน เงิน ทุน ของ บริษัท ตก อยู่ใน มือ คน ใน บังคับ ต่าง ประเทศ ซึ่ง มี หนังสือ สัญญา ทาง พระราชไมตรี อนุญาต ให้ ใช้ กฎหมาย สำหรับ ชาติ ได้ ใน กรุงสยาม นั้น เป็น เจ้าของ โดยตรง หรือ โดยทาง ใด ๆ มากเกินกว่า ๑ ใน ๓ แห่ง จำนวน เงิน ทุน ที่ กำหนดไว้ สำหรับ บริษัท ถ้า บริษัท มีความ เติมโต กระทำผิด ข้อ ที่ บังคับ ไว้ นี้ ซิน เมื่อใด จะ คืน อำนวย พิเศษ ที่ พระราชทาน ไว้ ตาม ประกาศ นี้ เสีย จาก บริษัท เมื่อ นั้น

ข้อ ๙ ถ้า บริษัท เขา ทรัพย์สิน สัมบัติ ของ บริษัท จำนำ หรือ เป็น ประกัน อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด บริษัท ต้อง นำ ความ จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตราธิการ ทุก ครั้ง แต่ ใน ทะเบียน นั้น ให้ จด ประเภท ทรัพย์สิน สัมบัติ ที่ จำนำ หรือ เป็น ประกัน จำนวน เงิน ที่ กู้ แต่ ข้อ ผู้ รับ จำนำ หรือ เจ้าหนี้ นั้น ไว้ โดยย่อ ด้วย ถ้า ละเลย ไม่ กระทำ ตาม ที่ บังคับ ไว้ นี้ ให้ ถือว่า การ จำนำ หรือ ประกัน นั้น เป็น อัน ไซ ไม่ ได้ ตาม กฎหมาย

ข้อ ๑๐ บริษัท ต้อง มี เงิน สำรอง เพื่อ ชาติ ไว้ จำนวน หนึ่ง เมื่อ ถึง คราว แจก กำไร ทุก ๆ ครั้ง ต้อง ชัก เขา เงิน จาก เพื่อ กำไร ของ บริษัท ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ละ ๑๐ มาบอก เข้า ไว้ ใน เงิน สำรอง จน กว่า เงิน นั้น จะมี จำนวน เท่า ๑ ใน ๓ ของ จำนวน เงิน ทุน เดิม ของ บริษัท

หน้า ๑๘๔

ศก ๑๒๘

เงิน ตำรวจนี้ ถ้าจะใช้หากำไร ต้องเอาไปลงทุนได้แต่ในการ
ที่มีหลักฐานมั่นคงแต่ไม่มีลักษณะเป็นการเสี่ยงทาย เช่นไม่กู้เงิน
ของรัฐบาลหรือไปกู้เงิน หรือหุ้นส่วนของบริษัทที่ได้หากำไร
แจกกันโดยปรกติถึงสามครั้งมาแล้วนั้น เป็นต้น

ข้อ ๑๑ เมื่อถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม แต่วันที่ ๓๐ กันยายน
บริษัทต้องทำบัญชีรายงานตามแบบที่ต่อท้ายนี้ หรือคล้ายกันที่สุด
ที่สามารถจะทำได้นำยื่นต่อกระทรวงเกษตรพาณิชย์ภายใน ๓๐ วัน ถัด
วันกำหนดนี้ไป สำหรับรักษาไว้ฉบับหนึ่งเสมอทุกปี แต่คัด
สำเนาบัญชีนั้นไว้ได้ในที่คนไปมาเห็นได้โดยง่าย ในที่ทำการ
ของบริษัท ทั้งที่จัดทะเบียนรัฐบาลแต่ไม่ต้องจดทะเบียน แห่งละ
ฉบับทุกๆ ตำบล ถ้าสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของบริษัทคนใดจะ
ต้องการสำเนาบัญชีรายงานนี้ บริษัทต้องยอมให้ โดยเรียกเอา
ราคาไม่เกินกว่าฉบับละ ๕๐ สตางค์

ว่าด้วยหุ้นแต่ผู้ถือหุ้น

ข้อ ๑๒ บรรดาหุ้น (แชร์) ของบริษัท ที่บริษัทจะจำหน่าย
ให้บุคคลรับไปเป็นผู้ถือหุ้น ต้องให้ได้รับตัวเงินครบตามราคา
ประจำหุ้นนั้นเสียก่อนจึงจำหน่ายได้

ข้อ ๑๓ หุ่น (แชร์) ของ สมาชิกใน บริษัททุกคนนั้น ต้อง ถือ
 ว่าเป็นสมบัติ อัน พึ่ง เคลื่อน จาก ที่ใด แต่ใช้ โอน ต่อกันได้ ตาม
 ข้อ บังคับ ที่ กำหนดไว้ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษนี้
 แต่ต้องมี เลข ประจำ หุ่น ทุก ๆ หุ่น เป็น สำคัญ

ข้อ ๑๔ ใบ สำคัญ คู่ มือ สำหรับ การ ถือ หุ่น ทุก ฉบับ ต้อง มี ตรา
 ของ บริษัท ประทับ เป็น สำคัญ แต่ ต้อง มี คำ ชี้แจง ชื่อ สมาชิก ผู้ ถือ
 หุ่น แล เลข ลำดับ ประจำ หุ่น ที่ ก่อไว้ใน ใบ สำคัญ นั้น

ข้อ ๑๕ การ โอน หุ่น นั้น ถ้า ยัง ไม่ได้ จัด การ โอน อัน ปรากฏ
 ชื่อ แล ตำบล บ้าน ของ ผู้รับ โอน ลงไว้ ใน สมุด บัญชี ของ บริษัท เป็น สำคัญ
 แล้ว จะ ยก เอา ความ ที่ โอน นั้น มา ใช้ เป็น หลัก ฐาน ต่อ สู้ กับ บริษัท หรือ
 กับ คน อื่น ไม่ได้

ข้อ ๑๖ ถ้า ผู้ใด โอน หุ่น ของ ตน ที่ ชำระ เงิน ค่า หุ่น ยัง ไม่ ครบ
 ไป ให้ แก่ คน อื่น ผู้นั้น ต้อง อยู่ ใน เกณฑ์ เป็น ประกัน จำนวน เงิน ที่ ยัง
 ชำระ ไม่ ครบ นั้น ต่อ บริษัท ต่อ ไป อีก ๒ ปี นับ จาก วันที่ โอน นั้น แต่ ห้าม

๑ มิให้ สมาชิก คนใด ที่ ออก จาก บริษัท แล้ว มี ส่วน ต้อง รับ ใช้
 ใน บรรดา หนี้สิน หรือ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท ที่ มี ขึ้น ใน ภาย หลัง เวลา
 ที่ ผู้ หนึ่ง ชาติ จาก สมาชิก

๒ มิให้สมาชิกคนใดที่ออกจากบริษัทแล้ว มีส่วนต้องใช้เงินหมุนเวียนของบริษัท นอกจากเมื่อมีเหตุจำเป็น เช่น เมื่อศาลเห็นว่าบรรดาสมาชิกที่ยังอยู่ในบริษัทนั้น ไม่มีความสามารถที่จะออกเงินใช้หมุนเวียนนั้นได้ตามข้อบังคับในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ แต่ตามหนังสือกำหนดข้อบังคับของบริษัท

ข้อ ๑๗ ถ้าในข้อบังคับของบริษัทมีอนุญาติให้ทำได้ ให้บริษัทมีอำนาจออกใบสำคัญ คือแชร์วอแรนต์ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าใบเสร็จสำหรับหุ้น) เป็นใบเสร็จสำหรับหุ้นที่ได้ชำระเงินครบแล้ว มีตราของบริษัทประทับเป็นสำคัญ แต่มีคำชี้แจงไว้ว่า ผู้ถือใบเสร็จสำหรับหุ้นเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในจำนวนหุ้นที่กล่าวไว้ในใบเสร็จนั้น

หุ้นอย่างนี้ ถ้าจะโอนกันเป็นแต่มอบใบเสร็จสำหรับหุ้นให้แก่กันก็ใช้ได้

ข้อ ๑๘ ถ้าในข้อบังคับของบริษัทมิได้กำหนดไว้อย่างใดอย่างหนึ่งให้ถือว่าผู้ถือใบเสร็จสำหรับหุ้นนั้น มีหลักฐานสมควรเป็นสมาชิกในบริษัทได้ทุกคน แต่จะเป็นสมาชิกอย่างมีกรรมสิทธิ์เต็มตามอัตราหรือแต่เฉพาะอย่างหนึ่งอย่างใดนั้น ต้องแล้วแต่ที่กำหนดไว้

ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท แต่ห้าม มีให้ สมาชิก อย่าง นี้ มีกรรมสิทธิ์
 ที่ จะ รับ ตำแหน่ง เป็น ผู้อำนวยการ หรือ เป็น ผู้จัดการ ของ บริษัท โดย
 อาศัย เหตุ ที่ เป็น ผู้ มี หุ่น มาก ตาม จำนวน ที่ มี แจก ใน ใบ เสรี จ สำหรับ
 หุ่น ถึงแม้ ว่า ข้อ บังคับ ของ บริษัท จะ กำหนดไว้ ว่า ผู้ ที่ ถือ หุ่น มาก
 เช่น นั้น ควร จะ รับ ตำแหน่ง นั้น ๆ ได้ ก็ ให้ เป็น ไม่ได้

ข้อ ๑๙ บริษัท ต้อง จัด ให้ มี สุ่มด บัญชี สำหรับ จด รายงาน แด ชื่อ
 สมาชิก ของ บริษัท ไว้ เป็น หลักฐาน ข้อ ความ ที่ ต้อง จด นั้น ดังนี้

๑ ชื่อสมาชิก คำบถ บ้าน ทาง ทำมาหากิน ถือ หุ่น อยู่ กี่ หุ่น
 เลข ลำดับ ประจำ หุ่น ๆ ได้ ได้ ส่ง เงิน ค่า หุ่น ไว้ แล้ว เท่าใด หรือ มี
 สัญญา พิเศษ ให้ นับ ว่า หุ่น ที่ ถือ นั้น เป็น หุ่น อย่าง ที่ ได้ ส่ง เงิน ค่า หุ่น ไว้ แล้ว
 แด เป็น เงิน เท่าใด

๒ วันที่ จด ชื่อ เป็น สมาชิก ใน สุ่มด บัญชี ของ บริษัท

๓ วันที่ ออก จาก สมาชิก ใน บริษัท

ข้อ ๒๐ เมื่อ จะ ขอ กใบ เสรี จ สำหรับ หุ่น รายใด บริษัท ต้อง ถอน ชื่อ
 ผู้ ที่ ถือ หุ่น นั้น ออก เสีย จาก สุ่มด บัญชี สมาชิก ทุก แห่ง ผู้ นั้น ได้
 ขาด จาก สมาชิก ของ บริษัท ตั้ง แต่ วัน นั้น แล้ว ให้ จด รายงาน ลง ไว้ ใน
 สุ่มด นั้น ดังนี้

๑ ความว่าได้ ออกใบเสร็จ สำหรับ หุ่น

๒ เป็น จำนวน กี่ หุ่น มี เลข ประจำหุ่น เท่าไร

๓ วันที่ ออกใบเสร็จ สำหรับ หุ่น

ข้อ ๒๑ ผู้ที่ ถือใบเสร็จ สำหรับ หุ่น ย่อม มี อำนาจ ที่ จะ ขอ

ให้ บริษัท จดชื่อ เป็น สมาชิก ใน สโมสร บานูชี สมาชิก แต่ ต้อง นำใบเสร็จ

สำหรับ หุ่น มา ส่งคืน ให้ บริษัท ถอน จาก บานูชี เดี่ยว ก่อน แต่ ต้อง

ปฏิบัติ ให้ ถูกต้อง ตาม ข้อ บังคับ ของ บริษัท ใน ส่วน นั้น

ถ้า บริษัท ยอม จดชื่อ ผู้ ถือใบเสร็จ สำหรับ หุ่น คนใด คนหนึ่ง

ลงใน บานูชี สมาชิก โดยไม่ได้รับ ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น ของ คน นั้น

มา ถอน จาก บานูชี เดี่ยว ก่อน ความ เด็ด หาย ที่ บุคคล ผู้ ไตๆ จะ พังได้

รับ เพราะ ความ ตะเลย ของ บริษัท เช่น นั้น ต้อง เป็น ภัย อยู่ กับ บริษัท ทั้งสิ้น

ข้อ ๒๒ สโมสร บานูชี ชื่อ สมาชิก นั้น ต้อง ให้ สมาชิก ของ บริษัท มี

อำนาจ ครอบครอง ใน ระหว่าง เวลา ที่ บริษัท ทำการ ตาม ขรรคมตา

ได้ เดิมขอ แต่ บริษัท จะ ตั้ง ข้อ บังคับ ที่ สัมควร แก่ การ ใน ส่วน นี้ ก็ได้

แต่ จะ เห็น สัมควร งด การ เปิด บานูชี นี้ไว้ เป็น ครั้ง คราว

ซึ่ง รวมกัน ทั้ง ปี ไม่เกิน กว่า ๓๐ วัน ก็ได้

ข้อ ๒๓ ถ้า ใน การ ทำ บานูชี ใน สโมสร บานูชี ชื่อ สมาชิก ที่

บริษัท รักษา อยู่ นั้น มี การ จดชื่อ หรือ ตะเวน ไม่ จดชื่อ บุคคล ผู้ ไตๆ

โดย เป็น ออกรับเอง หรือ โดย เหตุอื่น ไม่ สัมควร ก็ได้ หรือ ตะเลยไว้ ให้

เห็น ช้า เกิน กว่า สุ่มควร ใน การจด หรือ ถอน ชื่อ บุคคล ผู้ ที่ ชำค
 จาก สุ่มชิก ของ บริษัท แถว กัด เมื่อ มี เหตุ ชั้น เช่น นี้ ให้
 บุคคล หรือ สุ่มชิก ที่ ไตร ครอบ ความ เตอต รอน หรือ สุ่มชิก คนใด ของ
 บริษัท หรือ บริษัท เอง มี อำนาจ ร้อง ต่อ ศาล ขอ ให้ ศาล มี คำ สั่ง
 ให้ เปลี่ยน แกะ ชื่อ ความ ใน สุ่มค ภาณูชัน นี้ ให้ ถูก ต้อง

ศาล จะ ยก คำ ร้อง แด บังคับ ให้ ผู้ ร้อง เสีย ค่า ฤชา หรือ ไม่ ต้อง
 เสีย ก็ได้ หรือ ถ้า ศาล เห็น เปน ที่ พอใจ ว่า คำ ร้อง นั้น ชอบด้วย ยุติธรรม
 ศาล จะ มี คำ สั่ง ให้ เปลี่ยน แกะ ชื่อ ความ ใน สุ่มค ภาณูชัน นี้ ให้ ถูก ต้อง
 แด บังคับ ให้ บริษัท เสีย ค่า ฤชา ทั้ง สิ้น ทั้ง ค่า เสีย หาย ที่ พัง มี แกะ
 ผู้ ที่ ไตร ครอบ ความ เตอต รอน นั้น ด้วย ก็ได้

ใน ระหว่าง พิจารณา คัด ที่ กัดว่า ใน ชัน นี้ ศาล มี อำนาจ ที่ จะ
 คัด สิ้น ใน บรรดา ชัน อีจาท ที่ เกี่ยว ด้วย กรรมสิทธิ์ ของ คู่ ความ คน
 ใด ๆ ที่ จะ ขอให้ บริษัท จดชื่อ หรือ ทะ เว้น ไม่ จดชื่อ ลง ใน สุ่มค
 ภาณูชัน ชื่อ สุ่มชิก แต่ มี อำนาจ คัด สิ้น ใน บรรดา เรื่อง ที่ จำ เปน หรือ สุ่มควร
 ต้อง คัด สิ้น ใน การ เปลี่ยน แกะ ชื่อ ความ ใน สุ่มค ภาณูชัน นี้ ให้ ถูก ต้อง ได้

ข้อ ๒๔ สุ่มค ภาณูชัน ชื่อ สุ่มชิก ของ บริษัท นี้ ให้ ถือ ว่า เปน พยาน
 ใน ชัน แรก แห่ง ชื่อ ความ ที่ ไตร ครอบ ใน นี้ ตาม ที่ บังคับ หรือ

ข้อ ๒๕ ถ้าข้อบังคับของบริษัทที่ได้ทำไว้แต่เดิม หรือที่
 บริษัทได้มีความตกลงพิเศษเปลี่ยนแปลงใหม่ อนุญาตให้ทำ
 บริษัทตกลงเป็นการพิเศษ คือ จะเพิ่มเงินทุนของบริษัทโดยวิธี
 ทวิจำนวนเงินประจำหุ้น หรือออกหุ้นใหม่ก็ได้ แต่การที่
 จะเพิ่มเงินทุนเช่นนี้ บริษัทต้องได้รับเงินค่าหุ้นเดิมที่ได้จัด
 ทะเบียนแล้ว มาไว้ครบแล้วจึงจะทำได้

ข้อ ๒๖ ถ้าบริษัทได้ตกลงเป็นพิเศษ ในการจะเพิ่มเงิน
 ทุนของบริษัทเช่นนี้แล้ว บริษัทต้องนำความตกลงนั้นไปจัด
 ทะเบียนที่กระทรวงเกษตรธิการ ไว้เป็นหลักฐานภายใน ๑๔ วัน
 ตั้งแต่วันที่ได้ตกลง

ข้อ ๒๗ ถ้าข้อบังคับของบริษัทที่ได้ทำไว้แต่เดิม หรือที่
 บริษัทได้มีความตกลงพิเศษเปลี่ยนแปลงใหม่นั้น อนุญาตให้ทำ
 บริษัทจะตกลงเป็นการพิเศษ คือจะลดเงินทุนลงมาไม่ต่ำกว่า
 ครึ่งจำนวนเดิมก็ได้ เมื่อมีความตกลงพิเศษเช่นนี้ บริษัทต้องนำ
 ความไปจดทะเบียนที่ กระทรวงเกษตรธิการ เป็นหลักฐานภายใน ๑๔ วัน
 ตั้งแต่วันที่ได้ตกลง แต่ต้องประกาศในหนังสือพิมพ์จดหมายเหตุ
 ที่ออกแพร่หลาย ในกรุงสยามด้วย

ข้อ ๒๘ เมื่อได้ประกาศ เรื่อง จะ ถด เงิน ทุนใน หนังสือ พิมพ์ จดหมาย
 เหตุ ดังนี้ แล้ว ถ้า ไม่มี ผู้ใด ส่ง คำคัดค้าน ใน เรื่อง นั้น มา ยัง
 บริษัท ภายใน ๒ เดือน ก็ให้ พัง ถือว่า ไม่มี ผู้ใด คัดค้าน ถ้า
 หาก มี คำคัดค้าน เกิด ขึ้น บริษัท ต้อง จัด การ แก้ไข ให้ ตก ลง กับ
 โดย ใช้ หนังสือ หรือ ทำ ประณาม ให้ เป็น ที่ พอใจ ผู้คัดค้าน จน ถอน คำ
 คัดค้าน นั้น เสีย แล้ว จึง จะ จัด การ ถด เงิน ทุน ของ บริษัท ได้

ว่า ด้วย วิธี จัด การ บริษัท

ข้อ ๒๙ วิธี จัด การ บริษัท นั้น ต้อง ทำ ตาม ระเบียบ ที่ กำหนด
 ไว้ ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท แต่ ถ้า ใน ข้อ บังคับ นั้น มี ข้อใด ๆ ที่ ขัด
 กับ น้ำที่ หรือ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท หรือ ด้มาชิก ของ บริษัท
 ตาม ที่ กำหนด ไว้ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ต้อง ถือ ว่า
 ข้อ ความ เหล่า นั้น เป็น อัน ใช้ ไม่ได้

ข้อ ๓๐ ถ้า บริษัท จะ เปลี่ยน แก้ ข้อ ความ ใน ข้อ บังคับ ของ
 บริษัท กัด หรือ จะ ตั้ง ข้อ บังคับ ขึ้น ใหม่ แทน หรือ เพิ่ม เติม ข้อ บังคับ
 นั้น กัด ต้อง ได้ ความ ตกลง พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท เสีย ก่อน
 จึง ทำ ได้ แต่ ความ ตกลง พิเศษ นั้น ต้อง นำ ไป จด ทะเบียน ที่
 กระทรวง เกษตราชการ เป็น หัก ถูฐาน ภายใน ๑๔ วัน ตั้งแต่วันที่
 ตก ลง

ข้อ ๓๑ เงิน ผล ประโยชน์ที่ แบ่งปัน แจก ตาม ผู้ถือหุ้น นั้น ต้อง เป็น เงิน กำไร ที่ เกิด จาก กิจ การ ของ บริษัท อย่าง เดียว

ข้อ ๓๒ ภายใน ๖ เดือน ตั้งแต่วันที่ ได้ ทำการ จด ทะเบียน ตาม ที่ได้ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๒ บริษัท ต้อง มี การ ประชุมใหญ่ ที่ สมาชิก ของ บริษัท มา ประชุม พร้อม กัน ได้ ทุกคน แต่ ต้อง มี การ ประชุม เช่น นั้น ไม่น้อย กว่า ปี ละ ครั้ง เดิมช ทุก ปี

ข้อ ๓๓ เมื่อ มี สมาชิก ที่ถือหุ้น ไม่น้อย กว่า ๑ ใน ๕ ของ จำนวน หุ้น ทั้งหมด ที่ บริษัท ออก อยู่ แล้ว พร้อม กัน มี หนังสือ ขอ ให้มีการ ประชุม พิเศษ บริษัท ต้อง นัด ประชุม ให้ตาม ประสงค์ ใน หนังสือ ที่ ขอ ให้ มีการ ประชุม นั้น ต้อง บอก เรื่อง ที่ จะ ให้ ที่ ประชุม ปรึกษา ได้ ให้ ถัด ถวน

ข้อ ๓๔ ใน การ ออก คะแนน ความ เห็นใน ที่ ประชุม นั้น ถ้าใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท มี ไว้ว่า สมาชิก ที่ จะ มี อำนาจ ออก ความ เห็น ได้ จำต้อง เป็น ผู้ถือหุ้น มาก ถึง ที่ กำหนดไว้ ใน ข้อ บังคับ เท่า ไฉน เช่น นั้น ก็ ให้สมาชิก ที่ถือหุ้น อยู่ น้อย กว่า ที่ กำหนด นั้น มี อำนาจ รวม กัน จน มีจำนวน หุ้น มาก ถึง ที่ กำหนด แล มอบ ฉันทะ ให้สมาชิก ใน พวก เดียว กัน คนหนึ่ง เป็น ผู้ ประชุม ถึง คะแนน ความ เห็น แทน ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท ได้ ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๕ ถ้า บริษัท จะ ทำ ความ ตก ดง ด้วย เรื่ อ ง ไ ต ๆ เ ป น การ พิ เ ศษ
ของ มี จ ริ ต ง น

ของ เ ห รื่ อ ง ชั น ปร ถ ก ข า ใน ที่ ปร ถ ชุ ม ไ ห ว ของ บ ริ ช ท ใน ห ม า ย นั ด

ให้ ส ม า จิ ก ที่ ห ด ย มา ปร ถ ชุ ม นั น ตอ ง ระบุ เรื่ อ ง ที่ จะ ปร ถ ก ข า ไ ว
โดย ช ด เ ฉ น ส ม า จิ ก ที่ จะ อ อ ก ค ว ม เ ห็ น ไ ต ตอ ง เ ป น ผู้ ที่ มี อ น า จ อ อ ก
ค ะ น แ น น ค ว ม เ ห็ น ไ ต ใน ที่ ปร ถ ชุ ม ของ บ ริ ช ท ส ม า จิ ก ที่ มา เ ห ง ไม่ ไ ต
จะ ม อ บ ฉ น ท ะ ให้ ค น อื น แ ท น ก็ ไ ต แต่ การ ม อ บ ฉ น ท ะ นี้ ตอ ง แ ต ว แ ต
ก ก ร ห ม า ย หรือ ช อ บ ง ค ม ของ บ ริ ช ท อ นุ ญ า ต จั ง ทำ ไ ต ค ว ม ต ก ด ง นั น
ตอ ง มี ค ะ น แ น น ของ ผ่ า ย ที่ เ ห็ น ช อ บ มาก ก ว ่า ผ่ า ย ที่ ไม่ เ ห็ น ช อ บ ส อ ง เ ท ่า
จั ง จะ ใช้ ไ ต เมื่ อ ทำ พิ ช ชั น แ ร ก ต ง นั น แ ล ว กั ด วั น ปร ถ ชุ ม นั น ไป ไม่
เรื่ อ ก ว ่า ๑๔ วั น แ ล ม ไม่ ช ่า ก ว ่า เ ต อ น ค รั ง ตอ ง มี การ ปร ถ ชุ ม ไ ห ว
ต ง นั น ส ำ ห ร ึ บ ส อ บ ค ว ม ที่ ต ก ด ง นั น อื ก ชั น หนึ ง ใน ห ม า ย นั ด ปร ถ ชุ ม
ค รั ง ห ล ง นั น ตอ ง ระบุ ค ว ม ที่ ต ก ด ง นั น โดย เ ต ม แ ต ถ้า ใน ที่
ปร ถ ชุ ม ค ร ว ห ล ง นั น มี ค ะ น แ น น ค ว ม เ ห็ น ของ ผู้ ที่ มา ปร ถ ชุ ม เ ห ง แ ต
ของ ผู้ ที่ รั บ ฉ น ท ะ แ ท น ค น อื น ยั น เ ห็ น ช อ บ ตาม ค ว ม ที่ ต ก ด ง นั น
มาก ก ว ่า ค ะ น แ น น ของ ผู้ ที่ ไม่ เ ห็ น ช อ บ ๒ เ ท ่า ก็ ให้ กั ด วั น ค ว ม
ต ก ด ง นั น เ ป น อ นั ไ ช้ ไ ต

ข้อ ๓๖ บริษัท ต้อง ทำ บ า ญ ชี งบ ร า ย ไ ต ร า ย เ ลี ย ของ บ ริ ช ท
เ ล ม อ ท ก ปี อย่ า ง น อ ย ที่ ส ุด ตอ ง ทำ บ ั ต ะ ค ร ง ใน เ ว ล า ที่ สั น ปี

หน้า ๑๙๔

ปก ๑๒๘

ข้อ ๓๗ เมื่อได้ทำบัญชีงบรายได้รายจ่ายขึ้นแล้ว บริษัทต้องส่งพนักงานสำรวจบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนภายใน ๒ เดือนสำหรับตรวจสอบว่าบัญชีนั้นได้ทำขึ้นโดยถูกต้องทุกอย่าง แดงชื่อเป็นพยานไว้ในนั้นเป็นสำคัญ

ข้อ ๓๘ ภายใน ๓ เดือนตั้งแต่วันที่ได้ทำบัญชีงบรายได้รายจ่ายของบริษัท ๆ ต้องเอาบัญชีนั้นออกแสดงในที่ประชุมใหญ่ของบริษัท ขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยแล้วรับรองให้เป็นอันใช้ได้

ข้อ ๓๙ ให้สมาชิกแต่เจ้าหนี้ของบริษัทมีอำนาจเรียกเอาบัญชีงบรายได้รายจ่ายนั้นได้ทุกคน โดยต้องให้ค่าธรรมเนียมแก่บริษัทฉบับละ ๒๕ สตางค์

ข้อ ๔๐ บัตรหมายแต่ใบประกาศแจ้งความแต่หนังสือต่าง ๆ ที่จะต้องส่งไปยังบริษัทนั้น ถ้าเขาไปส่งยังที่ทำการของบริษัทตำบลที่ใดเขตทะเบียนแล้ว หรือส่งทางไปรษณีย์อย่างหนังสือฝากที่จดทะเบียนไปรษณีย์เป็นสำคัญ สักหลังถึงบริษัท ณ ที่ทำการตำบลนั้นก็ใช้ได้

ข้อ ๔๑ บริษัทต้องมีสมุดสำหรับจดรายงานความตกลงแต่การต่าง ๆ ที่ได้ทำในที่ประชุมของบริษัท แต่ในที่ประชุมผู้ช่วยการหรือผู้จัดการของบริษัทไว้ทุกครั้ง

ศก ๑๒๘

หน้า ๑๙๕

ข้อ ๔๒ ที่ นำ ส่วน ที่ ทำ การ ของ บริษัท ต้อง มี บาย ช้อ บริษัท
 กับ คำ ค่อ ท้าย ว่า ทุน จำกัด เป็น ภาษา ไทย อ่าน ได้ ชัด เขียน หรือ บิด ได้
 เป็น สำ คัญ ทุก คำ บด แต่ ให้ มี ช้อ เช่น นั้น เป็น ภาษา ไทย ประจำ
 ตวง ตรา ของ บริษัท สำหรับ ประทับ ใน สรรพ หนังสือ แจง ความ
 หนังสือ เอก สาร แด บานชี แต่ ตัว โใบ เดรัจ แด หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะมี
 จาก บริษัท ทุก ฉบับ

ว่า ด้วย โใบ ทุน ช่ว ทุน บริษัท (ดี เบน เซอร์)

ข้อ ๔๓ ถ้า บริษัท จะ ออก โใบ ทุน ต้อง ได้ รับ ความ ตก ลง
 พิเศษ ใน ที่ ประชุม ใหญ่ ของ บริษัท ตาม วิธี ที่ ก่อร่าง ไว้ ใน ข้อ ๓๑ แด
 จึง จะ ทำ ได้

ข้อ ๔๔ จำนวน เงิน ที่ จะ ทุน ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า จำนวน
 เงิน ทุน ของ บริษัท ที่ ผู้ ก่อ ทุน ได้ ชำระ ไว้ แด ถ้า บานชี บ ราย
 ได้ รว ย แจง ของ บริษัท คราว สด ท้าย มี ปราบ กว ว่า บริษัท คง มี ทรัพย์
 สัม บต เป็น ราคา น้อย กว่า จำนวน เงิน ทุน ที่ ได้ ชำระ กัน ไว้ แด เช่น นั้น
 จำนวน เงิน ที่ จะ ทุน ออก โใบ ทุน ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า ราคา ทรัพย์
 สัม บต ของ บริษัท ที่มี แจง อยู่ ใน บานชี นั้น

ข้อ ๔๕ จำนวน เงิน ประจำ โใบ ทุน นั้น ต้อง ไม่ ต่ำ
 กว่า ๕๐ บาท แต่ ผู้ ที่ ก่อ โใบ ทุน ต้อง เขาใจ ว่า ต้อง ได้ ส่ง เงิน
 ครบ ตาม จำนวน โใบ ทุน แด จึง จะ นับ ว่า มี อำนาจ เป็น ผู้ ก่อ โใบ ทุน
 นั้น ได้

ข้อ ๔๖ บรรดาหนังสือ ประกาศ

แต่หนังสือ พรรณนา การ

สำหรับ ชักชวน ให้ คน ทั้งหลาย ลง ชื่อ

รับ ถือ ใบ กู้ เงิน ของ บริษัท นั้น

ต้อง มี ข้อ ความ ดัง นี้ ทุก ฉบับ คือ

๑ จำนวนเงิน ที่ จะ กู้

๒ จำนวน ใบ กู้ ที่ จะ ออก

๓ จำนวน เงิน ประจำ ใบ กู้

๔ อัตรา ดอก เบี้ย

๕ วิธี แต่ กำหนด เวลา ที่ จะ ไถ่ ใบ กู้

๖ ถ้า บริษัท ได้ ออก ใบ กู้ แล้ว บริษัท ยัง เป็น หนี้ เงิน ตาม ใบ

กู้ เหล่า นั้น อยู่ เท่าไร

๗ บริษัท จะ ออก ใบ กู้ ทอด ตลาด เป็น ราคา ฉบับ ละ เท่าไร

๘ วิธี แต่ กำหนด เวลา ที่ ผู้ ถือ ใบ กู้ จะต้อง ส่ง เงิน ให้ ครบ ตาม จำนวน

ใบ กู้

๙ จำนวน เงิน ต้น ของ บริษัท ที่ ประกาศไว้ แต่ จำนวน เงิน ต้น ที่ ได้

รับไว้ แล้ว

๑๐ จำนวน ราคาทรัพย์สิน สัมบัติ แต่ ราย ได้ ของ บริษัท ตาม บัญชี งบ ราย

ได้ ราย จ่าย คราว สุดท้าย

๑๑ ชื่อ ถึง กิตติ แต่ ตำบล บ้าน ของ ผู้ อำนวย การ บริษัท และ ของ

พนักงาน สรรพ บัญชี สำหรับ ตรวจ สอบ สรรพ บัญชี ของ บริษัท

ข้อ ๔๗ หนังสือคู่มือที่จะออกให้แก่ผู้ถือใบกัญชง ของ

ประทับตรา ของ บริษัท แต่ มี ข้อ ความ ตาม ที่ หมายถึง ตั้งแต่ (๑) ถึง (๕)

ใน ข้อ ๔๖ แต่ ต้อง มี ข้อ ผู้ ถือ แด่ จำนวน ใบ กัญชง ที่ เกี่ยว ของ

ข้อ ๔๘ ถ้า จะ โอน ใบ กัญชง ไป ให้ คน อื่น คง ให้ มี ข้อ ความ ที่ โอน
แต่ มี ข้อ แด่ ตำบล บ้าน ของ ผู้ ที่ รับ โอน นั้น จด เป็น รายงาน ลง ไว้ ใน

สมุด บัญชี สำหรับ ใบ กัญชง ของ บริษัท เป็น หลักฐาน ถ้า ยัง มี ได้ ทำ เช่น นั้น

การ ที่ โอน นั้น เป็น อัน ใช่ สำหรับ บริษัท หรือ สำหรับ บุคคล ผู้ อื่น ไม่ได้

ข้อ ๔๙ ใน ส่วน ใบ กัญชง ที่ บริษัท ได้ รับ เงิน ครบ แลว นั้น ให้ บริษัท
มี อำนาจ ออก ใบ สำคัญ คือ ใบ กัญชง ประทับตรา ของ บริษัท เป็น สำคัญ แต่
มี คำ ชี้แจง ใน นั้น ว่า ผู้ ถือ ใบ กัญชง มี กรรมสิทธิ์ ตาม จำนวน ใน ใบ กัญชง

ใบ กัญชง อย่าง นี้ ถ้า จะ โอน กัน เป็น แต่ มอ บ ใบ กัญชง ให้ แก่ กัน ก็ ใช้
ได้ ใน ใบ กัญชง มี ข้อ ความ ตาม ที่ หมายถึง ตั้งแต่ (๑) ถึง (๕)

ใน ข้อ ๔๖ ทุก ฉบับ

ว่า ด้วย การ เด็ก บริษัท แด่ การ ชำระ บัญชี บริษัท

ข้อ ๕๐ บริษัท นี้ จะ ต้อง เด็ก ด้วย เหตุ อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง
เหล่านี้ คือ

๑ เมื่อ บริษัท ได้ มีความ ตก ลง พิเศษ ใน พวก ของ บริษัท ว่า จะ
เด็ก บริษัท

๒ เมื่อ มีเหตุ ที่ จะ ต้อง เด็ก ตาม ความ ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท
 ๓ เมื่อ บริษัท มี หนี้สิน เกิน ก่าตั้ง ทรัพย์สิน สัมบัติ ของ พองฉิม
 ๔ เมื่อ ต้อง เรียก คืน หนี้สิน พระ ราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ จาก บริษัท
 ข้อ ๕๑ เมื่อ เด็ก บริษัท ตง เวตาโต ๆ ผู้ อำนวยการ ของ บริษัท
 ต้อง มี หนี้สิน แจก ความ ไป ยัง สมาชิก ทุกคน บรรดา ที่ มี ชื่อ อยู่ใน สมุด
 บัญชี สมาชิก ของ บริษัท แต่ ต้อง ประกาศ ความ ที่ เด็ก เป็น บริษัท ใน
 หนี้สิน พิเศษ หมายความว่า เหตุ ที่ ออก แพร่ หลาย อยู่ใน กรุง สยาม ด้วย ใน
 เวตานั้น ๆ

ข้อ ๕๒ เมื่อ เด็ก บริษัท ตง แล้ว ให้ ถือว่า บริษัท ยังมี ตัว อยู่
 ต่อ ไป ชั่ว คราว สำหรับ การ รวบรวม แต่ ชำระ หนี้ ของ บริษัท กว่า
 จะ สำเร็จ

ข้อ ๕๓ ถ้า บริษัท ต้อง เด็ก ตง เพราะ ประการ ที่ ๑ หรือ ที่ ๒ ตาม
 ข้อ ๕๐ ให้ ที่ ประชุมใหญ่ ของ พวก สมาชิก ใน บริษัท เลือก ตั้ง ผู้ จัด การ
 เด็ก สำหรับ ชำระ หนี้ บริษัท ให้ สั้น เชน นัน ชน ถ้า บริษัท ต้อง เด็ก ตง
 เพราะ ประการ ที่ ๓ หรือ ที่ ๔ ต้อง ให้ ค้าตเลือก ตั้ง

อนึ่ง ถ้า เห็น ว่า การ ที่ ที่ ประชุมใหญ่ ของ บริษัท จะ ตั้ง ผู้ จัด การ เด็ก
 สำหรับ ชำระ หนี้ นั้น เป็น การ เน้น หนัก กว่า ที่ ควร พวก สมาชิก ที่
 ถือ หุ้น นรวม กัน เท่า ๑ ใน ๒๐ ใน ทุน ของ บริษัท ที่ ได้ ส่ง เงิน ครบ
 แล้ว จะ ร้อง ขอ ให้ ค้าตเลือก ตั้ง ให้ กได้

ข้อ ๕๔ ผู้จัดการ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท ที่ คัด ไม่ได้เลือก ตั้ง นั้น พวก สมาชิก บริษัท จะ มีการ ประชุมใหญ่ ตก ลง ให้ ออก เสีย จาก หน้า ที่ แต่ หากคน อื่น แทน ก็ได้ แต่ บรรดา ผู้จัดการ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท ที่ คัด ได้เลือก ตั้ง หรือไม่ได้เลือก ตั้ง ก็นั้น ถ้า มี พวก สมาชิก ที่ ถือ หุ้น รวม ด้วย กัน เท่า ๑ ใน ๒๐ ในทุน ของ บริษัท ที่ ได้รับเงิน ครบแล้ว ร้อง ขอ คัดให้ คัด มี อำนาจ บังคับให้ ออก จาก หน้า ที่ แต่ หากคน อื่น แทน ก็ได้

ข้อ ๕๕ เมื่อ ตั้ง ผู้จัดการ หรือเปลี่ยน ผู้จัดการ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท พวก คน กดาง เหล่า นั้น ต้อง เอา ความ นั้น ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ จดหมาย เหตุ ที่ ออก แพร่ ทั่ว ใน กรุง สยาม ทุก ครั้ง

ข้อ ๕๖ หน้า ที่ ของ ผู้จัดการ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท นั้น คือ ต้อง จัด แด กระทำ การ ทุก อย่าง ที่ จำเป็น สำหรับชำระ หนี้สิน แด แบ่ง บัน ททรัพย์ สัมบัติ ของ บริษัท

ถ้า อำนาจ ใน ส่วน นี้ มี ที่ ชัด ชัด อยู่ ประการใด จะ ยก เอา ความ ที่ มี อำนาจ ไม่ พอ นั้น ขึ้น ใช้ แก่ บุคคล ผู้ อื่น ไม่ได้

ข้อ ๕๗ ถ้า มีความ ชัด ของ เกิด ขึ้น อย่าง หนึ่ง อย่างใด ใน การ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท ผู้จัดการ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท หรือ เจ้า หนี้ หรือ ถูก หนี้ ของ บริษัท คนใด จะ ร้อง ขอให้ คัด ช่วย คัดสิน ก็ได้

ข้อ ๕๘ ผู้จัดการชำระ ภาษี เบิก บริษัท มีอำนาจที่จะเรียก
 เงิน ตาม ที่ ต้อง การ โน การ ชำระ ภาษี นั้น จาก บรรดา สมาชิก ของบริษัท
 คิด เป็น ส่วน ตาม จำนวน หุ้น ที่ ต่าง คน ถือ อยู่ แต่ เฉพาะ ตาม จำนวน
 เงิน ประจำ หุ้น ที่ ยัง ยัง ไม่ ครบ ได้

ข้อ ๕๙ ททรัพย์ สัมบัติ ของ บริษัท ที่ จะ เขา มา แบ่งปัน ความ พอก สัมชิก
 นั้น ต้อง เป็น ททรัพย์ สัมบัติ ที่ เหลือ จาก การ ชำระ หนี้สิน ของ บริษัท จน
 สิ้น เชนง แล้ว

ข้อ ๖๐ เมื่อได้ ทำการ ชำระ หนี้สิน แด แบ่งปัน ททรัพย์ สัมบัติ
 ของ บริษัท สิ้นสุด แล้ว ผู้จัดการ ชำระ ภาษี เบิก บริษัท ต้อง
 นัดให้พวก สัมชิก ใน บริษัท มา ประชุม พร้อมกัน แล้ว เขา รายงาน
 การ ที่ได้ จัด แด กระทำ ใน การ ชำระ ภาษี เบิก บริษัท นั้น แล้ว
 อย่างไร ออก แสดง ใน ที่ ประชุม ถ้า ที่ ประชุม เห็น ชอบด้วย แล้ว
 ผู้จัดการ ชำระ ภาษี เบิก บริษัท ต้อง นำ รายงาน ของ ที่ ประชุม
 แด วันที่ ได้ ประชุม กัน นั้น ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตราธิการ ภายใน
 ใน ๑๔ วัน

ข้อ ๖๑ นอก จาก บรรดา หนี้สิน ที่ มี กำหนด จะต้อง ชำระ กัน ใน
 เวลานั้น ไม่ถึง ๕ ปี ให้ถือว่า บรรดา หนี้สิน ที่ ใน ๓ ประเภท
 ข้าง ต่าง นี้ เกี่ยว ทาง กัน ได้ นับ แด วันที่ ได้ จด ทะเบียน รายงาน การ
 ชำระ ภาษี เบิก บริษัท ไป อีก ๕ ปี เป็น หมด เซตร

ประเภท ๑ บรรดาหนี้สินที่ต้องทวงจากบริษัท

ประเภท ๒ บรรดาหนี้สินที่ต้องทวงจากสมาชิก โดยฐาน

ที่เป็นสมาชิกของบริษัท

ประเภท ๓ บรรดาหนี้สินที่ต้องทวงจากผู้จัดการข้าราชการเด็ก

บริษัทโดยฐานที่มีหน้าที่เช่นนั้น

ว่าด้วยการตรวจและกำหนดโทษสำหรับความผิด

ข้อ ๖๒ รัฐบาลมีอำนาจที่จะให้เจ้าพนักงานซึ่งได้ตั้งขึ้นไว้สำหรับการนั้น ตรวจดูสมุดรพหนังสือและสมุดบัญชีต่างๆ ของบริษัทได้ไม่ว่าในเวลาใดๆ

ข้อ ๖๓ ถ้าพระกำหนด ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่ลงในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ไปแล้ว ผู้ที่ได้ตั้งชื่อในหนังสือกำหนดอำนาจของบริษัทมิได้ทำตามที่บังคับไว้ในข้อ ๒ ให้ถือว่าประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้เป็นอันยกเลิก แต่บริษัทนั้นตั้งเป็นบริษัทตามกฎหมายไม่ได้

ข้อ ๖๔ ถ้าบริษัทกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดนอกเหนืออำนาจซึ่งประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ หรือกฎหมายสยามอนุญาตให้ทำได้นั้นก็ดี หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ๆ บังคับไว้ในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ก็ดี ให้รัฐบาลหรือสมาชิก

หน้า ๒๐๒

ศก ๑๒๘

ในบริษัท หรือ บุคคล ที่มีกิจ เกี่ยว ข้อง กับ บริษัท มีอำนาจ
 ร้อง ต่อ ศาล เจ้า กระทรวงได้ แต่ให้ศาล เจ้า กระทรวง มีอำนาจ
 บังคับให้บริษัท เสียค่า ปรับใหม่ เป็นเงินไม่เกิน กว่า ๑๐๐๐ บาท ทุกครั้ง
 ที่ มีความ ตระเมิด ข้อ บังคับ นั้น หรือ มิฉะนั้น จะ เรียก คืบ แดยก เด็ก
 ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ จาก บริษัท ได้ สุด แล้ว แต่ จะ เห็น
 สมควร แก่ การ

ถ้า บริษัท มีความ ตระเยยไม่ นำ หนังสือ สำคัญ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ไป
 จด ทะเบียน ตาม กฎหมาย หรือ ตาม ข้อ ที่ บังคับ ใน ประกาศ พระ
 ราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ก็ได้ หรือ ไม่ ปฏิบัติ ตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน
 ข้อ ๕ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๓๕
 ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๒ แล ข้อ ๔๗ แห่ง ประกาศ พระราชทาน อำนาจ
 พิเศษ นี้ ก็ได้ ให้บริษัท มีโทษ แต่ฐาน ปรับใหม่ อย่าง เดียว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม วันทศโกสินทร์ ศก ๑๒๘ เป็นวันที่
 ๑๔๘๙๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

แบบบาญชีรายงาน

หนังสือ แด่ การ ที่ บริษัท จะ ต้อง รับใช้ ซึ่ง มี อยู่ใน วันที่.....
 เดือน.....รัตนโกสินทร์ ศก.....นี้มี ประเภท คือ

(๑) เงินทุน ของ บริษัท.....บาท

(๒) เงิน ล้ำของ (เงิน รี่เซฟ).....บาท

(๓) เงินฝาก ประเภทต่าง ๆ.....บาท

(๔) เงินเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ.....บาท

(๕) ยอดกำไร คงเหลือ ยกขึ้น ภาษีใหม่.....บาท

รวมทั้งสิ้นเงิน.....บาท

ทรัพย์สินของบริษัท มีอยู่ แต่ที่ จะ ต้อง ได้ ใน วันที่ ถัดมา

ข้าง บน นั้น มี ประเภท คือ

(๑) เงินสด เงิน คงเหลือ ตาม แยก คำนวณ.....บาท

(๒) บิต.โบ.แลกเปลี่ยนต่าง ๆ (บิต ออฟเชกส์เชนจ์) คำนวณ
ใช้เงิน (พร้อมมิสซอร์ไนต์).....บาท

(๓) เงินให้กู้ยืมเงินรายวัน เกิน เงินอื่น ๆ.....บาท

(๔) สัมบัติที่ดิน ต่าง ๆ.....บาท

(๕) สัมบัติค้ำเรือโรงต่าง ๆ.....บาท

(๖) สัมบัติเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ.....บาท

รวมทั้งสิ้น.....บาท

ลงนาม.....ผู้จัดการ

หนังสือกำหนดอำนาจ
บริษัทบางกอกซีทีแบงก์ จำกัด

ข้อ ๑ นามของบริษัทนี้คือ บริษัท บาง กอก ซีที แบงก์ จำกัด

ข้อ ๒ บริษัทนี้ตั้งขึ้นโดยได้รับ พระบรม ราชานุญาต ลง วันที่ ๒๑

เดือนสิงหาคม รัตนโกสินทร์ ๒๔๒

ข้อ ๓ ที่ทำการของบริษัทนี้จะตั้งที่บริเวณนี้ อยู่ใน กรุงเทพมหานคร ฯ

ข้อ ๔ ความประสงค์ซึ่งตั้งบริษัทขึ้นนี้ คือ

๑ เพื่อกระทำสรรพกิจ ชะของ แบงก์ ทั้ง การ จะกู้ หรือ ยืม เงิน
แต่เพื่อจะให้ ผู้อื่น กู้ หรือ ยืม เงิน หรือ ทรัพย์สินอื่น ๆ ทำการ รับจ่าย เงิน
มีเงิน มีส่วน ตด หรือ กระทำ การค้าขายไปแลกเปลี่ยน (บิลออฟเอคเคสเซ็นต์)
หนังสือใบยืม (โพรมิชชอรีโน้ต) ใบรับตอกเบี้ย (กูปอง) ใบสั่งจ่าย
(ตราฟ) ใบรับสินค้า (บิลออฟเลตติง) ใบวอแรนต์ ดีเบนเชอร์
ใบเชอร์ตีฟิเก้ต ใบสกริป แต่สรรพหนังสือสัญญาต่าง ๆ เพื่อทำการ
ชอก หนังสือ แกรคิด แต่ใบเชอร์ตีฟิเก้ต โน้ต ทุกอย่าง ทำการ คำ ขยาย
โดยหมิ่นค่าต่าง ๆ การ รับ แถ ถือ กรรมสิทธิ์ แต่ การ รับ เปน ชุระ
ออกไป หัก ส่วน (แชร์) แต่ทำการ คำ ขยาย ดีตอก เงิน พันซ์, แชร,

ดิเพนเซอร์, หนังสือ ทาน บนใช้ เงิน (บอชนซ์) หนังสือ สำคัญคู่มือ
 ของ ทวีพย์ สัมบัติ (ซี้ควรีต) ทุก อย่าง แต่ทำชุระจำหน่าย เงิน เพื่อ
 หาผล ประโยชน์อย่าง หนึ่ง อย่างใด เพื่อ ทำการ เปน ชุระจัดการ
 ให้ กู้เงิน หรือ ยืมเงิน การ รับฝากเงิน แล สัมบัติอื่น มีราคาต่าง ๆ หรือ
 เพื่อก จะ รักษาไว้ ไม่ให้ มี อันตรายต่าง ๆ หรือใน อย่าง หนึ่ง อย่างใด
 การ รับ เปน ชุระ เก็บ แล ส่ง เงิน แล หนังสือ สำคัญคู่มือ แห่ง ทวีพย์ สัมบัติ
 การ รับ เปน ชุระจัดการ ทวีพย์ สัมบัติ แล กระทำ สรรพกิจ ชุระ ของ เอเยนต์
 (ผู้จัดการ) ซึ่ง แงกก็เคย กระทำ ตาม ขรรมเนียม

๒ เพื่อ ที่ จะ กระทำ การ อย่าง ขึ้น ๆ บรรดาที่ เกี่ยว พัน แล สามารถ
 เปน ทาง เพิ่ม ผล ประโยชน์แห่ง การ ของ แงก

ข้อ ๕ บริษัท มีอำนาจ ที่ จะ หา สถานที่ สำหรับ ทำการ ของ บริษัท
 แล ตึก เรือน โรง ต่าง ๆ สำหรับใช้ ในการ ของ บริษัทไว้ เปน สิทธิของ
 บริษัท ถ้า จะ มี ที่ดิน แล ตึก เรือน โรง อื่น ๆ ตก มา เปน สิทธิ ของ
 บริษัท โดย ทาง มังคัมให้ ชาย ทอด ตตาต ใน การ ใช้ หนี้ ต่อ บริษัท
 หรือโดย เปน การ ด้ใช้ หนี้ แทน ตัว เงิน ต่อ บริษัท ก็ได้ บริษัท ต้อง รับ จัด
 แฉง ฉาย หรือ โอน กรรมสิทธิ อย่างใด อย่าง หนึ่ง ที่ เหล่า นั้น เสียโดย เร็ว
 ทุก ครั้ง

ข้อ ๖ ทุนสำหรับบริษัทนี้ ได้กำหนดไว้เป็นจำนวนเงิน ๒๐๐๐๐๐๐ บาท แบ่ง ออกเป็นแชร์ ๒๐๐๐๐ แชร์ ๆ ละ ๑๐๐ บาท

ข้อ ๗ ผู้ถือหุ้น มีความรับผิดชอบ เท่าจำนวนเงิน ประจำแชร์ ที่ยังไม่ได้ ส่งให้ บริษัท

ข้าพเจ้า ทั้ง หลาย ซึ่ง ปรากฏ นาม แด่คำบด บ้าน ข้าง ต่าง นี้ มีความปรารถนา ที่จะ ตั้ง ให้ เป็น บริษัท ตาม ข้อ ความ แห่ง หนังสือ กำหนดอำนาจนี้ แด่ ข้าพเจ้า ยอม ตก ลง ที่ จะรับ ก้อ แชร์ ใน ทุน แห่ง บริษัท ตามจำนวน แชร์ ดังได้ เจดใจ ได้ ตรง นาม ของ ข้าพเจ้า นั้น

นาม ผู้ เจ้า ชื่อ	คำบด บ้าน แด่ ตั้ง กัด	จำนวน แชร์ ที่ ตั้ง ชื่อ รับ
พระศรรพการหิรัญกิจ	ด้าม เสน	หนึ่ง แชร์
หุดวง โสภณ เพ็ชร รัตน	ด้าม เสน	หนึ่ง แชร์
หุดวง ประดาร์ อักษรพรวณ	ด้าม เสน	หนึ่ง แชร์
ขุน ศรี วัจ ราช	ด้าม เสน	หนึ่ง แชร์
จัน ชุน ติม ชวด	สัพพานพิทย์ เถ็ดถัยร	หนึ่ง แชร์
จัน กัน ง่วน ชวด	บาง จาก ด้าม เสน	หนึ่ง แชร์
จัน ยวน ง่วน ชวด	สัพพาน หัน	หนึ่ง แชร์

ประกาศกรมศุลกากร

ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป การ
 ยกเว้นภาษีสินค้าขาเข้า โดยเหตุที่ผู้รับของ อ้างว่าเป็นของใช้
 สำหรับตนนั้น กรมศุลกากร จะยกเว้นภาษีขาเข้าจำเพาะของที่ผู้ส่ง
 นำหลักฐานมาแสดงต่อเจ้าพนักงานว่า ตนได้เป็นผู้ส่งจากต่างประเทศ
 และได้ส่งตรงเข้ามาถึงตน กับทั้งของเหล่านั้นจะต้องเป็นของใช้
 สำหรับตัวผู้ส่งโดยแท้ มิได้มีประโยชน์เกี่ยวเนื่องในการค้าขายอย่าง
 หนึ่งอย่างใด

วันที่ ๒๔ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
 โดยรับสั่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
 หม่อมเจ้าพร้อม
 อธิบดีกรมศุลกากร

ประกาศใช้พระราชบัญญัติศุขาภิบาล

ในตำบลตลาดเมืองสงขลา มณฑลนครศรีธรรมราช

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ให้
 ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความในพระราชบัญญัติจัดการศุขาภิบาล
 ตามหัวเมือง รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า

ถ้าจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ใน ตำบลใด
เมื่อใด จะได้ ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แลใน ท้อง ที่ ๆ
จะใช้พระราชบัญญัตินี้ด้วย เป็น สำคัญ นั้น

บัด นี้ พระยาชลบุรานุรักษ์ ข้าหลวงเทศาภิบาลสำเร็จราชการ
มณฑล นครศรีธรรมราช มีใบบอกเข้ามา กราบ บังคม ทูล ว่า เมือง
ดังกล่าวเป็นที่ตั้ง ภูมิลำเนา ประชุม การค้าขาย มีบ้านเรือนผู้คนมาก
สมควร จะจัดการ ศุขาภิบาล ตาม พระราชบัญญัติ ศุขาภิบาลได้ แต่
เพราะ การที่จะจัด ศุขาภิบาลนี้ เป็น การ แรก ตั้ง ขึ้นใหม่ ควร จะจัด
ตั้ง ใน ตลาด เหตุนี้ พระยาชลบุรานุรักษ์ จึงได้ เรียก ประชุม กำนัน ผู้
ใหญ่ บ้าน แด่ ฤๅษี ในตำบลตลาดเมืองดังกล่าวปรึกษา เห็นชอบพร้อมกันว่า
ควร จะจัดการ ศุขาภิบาล ตาม พระราชบัญญัติ ขึ้นใน ท้อง ที่ ตำบล ตลาด
เมือง ดังกล่าวก่อน ที่อื่น แลจึง ขยาย เขต ครอบคลุม ใน เมือง ดังกล่าว
พระยาชลบุรานุรักษ์ จึงได้ มี ใบบอก เข้า มา กราบ บังคม ทูล ขอ พระราชทาน
พระบรม ราชานุญาต

เมื่อ ได้ ทรง ทราบ ความ ตาม ใบบอก นั้น ทรง พระราชดำริห์
เห็น ชอบ ด้วย จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ จัด การ ศุขาภิบาล ที่ ตำบล ตลาด
เมือง ดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๑๒ เดือน กรกฎาคม ค.ศ. ๑๒๘ เป็นต้นไป โดย กำหนด

๑ ศุขาภิบาลที่จะจัดขึ้น ๕ ๖ อย่าง ศุขาภิบาล เมืองตาม พระราชบัญญัติ

๒๐ กำหนดเขตร์ศุขาภิบาลใน ชั้น ต้นนี้ คือ ตำบลวันตถ ถนน นคร

ถนนวิเชียรชม ก่อ จาก ถนน พัทลุง ไป จด ถนน ไทร บุรี ที่ ป่า สัน

ยาว ๔๔ เส้น ๑๘ วา กับ ถนนริม น้ำ เคียง ถนนนคร ยาว ๑๖ เส้น

ตำบลเหนือ ถนน ไทร บุรี จากฝั่ง ทะเลสาบ ริมโรง ตำรวจภูธร ไป ตาม

ป่า สัน ผ่าน หน้าสังฆา ตโมสร เลี้ยวไป ทาง ควันออก ผ่าน หน้าบ้าน ข้าราชการ

ไป จด ประตูไชยใต้ ยาว ๘๓ เส้น ๑๒ วา ตำบลใต้ ถนน พัทลุง

จาก ถนน ไทร บุรี ผ่าน ถนน นคร ลง ถึง ฝั่ง ทะเลสาบ ยาว ๕ เส้น ๕ วา

ระหว่าง จาก ถนน ไทร บุรี ตำบลเหนือ ถึง ถนน พัทลุง ตำบลใต้ มีถนน

ซอย อีก ๓ สาย คือ ถนน ตรง งาม ยาว ๑๒ เส้น ถนน กัด คัน

ยาว ๑๓ เส้น ถนน บ้านใหม่ ยาว ๕ เส้น รวม ยาว ๓๐ เส้น ดังนี้

ถ้า ค่อยไป เมื่อ จะ ขยาย เขตร์ศุขาภิบาลยิ่ง กว่าตำบล ตตาด เมือง

สังฆา ออกไป ทาง ไต เคียง ไต จะได้ ประกาศ ค่อยไป โดยลำดับ

๓ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า โปรด กระหม่อม พระราชทาน

เงิน ภาษี โรง ร้าน ที่ เก็บได้ ใน เขตร์ศุขาภิบาล ให้ เป็น ผล ประโยชน์

สำหรับ จ่าย ใช้ ใน การ ศุขาภิบาล ตาม พระราชบัญญัติ ๓

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

เป็น วันที่ ๑๔ ๓๐๓ ใน รัชกาล บัคยบ้นนี้

ศก ๑๒๘

หน้า ๒๑๑

๒ คัก เรือน โรง ร้าน อยู่ใน หมู่ประชุม การ คำชาย เจ้าของ
คำชายเองมิได้ ให้เช่าเก็บ ห้าง ละ ๖ บาท ต่อปี

๓ คัก เรือน โรง ร้าน ที่ให้เช่า อยู่ใน หมู่ประชุม การ คำชาย
เก็บตาม อัตราเช่า ๑๒ ซัก ๑ ต่อปี

๔ คัก ห้าง คาบุง กระเบื้อง ที่ไม่ได้ อยู่ใน หมู่ประชุม การ คำชาย เจ้า
ของ อยู่ เองริม ถนน นับ ห้าง คาเก็บ ห้าง ละ ๒ บาท ต่อปี ถ้าไม่ได้
อยู่ริม ถนนเก็บ ห้าง ละ ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ต่อปี

๕ เรือน โรง ที่มุ่ง ห้าง คา จาก เจ้าของ อยู่ เอง รีม ถนน เก็บ ห้าง คา
ละ ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ต่อปี ถ้าไม่ได้ อยู่ รีม ถนน เก็บ ห้าง คา
ละ ๑ บาท ต่อปี

๖ คัก เรือน โรง ที่เจ้าของ ทำให้เช่าไม่ได้ อยู่ใน หมู่ประชุม
การ คำชาย เก็บตาม ราคาเช่า ๑๒ ซัก ๑ ต่อปี ดังนี้

ทรง พระราช ดำริห์ เห็น ชอบด้วย แล้ว จึง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ เก็บเงิน ภาษี โรง ร้าน บำรุง ศุขาภิบาล แก่
ผู้ ซึ่ง อยู่ใน เขตฯ ศุขาภิบาล เมือง สงขลา มี อัตรา เป็น ๖ อย่าง
ตามที่ ข้าง หวง เทศฯภิบาล แด กรรมการ ประชุมปลุกษา ตกกลง
กัน ซึ่ง ได้ ว่า มา แล้ว ใน ประกาศ นี้ แต่ รวัน โกลสินทรศึก ๑๒๘
เป็น ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ กันยายน รวัน โกลสินทรศึก ๑๒๘

(ลงนาม) พระยาศรีวิฑูรเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็น แทน

ประกาศเปลี่ยนนามตำบล

ด้วยตามความใน ประกาศ แบ่ง เขตตำบล ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม
ศก ๑๒๘ ข้อ ๑ ซึ่งให้นามว่าตำบลท่าเดียนนั้น บัดนี้เห็นว่านาม
ตำบลยังไม่เหมาะแก่ท้องที่ ให้เปลี่ยน นาม ตำบลท่าเดียน เป็น ตำบล
พระราชวัง สืบไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ตงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศให้ ใช้กฎเสนาบดี

สำหรับ อกร การ พันธุ์ให้ ใช้ ใน มณฑลชั้นใน

ศก ๑๒๕

ใน มณฑลอุดร แด มณฑลยี่สาณ

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาทรง เสด็จมาทรง เสด็จมาทรง เสด็จมาทรง เสด็จมาทรง
มหาตไทย รับ พระบรมราชโองการได้แก่... ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
สั่งว่า ตามความใน มาตรา ๑๔ แห่ง พระราชบัญญัติ อกร การ พันธุ์
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐ ซึ่งมีว่า ให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะ ตั้ง กฎเสนาบดี
เป็น ครั้ง คราว เพื่อ จด รักษา การ ให้เป็นไป ตาม พระราชบัญญัติ แด กฎ
เสนาบดี เมื่อได้รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตแล้ว แดได้ประกาศ

ในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา ให้นับเหมือนเป็นส่วนหนึ่งในพระราชบัญญัตินั้น

บัดนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติอากรการ

พนัน ศก ๑๒๐ ใน มณฑลอุดร แต่ มณฑลอิสาน แล้ว ส่วน กฎเสนาบดี
สำหรับอากรการพนัน ที่จะให้ใช้ ใน มณฑลอุดร แต่ มณฑลอิสาน ยัง
หาไม่มี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประกาศให้ใช้ “กฎเสนาบดี
สำหรับอากรการพนันให้ใช้ ใน มณฑลชั้นใน ศก ๑๒๕” ใน มณฑล
อุดร แต่ มณฑลอิสาน ตั้งแต่ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

คำดำว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศให้ลดอัตราค่าที่จับสัตว์น้ำ ๑ ลิก

ใน มณฑลจันทบุรี ดัง

คงเก็บแต่เพียงแห่งหนึ่ง เป็นเงิน ๕๐ บาท

พระเจ้าห้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การหาเลี้ยงชีพของราษฎรด้วย
การจับสัตว์น้ำในมณฑลจันทบุรี ไม่ใคร่จะได้รับประโยชน์เหมือน

สั่งว่า ตามความใน มาตรา ๑๓ แห่ง พระราชบัญญัติ อากร คำนำ
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐ ซึ่ง มีว่า ให้เสนาบดี มีอำนาจ ที่จะ ยกเว้น ค่า
 อนุญาต แต่ไม่ต้อง ให้รับ อาชญาบัตร คุม เครื่อง มือ ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่งใด
 แต่ให้ มีอำนาจ ที่จะ ห้ามไม่ให้ ใช้ เครื่อง มือ อย่างใด ๆ ใน ที่ แห่ง หนึ่ง
 แห่งใดได้นั้น

บัดนี้ มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นชอบเกล้า ฯ ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศต เว้น การ เรียก เก็บเงิน อากร คำนำ แก่ ราษฎร
 ใน ตำบล บ่อทอง ท้องที่ อำเภอ พนัสนิคม แขวง เมือง ชลบุรี ไม่ต้อง จัดการ
 ตาม พระราชบัญญัติ อากร คำนำ ศก ๑๒๐ แต่ กงเสนาบดีว่า ด้วย วิธี
 จัดการ แต่ตั้ง อัตรา เก็บเงิน อากร คำนำ ตาม ความใน พระราช บัญญัติ
 อากร คำนำ ศก ๑๒๐ ไว้ชั่วคราว หนึ่ง โดยใน ตำบล บ่อทอง เป็น ท้องที่
 กิ่งดาว ราษฎร หาลี้ตัว ได้แต่ พอ บริเวณไม่ถึง กับ ซ้อ ขาย แดง เปลี่ยน
 เป็น อาณาประโยชน์ ฯ

คำดำ ว่า การ มหาชาติไทย
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘
 (ลงนาม) พระยาศรีวิธานเทพ
 ราชปลัดทูลฉลองเซ็นแทน

พระราชบัญญัติเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติ การ เก็บเงิน ค่าแรง แทน เกณฑ์
มณฑล ตะวันตกเฉียงเหนือ ร.ศ. ๑๑๙

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความใน พระราชบัญญัติ การ เก็บเงิน ค่าแรง แทน เกณฑ์ มณฑล ตะวันตกเฉียงเหนือ รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๙ นั้น ข้อความ ที่จะลงโทษแก่ผู้ใด ละเลยไม่มาเสียเงินค่าราชการ คือ เจ้าพนักงาน ตาม พระราชบัญญัติ ยังไม่มี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ ไข สืบไปดังนี้

มาตรา ๑๓ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนดวันถึงมือ เก็บเงิน ค่าแรง แทน เกณฑ์ ใน ตำบลใด เมื่อใด แต่ให้ผู้ซึ่งต้อง เสียเงิน ค่าแรง แทน เกณฑ์ ไปเสียเงิน ต่อเจ้าพนักงาน ณ ที่ใด ให้ผู้ซึ่งจะต้อง เสียเงิน ค่าแรง แทน เกณฑ์ นำเงินไปเสียตามจำนวน แต่เวลาที่ได้กำหนดนั้น ถ้าไม่นำเงินไปเสีย ตามกำหนด ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะ เกาะกุม มาบังคับให้เสียเงิน แต่เมื่อถึงต้อง เกาะกุม ให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจที่จะ เรียกเงินค่าเกาะอีกโสดหนึ่ง เป็นเงิน ครั้งละ ๑ บาท นอกจากเงิน ค่าแรง แทน เกณฑ์ ที่ จะต้อง เสีย ตาม อัตรา ฯ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

เป็นวันที่ ๑๔๙๕๕ ในรัชกาล บัณฑิต

พระราชบัญญัติเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติการ เก็บเงิน อากร ค่าที่ดิน
มณฑล ตะวันตกเฉียงเหนือ ร.ศ. ๑๑๙

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า ตามความใน พระราชบัญญัติการเก็บเงิน อากร ค่าที่ดิน มณฑล ตะวันตกเฉียงเหนือ รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๙ นั้น ข้อความ ยัง บกพร่อง อยู่ในบาง อย่าง จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นไว้ใช้สืบไปดังนี้

มาตรา ๑๑ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนดวันให้ส่ง มีอ เก็บค่าอากรที่ดิน อย่างใดในคำบดโตเมื่อใด แต่ให้ผู้ซึ่งต้อง เสียเงิน ค่าอากรที่ดิน ไปเสีย เงิน ต่อเจ้าพนักงาน ณที่ใด ให้ผู้ซึ่ง จะ ต้อง เสียเงิน ค่าอากร ที่ดิน นำ เงินไปเสีย ตามจำนวน แล ตามเวลา ที่ได้ กำหนดนั้น ถ้าไม่นำเงิน ไปเสียตาม กำหนดให้เจ้า พนักงาน มีอำนาจ ที่จะเกาะกุม มาบังคับให้เสียเงิน แต่ เมื่อ ถึง ต้อง เกาะกุม ให้เจ้า พนักงาน มีอำนาจ ที่จะเรียกค่า เกาะอีก โสดหนึ่ง เป็น เงิน ครั้ง ละ ๑ บาท นอกจากเงินค่าอากร ที่ จะ ต้อง เสีย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
เป็น วันที่ ๑๔๙๕๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ กระทรวง มหาดไทย

พระเจ้าอยู่หัวฯ ยาชะ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
 มหาดไทย ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความในพระราช
 บัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ มาตรา ๑๔ ข้อ ๒ มีความว่า
 คนบ้านดอน คือ จำพวกคนที่อยู่นอกแขวงเมืองนอกเมืองนา
 ไปรบเกิดมา ให้ยกเว้นขาดไม่ต้องมีหน้าที่รับราชการทหารนั้น

บัดนี้ พระยาจำแลนบดี ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑลนครราชสีมา
 มีใบบอกเข้ามาว่า ในท้องที่อำเภอจัตุรัสเมืองชัยภูมิ มีพวก
 ๒ ตำบล คือ ตำบลเตา ๒ หมู่บ้าน มีชายฉกรรจ์ ๙๖ คน ตำบล
 ยางเครือ ๓ หมู่บ้าน มีชายฉกรรจ์ ๗๒ คน รวม ๒ ตำบล มีชาย
 ฉกรรจ์ ๑๖๘ คน พระยาจำแลนบดีเห็นควรยกเว้นการเกณฑ์
 ทหารแก่พวกดังกล่าวนี้ ตามพระราชบัญญัติ

กระทรวงมหาดไทยกับกรมยุทธานิกการ ได้ปรึกษาเห็นชอบพร้อมกัน
 จึงได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นการเกณฑ์ทหารแก่พวกดังกล่าวใน
 ๒ ตำบลนี้แล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ๒๔๒๘
 (ตง พระนาม) ดำรงราชานุภาพ
 เสด็จมาตั้งกระทรวง มหาดไทย

ประกาศ

เปลี่ยนอัตราน้ำหนักเนื้อตบูกในแร่ตบูก
มณฑลภูเก็ต

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศ ทราบทั่ว
กันว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ลงวันที่ ๒๘
สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑ ให้เก็บภาคหลวงแร่ตบูกใน มณฑล
ภูเก็ตในน้ำหนักแร่ตบูก ๑๐๐ หาบ ให้คิดเท่ากับน้ำหนักเนื้อตบูก
๖๕ หาบนั้น บัดนี้ได้ทรงทราบไตผาตของชุดพระบาทว่า แร่ตบูก
ใน มณฑลภูเก็ตใน ๑๐๐ หาบมีเนื้อตบูก ๗๐ หาบ หรือ มากกว่า
๗๐ หาบ เปนเวลาอันสมควรที่จะเปลี่ยนอัตราเก็บภาคหลวงแร่ตบูก
ได้แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนอัตราเก็บภาคหลวง
แร่ตบูกใน มณฑลภูเก็ต ดังนี้

ข้อ ๑ ให้คติน้ำหนักแร่ตบูก ๑๐๐ หาบเท่ากับน้ำหนักเนื้อตบูก
๗๐ หาบ ถ้าแร่ตบูกนั้นหนักกว่า ๑๐๐ หาบหรือมากกว่า ๑๐๐ หาบ
ขึ้นไป ก็ให้คิดเก็บเทียบตามส่วนน้ำหนักตั้งกล่าวมาแต่นั้นตั้งแต่
บัดนี้

ข้อ ๒ แร่ตบูกนั้นเมื่อคิดเปนเนื้อตบูกได้เท่าใดแล้ว ให้รับ
ภาคหลวงตามปกติ เนื้อตบูกที่ไร้อยู่ใน มณฑลภูเก็ตแล้วนั้น

08/10/2566

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก ประกาศ อัครา ภาคหลวง แร่ ต้มบุ๋ก ใน มณฑลภูเก็ต
ซึ่ง ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ นั้นเสีย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๙
เป็นวันที่ ๑๔๙๕๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศห้ามไม่ให้เล่นการพนัน อ้อใจ

ใน มณฑลที่ใช้ พระราชบัญญัติ อากการพนัน ร.ศ. ๑๒๐

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงราชูปถัมภ์ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ตั้งว่า ตามความใน มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติ อากการ
พนัน ร.ศ. ๑๒๐ มีว่า ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะ ออกกฎเสนาบดี ตั้ง
อัตราค่า อนุญาตให้เล่น การ พนัน อย่างใดโดยกำหนด อย่างใด แต่ให้
เสนาบดี มีอำนาจที่จะ ห้ามไม่ให้เล่น การพนัน อย่างใด ๆ ได้ ในที่ใด ๆ นั้น
บัดนี้ มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า การ พนัน
ชนิดหนึ่ง ซึ่ง เรียกว่า อ้อใจ วิธีที่ เล่น เขา อ้อโยน ลงใน หลุม แล้ว
พนัน กันว่าจะ เป็น คู่ หรือ คี่ เล่นได้เสียเงิน ของกัน มาก รวดเร็ว คด้าย
ลัวไป เป็น ทางที่จะ ชัก นำให้ ราษฎร ได้รับ ความยากจน จึง ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ ห้ามไม่ให้เล่น การ พนัน อ้อใจ ใน
มณฑลที่อยู่ ใน ความปกครอง ของ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้ให้ใช้

ศก ๑๒๘

หน้า, ๒๒๑

พระราชบัญญัติ อากร การพนัน ศก ๑๒๐ ต่อไป แต่ตั้งแต่วันที่ได้ออก
ประกาศนี้ ถ้าผู้ใดผู้หนึ่งฝ่าฝืนขัดขืนเกิน การพนันอื่นจึงจับได้ ต้อง
ปรับใหม่ มีโทษ ตาม ข้อความใน พระราชบัญญัติ อากรการพนัน ร.ศ. ๑๒๐
ทุกประการ

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน วันโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวง โยธาธิการ

พระเจ้าอยู่หัว ยาชอ กรมหลวง มหาวชิราวุธที่ เสนาบดี กระทรวง

โยธาธิการ ขอ ประกาศให้ ทราบทั่ว กัน ว่า ตามที่ ทรง พระกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้ ออก ประกาศใน การ จัดซื้อ ที่ดิน สร้าง ทาง รถไฟ

หลวง สายใต้ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม วันโกสินทร์ศก ๑๒๘ มี

ความ ๑๑ ข้อ แต่ความใน ข้อ ๑ นั้น มีว่า จะได้ ทรง พระกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง ข้าราชการสำหรับ จัดที่ดิน สอง ฝ่าย คือ ข้าราชการ

โยธาฝ่ายหนึ่ง ข้าราชการ ที่ฝ่ายหนึ่ง ผู้ใด เป็น ข้าราชการ ทำการ แขนง

ใดมณฑลใด จะได้ ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาให้ ทราบทั่ว กัน นั้น

มี ข้อ ความ แจ่ม ชัด อยู่ แล้ว

08/11/2566

บัดนี้ ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาต ให้ตั้ง ข้าหลวง จดที่ ดิน อัน ต้อง สร้าง ทาง รถไฟ นั้น ดังนี้

ใน มณฑล ราชบุรี แขวง เมืองเพชรบุรี ให้ นาย ชิน เชก ชัน อินนิ เหยีย
ที่ ทำการ อยู่ใน แขวง นั้น เป็น ข้าหลวง โยธา ให้ พระพิไชยชดดีนทร์,
นาย อำเภอ เมือง เพชรบุรี ๑ หลวง มณีนมัย เศวตร์ นาย อำเภอ นายาง ๑
หลวง รัฐกร ภักดี นาย อำเภอ ประจวบคีรีขันธ์ ๑ นาย นาค นาย อำเภอ
ปรานบุรี ๑ นาย ช้อย นาย อำเภอ กำเนิดนพคุณ ๑ เป็น ข้าหลวง
ท้อง ที่ ประจำ ตาม แขวง อำเภอ นั้น ๆ

ในมณฑล นคร ศรีธรรมราช แขวง เมือง สังขตา เมือง พัทลุง แด แขวง
เมือง นคร ศรีธรรมราช ให้ พระ วาไพพงษ์ บริพัตร เชก ชัน อินนิ เหยีย
ที่ ทำการ อยู่ใน แขวง นั้น เป็น ข้าหลวง โยธา ให้ ชุน นิ พัทนา นุกุล
นาย อำเภอ สังขตา ๑ หลวง รัตนมนตรี นาย อำเภอ เหนือ ๑
หลวง กัตยาภิจรวิบาล นาย อำเภอ ปากพูน ๑ ชุน อักษรานุกูล ประสิทธิ์
นาย อำเภอ เมือง พัทลุง ๑ พระ จรูญ ภาวการ นาย อำเภอ ทดน้อย ๑
พระ พิศาลวุฒิกร นายอำเภอ ว่อนพิบูลย์ ๑ ชุน ประเทศ มัชฌิมนคร
นาย อำเภอ ท่งสร้าง ๑ เป็น ข้าหลวง ท้อง ที่ ประจำ ใน แขวง อำเภอ นั้น ๆ

ใน มณฑล สุโขทัย แขวง เมือง ตรัง มาบรรจบ แขวง เมือง นคร ศรีธรรม
ราชใน อำเภอ ท่งสร้าง ให้ มิติ เศวตร์ บ.ค. ในดี ตั้ง ชัน อินนิ เหยีย ที่ ทำการ

ศักราช ๑๒๘๘

หน้า ๒๒๓๓

อยู่ในแขวงนั้น เปนข้าหลวงโยธา ให้หลวงอังกณานุรักษ์ นายอำเภอเมืองศรี ๑ ขุนเขตรชินศรีภักดี นายอำเภอบางรัก ๑ หลวงนครกิจบำรุง นายอำเภอเขาวง ๑ เปนข้าหลวงท้องที่ประจำตามแขวงอำเภอนั้น ๆ

ข้าหลวงทั้งสองฝ่ายที่ออกนามมาแต่บัดนี้ มีหน้าที่จะได้จัดที่ดินตามเขตรแขวงในหัวเมืองมณฑลดังที่กำหนดไว้ ตามความในประกาศตั้งวันที่ ๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ๒๒๘๘ นั้น ให้เจ้าของที่ดินซึ่งถูกทางรถไฟ ว่ากล่าวในเรื่องที่ดินด้วยข้าหลวงผู้ซึ่งทำการอยู่ในแขวงตำบลมณฑลนั้น ๆ ต่อไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ๒๒๘๘

(ลงพระนาม) นเรศวรพุทธ

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศตั้งกรรมการ

จัดการเรื่อง มรดกเจ้าพระยาสุรวงษ์วัฒน์ศักดิ์

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ ๑ พระเจ้าอุยกยาเชอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ๑ พระยาดีหราเขตไชโย ๑ พระยาราชานุวงศ์ ๑ พระยาสุรินทรราชเดณี ๑ เปนกรรมการจัดการเรื่อง มรดกเจ้าพระยาสุรวงษ์วัฒน์ศักดิ์

กรรมการ ขอ ประกาศให้ ทราบ ทูกัน ว่า

๑ ผู้ใด เป็น เจ้าหนี้ หรือ มี การ เกี่ยว ของ เป็น เจ้าหนี้ เจ้าพระยาสุรวงษ์
วัฒนศักดิ์ จะ ต้อง การ ให้ ใช้หนี้ ให้ ผู้ นน เช่น จดหมาย นำ ความ ทู ต่อ
พระเจ้า นองยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ แต่ ภายใน ๓ เดือน
นับ ตั้งแต่ วันที่ ได้ ออก ประกาศ นี้ ไป

๒ ผู้ใด เป็น ลูกหนี้ หรือ มี การ เกี่ยว ของ เป็น ลูกหนี้ เจ้าพระยาสุรวงษ์
วัฒนศักดิ์ ให้ ผู้ นน ๆ ใช้หนี้ ต่อ ท่าน ผู้หญิง ศดับ ภรรยา เจ้าพระยา
สุรวงษ์วัฒนศักดิ์ ผู้ ซึ่ง กรรมการ ได้ มอบ อำนาจ ให้ รับ แด ให้ ทำ ไป เด็ด เจ
ใบรับ ให้ ได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย

๓ ผู้ใด ถือ ตน ว่า เป็น ผู้ ส้มควร จะ ได้ ส่วน แบ่ง บั้น อย่างใด ๆ ใน
ทรัพย์สิน มรดก ของ เจ้าพระยาสุรวงษ์วัฒนศักดิ์ ให้ ผู้ นน ทำ จดหมาย ทู
ถวาย ต่อ พระเจ้านองยาเชอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ ภายใน ๓ เดือน
ตั้ง ตั้งแต่ วันที่ ได้ ออก ประกาศ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน วันโกสินทร์ ศก ๑๒๘

ประกาศกระทรวงนครบาล

ด้วย บริษัท แม่น้ำมอเตอริว ไบต์ จำกัด ได้ ยื่น เรื่อง รวอ คือ กระทรวง
นครบาล ขอ ยก เด็ก ขั ความ ตอน ห้าย ของ ขั ๑๓ แห่ง หนังสือ ตัญญา
พระบรมราชานุญาต สร้าง ทาง รถราง เมือง นครเขื่อนขันธ์ ฉบับ ลง วันที่ ๙
พฤษภาคม วันโกสินทร์ ศก ๑๒๖ กระทรวงนครบาล ได้ นำ ความ ขั

กราบ บัณฑิตพุทธ พระกรุณา ทราบฝ่า ดของ ชุตีพระบาท มี พระบรมราช

โองการโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ยก เด็กความ
ตอนท้าย ของ ข้อ ๑๓ นั้นได้ ให้คง มี ข้อ ความ ดัง แจ่ง ต่อไปนี้

ข้อ ๑๓ เงินค่าโดยส่วนสำหรับนั่งใน ชั้น ขรรคมตาใน รดราง นั้น
ต้องเก็บไม่เกิน กว่าคนละ ๖ สตางค์ สำหรับโดยส่วนได้ตัดกตตั้ง แต่ต้น
จน ปลายทาง รดราง ค่าโดยส่วนนี้ ชั้น ที่ หนึ่ง ใน รดราง นั้นให้เก็บสอง
เท่าค่านั่งในชั้น ขรรคมตา

วันที่ ๑ พฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๘

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดี กระทรวง นครบาล

ประกาศเพิ่มอัตราค่าราชการ

ในตำบลแม่กระบาดท้องที่อำเภอเมือง
เมืองกาญจนบุรี ชั้น อีก ๒ บาท เป็น ๔ บาท

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จทรงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งที่นครบาล
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ สั่งว่า การ ค่าชานในตำบลแม่กระบาดท้องที่ อำเภอเมือง
กาญจนบุรี ในเวลานี้เจริญเติบดีขึ้นกว่าแต่ก่อน ราษฎรได้ ประกอบ
การทำมาหาเลี้ยงชีพเป็นการ สดวก แด่ บิรมุณย์ ชั้น จึง ทรง พระ

พ.ศ. ๒๕๖๖

ศก. ๑๒๘

กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มอัตราค่าราชการในตำบลแม่กระบาดขึ้นอีก
๒ บาท เป็น ๔ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑๒๘ เมษายน

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศเดิรวางวัดเก็บเงินค่านาจำนวนศก ๑๒๘

ในมณฑลกรุงเทพ ฯ

เจ้าพระยามรราช เสนาบดีกระทรวงนครบาล ขอประกาศให้
เจ้าของนาและผู้ทำนาในมณฑลกรุงเทพ ฯ ทราบทั่วกันว่า เจ้าพนักงาน
จะได้ลงมือเดิรวัดนาที่ใต้หัวน้ำปลูก เพราะต้นเขาแต่เก็บเกี่ยวเป็นนา
คงเรียก เพื่อเก็บเงินค่านาจำนวนศก ๑๒๘ ในเมืองสมุทรปราการ
เมืองนครเขื่อนขันธ์ เมืองนนทบุรี เมืองประทุมธานี เมืองชัยบุรี
เมืองมีนบุรี และกรุงเทพ ฯ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม เป็นต้นแต่
ไปจนแล้ว

เพราะฉะนั้นตามความในพระราชบัญญัติค่านามาตรา ๙ เจ้าพนักงาน
ต้องการให้เจ้าของนาและผู้ทำนา หรือจะให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปแทนก็
ตาม อยู่คอยนำชี้เขตแดนข้อความที่เจ้าพนักงานต้องการจะตาม แต่
คอยรับนำตามวันที่กำหนดนั้นจงทุก ๆ ราย ถ้าผู้ใดไม่กระทำ

ตามความในข้อนี้ ผู้ยื่นต้องระหว่างโทษปรับไม่เกิน ๒๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือทั้งปรับและจำคุกด้วยทั้งสองสถาน

อนึ่งเมื่อได้รับใบนำแล้ว ขอให้ผู้ที่จะต้องเสียเงินค่านาตรวจจำนวนเนื้อที่นา คงเรียกตามกว้างยาวในใบนำที่เจ้าพนักงานได้รังวัดจดไว้ ใบใบนำออกให้ไว้หนึ่ง ถ้าตนเข้าเสียหายด้วยประการใด ๆ มากกว่า ๑ ในส่วน ๓ ตามพระราชบัญญัติแล้ว ก็ให้รับนำความมาแจ้งขอติดต่อนายอำเภอท้องที่นั้น ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ได้รับใบนำ นั้น เป็นต้นไป

ประกาศมาวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

พระราชบัญญัติ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก

รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ทั้งฝ่ายเหนือฝ่ายใต้ แต่ดินแดนทั้งหลายที่ใกล้เคียงคือลาวเฉียง ลาวทวน มลายู เกวียงแต่อื่น ๆ ผู้เป็นเจ้าใหญ่ของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ทรง พระราชดำริที่ว่า เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ ข้าง แฉก ด้ายาม
 ซึ่ง สมเด็จพระ บรม ชนกนารถ พระบาท สมเด็จพระ ประมุขแห่ง มหาดไทย
 พระจอม เกศเจ้า ชัย หัก ทรง สถาปนา ขึ้นไว้ เมื่อ ปีระกา ตรีศก
 จุศักราช ๑๒๒๓ ตรง กับ รัตน โกสินทร์ ศก ๘๐ นั้น ครั้น เมื่อ
 พระบาท สมเด็จพระ เจ้า ชัย หัก เสด็จ เถลิง ถวัลยราชสมบัติ ได้ ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พระราชบัญญัติ จัด เป็น ชั้น ๔ ชั้น มี ระเบียบ
 กำหนด ตาม พระราชบัญญัติ ลง วัน พุฒ เดือน อ้ายแรม สิบเช็ดค่ำ ปีเมษ
 เอกศก จุศักราช ๑๒๓๑ ตรง กับ รัตน โกสินทร์ ศก ๘๘

ภายหลัง ทรง พระราชดำริที่ว่า พระราชบัญญัติ แด ระเบียบ เครื่อง ราช
 อิศริยาภรณ์ นั้น ยัง หา บริบูรณ์ ไม่ จึงได้ มี พระราชบัญญัติ แก้ไข รูป
 แด ชั้น เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ ใหม่ ขยาย ออก เป็น ๕ ชั้น โดย พระราช
 บัญญัติ บัรกาเบญจศก จุศักราช ๑๒๓๕ ตรง กับ รัตน โกสินทร์ ศก ๙๒
 แด พระราชบัญญัติ ลง วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน รัตน โกสินทร์ ศก ๑๐๘ ครั้ง
 หนึ่ง ลง วันที่ ๑ ตุลาคม รัตน โกสินทร์ ศก ๑๑๒ ครั้ง หนึ่ง แก้ไข
 กำหนด ซ้ำ แด ชัตรา เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์

ภายหลัง ทรง พระราชดำริที่ว่า ข้าราชการ ไม่มี สัญญาบัตร ยัง ไม่ มี
 เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ สำหรับ ที่ จะ เป็น บำเหน็จ ความ ชอบ จึง ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สักร่าง เทรียง ข้าง แฉก ชั้น อีก ๒ ชั้น โดย
 พระราชบัญญัติ ลง วันที่ ๒๖ กรกฎาคม รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๑ แด ๒ นั้น

บัดนี้ มีพระราชประสงค์ ที่จะแก้ไขลำดับชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์
นี้ให้บริบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
พระราชบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ เครื่องราช
อิสริยาภรณ์ ช่างเผือก รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ แต่ให้ใช้ ได้ตั้งแต่วันที่
ลงประกาศไว้ นี้ เป็นต้นไป

มาตรา ๒ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ช่างเผือกนี้ ให้แบ่งเป็น ๘ ชั้น
ให้เรียกชื่อตามชั้นดังนี้

ชั้นสูงสุด	ชื่อ	มหาปรมาภรณ์
ชั้นที่ ๑	ชื่อ	มหาวราภรณ์
ชั้นที่ ๒	ชื่อ	จุตวราภรณ์
ชั้นที่ ๓	ชื่อ	นิภาภรณ์
ชั้นที่ ๔	ชื่อ	ภูษนาภรณ์
ชั้นที่ ๕	ชื่อ	ทิพยาภรณ์
ชั้นที่ ๖	เรียก	เหรียญทองช่างเผือก
ชั้นที่ ๗	เรียก	เหรียญเงินช่างเผือก

มาตรา ๓ ดวงตราทั้ง ๘ ชั้นนี้ ให้มีรูปพรรณแต่เครื่องหมาย

ดังนี้

ชั้นสูงสุด มหาปรมาภรณ์ มีดวง คราด้าน นำตรง กลาง เป็น รูป
 ช้างไอราพตดำมีรัศมี หมายถึงยาม กลาง แด่ สยามเหนือใต้ ดงยา
 ราชชาติดีชาว อยู่บน พน ทองใน ดอกบัวบาน กัดบึง ดงยาราชชาติดีแดง
 เกตุรเงิน นอกดอกบัว มีกระจิง ทองไล่ ดงยาราชชาติดีเขียว อยู่สู่ทิศ
 ตามตรง แต่มีรัศมีเปลวเงิน อยู่อีกสู่ทิศตามทแยง ด้านหลัง กลาง
 มีอักษร ม.ป.ร. เป็น พระนามย่อใน พระบาท สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้า
 อยู่หัว คือ มงกุฎบรมราชาธิราช ดงยาราชชาติดีแดง อยู่บน พน ทองแทน
 ที่ ช้างไอราพต นอก นั้น เหมือนด้านนำ เบื้องบน นั้น มีพระมหามงกุฎ
 ห้อย กับ แพรแถบขนาดใหญ่สีแดงล้วน สำหรับสพายบัวขวา และมีดวง
 คารารูปเหมือนด้านนำดวงตรา ซ้อน อยู่บน รัศมีแปด แฉก เป็น รัศมี
 เงินจาดัก เป็น เพ็ชรใส่อง สีแดงโดยตรง เป็น รัศมีแดงของสีแดงโดยทแยง
 สำหรับติด แขนเสื้อ ที่อก ข้าง ซ้าย

ชั้นที่ ๑ มหาวราภรณ์ มีดวง คราด้าน นำเป็น รูป ช้างเผือก
 ดงยาราชชาติดี ชาว ทรง เกร็อง ยืน แทน อยู่บน พน ทองใน ดอก บัวบาน
 กัดบึง ดงยาราชชาติดีแดง ดัดบึงเขียว เกตุรเงิน รอบ นอก ดอกบัวมีกระจิงเงิน
 แปดทิศ มีกระจิงแทรกตามหว่าง ด้านหลัง เปลี่ยน ช้างเผือก เป็น อักษร
 ม.ป.ร. พระนามย่อ เบื้องบน ดวงตรามีพระมหามงกุฎ ห้อย แพรแถบ
 ขนาดใหญ่สีแดงริมเขียว มีริ้ว นำเงินริ้วเหลือง คอปกัน ทั้ง สอง ข้าง

สำหรับสพวย บำชวด และมีดวงศรารูปอย่าง ตำน นำ ดวงศร แต่กระจิง
ยาวกว่า แต่ว้น พระมหามงกุฎลงให้เด็ก คิดชั้นที่ กระจิง บน สำหรับ
คิดแนบ เลือ ที่ ออก ข้าง ซ้าย

ชั้นที่ ๒ จุดธรรมาภรณ์ มีดวง ศร่า อย่าง มหาธรรมาภรณ์ ห้อย แพรแถบ
ขนาด กดาง ลืออย่าง มหาธรรมาภรณ์ สำหรับ สวม คอ และมีดวง ศร่า อย่าง
มหาธรรมาภรณ์ สำหรับ คิด แนบ เลือ ที่ ออก ข้าง ซ้าย

ชั้นที่ ๓ นิภาภรณ์ มีดวง ศร่า ห้อย แพรแถบ สวม คอ เหมือน
จุดธรรมาภรณ์

ชั้นที่ ๔ ภูษาภรณ์ มีดวง ศร่า อย่าง นิภาภรณ์ ห้อย แพรแถบ
ดีเดียวกัน แต่ขนาดเล็ก และมีดอกไม้ จับติด บน แพรแถบ สำหรับ
คิด แนบ เลือ ที่ ออก ข้าง ซ้าย

ชั้นที่ ๕ ทิพยาภรณ์ มีดวง ศร่า ห้อย แพรแถบ ติด ออก เหมือน
ภูษาภรณ์ แต่ ไม่มี ดอกไม้ จับ

ชั้นที่ ๖ เหยียนทอง ข้างเผือก ตำน นำ เป็น รูป ข้างเผือก อยู่ ใน
ดอกบัวบาน ตำน หลัง เปน อักษร พระนาม ย่อ ม.ป.ร. อยู่ใน ดอกบัว
บาน เบื้อง บน เหยียน นั้น มี พระ มหามงกุฎ ห้อย กับ แพรแถบ อย่าง
ทิพยาภรณ์ สำหรับ คิด ออก ข้าง ซ้าย

ชั้นที่ ๗ เหยียบเงินข้างเลือก เหมือนกับ เหยียบของ ต่างแต่
เป็นเงิน

มาตรา ๔ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดสำหรับ พระราชทาน
พระบรมวงศานุวงศ์ เจ้านาาประเทศ เจ้าประเทศราช แต่ผู้ซึ่งได้รับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่ ๑ มหาวราภรณ์แล้วแต่จะเลื่อนตำแหน่ง
ชั้นให้สูง

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตั้งแต่ชั้นที่ ๑ ลงไปจนถึงชั้นที่ ๕ สำหรับ
พระราชทาน พระบรมวงศานุวงศ์ เจ้าประเทศราช และข้าราชการชั้น
สัญญาบัตร ชั้นที่ ๖ ที่ ๗ สำหรับ พระราชทาน ข้าราชการชั้นไม่มี
สัญญาบัตร

มาตรา ๕ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดแต่ชั้นที่ ๑ มีตั้งวาลย์
ของคำดงยาราชาวดี กดางเป็นรูปข้างโอราพต มีบุษบกอุณาโลม
อยู่เหนือหลัง มีเครื่องสูง ๗ ชั้นข้างละ ๒ องค์ มีข้างเผือกวง
กุ่มฉัตรข้างละข้าง ตามสายตั้งวาลย์มีรูปข้างเผือกยื่นติดกับอักษร
พระนามย่อ ม.ป.ร. อยู่โดยรอบ ตั้งวาลย์นี้สำหรับ หัยดวงตรา
มหาปรมาภรณ์ ล้อมพาดเหนืออักษรทั้งสองข้าง สายสร้อยเช่นนี้
สำหรับ พระราชทาน แก่ผู้ซึ่งได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทั้ง ๒ ชั้น อนัน
ทรง พระราชดำริเห็นสมควร จะ พระราชทานเพิ่มให้พิเศษชั้น

มาตรา ๖ ผู้ซึ่งได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ข้างเผือกนี้ มีลำดับเกียรติยศอยู่น่าหลัง เทียบกับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อื่น ตามลำดับชั้นดังนี้ คือ มหาปรมาภรณ์ ตามหลัง ประมุขจตุรจอมเกล้า มหาพรภรณ์ สูงกว่า มหาสุรภรณ์ จตุรภรณ์ สูงกว่า จตุสุรภรณ์ แต่ต่ำกว่า ทูตจตุรจอมเกล้าวิเศษ นิภรณ์ สูงกว่า มณฑนาภรณ์ แต่ต่ำกว่า ทูตจตุรจอมเกล้า ภูษนาภรณ์ สูงกว่า ภทราภรณ์ แต่ต่ำกว่า ทูตจตุรจอมเกล้า ทิพยาภรณ์ สูงกว่า วิจิตรภรณ์ แต่ต่ำกว่า ศิขยานุจตุรจอมเกล้า เหยี่ยญทอง ข้างเผือก สูงกว่า เหยี่ยญทอง มงกุฎสยาม เหยี่ยญเงิน ข้างเผือก สูงกว่า เหยี่ยญเงิน มงกุฎสยาม ส่วนผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นเดียวกัน มีลำดับน่าหลังกัน ตามที่ได้รับพระราชทาน ก่อน แด่หลัง

มาตรา ๗ ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ข้างเผือกอย่างเก่า ก่อน พระราชบัญญัตินี้ จะคงใช้ดวงตรา อย่างเก่า อยู่ก็ได้ ถ้าจะ เปลี่ยนใช้ ดวงตรา อย่างใหม่ ตาม พระราชบัญญัตินี้ ก็ได้

มาตรา ๘ พระราชบัญญัติเดิมที่ไม่ขัดขวาง คือ พระราชบัญญัตินี้ ให้คงใช้ อยู่ตามเดิม

พระราชบัญญัติตราไว้แต่ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน รศ. ๖๕

พระราชบัญญัติ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฏสยาม

รัตนโกสินทร์ ๑๒๘

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า
เจ้าแผ่นดินสยาม ทั้งฝ่ายเหนือฝ่ายใต้ แดนดินแดน ทั้ง หาดยี่ ที่ โกลด เคียง
คือ ดาว เคียง ดาว กว มตาญ เกวียง แด อื่น ๆ ผู้เป็นเจ้า เป็นใหญ่
ของ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ มงกุฏสยาม

มี พระบรมราช โองการ ดำรัส เห็นเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ให้ ทราบทั่ว
กันว่า

ทรง พระราช ดำริห์ว่า เมื่อ เสด็จ เสด็จ ถว้ด้วยราช สัมบัติ แดว ได้
ทรง สถาปนา เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ มงกุฏสยาม ขึ้น ไว้ พร้อม กัน กับ
ที่ แก่ ไข เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ ช้างเผือก อัน ส้มเด็จ พระบรม ชนก
นารถ ได้ ทรง สว่าง ขึ้น ไว้ นั้น ได้ ออก โดย พระราช บัญญัติ ลง ณ พุฒ
เดือน ชัย แรม สิบ เดือน ค่ำ ปีเมรุแสง เอกศก จุฬศักราช ๑๒๓๑ ตรง กับ
รัตนโกสินทร์ ๑๒๘

ภายหลัง ทรง พระราช ดำริห์ว่า พระราช บัญญัติ แด ระเบียบ เครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ นั้น ยัง หา บริบูรณ์ ไม่ จึง ได้ มี พระราช บัญญัติ แก่ ไข
รูป แด ชั้น เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ ใหม่ ขยาย ออก เป็น ๕ ชั้น โดย พระ

ราชบัญญัติ ๒ ระกา เบญจศก สดศักราช ๑๒๓๕ ตรงกับรัตนโกสินทร์
 ศก ๙๒ แต่พระราชบัญญัติตั้งวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์
 ๒๒ ๑๐๘ ครั้งหนึ่ง ตั้งวันที่ ๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๒ ครั้ง
 หนึ่ง แก้ไขกำหนดชื่อ แด้อัตราเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์

ภายหลัง ทรงพระราชดำริเห็นว่า ฐำราชการ ไม่มีสัญญาบัตร ยังไม่
 มีเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ สำหรับที่จะเป็นบำเหน็จความชอบ จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเหรียญมงกุฎขึ้นอีก ๒ ชั้น โดยพระราช
 บัญญัติตั้งวันที่ ๒๐ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๑ แล้วนั้น

บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า รูปร่าง เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์นั้น
 ควรจะแก้ไขให้งามดั่งขึ้น แดรวบรวมกันกับเหรียญซึ่งสร้าง
 เพิ่มเติมชั้นใหม่อีกสองชั้นนั้น ให้เป็น ๗ ชั้น จึงทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติเครื่อง ราช
 อิสริยาภรณ์มงกุฎสยาม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ แดให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่
 ลงประกาศไว้เป็นต้นไป

มาตรา ๒ เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์มงกุฎสยาม ให้แบ่งเป็น ๗ ชั้น
 แดให้เรียกชื่อตามชั้นดังนี้

- ชั้นที่ ๑ ชื่อ มหาสุรารักษ์
- ชั้นที่ ๒ ชื่อ อุดสุรารักษ์
- ชั้นที่ ๓ ชื่อ มณฑนากรักษ์
- ชั้นที่ ๔ ชื่อ ภัทรากรักษ์
- ชั้นที่ ๕ ชื่อ วิจิตรกรักษ์
- ชั้นที่ ๖ เรียก เหยียบทอง มงกุฎสยาม
- ชั้นที่ ๗ เรียก เหยียบเงิน มงกุฎสยาม

มาตรา ๓ ดวงตราทั้ง ๗ ชั้นนี้ ให้มีรูปพรรณแต่เครื่องหมาย
ดังนี้

ชั้น ๑ มหาสุรารักษ์ มีดวงตราค้นหน้าเป็นรูป พระมหามงกุฎ อยู่ใน
ถาย ห้วน ต่อม ทำด้วยทอง พน ลงยาราชาวดี ชั้นในดี้นักเงิน ชั้นนอก
ดี้นอง มีกระจังเงิน รอบนอก ใหญ่ ดี้นักเล็ก ดี้นัก มีรัศมีทอง สิบ
หว่าง รอบ ด้าน หลัง เบื้องบน พระมหามงกุฎเป็นอักษร พระนามย่อ จ.ป.ร.
เบื้องบน ดวงตรา มีพระจุฬาดงกรักษ์ ห้อย กับแพร แถบขนาดใหญ่
ดี้นักเงินริมเขี้ยว มีริ้วแดงริ้วเหลือง คอปกั้นทั้งสองข้าง สำหรับ
ส่งพาย บ่าขวา และมีดวงตรารูปร่าง ด้านหน้าดวงตรา เว้นแต่ไม่มี
พระจุฬาดงกรักษ์ เบื้องบน สำหรับติด แขนเสื้อที่ ออกข้างซ้าย

ชั้น ๒ จตุสุภารณ์ มี ดวง ตรา อย่าง มหาสุภารณ์ ห้อยแพร
แถบ ขนาด กว้าง ดี อย่าง มหาสุภารณ์ สำหรับ สวม คอ แต่ มี
ดวง ตรา อย่าง มหาสุภารณ์ สำหรับ คิด แนบ เล็บ ที่ ออก ข้าง ซ้าย

ชั้น ๓ มณฑนาภรณ์ มี ดวง ตรา ห้อย แพร แถบ สวม คอ เหมือน
จตุสุภารณ์

ชั้น ๔ ภิกษารณ์ มี ดวง ตรา อย่าง มณฑนาภรณ์ ห้อย แพร แถบ
สี่เหลี่ยม แค ขนาด เล็ก แต่ มี ดอกไม้ จับ ติด บน แพร แถบ สำหรับ
ติด แนบ เล็บ ที่ ออก ข้าง ซ้าย

ชั้น ๕ วิจิตรภรณ์ มี ดวง ตรา ห้อย แพร แถบ ติด ออก เหมือน
ภิกษารณ์ แต่ ไม่มี ดอกไม้ จับ

ชั้น ๖ เหยี่ยวทอง มงกุฎสยาม ด้าน หน้า เป็น รูป พระ มหามงกุฎ
อยู่ ใน ถาย หว่าน ล้อม ด้าน หลัง เป็น อักษร พระนาม ย่อ จ.ป.ว. อยู่ ใน
ถาย หว่าน ล้อม เช่น วง ใน ดวง ตรา มหาสุภารณ์ ข้าง บน เหยี่ยว
นี้มี พระจุฬาลงกรณ์ ห้อย กับ แพร แถบ อย่าง วิจิตรภรณ์ สำหรับ
ติด ออก ข้าง ซ้าย

ชั้น ๗ เหยี่ยวเงิน มงกุฎสยาม เหมือน เหยี่ยวทอง ต่าง แต่ เป็น เงิน
มาตรา ๕ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตั้งแต่ ชั้น ที่ ๑ ลง ไป จนถึง

ชั้นที่ ๕ สำหรับ พระราชทาน พระบรมวงษาอนุวงศ์ แดเจ้าประเทศราช
แต่ข้าราชการ ชั้นสัญญาบัตร ชั้นที่ ๖ และชั้นที่ ๗ สำหรับพระราชทาน
ข้าราชการ ชั้นไม่มีสัญญาบัตร

มาตรา ๕ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่ ๑ มีสังวาลย์ทองคำ
ถายา ราชาคติ กตาง เป็นรูป พระจุฬาลงกรณ์มี พระมหา มงกุฏ อยู่
ข้างบน และมีเครื่องสูง สอง ข้าง มีพระแสง ขรรค์ กับ ทวาร พระกร
ไขว้กัน มีผ้าแถบลง ยา ห้อย ลง มา มีอักษรในผ้า นั้นว่า “ดีเพ
สังฆทานัน สามีคคิอุทมิธาริกา” ที่ กตาง ผ้าใต้ พระจุฬาลงกรณ์ ลง มา
มี รูปจักรวรรี มี มาดัย ชัย พฤษณ์ แด พุทธ วิชา ข้าง ต่าง ตาม สาย
สังวาลย์มี อักษร พระนามย่อ จ. ป. ร. กับ พระจุฬาลงกรณ์วางบน เาะ
แต่จักรวรรี ไขว้กับ ดรรพาวุธ แต่มาดัย ชัย พฤษณ์ พุทธ วิชา คั่น ดัดบกัน
ไปโดย รอบ สังวาลย์นี้ สำหรับ ห้อย คง ตรา มหา สุราภรณ์ สวม
พาดเหนือ อัญษา ทั้ง สอง ข้าง สาย สร้อย เช่น นี้ สำหรับ พระราชทาน แก่
ผู้ ซึ่งได้รับ เครื่อง ราช อิสริยาภรณ์ ชั้น ๑ อัน ทรง พระราช คำวิหี
เห็น สมควร จะ พระราชทาน เพิ่ม ให้ อีก เช่น

มาตรา ๖ บรรดาผู้ ที่ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มงกุฏ

สยามนี้ มีลำดับเกียรติยศอยู่น่าหลัง เทียบกับผู้ที่ได้รับพระราชทาน
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์อื่น ตามลำดับชั้นดังนี้ คือ มหาสุรภรณ์
 สูงกว่าตติยจุตจอมเกล้าพิเศษ แต่ต่ำกว่ามหาวรภรณ์ จุตสุรภรณ์
 สูงกว่าตติยจุตจอมเกล้า แต่ต่ำกว่าจตุรภรณ์ มัณฑนาภรณ์ สูงกว่า
 ตติยจุตจอมเกล้า แต่ต่ำกว่านิภาภรณ์ ภัทราภรณ์ สูงกว่าตติยานุ
 จุตจอมเกล้า แต่ต่ำกว่าภุชณาภรณ์ วิจิตรภรณ์ ต่ำกว่าทิพยาภรณ์
 เหรียญทอง มงกุฎสยาม ต่ำกว่าเหรียญทองช้างเผือก เหรียญเงิน
 มงกุฎสยาม ต่ำกว่าเหรียญเงินช้างเผือก ส่วนผู้ที่ได้รับพระราชทาน
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นเดียวกัน มีลำดับน่าหลังกัน ตามที่ได้รับ
 พระราชทาน ก่อน แลหลัง

มาตรา ๗ ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎสยาม
 อย่างเก่า ก่อนพระราชบัญญัตินี้ จะคงใช้ดวงตราอย่างเก่าอยู่ก็ได้
 ฤ็จะเปลี่ยนใช้ดวงตราอย่างใหม่ ตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๘ พระราชบัญญัติเดิมที่ไม่ขัดขวางต่อพระราชบัญญัตินี้
 ให้คงใช้อยู่ตามเดิม

พระราชบัญญัติตราไว้ แต่ณวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน วันทศโกสินทร์

ประกาศยกหม่อมเจ้าอาทิตย์ทิพอาภา
 ใน พระเจ้าดุกยาเธอ กรมหมื่นชุมพรเขตรอุดมศักดิ์
 ขึ้น เป็น พระหลานเธอ พระองค์เจ้า

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเห็นว่า หม่อมเจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ใน พระเจ้าดุกยาเธอ กรมหมื่นชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ เป็น ผู้ที่ ได้ ทรง ทำนุ บำรุง แะยัง ตู โภถ ฐิต ฐึ้น เป็น พระนัดดาใน สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุวงศ์วรเดช เป็น ผู้สมควรที่ จะ ทรง ยำ พระเกียรติยศ ขึ้น แด่เวลานี้ ก็ เป็น กำพร้า มารดา ทรง พระ กรุณา สังสาร จึง มี พระบรม ราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ ยก หม่อมเจ้าชายอาทิตย์ทิพอาภา ใน พระ เจ้าดุกยาเธอ กรมหมื่นชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ ขึ้น เป็น พระองค์เจ้า มี คำนำ พระนามว่า พระหลานเธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ทรงศักดินา ๓๐๐๐ ถ้า มี กรม ทรง ศักดินา ๑๑๐๐๐

พระบรมราชโองการ ประกาศไว้ ณ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน รัตน โกลสินทรศก ๑๒๘ เป็น วันที่ ๑๔๙๘๗ ใน รัชกาล รัชชยุบนั้น ๕

ประกาศพระบรมราชูทิศที่ดินสงฆ์เสนาสน์

วัดเบญจมบพิตร

ขอ ประกาศ แก่พระภิกษุสงฆ์ ซึ่งได้มา ประชุม พร้อม กัน ณที่นี้ ด้วย
 ข้าพเจ้าได้ ให้สถาปนาเสนาสน์ ฐานใหม่หนึ่ง เป็น คอกสอง ชั้น ก่อ
 กว้าง ก่อ ปูน หลังคามุงกระเบื้อง กว้าง รววมใน ผนัง ๓ วา ๓ ศอก ๑๐ นิ้ว
 ยาว ๕ วา ๕ นิ้ว สูง ตั้งแต่พื้นดิน ถึง พื้น บน ๕ ศอก คับกับ ๒ นิ้ว
 สูง ตั้งแต่ พื้น บน จุดเพดาน ๖ ศอก คับ มีห้องใหญ่ ๒ ห้อง ห้องเล็กห้อง
 หนึ่ง ด้านหลัง มีเฉลียง ด้านหน้า มีมุขยื่น ออก มาต่อ กับ บรรได บัดนี้
 การ ก่อสร้าง นั้น ดำเนิน บริบูรณ์ สมควร เป็น ที่ สงฆ์บริโภค ข้าพเจ้า
 ทั้งปวง ขอ ถวาย กุศล ถวาย น้ใจ ใน พระพุทธเจ้าเสนาสน์ เป็น จาคุทีลีการวาศ
 สำหรับ พระสงฆ์ซึ่ง มาอยู่ ใน บัดนี้ ฤๅจะ มาแต่ทิศทั้ง ๔ ได้ อาศรัย
 ประพฤติ สำนักร พรหมจรรย์ บริโภคโดย ฌาคุทุก ประการ ขอ พระ
 ภิกษุสงฆ์จง รับ สัจฉิกเสนาสน์นั้น เพื่อ ประโยชน์แก่ ความสุข แก่ข้าพเจ้า
 ทั้งปวง สิ้น กาดนาน เทอญ

ประกาศไว้ ณ วัน อาทิตย์ ที่ ๒๘ พฤศจิกายน วันโกสินทร์ศก ๑๒๘
 จันทรคติกาล เดือนสิบสอง แรมค่ำหนึ่ง ปีระกา เอกศก จตุศักราช ๑๒๗๑
 พระพุทธเจ้าเสนาสน์กาล ๒๔๕๒ พุทธศก เป็นวันที่ ๑๔๙๗๒ ในรัชกาล
 บัดนี้

ประกาศจัดซื้อที่สร้างศาลารัฐบาล มณฑลนครราชสีมา

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นชอบเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดซื้อที่ตำบลไชยณรงค์ ที่อยู่ที่อำเภอเมือง ฯ นครราชสีมา สำหรับจะได้สร้างศาลารัฐบาล มณฑล นครราชสีมา ขึ้นใหม่ ในตำบลนั้น แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าพนักงานจัดซื้อที่ดิน รายนี้ ตามวิธีตั้งจะ กล่าวต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑ การซื้อที่รายนี้ ให้เจ้าพนักงานสืบสวน แลจัดซื้อตามราคา ขรรมตา อย่างที่ราษฎร ซื้อ ขาย กัน

ข้อ ๒ ถ้าเจ้าของที่ รายใด แกลงใจ ใ้ราคาเกินกว่าที่ซื้อ ขาย กันตาม ขรรมตา แล้ว ให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจ ที่จะ กำหนด ราคาซื้อ ที่ ตามราคาซื้อ ขาย กัน สุดแล้ว แต่พื้นที่ แล ผล ประโยชน์ใน ที่ ตำบล นั้น

ข้อ ๓ ถ้าเจ้าของที่ เห็นว่า ราคาที่ เจ้าพนักงาน กำหนดให้ยังไม่สมควร จะขอให้ตั้ง คน กลาง กำหนด ราคา ก็ได้ ให้เจ้าของที่ กับเจ้าพนักงาน ตั้ง คน กลาง คน ละ คน เป็น ผู้ ชู ชาติ ใน ราคา ที่ นั้น คน กลางตกลง กัน อย่างไร ก็ให้จัดซื้อ ตาม ราคาที่ ตกลง กัน นั้น ถ้าคน กลาง ทั้ง ๒ ฝ่าย ปลูกษาไม่ตกลง กัน ก็ให้เตุอกตั้ง ผู้ ชู ชาติ อีก คน หนึ่ง ผู้ ชู ชาติ ตัดสิน อย่างไร ให้ ถือเอา ราคา นั้น เป็น ราคาซื้อ ขาย กัน

ศก ๑๒๘

หน้า ๒๔๓

ข้อ ๔ ถ้าจะมีการอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวไว้ในประกาศนี้ ให้
เจ้าพนักงานตำรวจนครบาล และจัดการไป ตาม ประกาศจัดซื้อที่สร้างทาง
รถไฟสายใต้ ซึ่งลงในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๑ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๘
หน้า ๙ นั้น

ข้อ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาจำแลนบดี ข้าหลวง
เจ้าอาวาส มณฑล นครราชสีมา เป็นเจ้าพนักงาน กระทรวงมหาดไทย
จัดซื้อที่ดินตามประกาศนี้

ประกาศมา ณ วันที่ ๑ ธันวาคม วันพฤหัสบดี ๑๒๘

เป็นวันที่ ๑๔๙๙๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศเรื่องแก้ไขอำนาจศาลมณฑล

ร.ศ. ๑๒๘

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า
ด้วยในสมัยนี้ ความที่ ชำระในหัวเมือง มีอุทธรณ์ได้ ถึง ๒ ชั้น คือ
ชั้นหนึ่งอุทธรณ์ไปยังศาลมณฑล แล้วชั้น มาศาลอุทธรณ์ข้าหลวง
พิเศษอีกชั้นหนึ่ง กระทำให้การบังคับบัญชา ตามคำพิพากษา ชักเนิน
ช้า คงค้าง หดายแห่งนัก

จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตัดอุทธรณ์ได้เสียชั้นหนึ่ง แต่
เมื่อความอุทธรณ์ในศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ จะมีมากขึ้นกว่าเก่า
ดังนี้ จึง ทรงพระกรุณาโปรดให้ส่งผู้พิพากษาศาลมณฑลเข้ามารับ

ราชการใน ค่าย อุตธรณ ขาหัดวงพิเศษ ใน มณฑลให้ มี อธิบดี มณฑล
อยู่คน หนึ่ง ก็ได้ ฤๅจะมีผู้แทน อธิบดีอีกคน หนึ่ง ก็ได้ แล้วแต่เสนาบดี
กระทรวงยุติธรรม จะ เห็น สัมควร

๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๘ ต่อไป ความ
อุตธรณจาก ค่าย เมืองใน หัวเมือง นอก จาก มณฑล กรุงเทพ ฯ ให้ตั้งมา
ยัง ค่าย อุตธรณ ขาหัดวงพิเศษ กรุงเทพ ฯ พิจารณาพิพากษา เว้นไว้แต่
เสนาบดี กระทรวงยุติธรรม จะ ได้ ให้ อำนาจ พิเศษ แก่ ค่าย มณฑล มี อำนาจ
ชำระ ความ อุตธรณ ได้ บาง อย่าง บาง ชนิด

๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ ต่อไป ค่าย มณฑล นั้น ให้ มี ผู้พิพากษา แต่ เพียง นาย เดียว
ก็ได้ จะเป็น อธิบดี ค่าย มณฑล ก็ได้ ฤๅผู้แทน อธิบดี ค่าย มณฑล ก็ได้
วิธีที่จะ พิจารณา ความ มณฑล นั้น ตั้ง จะ ได้ กล่าว ต่อไป นี้

๓ คดี แห่ง ฤๅ อาญา ที่ เกิน อำนาจ ค่าย เมือง จะ พิจารณา นั้น ให้
อธิบดี ค่าย มณฑล ฤๅผู้แทน อธิบดี ค่าย มณฑล ไป ช่วย หนึ่ง พิจารณาใน
ค่ายเมือง พร้อม ด้วย ผู้ พิจารณา อีก นาย หนึ่ง อย่างน้อย เมื่อผู้ พิจารณา
ทั้ง ๒ คน ตั้ง ที่ ได้ กล่าว มา นี้ ได้ หนึ่ง พิจารณา คดี อย่าง หนึ่ง อย่างใด แล้ว
ให้ มี อำนาจ เท่า ค่าย มณฑล

แต่ถ้า อธิบดี ผู้ พิจารณา ค่าย มณฑล ฤๅผู้แทน อธิบดี ค่าย มณฑล ไป
หนึ่ง พิจารณา คดี ใน ค่าย เมืองไม่ได้ ให้ ค่าย เมือง พิจารณา แต่ ทำ ความ
เห็น ส่ง มา ยัง อธิบดี ผู้ พิจารณา ค่าย มณฑล พร้อม ด้วย จำนวน อธิบดี
ผู้ พิจารณา ฤๅผู้แทน จะ ได้ ทำ ความ เห็น ส่ง กลับ คืน ไป

ศก ๑๒๘

มา ๒๔๕

เมื่อ อธิบดี ผู้พิพากษา ศาล มณฑล ฎา ผู้แทน เห็น ด้วย กับ ผู้พิพากษา
 ศาลเมือง แดว ความเห็น เหล่า นั้น เป็น คำพิพากษา แต่ ถ้า ผู้พิพากษา
 ทั้งหลาย มีความเห็น ต่าง ต่าง กัน ให้เอา ความ เห็น ข้าง มาก เป็น คำ
 พิพากษา ผู้พิพากษา ที่ไม่ เห็น ด้วย นั้น ให้ทำ ความ เห็น แย้งไว้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘
 เป็น วันที่ ๑๕๐๐๕ ใน รัชกาล บัดนี้

ประกาศ ห้ามไม่ให้เงิน เหยี่ยญ ต่าง ประเทศ บาง ชนิด

เข้ามาใน มณฑล ชุมพร มณฑล นคร ศรีธรรมราช
 แล มณฑล ปัตตานี

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นเกล้าฯ ให้ประกาศ
 จง ทราบ ทุก กัน ด้วย ทรง พระราชดำริ หว่า มีเงิน เหยี่ยญ ต่าง ประเทศ
 บาง ชนิด ซึ่ง เรียกว่า เหยี่ยญ เมกซิกัน ชนิด หนึ่ง เหยี่ยญ บริติช
 ชนิด หนึ่ง เหยี่ยญ เดอร์ดีลล์ อย่าง เก่า ชนิด หนึ่ง รวม ๓ ชนิด นี้
 มีราคา ตกต่ำ กว่า ราคา เหยี่ยญ เดอร์ดีลล์ อย่าง ใหม่ รัฐบาล เดอร์ดีลล์ เซด
 เดต เมนต์ แล รัฐบาล เฟเดอรั เรเตดมา เดสเดตส์ ได้ ประกาศ ให้เลิกใช้
 แล ห้ามไม่ให้ เข้าใน อาณาเขต ของ รัฐบาล ที่ได้ กล่าว ชื่อ มา แดว นั้น
 ส่วน ทาง พระราช อาณาเขต สยาม ยังมี ผู้นำ เหยี่ยญ เมกซิกัน
 เหยี่ยญ บริติช แล เหยี่ยญ เดอร์ดีลล์ อย่าง เก่า ซึ่ง มิใช่ เงิน ตรา

หน้า ๒๔๖

ศก ๑๒๘

เจ้าหน้าจําต้องรับตามพระราชกำหนดกฎหมายเข้ามาในมณฑลชุมพร
มณฑลนครศรีธรรมราชแต่มณฑลปัตตานีจนกาดบัดนี้ กระทำให้
ราษฎรในมณฑลนั้น ๆ ได้รับความเสียหายเป็นอันมาก จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันดังนี้

ข้อ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๘ เป็นต้น
ไป ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดนำเหรียญเมกซิกัน เหรียญบริกษ
เหรียญเดวิดด์ อย่างเก่าเข้ามาในหัวเมืองใด ๆ ในมณฑลชุมพร
มณฑลนครศรีธรรมราชแต่มณฑลปัตตานี โดยทางบกก็ดี หรือ
ทางเรือก็ดีเป็นอันขาด

ข้อ ๒ ถ้าผู้ใดบังอาจกระทำความผิดคือข้อห้าม ผ่าฝืนนำ หรือ
กระทำการพยายามที่จะนำเหรียญต่าง ๆ ซึ่งได้กล่าวนามมาแต่ฉนั้น
เข้ามาในมณฑลหนึ่งมณฑลใดใน ๓ มณฑลนี้ เป็นจำนวนตั้งแต่
๑๐ เหรียญ หรือเกินกว่า ๑๐ เหรียญขึ้นไป ให้ตั้งโทษปรับ
แก่ผู้นั้นครั้งหนึ่งไม่เกินกว่า ๑,๐๐๐ บาท ส่วนเงินเหรียญซึ่งได้นำ
หรือพยายามที่จะนำเข้านั้น ให้รับเสียทั้งสิ้น

ข้อ ๓ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เสนาบดีกระทรวง
มหาดไทย แลเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้รักษากฎให้เป็นไป
ตามนัยแห่งประกาศนี้ทุกประการ

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๘
เป็นวันที่ ๑๕๐๐๕ ในรัชกาล บัดยบนี้

ประกาศ

เปลี่ยนนามข้าหลวงเกษตร้ออกโฉนดที่ดิน
เป็น ข้าหลวง ออกโฉนด

ด้วย นามข้าหลวง ดำรับ การ ออกโฉนด ที่ดิน ตาม ที่ ใช้เรียกใน
พระราชบัญญัติ ออกโฉนด ที่ดิน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ ว่า ข้าหลวง
เกษตร้นั้น บัดนี้ ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กระทรวงเกษตราธิการ
จัดตั้ง ข้าหลวง สำหรับ จัดการ บำรุง การ เาะ ปลูก ขึ้น ประจำ มณฑลต่าง ๆ
อีก ตำแหน่ง หนึ่ง แต่ ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เรียก ข้าหลวง
ตำแหน่ง นี้ ว่า “ข้าหลวงเกษตร” ให้ เปลี่ยน เรียก ข้าหลวง ดำรับ การ
ออกโฉนดที่ดิน ว่า “ข้าหลวงออกโฉนด” ตั้ง แต่ บัดนี้ สืบไป

กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงนาม) อภิบาลประพัทธ์

รองเสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศตั้งเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นชอบเกล้า ฯ ตั้งว่า เจ้าพระยาเทเวศร์
วงษ์อดิพนธ์ เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ บวญไม่ ได้ รับราชการ ตาม
หน้าที่มาหลายปีแล้ว จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เจ้าพระยาเทเวศร์
วงษ์อดิพนธ์หยุดพักราชการ ส่วน ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ

หน้า ๒๔๘

ศก ๑๒๘

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาวงษาอนุประพิทธ์ร์ของเสนาบดีกระทรวง
เกษตราธิการ เปนเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ค่อยไป

พระบรมราชโองการ ดำรัสตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม รัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๘ เป็นวันที่ ๑๕๐๑๐ ในรัชกาลปัจจุบันนี้ ๓

ประกาศกระทรวงเกษตราธิการ

ว่าด้วยตั้งผู้รั้งกรมการตำแหน่งนา

ประจำมณฑลกรุงเทพฯ ฯ

ด้วย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาตให้หัดวงประมุขภูมิเทศ ผู้รั้งตำแหน่งข้าหลวง ออกโฉนด
มณฑลกรุงเทพฯ ฯ เปนผู้รั้ง กรมการ ตำแหน่ง นา ประจำ มณฑลกรุงเทพฯ ฯ
ตาม ความใน มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ ออกโฉนดที่ดินซึ่งตั้งวันที่ ๒
มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ นั้น ตั้งแต่บัดนี้สืบไป ๓

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงนาม) วงษาอนุประพิทธ์ร์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

พระราชบัญญัติรถยนต์

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ สั่งว่า ทุกวันนี้มีผู้ใช้รถยนต์ที่เรียกกันว่า “ไฮโตโมบิล” ขับไป มา อยู่ตาม ถนน หลวง มากขึ้น ดั่งควร จะมี พระราชบัญญัติ สำหรับ การ เดินรถ แต่ ขับรถ ขึ้นไว้ เพื่อ บังคับ กัน เหตุ การ อันตราย ต่าง ๆ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติสืบไป ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติรถยนต์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ ใช้ ใน มณฑล กรุงเทพฯ ฯ ตั้งแต่ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป ถ้าจะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ใช้ ใน หัวเมือง มณฑลใดเมื่อใดด้วย ก็จะได้ ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาต่อไป ภายหลัง

มาตรา ๓ คำว่า รถยนต์ ให้ พง เข้าใจ ว่า รถ ที่ ไต่ ด้ว ราง ขึ้น สำหรับ บรรทุก คน หรือ สิ่ง ของ ซึ่ง เดิน ด้วย กำลัง เครื่อง จักร แต่ ไม่มี ราง

มาตรา ๔ คำที่ ว่า เส้นาบตี ที่ ใช้ ใน พระราชบัญญัตินี้ให้ พง เข้าใจ ว่า เส้นาบตี ผู้บัญชาการ เทศาภิบาล คือ ใน มณฑล กรุงเทพฯ ฯ เส้นาบตี กระทบวงนครบาล มณฑลอื่น เส้นาบตี กระทบวงมหาดไทย

การจดทะเบียนรถยนต์

มาตรา ๕ รถยนต์ทุก ๆ คันที่ใช้อยู่ในถนนหลวงในมณฑล
กรุงเทพฯ ต้องมาจดทะเบียนที่เจ้าพนักงาน กระทรวงนครบาล ซึ่งเสนาบดี
จะแต่งตั้งขึ้นสำหรับการจดทะเบียนรถ เว้นไว้แต่รถหลวงสำหรับพระราช
ฐานนั้นไม่ต้องมาจดทะเบียน

มาตรา ๖ บรรดารถยนต์ที่ได้จดทะเบียนแล้วต้องมีตัวเลขเป็น
เครื่องหมายที่ได้จดทะเบียนนั้นติดไว้ที่รถด้วย และควรติดที่ใดแต่
ใช้เครื่องหมายขนาดใดแต่ใช้สีใด แต่แต่เสนาบดีจะกำหนดให้

มาตรา ๗ ให้เรียกเงินค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนรถยนต์
ดังนี้ ๑๐ บาท ถ้าเป็นรถยนต์ที่มีราคามากกว่า ๔๐๐๐๐๐ หง
๐๕ บาท

มาตรา ๘ ผู้ใดใช้รถที่ไม่ได้จดทะเบียนก็ดี หรือไม่มีตัวเลข
ติดประจำรถตามพระราชบัญญัตินี้ก็ดี หรือใช้ตัวเลขที่แต่เห็นไม่ชัด
เงินก็ดี หรือเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งปิดบังตัวเลขเสีย แล้วขับรถไปมา
ตามถนนหลวงก็ดี ผู้ที่ขับรถแต่เจ้าของรถนั้นมีความผิด ต้อง
ระวางโทษปรับครั้งหนึ่งไม่เกินกว่า ๕๐ บาท

มาตรา ๙ ถ้ามีหลักฐานปรากฏว่ารถที่กำลังขับไปมาในถนน
หลวงนั้น จะนำไปจดทะเบียนก็ดี หรือขนพามาจากท่าเรือเวลาเมื่อ
แรกเข้ามาถึงก็ดี ผู้ขับแต่เจ้าของไม่มีความผิดตามความในมาตรา ๘

มาตรา ๑๐ ถ้าผู้ขาย หรือ ผู้ทากรยณตร์ จะ ต้อง การ โอน อนุญาต แด
 เครื่องหมาย พิเศษ สำหรับ เปลี่ยนไซ้ ประจำรถ หลังโต หลังหนึ่งใดทุกหลัง
 เพื่อซ่อมทดของรถที่ทำงานใหม่ หรือเพื่อที่จะให้ผู้ที่จะซื้อรถนั้นซ่อม
 ทดของ เสนาบัตรจะให้ โอน อนุญาต พิเศษ เช่นนี้ก็ได้ เมื่อผู้ที่ได้รับ
 โอน อนุญาต พิเศษ ได้รับ เครื่องหมายติดไว้ที่รถตามที่ ได้กำหนดไว้
 ใน พระราชบัญญัตินี้แล้ว ผู้ที่ซื้อรถนั้นไม่มีความผิด ตามความใน
 มาตรา ๘ โอน อนุญาต แด เครื่องหมาย เช่นนี้ ผู้ซื้อมีความผิด เสียค่า ชนมเนียม
 บิดะ ๓๐ บาท

การ เปลี่ยน เจ้า ของ รถ

มาตรา ๑๑ รถยณตร์ ที่ได้จดทะเบียนแล้ว ถ้าจะ เปลี่ยน เจ้าของ ด้วย
 ประการใด ๆ ก็ดี ผู้ที่เป็น เจ้าของ ใหม่ ต้อง มาแจ้ง ความ ต่อเจ้า
 พนักงาน จดทะเบียน ภายใน กำหนด ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ รถนั้น
 ได้เปลี่ยน เจ้าของ แต่ในการ ที่จะแจ้งความ นั้น ต้อง บอก เลข จดทะเบียน
 ของรถหลังนั้น ทั้ง นาม แดคำบดที่อยู่ ของ เจ้าของ ใหม่ด้วย ถ้าเจ้า
 ของรถหลังโตไม่กระทำตาม ก็มีความผิด ต้อง ระวางโทษ ปรับไม่เกิน
 กว่า ๕๐ บาท

การ จดทะเบียน คน ขับรถ

มาตรา ๑๒ ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดรับรถยณตร์ในถนนหลวง นอก
 จากผู้ซึ่ง เจ้าพนักงานได้ ออกใบ อนุญาต ให้เป็น คำคัญ ถ้าเป็น ผู้ควร

ขับรถยนต์ได้ ถ้าผู้ใดประพฤติฝ่าฝืน ผู้นั้นมีความผิดของระวางโทษครั้งหนึ่งปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๕๐ บาท ถ้าแต่ผู้ฝ่าฝืนเป็นผู้อยู่ในระวางเวรต่างใบอนุญาตตามความที่จำไว้ในมาตรา ๑๙ มีความผิดของระวางโทษานุโทษเป็น ๓ สถาน คือ สถานหนึ่งให้จำคุกไม่เกิน ๑๐ วัน หรือสถานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่า ๕๐ บาท หรือสถานหนึ่งทั้งจำคุก แต่ปรับ อย่างว่า มาด้วยกัน

มาตรา ๑๓ ในการที่เจ้าพนักงานจะให้ใบอนุญาตให้ผู้ใดเป็นผู้ควรขับรถยนต์ได้นั้น ให้เสียบัดจัดให้เป็นผู้ตรวจสอบเสียก่อนคือเห็นว่าผู้นั้นชำนาญพอควรขับรถยนต์ในท้องถนนหลวงได้ จึงให้ออกใบอนุญาตให้ แต่ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๖ ปี ขับรถยนต์เป็นอันขาด

ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถยนต์นั้น มีอัตราค่าธรรมเนียมฉบับละ ๕ บาท

มาตรา ๑๔ ในการที่จะผิดหัดขับรถยนต์นั้น ถ้าแต่ผู้ใดได้รับใบอนุญาตกำกับไปด้วยแล้ว ถึงผู้ขับยังมิได้รับใบอนุญาตก็ขับได้ แต่ให้ถือว่าผู้กำกับต้องรับผิดชอบในเหตุการณ์ทั้งปวงเท่ากับผู้ขับ

การขโมยหรือขโมยแต่ใบอนุญาต

มาตรา ๑๕ ถ้าผู้ใดกระทำการดังระบุดังนี้ คือ
 (๑) เอาใบอนุญาต หรือ เครื่องหมายอย่างหนึ่ง อย่างใด ซึ่งคนได้รับอนุญาตความความในมาตรา ๑๐ ให้คนอื่นใช้ก็ได้

(๒) เขาเครื่อง หมายถึง หนึ่ง อย่างใด สำหรับ รถ หงษ์ หนึ่ง ไป ให้ สำหรับ รถ อีก หงษ์ หนึ่ง ก็ดี

(๓) เขาใบ อนุญาต ที่ เจ้าพนักงานโต ออกให้แก่ ผู้อื่น มาใช้ สำหรับ คน ก็ดี ผู้หนึ่ง มีความผิด ต้อง ระวังโทษานุโทษ เป็น ๓ สถาน คือ สถาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่เกิน ๑๐ วัน หรือ สถาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่เกิน ๕๐ บาท หรือ สถาน หนึ่ง ทั้ง จำคุก แต่ ปรับ อย่าง ว่า มา ด้วย กัน

การหยุดรถเมื่อมีเหตุอันตรายเกิดขึ้น

มาตรา ๑๖ เมื่อ รถยนต์ หงษ์ หนึ่ง หงษ์โต เป็น ต้น เหตุ หรือกระทำ ให้เกิด เหตุอันตราย อย่าง หนึ่ง อย่างใด เช่น จะเป็น ความ เต็มใจ ของ คน ขับรถ ก็ดี หรือ ด้วยเหตุ อย่างอื่น ก็ดี ผู้ขับรถ นั้น ต้อง หยุดรถ รอคอย พอสัมควร ถ้า เจ้าพนักงานหรือ ผู้ถูกบาดเจ็บ จะ ต้องการทราบ นาม แต่ ตำมที่ข้อย ของ คน ขับรถ แต่ ข้อย ของ เจ้าของรถ แต่ เลข หมายเลข ทะเบียน รถ หงษ์ นั้น ก็ต้อง ช้ แรง บอก ชื่อ ความให้ตามจริง ถ้ามี เหตุอันตราย ถึง ชีวิตหรือ บาดเจ็บ อย่างใด ผู้ที่อยู่ใน รถ นั้น ต้องจัดการ ช่วยเหลือ เกื้อหนุน ผู้เจ็บตาม สัมควร ผู้ใด ประพฤติฝ่าฝืน ต่อ มาตรา นี้ ผู้หนึ่ง มีความผิด ต้อง ระวังโทษานุโทษ เป็น ๓ สถาน คือ สถาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่เกิน ๑๐ วัน หรือ สถาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่เกิน ๕๐ บาท หรือ สถาน หนึ่ง ทั้ง จำคุก แต่ ปรับ อย่าง ว่า มา ด้วย กัน

โคมแดงเครื่องหมาย

มาตรา ๑๗ รถยนต์ที่ขับไปมาในเวลาดังกล่าว คำนับตั้งแต่เวลา
 พระอาทิตย์ตกจนพระอาทิตย์ขึ้น ต้องมีโคมติดข้างนำรถไม่ต่ำ
 กว่า ๒ ดวง แต่ข้างหลังรถอีกดวงหนึ่ง แต่ถ้ารถยนต์ที่มี
 ต่อ ๓ ตี ต้องมีโคมนำ ๒ ดวง รถยนต์อย่าง ๒ ตี มีโคม
 นำแค่โคมเดียว แต่รถยนต์ซึ่งอย่าง ๓ ตี แด ๒ ตี นั้น โคม
 หลังรถไม่ต้องมีก็ได้ ถ้าผู้ใดไม่ประพฤติตามผู้นั้น มีความผิด
 ต้องระวางโทษ ครั้งหนึ่ง ปรับเป็นเงินไม่เกิน ๑๒ บาท

มาตรา ๑๘ ห้ามไม่ให้รถอย่างอื่น ๆ นอกจากรถยนต์แต่รถราง
 ใช้แตร บับ หรือแตร เป่าเป็นเครื่องหมายเสียงเป็นอันตราย ข้างฝ่าย
 รถยนต์แต่รถรางก็ห้ามมิให้ใช้ระฆังเป็นเครื่องหมายเสียง ผู้ใด
 ผิดผู้นั้น มีความผิดต้องระวางโทษ ครั้งหนึ่ง ปรับไม่เกินกว่า ๑๒ บาท

การตงโทษ

มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏแก่ศาลว่าผู้ใดขับรถยนต์ในท้องถนน
 หลวง ด้วยความประมาทปราศจากระมัดระวังจนเกิดเหตุบาดเจ็บ
 หรืออันตรายแก่ผู้อื่นก็ดี หรือจนนำถั่วจะเกิดอันตรายแก่
 ผู้อื่นก็ดี ให้ศาลมีอำนาจที่จะปรับผู้นั้นได้ ไม่เกินกว่า ๕๐ บาท
 หรือถ้ากระทำให้เป็นครั้งที่ ๒ ศาลจะสั่งให้ขโมยใบอนุญาตขับรถของผู้นั้น

เสีย ตลอดจนเวลาที่ ค้าต เห็น ล้มควม แก่ ความผิด ไม่เกิน กว่า ๑ ปี เป็น
กำหนด เมื่อ ค้าต ได้ มี คำสั่ง ตาม ที่ ว่า มา นี้ ให้ เจ้าพนักงาน ทะเบียน
เรียก โใบ อนุญาต นั้น มา ดัดถัก หลัง คำสั่ง ค้าต ได้ เป็น ตำคัญ จง ทุก คราว ถ้า
ผู้ใด ถูก โใบ อนุญาต ถึง ๓ คราว แล้ว ยัง ช้น กระทำ ผิด ตาม ที่ ว่า
มา ใน มาตรา นี้ อีก ค้าต จะ สั่ง ให้ งัก โใบ อนุญาต ของ ผู้ นั้น เสีย ที่
เดียว ก็ ได้

มาตรา ๒๐ โโทษ ที่ บัญญัติ ไว้ ใน พระราชบัญญัติ นี้ ไม่ กัด กั้น หรือ
ถบ ถ้าง ความ รับผิดชอบ ที่ จะ พัง มี ตาม ความ ใน พระราชกำหนด กฎหมาย ช้น
มี กฎหมาย ตกษณธญา เป็น ต้น

มาตรา ๒๑ ให้ เสด้นาม ตั้ ผู้ บัญชาการ เทศา ภิบาล ใน ที่ง ที่ เบน ผู้
รักษา การ ให้ เป็น ไป ตาม พระราชบัญญัติ นี้ ทุก ประการ แต่ เมื่อ
เห็น จำ เบน จะ ต้อง มี กฎ ข้อ บัง คับ เพื่อ ประกตบ กับ พระราช บัญญัติ นี้ ด้วย
ประการใด ๆ เมื่อ ได้ รับ พระบรมราชานุญาต แด่ ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจา
นุเบกษา แล้ว ก็ ให้ ใช้ กฎ ข้อ บัง คับ นั้น เหมือน ส่วน หนึ่ง แห่ง
พระราชบัญญัติ นี้

ประกาศ มาณวันที่ ๑๗ ธันวาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๘
เป็น วันที่ ๑๕๐๑๑ ใน รัชกาล บัฒยุบนี้

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ว่าด้วย ตั้ง ผู้รั้ง กรรมการ ตำแหน่ง นาย ประจำเมืองกรุงเทพฯ
เมืองดงบุรี เมืองอ่างทอง เมืองสิงห์บุรี

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาตให้ หลวงกสิกรรมวิธาน ผู้รั้ง ข้าหลวงออกโฉนด มณฑลกรุงเทพฯ
เป็น ผู้รั้ง กรรมการ ตำแหน่ง นาย ประจำเมืองกรุงเทพฯ เมืองดงบุรี เมือง
อ่างทอง เมืองสิงห์บุรี ตาม ความใน มาตรา ๓๐ แห่ง ประกาศ พระราช
บัญญัติ ออกโฉนดที่ดิน ซึ่ง ลงวันที่ ๒ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗
นั้น ตั้ง แต่ บัด นี้ ตั้ง ไป

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงนาม) อภิชาตประพัทธ์

เลขาธิการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศ เลื่อนพระยาสุรสีห์ วิสิษฐศักดิ์

เป็น เจ้าพระยาสุรสีห์ วิสิษฐศักดิ์

คู่สมรสคู่ พระพุทธศาสนิกชน เป็น อดีตภาคหลวงแก้ว ๒๔๕๒ พระยา
ปัตยุบันภาคจันทระคินนิม กุฎกฐสังฆจักระ บุษยมาศสุภรบัณฑิตย์ ภูษิต
วิจิตร สุริยคคิภาค รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ มกราคม ได้พัดมาดำรง
คุณพิเศษ บริเวทภาคกำหนด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพยมหามงกุฏ
บรมขัตติยราชวรวงษ์ อัครมพงษบริพัตร อัครชติยราชินิกโรดม จาตุรันต
บรมมहाจักรพรรดิราชสังกาศ บรมชรรวมิกมหाराชาจิราช บรมนารถบพิตร
พระจุตจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรง พระราชดำริหว่า พระยาสุรัสวดีหวิลธิษฐกิจดี เป็น เนื้อแนว
อัครมहाเสนาธิบดี อัน มีความ สำนึกดีแต่ เดิมมา เริ่ม รับราชการ
ใน กรมมหาดเล็ก แด ตำรวจ ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ ขึ้นไป ราชการ เมืองพิไชย ได้ ทำ ราชการ โดย ความ ซื่อ สัตย์ สุจริต
แต่ ด้วย สติปัญญา จน เป็น ที่ นิยม ยินดี ของ ประชาชาวาญจ ขอให้ เป็น
ผู้ว่า ราชการเมืองพิไชย แล ได้ รับราชการ สำคัญ ใน หัวเมือง ดาว
ประเทศราช เวลามี ราชการ ชับ ชัน ครั้น เวลา เล็ดตั้ง พระราชดำเนียร
ประพาศประเทศยุโรป ครั้ง แรก ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้ ตาม เล็ดตั้ง พระราชดำเนียร ใน นาท กวมวัง ผู้ใหญ่ ได้ สนอง พระเดช
พระคุณ ราชการ ใน ส่วน พระองค์ เวลา เล็ดตั้ง พระราชดำเนียร ทูตีสถาน
นับว่า เป็น เพื่อน ยาก ฉำฉาก ได้ เป็น ข้าหลวงเทศาภิบาล จัดการ มณฑล
พิดณุ โถก เป็น หลัก ฐาน เรียบร้อย ดี กว่า มณฑลอื่น ๆ ใน เวลานั้น
ครั้น เมื่อ เจี่ยว ก่อ เหตุจลาเจต ขึ้น ใน มณฑลพายัพ ได้ ถึง มารับราชการ
อยู่ กระทรวงมหาดไทย ใน เวลา ราชการ ชับ ชัน ครั้น เมื่อ การ ปราบ

ประกาศ

ห้ามมิให้จำหน่าย หรือ พาเข้าไป ใน เขตฯ แขวง เมืองไชยา
แต่ เมืองชุมพร ออกไปต่าง เมือง

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาทรงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งที่ประทับ
มณฑลไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่ว
กันว่า เมื่อเดือนพฤศจิกายน ปีฉลู โทศกษัตริศ ๑๒๘ ได้เกิดอุทกภัย
ขึ้นในมณฑลชุมพร ทรมานภัยแล้งของราษฎรในยั้ง ฉางงัดที่ปัก
ดำแล้วเสียหายเป็นอันมาก แลได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า
เวลานี้ราคาข้าวที่ซื้อขายกันในพื้นบ้านเมือง ก็แพงขึ้นกว่าธรรมดา
โดยรวดเร็ว ทรงพระราชดำริเห็นว่า ถ้าจะให้ราษฎรพ้อค่าจำหน่าย
หรือพาเข้าไป ออกไปต่าง เมืองแล้ว ราคาข้าวที่ซื้อขายกันในพื้นบ้านเมือง
ก็จะแพงขึ้นอีกเป็นอันมาก ราษฎรพลเมืองคงจะได้รับเดือดร้อน
โดยที่ทรงพระมหากรุณาแก่อาณาประชาราษฎรเพื่อมิให้ได้รับความ
เดือดร้อน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศห้ามมิให้
ผู้หนึ่งผู้ใดจำหน่าย หรือ พาเข้าไป ในเขตฯ แขวง เมืองไชยา แต่เมืองชุมพร
ออกไปต่าง เมือง ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศนี้ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ มกราคม วันฉลู โทศกษัตริศ ๑๒๘

(ลงนาม) พระยาศรีวิชัย

ราชปลัดทูลฉลองเซ็นแทน

พระราชกำหนดเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มหาดจักรีบรมราชวงศ์ เพิ่มเติม

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาดจักรีบรมราชวงศ์ ในพระราชบัญญัติเดิมให้ใช้ด้วย ห้อยสายสร้อยอย่างเดียว ทรงพระราชดำริเห็นว่า ในเวลาที่แต่ครั้งยศ ฤๅแต่งตามธรรมเนียม จะสวมสายสร้อยด้วยไม้ควร ครั้นเมื่อยกไม้สวมสายสร้อยเสียแล้ว ก็จะขาดเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำคัญนั้นไป จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งว่า ขันสืบไป ผู้ซึ่งเป็นคนา ภยันตร์แห่ง เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาดจักรีบรมราชวงศ์ จะแต่งครั้ง ยศ ฤๅแต่งปรกติ ให้ใช้ด้วยตราห้อยที่พระศอกด้วยแถบเหลือง ฤๅ ด้วยขอไม้ทองใช้สายสร้อย ถึงเวลาที่ไม่ได้คิดดวงดาว ฤๅคิดตรา อื่น ๆ จะห้อยดวงตรามหาดจักรีด้วยได้เป็นนิจ

พระราชกำหนดทรงตั้งไว้วันที่ ๒๕ มกราคม รตนโกสินทรศก ๑๒๘

เป็นวันที่ ๑๕๐๕๐ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารบก

รัตนโกสินทร์ศึก ๑๒๘

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ตามพระราชกำหนด
 เครื่องแต่งตัวทหารบก รัตนโกสินทร์ศึก ๑๒๗ มาตรา ๑๒ บรรยาย
 ว่าด้วยเครื่องหมายทหารนั้น ราชการทหารย่อมมีหน้าที่ในเวลาที่ต่างๆ
 ซึ่งควรจะต้องใช้เครื่องหมายผิดกันยิ่งกว่าที่ได้บรรยายไว้ใน มาตรา ๑๒
 นั้น ข้อความในพระราชกำหนดจึงยังเป็น การบกพร่องอยู่ ให้แก้ไข
 ความใน มาตรา ๑๒ ดังนี้

“ มาตรา ๑๒ ทหารทุกนายมีเครื่องหมาย ดังกิตติเหล่า กิตติแผ่นก
 แด่เครื่องหมาย ถ้าตบยศนั้น แด่กิตติ ยังหาพอกับที่ จะเห็น ว่าทหาร
 ผู้ใด เป็นตำแหน่ง กรมกองใดไม่ ให้ผู้บัญชาการ กรมยุทธนาธิการ
 กำหนดให้ใช้เครื่องหมายตำแหน่ง นั้น ตามที่ เห็นสมควร ”

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม รัตนโกสินทร์ศึก ๑๒๘

เป็นวันที่ ๐๘/๒๐๕๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ

เปลี่ยนอัตราเก็บค่าตัดตราต๋มุดแต่วัต๋มุด
รัตนโกสินทรศก ๑๒๘

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเปลี่ยนวิธีเก็บค่าตัดตราต๋มุดแต่วัต๋มุดถึงวันที่ ๒๕ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๑ ว่าบรรดาวัต๋มุดที่ถลุดแต่วัต๋มุด วัต๋มุดที่ยังมิได้ถลุดกัถ คองนำมาให้เจ้าพนักงานตัดตราพร้อมกัถเวลาที่น่ามาเสี่ยภาคหุดวง ให้เรียกกัถตัดตราต๋มุดที่ถลุดแต่วัต๋มุดตามหน้าหนักหาคะ ๑ บาท แลบรรดาวัต๋มุดที่ยังมิได้ถลุดตามหน้าหนักหาคะ ๔๒ อัฐิ หรือหาคะ ๖๕ ดัคางค์ตามซึ่งได้ใช้เก็บอยู่ในมณฑลทฎเก็ด ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๒ เป็นต้นไปนั้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า การเก็บค่าภาคหุดวงวัต๋มุดในมณฑลทฎเก็ด เดิมคิดเทียบอัตราวัต๋มุด ๑๐๐ หาบเท่ากับเนือต๋มุด ๖๕ หาบ จึงได้เก็บค่าตัดตราวัต๋มุดแต่เพียง ๖๕ ดัคางค์ เวลาที่น่ามาได้เปลี่ยนอัตราวัต๋มุด ๑๐๐ หาบ เท่ากับเนือต๋มุด ๗๐ หาบแล้วควรเปลี่ยนอัตราค่าตัดตราวัต๋มุดให้คิดเทียบกัถอัตราวัต๋มุดอย่างใหม่เสี่ยด้วย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนอัตราเก็บค่าตัดตราวัต๋มุดตั้งแต่วันที่ ๑/๒๕๖๖

ข้อ ๑ บรรดาแร่ตบุงที่ ถลุง แล้ว กิต หรือแร่ตบุงที่ ยังไม่ได้ ถลุง กิต ซึ่ง นำมา ให้ เจ้าพนักงาน ตบุง พร้อม กับ เวลา ที่ นำ มา แล้ย ภาค หลวง

ข้อ ๒ ให้ เรียก ค่า ตบุง แร่ตบุงที่ ถลุง แล้ว ตาม หน้า หน้า หาบ ละ ๑ บาท แต่ บรรดา แร่ตบุง ที่ ยัง ไม่ได้ ถลุง ตาม หน้า หน้า หาบ ละ ๗๐ สตางค์ ถ้า น้อย หรือ มากกว่า หาบ ก็ ให้ คิด เก็บ เทียบ ตาม ล้วน หน้า หน้า ดัง กล่าว มา แล้ว

ข้อ ๓ ให้ ใช้ อัตรา ค่า ตบุง ตบุง ตาม ประกาศ นี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เดือน กุมภาพันธ์ วันโกสินทร์ ศก ๑๒๘๘ เป็นต้นไป แต่ให้ ยกเลิก ประกาศ เปลี่ยน อัตรา เก็บ ค่า ตบุง ตบุง แร่ตบุง ซึ่ง ตั้ง วันที่ ๒๕ มกราคม วันโกสินทร์ ศก ๑๒๑๑ นั้น เสีย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ มกราคม วันโกสินทร์ ศก ๑๒๘๘ เป็นวันที่ ๑๕๐๕๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ ขยาย ความ ใน พระราชกำหนด

เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร เวช ร.ศ. ๑๒๔

ผู้บัญชาการ กรม ทหาร เวช รับ พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็น อกเกล้าฯ สั่งว่า นาย ทหาร เวช ย่อม มี หน้า ที่ ต้อง รับ รอง แด่ สมัค กับ นาย ทหาร เวช ต่าง ประเทศ ใน โอกาส ที่ เวช รม ไป พบ กัน หรือ เวช รม ฝ้าย หนึ่ง ไป เยี่ยม อ้าว ทำ เวช อี ก ฝ้าย หนึ่ง อยู่ หนึ่ง หนึ่ง แต่ ใน การ เช่น นี้ ถ้า เป็น การ แล้ย อาหาร ค่า หรือ ราคี ดี โม่ สร บรรดา นาย ทหาร เวช

ต่างประเทศ ใช้เครื่อง แต่ง ตัว ชนิด ที่ เรียกว่า “เมตส์แยกเคต”

ผู้ดูแล นายทหาร เวียดนาม เคยใช้ แต่ง ครั้ง ยศ ชาว ย่อม กระทำให้ เกิด

ความ เข้าใจ ผิด กัน ใน ขบวนการ แต่ง ตัว ได้ จึง ทรง พระราชดำริ ให้ว่า

ใน ชั้น นี้ พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร เวียดนาม ร.ศ. ๑๒๔ ยัง บก

พร่อง อยู่ สมควร ให้ ขยาย ความ เพิ่ม เต็ม ให้ มี เครื่อง แต่ง ตัว สำหรับ

การ ราชรี สโมสร ชั้น ให้ ตรง กับ ขบวนการ ทหาร เวียดนาม ต่าง ประเทศ จึง

ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ กำหนด ไว้ ดัง จะ กล่าว ต่อไป นี้

๑ พระราชกำหนด เพิ่ม เต็ม เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร เวียดนาม นี้ ให้ ถือว่า เป็น ส่วน หนึ่ง ของ พระราชบัญญัติ เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร เวียดนาม ร.ศ. ๑๒๔

๒ เครื่อง แต่ง ตัว ที่ จะ ได้ กล่าว ต่อไป ใน พระราชกำหนด เพิ่ม เต็ม นี้ ให้ เรียกว่า “เครื่อง สโมสร” ให้ แต่ง ได้ แต่ เฉพาะ นายทหาร ชั้น สัญญาบัตร

๓ เครื่อง สโมสร นี้ ให้ มี ๒ อย่าง คือ

อย่าง ที่ ๑ เสื้อผ้าขาว เปิดอก รูปเมตส์แยกเคต มี เบ้าเสื้อ ข้าง ละ ๑ เบ้า มี คุมทอง คราพระเกี้ยว กับ ส้มอช้อย แถว ๆ ละ ๒ คุม กับ มี คุมคู่ ขัด หว่าง รังคุม บน ๑ คู่ ประดับ บ้ายศ ยาว ตั้ง แจ่ม ใน พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ร.ศ. ๑๒๔ มาตรา ๕ ข้อ ๓ อย่าง ที่ ๒ นั้น ภายใต้อัน มี คุมทอง คราพระเกี้ยว มี เบ้าเสื้อ ข้าง ละ ๑ เบ้า มี คุมทอง คราพระเกี้ยว กับ ส้มอช้อย แถว ละ ๑ แถว ๔ คุม ภายใต้อัน มี คุม มี เสื้อเชิ้ต ออก แข็ง

คอเหล็ก แต่ผ่าผ่าคอใหม่ตั้ง แลบแล้วโดยกว้างไม่เกิน กว่า ๓๒ มิลลิเมตร
เดือรี, แต่ไม่ต่ำกว่า ๒๐ มิลลิเมตรเดือรี ผลอย่าง หูกระต่าย สอดมกางเกง
ตัว แลบทอง ตั้ง ก่อตัวไว้ ใน พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ร.ศ. ๑๒๔
มาตรา ๕ ข้อ ๕ อย่างที่ ๑ นั้น ทอดหมอกกับ รองเท้าสีดำ

อย่าง ที่ ๒ เดือรี นอกแต่เดือรี กัก ทำด้วยสังกะสีหยาบ พื้นฐานแต่
เครื่อง ประดับแต่ เครื่อง ประ กอบ อย่าง ขึ้น เหมือน กับ ที่ ก่อตัว ไว้ ใน อย่าง
ที่ ๑ นั้น ทั้งสิ้น

๔ เครื่อง สโมสรรนี้ ให้ ใช้ ใน เวลา ราชพิธี สโมสรร หรือใน เวลา เฝ้าย
อาหาร คำ จะใช้ อย่าง ผ่าขาว หรือ อย่าง สังกะสีหยาบ สดุด แต่ถูกถูก
หนวด ร้อน เว้นไว้แต่มีกำหนด ให้ แต่ง เต็มยศดำ หรือ เต็มยศขาว
จึง ต้อง แต่ง เต็มยศ จะใช้ เครื่อง สโมสรรไม่ได้ อนึ่ง ใน เวลา ส่วน
เดือรี สโมสรร อย่าง สังกะสีหยาบ จะ สอดม เดือรี กัก ขาว ก็ได้

๕ ในเวลา แต่ง เครื่อง สโมสรร ถ้า เป็น การ ซึ่ง ควร ประดับเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ ก็ ให้ ประดับ อย่าง แต่ง ครึ่งยศ ถ้า เป็น การ นอก
พระราชฐาน พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ใช้ เครื่องราชอิสริยาภรณ์
ขนาดย่อมน้อย ที่ เรียกว่า มินิเอเซอร์ ได้

๖ ในเวลา แต่ง เครื่อง สโมสรร นายทหาร จะ คาด กระบี่ หรือ มีด
เห็นไม่ได้

๗ เครื่อง สโมสรร ทั้ง ๒ อย่าง นี้ นายทหาร ต้อง ทำชั้นเชิง จะ
เบิก ของ หวดวงไม่ได้ แต่ต้องให้ ถูก ต้อง ตามแบบ อย่าง ทุก ประการ

๘ ให้ กรม ยกระบัตร ทพ เวช เป็น เจ้าพนักงาน รักษา แบบ เด็ด ไว้ เป็น ตัวอย่าง

๙ พระราชกำหนด เพิ่ม เต็มนี้ ให้ ใช้ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ร.ศ. ๑๒๘ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ มกราคม วันตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

พระราชบัญญัติ

เพิ่ม พระชนมายุสมมงคล

พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้า อยู่หัว ทรง พระราชดำริ ถึง อภิลักขิตสมัย ที่ ทรง พระเจริญ พระชนมายุ เต็มอ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ครอง นี้ แด ทรง พระราช ดำริ ถึง เพิ่ม อักษร ซึ่ง ได้ ทรง สร้าง ขึ้น พระราชทาน เมื่อ ครั้ง เด็ดจ พระราชดำเนียรประกาศยุโรป มี ผู้ ซึ่งควร ได้รับ พระราชทาน น้อย ตัว ผู้ ซึ่ง ได้ ถัดอง พระเดช พระคุณ ใน ราชการ ต่าง ๆ อัน เป็น ที่ ต้อง พระราชหฤทัย แดให้ ราชการ ดำเนียร สดวก จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน เพิ่ม อักษร นี้ ก็ ไม่ เข้า เกณฑ์ ตาม พระราชบัญญัติ ที่ ทรง ตั้งไว้

บัดนี้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ สร้าง เพิ่ม ขึ้นใหม่ เป็น ที่ รุกใน การ พระชนมายุสมมงคล สำหรับ พระราชทาน เพื่อให้ เป็น เครื่อง ประดับ เสด็จ สุข ความ ดี ความ ชอบ เป็น เกียรติยศ สืบไป

จึง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดัง
ต่อไปนี้

มาตรา ๑ ^{นี้} ให้เรียก ^{นี้} พระชนมายุฉิมมงคล

มาตรา ๒ ^{นี้} มีรูป เป็น ครุฑ ^{นี้} มือขวาชูอักษร พระนาม อ.ป.ร.
คือ อิศร์สุนทร บรมราชาธิราช พระบรมราชนามาภิไธย ใน พระบาท
สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ^{นี้} มือซ้ายชูอักษร พระนาม จ. ป. ร.
คือ จุฬาลงกรณ์ บรมราชาธิราช พระบรมราชนามาภิไธย ใน พระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ^{นี้} มีมหาอุณาโลม อยู่ หว่าง กวาง
อุณห์ อยู่ ^{นี้} เบื้อง บน

มาตรา ๓ ^{นี้} แบ่ง เป็น ๓ ^{นี้} ชั้น ^{นี้} ชั้น ที่ ๑ ทองคำ ลงยาราชาวัติ
^{นี้} ชั้น ที่ ๒ ทองคำ ^{นี้} ชั้น ที่ ๓ เงิน

มาตรา ๔ ^{นี้} มี แพรแถบ ขนาด เดียวกับ แพรแถบ ที่ ดีสุด ^{นี้} เข็มอักษร
เสด็จ พระราชดำเนิน ประพาศยุโรป ^{นี้} ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน ^{นี้} เข็ม ^{นี้} ได้
รับ พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ^{นี้} ชั้นใด สูง สุด ให้ ดีสุด แพร ^{นี้} หดง
เข็ม ตาม สี เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ^{นี้} สูง สุด ^{นี้} นั้น ถ้า ผู้ ที่ ได้รับ พระราชทาน
เข็ม อักษร ^{นี้} เสด็จ พระราชดำเนิน ประพาศยุโรป ^{นี้} แล้ว ให้ ดีสุด แพร ^{นี้} หดง เข็ม
ตาม สี เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ^{นี้} ชั้น ของ ^{นี้} ตง มา

มาตรา ๕ ^{นี้} เข็ม ทั้ง ๓ ^{นี้} ชั้น ^{นี้} นี้ จะ พระราชทาน ^{นี้} ชั้นใด แก่ ผู้ ^{นี้} ไต่ ^{นี้} สุด
แล้ว ^{นี้} แต่ จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

มาตรา ๖ ผู้ที่ได้รับพระราชทานเขม่น ให้ตัดแล้วออกเสียได้ทุกเมื่อ
ไม่ว่าเต็ม ยศ ฤๅ ครึ่ง ยศ แต่ เวลานั้น ๆ

มาตรา ๗ ให้กรมราชเลขาณุกรรเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งพระชนมายุเต็มมรดก
ให้เป็นไปถูกต้อง ตาม พระราชบัญญัติ

มาตรา ๘ พระราชบัญญัตินี้ ให้ ใช้ ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์
รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

พระราชบัญญัติได้ตราไว้แต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

ประกาศ

ยกเลิกตราแดง ใบของ ใบเขียนย่า สำหรับที่ดินตำบลใน เมือง
ตำบลไร่ขวาง ตำบลคลองกระเชน ตำบลถะม้ง ตำบลเมืองเก่า ตำบล
วังกลม ตำบลท่าพ้อ ตำบลวงจิก ตำบลลำม่วง ตำบลย่านยาว
ตำบลโรงช้าง ตำบลโพประทับช้าง ตำบลบันนึ่ง ตำบลวังนก ตำบล
ห้วยตง ตำบลห้วยเกด ตำบลตงประคำ รวม ๑๗ ตำบล

อำเภอเมือง ๆ พิจิตร

พระยาวงษาอนุประพิชต์ เลขาธิการกระทรวงเกษตราธิการ ขอประกาศ
แก่บรรดาผู้ถือที่ดิน หรือผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งมีกิจธุระเกี่ยวข้องกับด้วยเรื่อง
ที่ดิน ตำบลที่ได้กล่าว มาแล้วให้ทราบทั่วกันว่า บัดนี้ ข้าหลวง ออกโฉนด
ตราของ มณฑลพิจิตรโลก ได้จัดการ ออกโฉนด ตราของ สำหรับ ที่ดิน

ศก ๑๒๘

นา ๒๖๙

ใน คำบด ที่ได้ ก่อตั้ง มา ข้าง ต้น ให้ แก่ ผู้ ถิ่น ที่ดิน เพื่อ เป็น กรรมสิทธิ์
ตาม ประกาศ ออก โฉนด ตรวจ ของ อย่าง ใหม่ แล้ว เพราะ ฉะนั้น จึง ประกาศ
ให้ ทราบ โดย อำนาจ ประกาศ กระแส พระบรมราชโองการ ว่า บรรดา
หนังสือ สำคัญ เดิม สำหรับ ที่ดิน คำบด ต่าง ๆ ที่ได้ ก่อตั้ง แล้ว ข้าง บน ให้
ยกเลิก เสีย ไม่ ให้ ใช้ เป็น กรรมสิทธิ์ สำหรับ ที่ดิน ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ตงนาม) วงษาประพัทธ์

เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศ

พระราชทานอำนาจพิเศษ
แก่ บริษัท ยาง บางนาราทุนจำกัด

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า
พระยารัษฎากร โกศล หลวงไธสมณเพชรรัตน์ นายเด็ก ชุนพิเศศ
พจนวิสุทธ์ แบกยู่ตี ฮาร์ ซี กอส์เนต ยอนเฮชชิต รวม ๗ ด้วยกัน
ได้ ขอ รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ตั้ง บริษัท มี นาม ว่า บริษัท ยาง
บางนารา แต่ ให้ บริษัท นี้ ได้ ถือ ว่า เป็น บุคคล ใน กฎหมาย ไม่ ต้อง ใช้ ทุน
ดิน เกิน ทุน ที่มี แต่ เกิน หรือ เกิน ทรัพย์สิน ที่เป็น ผล ของ ทุน นั้น หรือ ที่
เรียกว่า ทุนจำกัด

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ บริษัท ยาง บางนาราทุนจำกัด เป็น บุคคลได้ ใน กฎหมาย เมื่อได้ ประพฤติ ตาม ข้อ ความตั้ง ที่ จะได้ กู้ต่าง ต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้ อำนาจ พิเศษ นั้น จะ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ถอน เสียได้ ทุก เมื่อ

ข้อ ๒ ประกาศ นี้ให้ ได้ ใช้ แต่เมื่อ บริษัท ได้ จัด ทะเบียน เสร็จ แล้ว ที่ กระทรวง เกษตรการ ตาม วิธี ที่ได้ ทำ มา ไว้ ใน ข้อ ๕

ข้อ ๓ รัฐบาล ไม่รับ ผิด ชอบ แทน บริษัท นี้ ด้วย อย่างไร ก็อย่าง หนึ่ง เป็น อัน ขาด ใน การ ที่ บริษัท จะ ได้ ทำ ไป

ข้อ ๔ โดย ประกาศ นี้ไม่ ได้ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ บริษัท มี อำนาจ หัก เบี่ยง กฎหมาย หรือ ข้อบังคับ ที่ มี อยู่ เดียว นี้ หรือ ที่ จะ มี ขึ้น ใน ภาย ภาย

ข้อ ๕ ให้ บริษัท นำ หนังสือ กำหนด อำนาจ (แมน โมแรนคำออฟแอต โซซิเอชัน) แด ข้อบังคับ (อาติเกิดออฟแอตโซซิเอชัน) ของ บริษัท ดัง ขอ จัดทะเบียนที่ กระทรวง เกษตรการ แต่อย่าให้ กระทรวง เกษตรการ ยอม ให้ จัดทะเบียน ได้ กว่า จะ ได้ มี คน รับ เจ้า แשר ครบถ้วน ตาม ที่ บริษัท ได้ กำหนดไว้ว่า จะ แบ่ง เป็น จำนวน เท่าไร เพื่อได้ เงิน เป็น ทุน แด กว่า ผู้รับ แשר นั้น จะ ได้ ออก เงิน หรือ ส่ง เงิน แล้ว ไม่ น้อย กว่า หนึ่ง ใน สี่ หรือ เลี้ยว หนึ่ง ของ ทุน นั้น

ข้อ ๖ ให้กระทรวงเกษตรราธิการ ยอมให้คน ทั้งหลาย ตรวจ หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อบังคับ ของ บริษัท ได้ เมื่อได้เสีย ค่า ขบรมเนียม พอสมควร ตาม แต่ เสนาบดี กระทรวงเกษตรราธิการ จะ กำหนด อย่าให้เกิน หนึ่ง บาท ขึ้นไป

ข้อ ๗ ให้ ถือว่า หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อบังคับ ของ บริษัท นั้น เป็น หนังสือ สัญญา เหมือน อย่าง ว่า ได้ ทำ ค่อ หน้า ข้าเถอ เจ้าพนักงาน ใน ระหว่าง บริษัท แด ผู้ ถือ แชร หรือ สมาชิก แด เหมือน อย่าง ว่า สมาชิก ทุก คน ได้ ลง ชื่อ ใน หนังสือ สัญญา นั้น ใน ส่วน คน แด ผู้ ที่ จะ ได้รับ มรดก ของ คน ค่อ ไป รับ รอง ว่า จะ ประพฤติ ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อบังคับ นั้น ทุก ประการ เว้น แต่ จะ มี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประการ ๕

ข้อ ๘ ถ้า บริษัท จะ แกะ ไข ข้อ ความ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ หรือ ข้อบังคับ อย่าง ไร ก็ ดี หรือ จะ ตก ลง เลิก บริษัท ก็ ดี ให้ บริษัท ไป จด ทะเบียน บอก กล่าวไว้ ที่ กระทรวงเกษตรราธิการ โดย เร็ว

ข้อ ๙ ให้ บริษัท พิมพ์ หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อ บังคับ ของ คน นำส่งไว้ ที่ กระทรวงเกษตรราธิการ ก็ ฉบับ นั้น แดว แต่ เสนาบดี กระทรวง เกษตรราธิการ จะ เห็น ควร เพื่อ จะ ได้ เป็น การ ตัด ทด แก่ คน ทั้ง หลาย ที่ ต้อง การ ตรวจ หนังสือ นั้น ๆ อนึ่ง ให้ บริษัท จำเป็น ต้อง ขาย หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อ บังคับ ให้ ผู้ ไต่ ตี ที่ ขอ ซื้อ อย่าให้ เร็ยกว่า ราคา เกิน บาท หนึ่ง ดำรับ หนึ่ง

ข้อ ๑๐ กรรมการ (ไต่เรกเตอร์) ของ บริษัท นี้ให้ ไม่น้อยกว่า
สามคน แต่ให้จดทะเบียน ชื่อไว้ ที่ กระทรวงเกษตรธิการ โดยเร็ว

ข้อ ๑๑ ผู้ขึ้นเช่นที่ เรียกว่าคนที่ ๓ ไม่จำเป็นต้อง ถือว่าใครได้
เป็น หรือได้ ออกจาก ตำแหน่ง กรรมการ กว่าจะได้จดทะเบียนไว้แล้ว ว่า
ได้รับ หรือได้ ออกจากตำแหน่ง นั้น ๆ

ข้อ ๑๒ ผู้ที่จะ เป็น กรรมการ ต้อง นำตัว แשרของตัวเอง ไป วางฝากไว้
เป็น ประกัน ที่ กระทรวงเกษตรธิการ ไม่น้อย กว่าคน ละ ๑๐ แשר มีคณ
อย่าให้ กระทรวงเกษตรธิการยอมให้จดทะเบียน ตั้งว่า เป็น กรรมการ แשר
ที่วางฝาก เป็น ประกัน นั้น ห้ามไม่ให้ โอนให้ แก่ผู้ ขึ้นใน เวลาที่ เจ้าของ
เป็น กรรมการ อยู่

ข้อ ๑๓ ให้ บริษัท มี ออฟฟิศ ประจำไว้แห่ง หนึ่ง บริษัท จะ ต้อง
ทะเบียน บอก ไว้ ที่ กระทรวงเกษตรธิการ ว่า อยู่แห่งไร ตำบลไร แด เมืองไร
เพื่อ ประโยชน์ การ ส่ง หนังสือ แด บัตร หมายถึง หายแก่ บริษัท เหมือน
อย่าง ว่า ส่ง ลงใน มือ บริษัท นั้น ถ้าไม่มี ออฟฟิศ เช่นนี้ หรือไม่ จดทะเบียน
ก็ดี ให้ปรับ เป็น จำนวน เงิน วัน หนึ่งไม่เกิน ๑๐๐ บาท ทุกวัน ไปกว่าจะ
ได้ทำให้ถูกต้อง

ข้อ ๑๔ ให้ บริษัท มีตราสำคัญ ใน ดวงตรา นั้นให้ มีชื่อ บริษัท เป็น
อักษรไทย อ่าน ได้ชัด แต่ มีคำ ทุนจำกัด ต่อ ท้าย เหมือน ว่า เป็น ส่วน

ของ ข้อ ๕๖ แต่ให้นำ ตราไปตั้ง ทะเบียนไว้ ที่ กระทรวงเกษตรธิการ มีฉันทให้ ปรับบริษัท เป็นจำนวนเงินไม่เกิน ๑๐๐๐ บาทได้

ข้อ ๑๕ ถ้า บริษัท จะ จำนำ หรือ เอาทรัพย์สินมัด ของ คน เป็น ประกัน แก่ ผู้ใด ให้ จดทะเบียนไว้ ที่ กระทรวงเกษตรธิการ บอก ข้อ ความ โดยย่อ แต่ให้ ชัด เป็น ต้น คือ ทรัพย์สินอะไร ที่ จำนำ หรือ เอา เป็น ประกัน เงิน ทอง ใ้เท่าไร กัน แต่ ข้อ เจ้าหม

ข้อ ๑๖ ถ้า ไม่ได้ ประพฤติ ตาม ที่ กล่าวไว้ ใน ข้อ ๑๕ แล้ว การ จะ จำนำ แะ เอา ทรัพย์สิน เป็น ประกัน นั้น ใช้ ไม่ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๗ ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ชื้อ ที่ ดิน หรือ ตึก เรือน โรง แะ สัมบัติ ที่ เคลื่อน จาก ที่ ไม่ได้ ใน กรุงสยาม นอกจาก เฉพาะ ที่ ต้อง การ สำหรับ ใช้ ใน กิจ การ ของ บริษัท แต่ ห้าม ไม่ ให้ ชื้อ ที่ ดิน หรือ เรือน โรง ต่าง ๆ เพื่อ ประโยชน์ จะ เอา ไป เป็น ของ สำหรับ ชื้อ ขาย แลก เปลี่ยน หากำไร ใน ภาย หน้า

เมื่อ บริษัท ชื้อ สัมบัติ เป็น ที่ ดิน หรือ ตึก เรือน โรง หรือ สิ่ง ที่ เคลื่อน จาก ที่ ไม่ได้ ใ้ เวลาใด ต้อง มี หนังสือ แจ้ง ความ ให้ เลื่อน บัด กระทรวง เกษตรธิการ ทราบ ภายใน ๓ เดือน ตั้ง แต่ เวลา ที่ ชื้อ ใ้

ข้อ ๑๘ ถ้า บริษัท ตกลง จะ เพิ่ม ทุน หรือ จะ ลด ทุน หรือ จะ ออก ตัว จำนำ ทรัพย์สิน หรือ ให้ ทรัพย์สิน เป็น ประกัน (ดิเบเนเซอร์) อย่างไร ต้อง จด ทะเบียน บอก กล่าว ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรธิการ โดย เร็ว

ข้อ ๑๙ ห้ามไม่ให้บริษัท ตัดทุน น้อยลง กว่าที่ ที่ ได้กำหนดไว้เดิม แต่ถึง กระนั้น ก็ต้อง โฆษณา ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ครั้ง หนึ่ง แต่หนังสือ พิมพ์ ใน เมือง ที่ ตั้ง ออกฟรี อย่าง น้อย ๓๐ วัน แต่ใน ระหว่าง นั้นไม่มี เจ้าหนี้ ผู้ใด ได้ เขียน หนังสือ มา บอก กล่าวไม่ยอม จึง จะเป็น อัน ใช้ ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๒๐ ห้ามไม่ให้บริษัท ออกตัว จำนำ หรือเอาทรัพย์สินเป็นประกัน (ดีเพนเซอร์) อย่างไร อย่างหนึ่ง จนกว่า จะได้รับ เงิน ทุน ไม่น้อย กว่าครั้ง ที่ ได้กำหนดไว้ แต่เงิน ที่ จะ ยืม มา โดย ออกตัว ดัง หนี้ยนี้ ห้ามไม่ให้เกิน กว่าเงิน ทุน ที่ บริษัทได้ รับ แล้ว หรือผู้ถือ เซอร์จะได ให้ ไว้แล้ว

ข้อ ๒๑ ในการ ทิ้งหลาย ที่ บริษัท จะ ต้อง เขียน หรือ พิมพ์ ชื่อของ บริษัท ๆ กรรมการ ผู้มาชิก เอเย่นต์ ผู้จ้าง แล คนใด ๆ ที่ ทำการ ฝ่าย บริษัท นั้น จะ ต้อง เขียน หรือ พิมพ์ คำ ทุน จำกัด หรือ ท. จ. ก. ไว้ ต่อท้าย ชื่อ บริษัท เหมือน ว่า เป็น ชื่อ ด้วย มิฉะนั้น ให้ ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท หรือ ถือ ว่า ผู้ ที่ ทำผิด นั้นได้ ทำการ ทำสัญญาใน ส่วนตนเอง ๆ ต้อง รับผิด ชอบ

ข้อ ๒๒ ให้บริษัท เขียน มาย ชื่อ ของ บริษัท ไว้ ใน ภาษา ไทย มี คำ ทุน จำกัด ต่อท้ายไว้ ที่ ประตู ออกฟรี ของ บริษัท แล ทุก แห่ง ที่ ทำการ

ศก ๑๒๘

พ่า ๒๗๕

กับผู้อื่น คิวหนังสือหรือป้ายนั้น ต้องให้ท่านได้ โดยสะดวก มีฉันทให้
ปรับเป็นจำนวนเงินไม่เกิน ๑๐๐ บาททุกครั้งที่ทำผิด หรือทุกวันที่
ทำผิดดังนี้

ข้อ ๒๓ ให้บริษัทนี้ มีอำนาจทำการแต่เฉพาะที่ได้พรรณเอาไว้ใน
หนังสือกำหนดอำนาจ ถ้าได้ทำการ เกินอำนาจ นั้นไปไม่ให้ถือว่าใช้
ได้ ในกฎหมาย มายัน เขาแก่คนอื่น หรือคนอื่น มายัน เขาแก่บริษัท เว้นแต่
การที่ ทำไปนั้น พอเห็นได้ว่า โดยคำเนิร การ ตามความ ประสงค์
ที่ปรากฏใน หนังสือ กำหนดอำนาจ ของ บริษัท นั้น

ข้อ ๒๔ ให้บริษัทนี้ อนุญาต คน เข้าแซร์ หรือ สมาชิก ไว้ ที่ ออฟฟิศ ที่
ได้จัด ทะเบียน ถ้าจะ โอน แซร์ กัน แล้ว ให้ตั้ง ไว้ ใน มาณี่ นั้น เป็น
สำคัญ มีฉันทไม่ให้ถือว่า ได้ โอนกัน ถูกด้วยกฎหมาย

ข้อ ๒๕ ห้ามไม่ให้ผู้ใด เรียกเงิน จาก สมาชิก หรือ ผู้ถือ แซร์ ด้วย
เหตุว่าเป็น สมาชิก หรือ ถือ แซร์ นั้น เลย เว้นไว้แต่ผู้ถือ แซร์ นั้น
ยังไม่ได้ส่งเงิน เต็ม ตาม แซร์ ถ้าตั้ง นี้ แล้ว ให้เรียก ได้แต่ ส่วนที่ เหลือ
จะต้อง ตั้ง

ข้อ ๒๖ ให้บริษัทนี้ มีเงิน เผื่อขาด เผื่อ เหลือไว้ แต่ให้ถอน เอาเงิน
จากกำไร แต่ ไม่น้อย กว่า ร้อย ละ ๕ ของ กำไร นั้น ทุกครั้งที่ ได้แบ่ง กำไร
กัน มาเป็นเงินเผื่อขาดเผื่อเหลือ เก็บไว้จน เงิน นี้ จะ เท่า หรือเกิน ๑ ใน ๔
หรือ เสี้ยว หนึ่ง ของ ๓๖๖

ข้อ ๒๗ ให้บริษัทส่งงบบัญชีที่ กระทรวงเกษตรราธิการ ภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ ได้จด ทะเบียน แด่ให้ส่ง ต่อ ไป ทุก ครั้ง ที่ ได้แบ่ง กำไร ถ้า ไม่ได้ แบ่ง กำไร ต้อง ส่ง งบบัญชี อย่าง น้อย ที่ สุด ปี ๑ ครั้ง หนึ่ง แต่ งบ บัญชี นี้ ต้อง แจง ความ ว่า แชร ได้ส่ง เงิน แล้ว เท่าไร ทรัพย์สิน ของ บริษัท มี เท่าไร ยัง ต้อง ไซ้ หนี้ เท่าไร

ข้อ ๒๘ ดั้มุต หนึ่งสี่แฉ่ บัญชี ทุก อย่าง รัฐ บาด มี อำนาจ ให้ เจ้าพนักงาน ไป ตรวจ ได้

ข้อ ๒๙ ผู้ถือ แชร มี อำนาจ ที่ จะ ตรวจ บัญชี แดง งบ บัญชี ได้

ข้อ ๓๐ ถ้า ดั้มาชิก หรือ ผู้ถือ แชร ของ บริษัท นี้ ตกลง จน ไม่ ถึง ๗ คน แต่ บริษัท ยัง คง ทำการ อยู่ ต่อ ไป เกิน หก เดือน นับ ตั้งแต่วันที่ บริษัท นี้ มี ดั้มาชิก น้อย กว่า ๗ คน ดั้มาชิก ผู้ ที่ ได้ ระบุ เหตุ ตั้ง นั้น จะ ต้อง เป็น ผู้ รับ ไซ้ หนี้ แทน กัน ต่าง กัน จน เต็ม ใน ส่วน หนี้ ที่ ได้ มี หนี้ ใน เวตานั้น

ข้อ ๓๑ เต้มาบดี กระทรวงเกษตรราธิการ มี อำนาจ ที่ จะ ตรวจ การ ของ บริษัท นั้น ได้ ทุก อย่าง แต่ ถ้า บริษัท จะ แก่ ไซ้ หนึ่งสี่แฉ่ กำหนด อำนาจ หรือ ขอบ งบ งบ แดง หรือ ตกลง จะ ถดทูน หรือ จะ ออก ตัว จำนำ หรือ ให้ ทรัพย์สิน เป็น ประกัน กั๊ด หรือ จะ เต็ก การ ของ บริษัท นั้น กั๊ด ต้อง ได้ รมิ อนุญาต ของ เต้มาบดี กระทรวงเกษตรราธิการ เป็น ฉาย ดั้มาชิก อกัศร ไว้ ก่อน

ข้อ ๓๒ เสนอบัดั ะทรวงเลขตราธิการ มีอำนาจที่จะ เรียก ค่าธรรมเนียมในการ จด ทะเบียน หรือ ส่ง หนังสือต่าง ๆ ตาม ประกาศนี้ได้ แต่ เสนอบัดั นั้น จะ กำหนด พอ สมควร

ข้อ ๓๓ ถ้า มีคดี ใน ระหว่าง บริษัท กรรมการ สมาชิก ผู้ถือ แชร้ หรือ ผู้อื่น ในกัน แต่ กัน ให้ คัด พิจารณา ตาม กฎหมาย แต่ ขวรมเนียม ของ บริษัท ที่ ได้ตั้ง ขึ้น สำหรับ ค่าขาย หาผล ประโยชน์มี ทุนเป็น จำกั แต่ ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เว้นไว้ แต่ ทั้ง หลายนี่ จะ มี ข้อ ความที่ ขัด กับ ประกาศนี้

- ข้อ ๓๔ (๑) ถ้าได้ ทวง พระกรุณาโปรด ยก คืน ประกาศนี้ กั
- (๒) ถ้าบริษัท ตกดง จะ เด็ก การ แต่ ได้ รับ อนุญาต เสนอบัดั ะทรวงเลขตราธิการ แล้ว กั
- (๓) ถ้าบริษัท ไม่ สามารถ จะ ใช้ หนี้ กั
- (๔) ถ้าสมาชิก มี น้อย คน กว่า ๗ กั ให้ จั การ เด็ก บริษัท นี้ เสีย

โดย ประกาศนี้ ให้คน ทั้ง หลายนี่ ว่า ตั้ง แต่ วันที่ บริษัท ยาง บางนารา ทุนจำกั ได้ จดทะเบียน ที่ ะทรวงเลขตราธิการ ตาม วิธี ที่ ได้ กั ถ่า มา แล้ว บริษัท ยางบางนารา เป็น บุคคลใน กฎหมาย คน ละ แพนก จากสมาชิก นี้ ๆ แต่ สามารถ ที่ จะ ใช้ หนี้ ได้ ตาม ทุน แต่ ทพย ซึ่ง เป็น ผล ของ ทุน

นั้น หรือ ที่เรียก ว่า ทนจำกัฏ แต่ มีอำนาจ ที่ จะ ถือ ทรัพย์สิน เป็น เจ้า
 ของ มีอำนาจ ที่ จะ รับ หรือ จะ ต้อง เสีย ความ ชอบ ขวรม ได้ ทั้ง ๒ อย่าง
 แต่ จะ เป็น โฉนด หรือ จะ ต้อง เป็น จำเลย แต่ ให้ คน ทั้ง หลาย ที่ จะ มี การ
 เกี่ยว ของ กับ บริษัท ยาง บาง นารา นี้ สังเกต แต่ จำ ว่า บริษัท นี้ อยู่ใน ข้อ
 บังคับ ของ ประกาศ นี้ แต่ ทำการ ได้ เพียง ที่ ปรากฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ
 แต่ ข้อ บังคับ ที่ ได้ จัด ทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตร ราชการ เท่านั้นเอง

ประกาศ มาณวันที่ ๑ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ๒๔๒

เป็นวันที่ ๑๕๐๘๕ ในรัชกาล บัคยบณ น

หนังสือ กำหนด อำนาจ

บริษัท ยาง บาง นารา ทน จำกัฏ

ข้อ ๑ นาม ของ บริษัท นี้ คือ บริษัท ยาง บาง นารา ทน จำกัฏ

ข้อ ๒ ที่ ทำการ ของ บริษัท นี้ จะ ได้ จัด ทะเบียน นั้น อยู่ใน ใน กรุงเทพฯ

ข้อ ๓ บริษัท นี้ ได้ ตั้ง ขึ้น โดย ความ ประสงค์ จะ ทำ การ ดัง นี้ คือ

(๑) จะ จัด การ ซื่อ แต่ ถือ กรรมสิทธิ์ ที่ ดิน ซึ่ง ตั้ง อยู่ ตำบล โกลด์ บาง

นารา เรียก ชื่อ กัน ว่า บุกกิด แอเซเตด มี เนื้อ ที่ ดิน ประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่

ซึ่ง มี ลี เคอร์ วอด เคอร์ ฮาม ชัด ครง เคร แฮม ได้ รับ พระราชทาน พระบรมราชา

อนุญาต ถือ กรรมสิทธิ์ ไว้ ตั้ง แต่ เมื่อ วันที่ หรือราว วันที่ ๒๘ มีนาคม

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๖ สำหรับ ทำ การ เพาะ ปลูก รัษฎา หาว พืช พรรณ

ต่าง ๆ แต่ บริษัท นี้ จะ รับ โอน หนังสือ สัญญา ลง วันที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน

ร.ศ. ๑๒๘ ซึ่ง ได้ ทำ กัน ระหว่าง มิถุนายน ๑๙๐๕ ถึง ๑๙๐๖ ครั้น เสร็จ
ฝ่าย หนึ่ง กับ ฮาเฟอส์แอสดีโอสคาเทอริ ซึ่ง เป็น ทรัพย์สิน ของ บริษัท อีก ฝ่าย
หนึ่ง เป็น หนังสือ สัญญา รับ ถู กี่ ดิน แปลง นี้ แด ทวพย์ สัมบัติ ทั้ง ปวง
เพื่อ ทำ การ ต่อ ไป ตาม เดิม หรือ จะ เปลี่ยน แปลง อย่าง ไต ก็ ได้

(๒) เพื่อ ที่ จะ ทำ การ เพาะ ปลูก เข้า, มะพร้าว, กาแฟ, มันสำบับ
หูกัง, แด พืช พรรณ อื่น ๆ หรือ การ อย่าง ไต ไต ที่ เกี่ยว แก่ การ เพาะ
ปลูก ทำ การ ซื่อ ซาย ยาง หรือ เบอริ แด การ ทั้ง ปวง ที่ เกี่ยว แก่ การ
หรือ เบอริ หรือ พืช พรรณ อื่น ๆ ที่ จะ เกิด จาก พัน ดิน หรือ เปน
สิ่ง ของ เพื่อ จำหน่าย ย่อย หรือ จำหน่าย เหมา

(๓) เพื่อ ทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต บรรดา ที่ เกี่ยว พัน แด สามารถ
เปน ทาง เพิ่ม ผล ประโยชน์ แห่ง การ ของ บริษัท

(๔) เพื่อ ทำ การ รับ ซื่อ แชร ใน บริษัท อื่น หรือ หุ่น ส่วน ของ บุคคล
แต่ ส่วน เดียว หรือ ทั้ง หมด ก็ ต่ จะ ซื่อ สัมบัติ หรือ กรรมสิทธิ์ ไต ๆ จาก
บริษัท อื่น ซึ่ง บริษัท นี้ มี อำนาจ ที่ จะ ทำ การ เพื่อ ให้ เกิด ผล ประโยชน์
แก่ บริษัท นี้ ก็ ไต

(๕) เพื่อ ทำ การ ซาย หรือ บำรุง จัด การ แดก เปลี่ยน เข้า จำนำ หรือ
ทำ การ แทน สู้ แต่ จะ เห็น ควร แต่ ส่วน เดียว หรือ ทั้ง หมด ที่ บริษัท นี้
จะ ทำ ไต

(๖) เพื่อ ทำ การ อย่าง อื่น ๆ บรรดา ที่ เกี่ยว พัน เปน ส่วน ของ การ
ใน เมือง ตัน หรือ แต่ อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง

ข้อ ๔ ผู้ถือหุ้น มีความรับผิดชอบอย่างสูง เท่า จำนวนเงิน ประจำ
แชร์ที่ยังไม่ได้ส่ง ให้บริษัท

ข้อ ๕ ทูณ ของ บริษัทนี้ คิด เป็นจำนวน เงิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท แบ่ง
ออกเป็น ๒,๕๐๐ แชร์ ๆ ละ ๑๐๐ บาท แต่ บริษัทมี อำนาจที่จะ แบ่ง
ทูณ ของ บริษัท ออกเป็น แชร์ หลาย ชนิด ซึ่ง จะ ได้รับ ผล ประโยชน์
พิเศษ หรือ เป็น แชร์ ชวรมตา หรือ เป็น กรรมสิทธิ์ พิเศษ หรือ กรรมสิทธิ์ ที่มี
ข้อจำกัด กัด หรือ ข้อสัญญา ไต ๆ แต่ บริษัท มี อำนาจ ที่จะ ทวี ทูณ
ของ บริษัท ขึ้น ก็ได้

ข้าพเจ้า ทั้ง หลาย ซึ่ง มีนาม แต่ ตำแหน่ง บ้านข้างล่างนี้ มีความปรารถนา
ที่จะ ตั้ง ให้ เป็น บริษัท ขึ้น ตาม ข้อ ความ แห่ง หนังสือ กำหนด อำนาจนี้ แต่
ข้าพเจ้า ยอม ตก ลง ที่จะ รับ ถือ แชร์ ใน ทูณ ของ บริษัท ตาม จำนวน แชร์ ดัง
ได้ จัด ไว้ ตรง นาม ของ ข้าพเจ้า นั้น

<u>นามผู้เข้าชื่อ</u>	<u>ตำบลบ้านแต่สังกัด</u>	<u>จำนวนแชร์ที่ลงชื่อรับ</u>
พระยาวิษณุกรโกศล	กรุงเทพฯ	หนึ่งแชร์
หลวงโสภณเพชรรัตน์	„	หนึ่งแชร์
นายเล็ก	„	หนึ่งแชร์
ขุนพิเศษพจนวิสุทธ์	„	หนึ่งแชร์
แบกยูดี	„	หนึ่งแชร์
กอดแนต	„	หนึ่งแชร์
ยอนเฮง. ฮีต	„	หนึ่งแชร์

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

พระเจ้าอยู่หัวฯ ยาชะ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวง
 มหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
 สั่งว่า แต่เดิมมาเนื้อที่คนในตำบลบ้านไร่ ท้องที่อำเภอเมือง
 แต่ตำบลบ้านมะคาบ ท้องที่อำเภอป่าหมาก แขวงเมืองพิษณุโลกนั้น ไม่
 มีผู้ใดได้จัดทำเป็นที่นาให้บริบูรณ์ขึ้น บัดนี้ราษฎรได้พากันไถน
 สว่างในที่นั้นจัดทำเป็นนาได้ผลบริบูรณ์ดี สมควรจะได้เก็บเงินอากร
 ค่านาตามพระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินอากร ค่านา ศก ๑๑๙ เหมือน
 อย่างที่ได้จัดเก็บอยู่ในที่อื่นได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้
 ประกาศยกที่นาตำบลบ้านไร่ ท้องที่อำเภอเมือง ๆ พิษณุโลกเป็นนา
 ขึ้นศรี ตำบลบ้านมะคาบ ท้องที่อำเภอป่าหมาก เป็นนาขึ้นจัดว่า จัด
 เก็บเงินอากร ค่านา ตามประกาศกระทรวงที่นา ค่านา ท้องที่ท่าเตี๊ยม
 แถว ตั้งแต่ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

คำดำง่าการมหาดไทย

ประกาศมา ณ วันที่ ๔ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๘

(ลงนาม) พระยาศรีวิงเทพ

ราชปลัดทูลฉลองเซ็นแทน

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แผนกไปรษณีย์

ด้วย ตาม ประกาศ ลง วันที่ ๓๑ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕
ว่า ด้วย การ ฝาก หนังสือ จีน ส่ง ออกไป ยัง หัว เมือง ใน ประเทศ จีน โดย
เรือ ความ ๗ ข้อ มี ข้อ ความ แจ่ม ชัด แต่ ข้อ ความ ใน ประกาศ
นั้น ยัง หา ได้ กล่าว ถึง หนังสือ ของ จีน ผู้ ตั้ง ถิ่น ถาน อยู่ ตาม หัว เมือง ใน
มณฑล ต่าง ๆ ที่ จะ ฝาก เข้า มา ยัง ผู้ จัดการ ใน กรุง เทพ ฯ เพื่อให้ ส่ง
ต่อไป ถึง หัว เมือง ใน ประเทศ จีน นั้น ไม่ กระทรวง โยธา ธิการ จึง ได้ นำ ข้อ
ความ กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ทราบ ฝ่าย ดอ ของ ชาติ พระบาท แด้ว ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ ออก
ประกาศ เพิ่มเติม มีความ ดังนี้

๑. ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕๙ เป็นต้นไป
บรรดา จีน ที่ ตั้ง ถิ่น ถาน อยู่ ตาม หัว เมือง มณฑล ใน พระราชาณาเขตร์ จะ
ส่ง หนังสือ เข้า มา ยัง ผู้ จัดการ ใน กรุง เทพ ฯ ให้ ส่ง ต่อ ไป ยัง ประเทศ จีน
นั้น จะ นำ เข้า มา เอง หรือ ฝาก มา กับ ผู้ใด ก็ดี ต้อง รวบรวม หนังสือ นั้น
เข้า เปน ห่อ หรือ รวบรวม เข้า ใน ซอง เขียน บอก จำนวน ไว้ ที่ ห่อ ห่อ หัด
ซอง นั้น ให้ ชัด ว่า เฉพาะ หนังสือ ที่ จะ ส่ง ต่อ ไป ยัง เมือง จีน เท่านั้น นับ
แต่ ดัง หัด ถึง ผู้ รับ จัดการ ส่ง หนังสือ ใน กรุง เทพ ฯ ให้ ชัด เจน ด้วย

๒. ก่อนที่จะนำห่อหรือนำซองหนังสือนั้นมา ต้องให้พนักงานไปรษณีย์ในเมืองนั้นตรวจอนุญาต หมายถึง สำคัญเสียก่อน คือต้องประทับตรารายวันแดงนามพนักงาน ลงในใบอนุญาตที่ปิดห่อแดงของหนังสือนั้นแล้วจึงนำส่งเข้ามาได้ ถ้าในเมืองนั้นไม่มีพนักงานไปรษณีย์ตั้งทำการอยู่ จะนำเข้ามาก่อนก็ได้ แต่เมื่อเคียวทางผ่านมาถึงเมืองที่มีที่ทำการไปรษณีย์ ก็ต้องแวะให้เจ้าพนักงานตรวจอนุญาตประทับตราแดงนามตั้ง เช่นที่กล่าวแล้ว จึงจะเคียวทางต่อมาได้ตลอดกรุงเทพฯ

๓. เมื่อได้มาถึงกรุงเทพฯแล้ว ก็ให้นำไปให้พนักงานไปรษณีย์ที่ ๘ ตรวจอีกชั้นหนึ่ง จึงจะนำห่อหรือนำซองนั้นไปส่งยังผู้จัดการรับหนังสือฝากของ คนในกรุงเทพฯ ได้

๔. ถ้าผู้ใดประพฤตินิดประกาศข้อ ๑-๒-๓ ที่กล่าวมาแต่ข้างต้น แต่ดลอบลักสอดหนังสือชนิดใด ๆ นอกจากหนังสือที่จะส่งต่อไปยังประเทศจีน รวมเข้าปะปนอยู่ในห่อในซองที่นำมานั้น เจ้าน้ำที่ตรวจพบปะเข้า ก็ให้จัดการฟ้องผู้นั้นให้ศาลลงโทษตามพระราชกำหนดไปรษณีย์ รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๖

ประกาศมา ณ วันที่ ๔ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘
 (ลงพระนาม) นเรศวรฤทธิ์
 เสด็จมาดีกระทรวงโยธาธิการ

กฎหมายเว้นครูเซตยศักดิ์
 ที่ เปน ครู ลอน หนังสือ
 จาก การ เกณฑ์ทหาร ชั่ว คราว

ด้วย ตาม ความใน พระราชบัญญัติ ดัชนีณเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์
 ศก ๑๒๔ มาตรา ๑๓ ข้อ ๑๒ ซึ่ง มีว่า “ผู้ ซึ่งได้รับ พระราชทาน
 พระบรมราชานุญาตให้ ยก เว้น ชั่ว คราว เปน พิเศษ ยก เว้น ตลอด เวลา
 ตาม พระราชประสงค์” นั้น

บัดนี้ ทรง พระราช ดำริให้ว่า มี ครู เซตยศักดิ์ ที่ ลอน หนังสือ อยู่ ตาม
 โรงเรียน บาง คน เปน ผู้ ที่ สมควร จะ ยก เว้น การ เกณฑ์ เปน ทหาร ได้
 ชั่ว คราว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชา
 นุญาตให้ ออก กฎ บังคับไว้ดัง ต่อไปนี้

ข้อ ๑ บรรดา ครู เซตยศักดิ์ ที่มี คุณ สมบัติ ครบ ๓ ประการ ดัง ที่
 ได้ กล่าวไว้ ใน ข้อนี้ ให้ ยก เว้น จาก การ เกณฑ์ เปน ทหาร ชั่ว คราว
 ใน ขณะ ที่ ยัง ทำ การ เปน ครู ลอน หนังสือ อยู่ นั้น คือ

- (๑) เปน ผู้ มี คุณวุฒิ ทำ การ ใน นานี่ ครู ลอน หนังสือ ได้
- (๒) เปน ผู้ มี ศิษย์ ที่ ลอน อยู่ ถ้า ใน เขต แขวง กรุง เทพ ฯ ไม่

น้อยกว่า ๒๐ คน ถ้าในหัวเมืองที่ขึ้นกระทรวงนครบาลหรือขึ้น

กระทรวงมหาดไทยไม่น้อยกว่า ๑๐ คน

(๓) เป็นผู้ที่ได้รับใบตั้งให้เป็นครูจากเจ้าหน้าที่แห่งราชการ

ข้อ ๒ ผู้ขอใบตั้งครูเซตยศักดิ์ตามที่ว่ามานั้น ถ้าในมณฑล
กรุงเทพฯ เป็นหน้าที่เสนาบดีกระทรวงธรรมการขอใบตั้ง ถ้าในมณฑล
ที่ขึ้นกระทรวงมหาดไทยเป็นหน้าที่ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนั้น ๆ ออก
ใบตั้ง

ข้อ ๓ ถ้าข้าหลวงเทศาภิบาลได้ขอใบตั้งครูเซตยศักดิ์คนใดแล้ว
ต้องมิได้บอกตั้งรายชื่อนั้นไป จดเข้าทะเบียนครูเซตยศักดิ์ที่กระทรวง
ธรรมการ

ข้อ ๔ กระทรวงธรรมการหรือข้าหลวงเทศาภิบาลที่ขอใบตั้งครู
เซตยศักดิ์นี้ ต้องบอกตั้งรายชื่อครูต่อกรมยุทธนาธิการทุกคราวที่ออก
ใบตั้ง แลทุกคราวที่ครูผู้นั้นออกจากหน้าที่ครูตามที่ได้กำหนดไว้

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๙ มีนาคม รศ. ๖๒ ๑๒๘

(ลงพระนาม) จีรประวัติวรเดช

ผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการ

ประกาศยกเว้น

ไม่เก็บเงิน อากร ค่านาศัก ๑๒๗

ใน เขตร์ ของ มณฑล นครไชยศรี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตาม ข้อความใน มาตรา ๑๑ ข้อ ๓ แห่ง พระราชบัญญัติ ลักษณะ เก็บเงิน อากร ค่านาศัก ๑๑๙ ซึ่ง มีความว่า ถ้า นาคุโศใน หัวเมืองใด ทำไม่ได้ผล ส้มควรว จะ ถด หย่อน เงิน ค่านา พระราชทานเท่าใด จะ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ถด หย่อน เป็น ครั้ง คราว ตาม แต่จะ ทรง พระราชดำริ เห็น ส้มควรว แต่ตาม ประกาศ แก่ วิธี พักด กระชั้น เก็บเงิน ค่านาศัก ๑๒๘ ข้อ ๖ มีความว่า ปีใด มี อุบัติเหตุ ราษฎร แห่ง ใด ทำนาไม่ได้ผล ปีนั้น จะ ถด หย่อน ค่านา ลง หรือ ยก เว้น ค่านาใน ที่ นั้น พระราชทาน ที่ เดียว ตาม ควร แก่ การ นั้น ใน ศก ๑๒๗ เป็น ปีที่ ฝนตกชุก การทำนา ของราษฎรในเขตร์ของมณฑล นครไชยศรี ใน ท้อง ท่ง คุโศ บาง ตำบล ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน ที่ ดุ่ม ราษฎรได้ เพาะ หว่าน บัก ต่ำลงใน นา แล้ว น้ำ มาก ท่วม ดัน เข้าใน นา ของ ราษฎร เสีย หายไปไม่ได้เก็บเกี่ยว ซื่อ ชายเป็น อาณาประโยชน์ ที่ได้บ้าง ก็แต่ พอ บริโภค เนื้อ ที่ นาที่ ราษฎร ทำไม่ได้ผลใน เขตร์ ของ มณฑล นคร

ไชยศรี รวม ๑๒๗ ตำบล ๑๗๖,๙๓๕ ไร่ เงิน อากร ๑๔๒,๗๔๕ บาท
 ซึ่ง เหตุอวโศัยที่ ราษฎร จะ บ้อง กันได้ เป็น การ ตรง กับ พระราชบัญญัติ
 ดัชนี เก็บเงิน ค่านา ศก ๑๑๙ แต่ ประกาศ แก่ วัช พักต กะชั้น เก็บเงิน
 ค่านา ศก ๑๒๔ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ยก เว้นไม่ เก็บเงิน
 อากร ค่านา ศก ๑๒๗ ใน เขตฯ แขวง มณฑล นครไชยศรี ซึ่ง ทำไม่ ได้
 ผลรวม ๑๒๗ ตำบล เนื้อที่ นา ๑๗๖,๙๓๕ ไร่ เงิน อากร
 ๑๔๒,๗๔๕ บาท ไว้ ศก หนึ่ง เพื่อ บำรุง การ หา เดียงชีพ ของ ราษฎร ใน
 ท้อง ที่ นั้น

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๙ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงนาม) พระยาศรีสุทเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง เซ็นแทน

ขี้บังคับกรมยุทธานธิการ

เปลี่ยน แปลง กำหนด ค่าด กรมทหาร

ด้วย ตาม ประกาศ คำสั่ง ที่ ๒๙๘ / ๒๑๕ ๗๑ ลง วันที่ ๒๖ มีนาคม
 ร.ศ. ๑๒๖ กำหนด ค่าด กรมทหาร ใน อำนาจ ค่าด มณฑล ทหาร พิเศษ โดง
 มี ค่าด กรมทหาร เมือง พิฉัศร์ พิจารณา คัด ซึ่ง เกิด ขึ้น ใน เขตฯ แขวง เมือง
 พิฉัศร์ นั้น

หน้า ๒๘๘

ศก ๑๒๘

บัดนี้ กรมทหารราบที่ ๑๗ ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองพิชิตร์ ได้ยกไปรวม
อยู่กรมทหาร เมืองพิชิตร์ โดดแล้ว ให้ยกเลิกคำสั่ง กรมทหารเมืองพิชิตร์
ตั้งแต่บัดนี้ไป แต่ให้คำสั่ง กรมทหารใน มณฑลพิชิตร์ โดด พิจารณาคดี
ซึ่งเกิดขึ้นใน เขต แขวง เมืองพิชิตร์ ตำรวจ ทหารบก ประจำท้องที่นั้น
เป็นผู้นับอำนาจคำสั่ง

คำตายุทธนาธิการ

วันที่ ๑๑ มีนาคม วันโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) จิตรประวัติวรเดช

ผู้บัญชาการกรมมยุทธนาธิการ

พระราชบัญญัติอากรการพนันเพิ่มเติม

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

มีพระบรมราชโองการใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ สั่งว่า ในรัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๔ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติห้าม
การพนันในหัวเมืองที่เนื่องจากการออกขายดิน ก. ข. ในกรุงเทพฯ ฯ
พระราชบัญญัตินั้นได้ใช้ต่อมาจนบัดนี้ปรากฏว่า ข้อความยังบกพร่อง
อยู่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเพิ่มเติม
ใหม่ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่าพระราชบัญญัติ อากรการ
พนัน เพิ่มเติม รัตนโกสินทรศก ๑๒๘๘ และให้ ไซ้ ได้ทวง พระราชอาณาจักร
สยาม!

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ ไซ้ ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับพระบรม
ราชานุญาต แต่ตั้งแต่วันที่นั้น เป็นต้นไป ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเพิ่ม
เติม อากรการพนัน รัตนโกสินทรศก ๑๒๔๔ นั้นเสีย

มาตรา ๓ ถ้าผู้ใดรับเงินแท้หรือห่วย (ก.ข.) ซึ่งนายอากรเป็น
ผู้รับผูกขาดจากรัฐบาลนั้นด้วยตนเองก็ดี หรือจัดตั้งให้ผู้อื่น
ทำแทนตนก็ดี แต่เก็บเงินนั้นไว้เสียเอง เมื่อห่วยออกมากฎ ก็เอา
เงินของตนออกไซ้ ให้แก่ผู้ที่แทงถูก ถ้าห่วยออกมากิน ก็เก็บเงิน
นั้นไว้เป็น อาณาประโยชน์ของ ตนเอง ดังนี้ ผู้หนึ่ง มีความผิด ตาม พระราช
บัญญัตินี้ แต่เมื่อศาลพิจารณา เป็น ดีลย์แล้ว ต้อง ระวังโทษ ปรับ
ตั้งแต่ ๕๐๐ บาทถึง ๔,๐๐๐ บาท ถ้าไม่มีเงินเสียให้จำคุกตั้งแต่
๖ เดือนถึง ๒ ปี หรือ ทั้ง ปรับแต่จำ ด้วย ทั้ง ต้อง ฐาน

มาตรา ๔ ถ้าผู้ใดเป็น เจ้าสำนักสม รุ้ยยอม ให้ มีผู้กระทำความ
ผิดที่ กล่าว มาแล้วใน มาตรา ๓ นั้น ใน เสน่ห์สถาน หรือ สถาน ที่ใด ๆ
ของตน ถ้าแต่เจ้าสำนัก นั้นมิใช่ตัว การ ใน ความผิดนั้นแล้ว ให้ มี
โทษ ปรับตั้งแต่ ๕๐๐ บาทถึง ๔,๐๐๐ บาท ถ้าไม่มีเงินให้จำคุก
ตั้งแต่ ๖ เดือนถึง ๒ ปี หรือ ทั้ง ปรับแต่จำ ด้วย ทั้ง ต้อง ฐาน

คำว่า “เจ้าสำนัก” ใน มาตรา ๓ ให้หมายความว่า ผู้ที่แสดง กิริยา
อาการ ปรากฏแก่ชนอื่นว่าเป็นเจ้าของที่ หรือ เป็นผู้ปกครอง ปรึกษา
จัดการใน เคหะหรือ สถานที่นั้น ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ผู้ที่ เป็นเจ้าของ สถานที่
โดยแท้จริงก็ได้ ให้ถือว่า ผู้นั้น เป็นเจ้าสำนัก ตามความใน มาตรา ๓
แต่ให้ต้อง พ้อง แสดง โทษ ต่อกัน

มาตรา ๕ ผู้ใดมอบเงิน แหวย ก. ข. ให้แก่ผู้อื่น ด้วยความ
รู้ยู่ ว่า มีผู้รับเงินนั้น กระทำผิดตามความใน มาตรา ๓ แห่ง พระราช
บัญญัตินี้ก็ได้ หรือ ผู้ใด คิดช่วย เหลือ ด้วย ประการใด ๆ ให้ความ
ผิดที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๓ นั้น บังเกิด ชนก็ได้ ผู้นั้น มีความผิดต้อง
ระวางโทษ ปรับตั้งแต่ ๑๐๐ บาท ถึง ๕๐๐ บาท ถ้าไม่มีเงินเสียให้
จำคุกตั้งแต่ ๑ เดือน ถึง ๓ เดือน หรือ ทั้ง ปรับ แด่ จำ ด้วย ทั้ง สอง สถาน

มาตรา ๖ ถ้าผู้ใด มอบเงิน ให้แก่ผู้อื่น ซึ่งมิใช่ เป็น เสมียน หวย
หรือ คน ที่ นายฮากรหวยได้ มอบ อำนาจ ให้ ทำ การแทน ไป แหวย ก. ข.
แต่ผู้ ที่ รับ มอบ เงิน นั้น จะไป แหวย ด้วย ตน เอง ก็ได้ หรือ ให้ผู้อื่น
ผู้ใดไปก็ได้ ห้ามมิให้ ผู้มอบเงิน ให้ ค่า บ่วย การ หรือ รางวัล แก่ ผู้รับ
เงิน แต่ ห้ามมิให้ ผู้รับเงิน รับ ค่า บ่วย การ หรือ รางวัล จาก ผู้มอบเงิน
เป็น อัน ซัด ผู้ใด กระทำ ผิด ต่อ ขอบ ห้าม ตาม มาตรา นี้ ต้อง มี โทษ
ปรับไม่เกินกว่า ๕๐๐ บาท ถ้าไม่มีเงินเสียให้ จำคุก ไม่เกินกว่า ๖ เดือน

มาตรา ๗ ให้นายฮากร หวย ก.ช. ในเวลาที่ เป็นผู้รับ ผูกขาด
อยู่นั้น แด่ พนักงาน อัยการ มีอำนาจ สืบ ส่อง พ้อง ร้อง ผู้กระทำผิดตาม
พระราชบัญญัตินี้ได้ตาม กระบัตติ เมือง

มาตรา ๘ เงินค่าปรับผู้กระทำผิดนั้น ให้แบ่ง เป็น เงินใหม่ให้
นายฮากร กิ่งหนึ่ง เป็น พินัย หวดง กิ่งหนึ่ง

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ เดือน มีนาคม รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๘
เป็น วันที่ ๑๕๐๙๖ ใน รัชกาล บัศยุบนี้

พระราชกำหนดเครื่องราชอิสริยาภรณ์

จุลจอมเกล้าเพิ่มเติม

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ สั่งว่า เครื่องราช
อิสริยาภรณ์ สำหรับ ตระกูล จุลจอมเกล้า ใน พระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๑
ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๒ มาตรา ๒๑ ว่าด้วยผู้ที่ ได้รับ
พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นที่ ๑ จำพวก อื่น ถ้าได้รับ ตรา
จุลจอมเกล้า ชั้นที่ ๑ เมื่อ เวลา แต่ง ตัว เต็ม ยศ จะใช้ ตรา จุลจอมเกล้า
ด้วย จะใช้ ตรา ดวง เล็ก สดุม คอ แขนง สาย สร้อย ฤๅ สาย แถบ ขนาด กว้าง
แทน สาย สพาย ก็ได้ นั้น ทรง พระราชดำริเห็นว่า ตาม ข้อความใน พระราช
บัญญัติ นั้น ใน เวลา ที่ แต่ง ครั้น ยศ ฤๅ แต่ง ตาม ขวมนิยม ใช้ ตรา

จุดจอมเกล้า ห้อยคอไม่ได้ เป็นอันขาด เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำคัญไป
 ผู้ที่ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มหาจักรพรรดิบรมราชวงษ์ ก็
 ได้โปรดเกล้า ฯ ให้มีพระราชบัญญัติให้ใช้ หักยศราชมหาจักรพรรดิบรม
 ราชวงษ์ ในเวลาแต่ครั้ง ยศฤาแต่ ปกติได้แล้ว ส่วนผู้ที่ได้รับ พระ
 ราชทาน ตราจุดจอมเกล้า ก็สมควร จะใช้ดวงตราห้อยได้ อย่างเดียวกัน
 จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัสสั่งว่า แต่สืบไปผู้ ซึ่งเป็นสมาชิกแห่ง
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ปฐมจุดจอมเกล้า จะแต่ครั้ง ยศฤาแต่ ปกติ
 ให้ใช้ดวงตราห้อยที่คอด้วยแถบสมัญญาด้วยขอ ถึงเวลาที่ไม่ได้ ติด
 ดวงตราฤาติดตราอื่น ๆ จะห้อยดวงตราจุดจอมเกล้าด้วยได้เป็นนิจ
 เว้นแต่เวลาที่สวมสายสพาย ฤา สายสพายจุดจอมเกล้า จึงให้ใช้ดวง
 ตราห้อยที่สายสพาย ฤา ที่สายสพาย ตามพระราชบัญญัติเดิม ฯ

พระราชกำหนด ทรงตั้งไว้วันที่ ๑๒ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘
 เป็นวันที่ ๑๕ ๑๐๐ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศเปลี่ยนพิภพที่เก็บเงินค่านาเป็นสตารางค์

ร.ศ. ๑๒๘

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศจงทราบทั่ว
 กันว่า ตามข้อความในประกาศแก่ วงษ์สส พักต เก็บเงินค่านา ตั้งวันที่ ๑๙
 มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๔ ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กำหนด

พิภคเก็บเงินค่านาคู่โค นาคอกเก็บไร่ละ ๑ บาท นาทอเก็บไร่ละ ๔๘ อัฐ
 นาครีเก็บไร่ละ ๔๐ อัฐ นาคัดวาเก็บไร่ละ ๓๒ อัฐ นาคเบญจะเก็บ
 ไร่ละ ๒๔ อัฐ แต่ให้กำหนดพิภคค่านา พ่วงออย สูง กว่าพิภคเก็บค่านา
 คู่โค $\frac{๑}{๔}$ แต่ที่ดินที่ต้องเสียค่าหวงห้ามนั้น กำหนดให้เก็บไร่ละ $\frac{๑}{๘}$
 ของอัตราค่านาคู่โคในท้องที่นั้น ความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกการใช้ อัฐ ทองแดง
 เบ็ดเตล็ดให้ ใช้เบญจสตางค์แทนต่อไป กระทำให้เป็นการยากแก่เจ้าพนักงาน
 แลผู้ต้องเสียเงินค่านาที่ต้องคิดเทียบ อัฐ เบญจสตางค์ จึงทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดอัตราเงินค่านาเก็บเป็น สตางค์ ตั้งแต่วันที่
 เก็บเงินค่านาจำนวน ศก ๑๒๙ เป็นต้นไปดังนี้

นาคู่โค

นาคอกเก็บไร่ละ	๑ บาท	งาน ละ	๒๕ สตางค์
นาทอเก็บไร่ละ	๔๐ สตางค์	งาน ละ	๒๐ สตางค์
นาครีเก็บไร่ละ	๒๐ สตางค์	งาน ละ	๑๕ สตางค์
นาคัดวาเก็บไร่ละ	๔๐ สตางค์	งาน ละ	๑๐ สตางค์
นาคเบญจะเก็บไร่ละ	๓๐ สตางค์	งาน ละ	๘ สตางค์

นาฟางตอย

นาเอก เก็บไร่ละ	๑ บาท	๒๐ สตางค์	งานละ	๓๐	สตางค์	:
นาโท เก็บไร่ละ	๑ บาท		งานละ	๒๕	สตางค์	:
นาตรี เก็บไร่ละ	๘๐	สตางค์	งานละ	๒๐	สตางค์	:
นาจัตวา เก็บไร่ละ	๖๐	สตางค์	งานละ	๑๕	สตางค์	:
นาเบ็ญจะ เก็บไร่ละ	๔๐	สตางค์	งานละ	๑๐	สตางค์	:

ที่ดิน หวงห้าม

ทุ่งเอก เก็บไร่ละ	๑๒	สตางค์
ทุ่งโท เก็บไร่ละ	๑๐	สตางค์
ทุ่งตรี เก็บไร่ละ	๘	สตางค์
ทุ่งจัตวา เก็บไร่ละ	๖	สตางค์
ทุ่งเบ็ญจะเก็บไร่ละ	๕	สตางค์

ถ้าที่ดินต่ำกว่า ๑ ไร่ ให้เก็บเหมือนเป็น ๑ ไร่

๗

ประกาศ มาณวันที่ ๒๕ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๘

เป็นวันที่ ๑๕๑๖๙ ในรัชกาล บัทยาธิบดี

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แผนกไปรษณีย์

ด้วย กรมไปรษณีย์ โทรเลข ประเทศสยาม แล ประเทศอินเดีย ได้ตกลงทำสัญญาต่อกัน ในกรณีที่ จะรับส่งไปรษณีย์ขนานต่อไป มาถึง กันได้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๒๘ เป็นต้นไป แล้ว มีกำหนดจำนวนเงินในใบ หมายคืบฉบับหนึ่ง อย่าง สูงไม่เกินกว่า หกร้อยรูเบย เมื่อจะใคร่ ทราบ ความละเอียด ให้ถามที่ไปรษณีย์าคารที่ ๑ แล ที่ ๒ หรือที่ว่าการ กรมไปรษณีย์ โทรเลข กรุงเทพฯ ฯ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘

(ลงพระนาม) นเรศวร์วรฤทธิ

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศใช้ พระราชบัญญัติ

เก็บเงินค่าราชการใน มณฑล กรุงเทพฯ ฯ

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า ในเวลานี้ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เก็บเงินค่าราชการ จาก ชายฉกรรจ์ ตาม หัว เมือง

หน้า ๒๙๖

ศก ๑๒๘

มณฑลต่าง ๆ ทั่วไปแล้ว เว้นเสียแต่ใน มณฑลกรุงเทพฯ ๑ ยังหา
 ได้ตั้งคนเก็บไม่ อีกประการหนึ่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๗
 ก็ได้ ออกประกาศให้เก็บเงินค่าแรงเงินช่วยราชการแผ่นดินปีละ ๖ บาท
 เสมอทุกปีไป ด้วยแล้ว สืบมา จะ เริ่ม การ เก็บเงิน ค่าราชการ ใน
 มณฑลกรุงเทพฯ ๑ เสียพร้อมกัน

เพราะฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เด็กใช้พระราช
 บัญญัติลักษณะผูกขึ้น รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๙ ประกาศเด็กวิธีการ
 ผูกขึ้นขอเมืองจนถึงวันที่ ๒๖ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๗ ทุกมณฑลที่ยังใช้
 อยู่ แต่กฎเสนาบดีสำหรับการเก็บเงินค่าแรงเงินช่วยราชการแผ่นดิน
 ในมณฑลกรุงเทพฯ ๑ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ร.ศ. ๑๒๘ นั้นเสีย
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเก็บเงิน
 ค่าราชการ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐ แต่พระราชบัญญัติเพิ่มเติมการ
 เก็บเงินค่าราชการ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๓ ในมณฑล
 กรุงเทพฯ ๑ ตั้งแต่เดือนเมษายน ร.ศ. ๑๒๙ เป็นต้นไป แต่ให้เก็บ
 เงินค่าราชการจากชายฉกรรจ์ในมณฑลกรุงเทพฯ ๑ ปีละ ๖ บาท
 ตั้งแต่ ร.ศ. ๑๒๙ เป็นต้นแต่ต่อไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘
 เป็นวันที่ ๑๕๑๑๔ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

กฎเสนาบดี

สำหรับการ เก็บเงิน ค่าราชการ มณฑล กรุงเทพ ฯ

ตามความใน มาตรา ๑๗ แห่ง พระราชบัญญัติ เก็บเงิน ค่าราชการ
รัตนโกสินทร์ คก ๑๒๐ ให้เสนาบดี มีอำนาจ ที่จะ ตั้ง กฎเสนาบดี เป็น ครั้ง
เป็น คราว เพื่อ จัดการ ให้ เป็น ไป ตาม พระราชบัญญัติ นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เสนาบดี กระทรวง นครบาล ตั้ง
กฎเสนาบดี เป็น ข้อ บังคับ ขึ้นไว้ สำหรับ เก็บเงิน ค่าราชการ ใน มณฑล
กรุงเทพ ฯ มี ข้อ ความ ดัง ต่อไป นี้

ข้อ ๑ การ เก็บเงิน ใน ที่ใด ที่ มี บ้าน ผู้ ใหญ่ บ้าน แดง ให้ ผู้
ใหญ่ บ้าน เป็น ผู้ ดำรง ชำนาญ จำนวน ชายฉกรรจ์ ที่ จะ ต้อง เสียเงิน
ค่าราชการ ต่อ นาย อำเภอ แดง นำ ผู้ ที่ จะ ต้อง เสียเงิน ค่าราชการ ไปชำระ
ณ ที่ ทำการ เก็บเงิน แด ตาม วัน ที่ เจ้าพนักงาน จะ ได้ กำหนด เป็น ครั้ง
เป็น คราว

ข้อ ๒ ใน ที่ใด ที่ ยัง ไม่ มี บ้าน ผู้ ใหญ่ บ้าน ให้ จัดการ อย่างใด อย่าง
หนึ่ง ใน ๓ อย่าง นี้ คือ

ก. ให้ กำหนด ท้องที่ ตาม ประกาศ กำหนด ท้องที่ ทำ สำมะโนครัว ลงวัน
ที่ ๑๗ กรกฎาคม คก ๑๒๘ แด จัด ตั้ง เจ้าพนักงาน สำหรับ เป็น ผู้ ช่วย
นายทะเบียน ตำบล มาก หรือ น้อย ตาม สัมควร ให้ เป็น ผู้ ดำรง แด เก็บเงิน

เจ้าพนักงานเหล่านี้จะเป็นเจ้าพนักงานรับเงิน ส่วน ดต
ราชทานเงิน เตือนก็ได้

หรือ รับ พระ

๖. ถ้าที่ได้ มีจำนวน คน มาก ด้วย กัน คง ทำการ มี หัว หน้า ควบคุม

ผลิตชอบเช่นโรง เตื่อย โรงสกัดไฟเบนต้น ถ้าเจ้า พนักงาน เห็น ส้มควรว
จะให้หัว หน้าที่ ควบคุม หรือ เจ้า บ้าน เป็นผู้ สำนักรวจ ยื่น บัญชี มา ก็ได้
ถ้า เช่น น ให้เจ้าพนักงาน ตั้ง แบบ บัญชี สำนักรวจ ไป แต่เมื่อใด สำนักรวจ ยื่น
บัญชี มีจำนวน คน เก็บเงิน ค่าราชการได้ ถึง ๕๐ หรือ มากกว่า ๕๐ คน
ขึ้นไป ก็ให้เจ้าพนักงาน จ่ายเงิน ส่วน ดตให้แก่ผู้ สำนักรวจ ๑๐๐ ละ ๕
ด้วย หรือ

๗. ถ้าเจ้าพนักงาน เห็น ส้มควรว แต่ ได้ ตรวจ บัญชี ดำ มะ โนครวั เป็น
การ ถูกต้อง แล้ว จะ คัด ราย ชื่อ ชาย ฉกรรจ์ เก็บเงิน ตาม บัญชี
ดำมะ โนครวั นั้นก็ได้

๘. ให้ สำนักรวจ ตาม หักก เดช หมายถึง บ้าน เฉพาะ ชาย ฉกรรจ์ที่จะ
ต้อง เสียเงิน ค่าราชการ แต่ คนที่ ควรจะ ได้ ยกเว้นไม่ต้อง เสียเงินค่า ราชการ
ตาม พระราชบัญญัติ เก็บเงิน ค่า ราชการ

๙. บัญชี สำนักรวจ นั้น เจ้าบ้าน จะ ต้อง เช่น ชื่อ ตง ตายมือ รับ ผลิต
ชอบใน รายการ แต่จำนวน คน ว่า ถูก ต้อง แล้ว ทุก บ้าน ถ้า ผู้ใด ชด ชิน
ไม่แจ้งจำนวน คน แต่ ชัย ความ ที่ เจ้าพนักงาน จะขอ ทราบ หรือ ไม่ยอม
เช่น ชื่อใน บัญชี ตาม ที่ เจ้าพนักงาน ขอให้กระทำ กัด ผู้ นั้น มีความ ผลิต

๑๐. ฐาน ชดชิน ต้อง ระวัง โทษ ตาม ลักษณะกฎหมาย อาญา มาตรา ๓๓๔

ข้อ ๕ การเก็บเงินให้ถึงมือตั้งแต่เดือนเมษายน เป็นต้นไปจนถึง
 มิ กำหนดให้ผู้ที่จะต้องเสียเงินค่าราชการ นำเงินค่าราชการในจำนวน
 ปี นั้นไปชำระแก่เจ้าพนักงานประจำท้องที่ภายในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน
 ให้เสร็จก่อนวันที่ ๓๑ กรกฎาคมของจำนวนปีนั้น ให้เจ้าพนักงาน
 ทำไปเสร็จรับเงิน ให้ประจำตัวไป เป็นสำคัญ

ข้อ ๖ ให้เจ้าพนักงานจ่ายเงินส่วนลดแก่ผู้ทำการค้าหรือจที่ไม่ได้
 รับพระราชทานเงินเดือน ๑๐๐ ละ ๕

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘

(ลงนาม) เจ้าพระยายมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ชำนาญหอสมุด